گسترش صنعت معدن تجارت
نخستین روزنامه تخصصی صبح ایران
شنبه
• ۱۱ بهمن ۱۳۹۳
• ۱۰ ربیع الثانی ۱۴۳۶
• ۳۱ ژانویه ۲۰۱۵
• سال بیست‌وپنجم دوره جدید شماره ۱۴۶ • پیاپی ۱۴۶۴ • ۳۲ صفحه • قیمت: ۱۰۰۰ تومان www.smtonline.ir - www.smtnews.ir

بررسی تاثیر افزایش مالیات مشاغل در بودجه ۱۳۹۴

بازار در انتظار یک تصمیم بزرگ!

شاید روند شدید کاهش قیمت نفت در بازارهای جهانی موجب شده تا مجلس بیشتر از دولت تمایل به افزایش نرخ مالیات داشته باشد تا جایی که کمیسیون تلفیق پیشنهاد افزایش ۱۸ درصدی مالیات بر مشاغل را که از سوی دولت ارائه شده بود به ۲۲درصد رسانده است. این بدان معناست که مالیات ۲۲ درصدی مشاغل باید از سوی کسبه و بازاریان پرداخت شود.

۸

نمایندگان مجلس با تاکید بر ضرورت حمایت‌های ویژه از صنعت با توجه به کاهش قیمت نفت اذعان کردند

سهم اندک صنعت در بودجه ۹۴

۳

گزارش از دومین گردهمایی بانوان معدنکار

معادن در دست زنان نرم می‌شود

۲۸

استفاده از دلار در مبادلات تجاری ایران کم شد

۱۴

وام خودرو در انتظار قد کشیدن

۴

احتمال تغییر بهره مالکانه در صحن علنی مجلس

۶

کام کارخانه قند یاسوج شیرین می‌شود

۲۳

افزایش نقل و انتقال‌های غیرقانونی

۲۹

بنواز تا روح گرسنه نماند

۲۲

مدیریت‌های محافظه‌کار

ناصر بزرگمهر

مدیر مسئول

۲

حمایت از معادن در الحاقیه‌های بودجه

روح‌الله عباسپور

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس

۵

احیای بازارهای تجاری مرکبات

محمدرضا شعبانی

مدیرعامل اتحادیه باغداران مازندران

۹

مشکلات پتروشیمی ایلام

لیلا ناصری‌راد

رییس اداره طرح و برنامه سازمان صنعت، معدن و تجارت ایلام

۲۴

گذری بر مدل تامین مالی مسکن

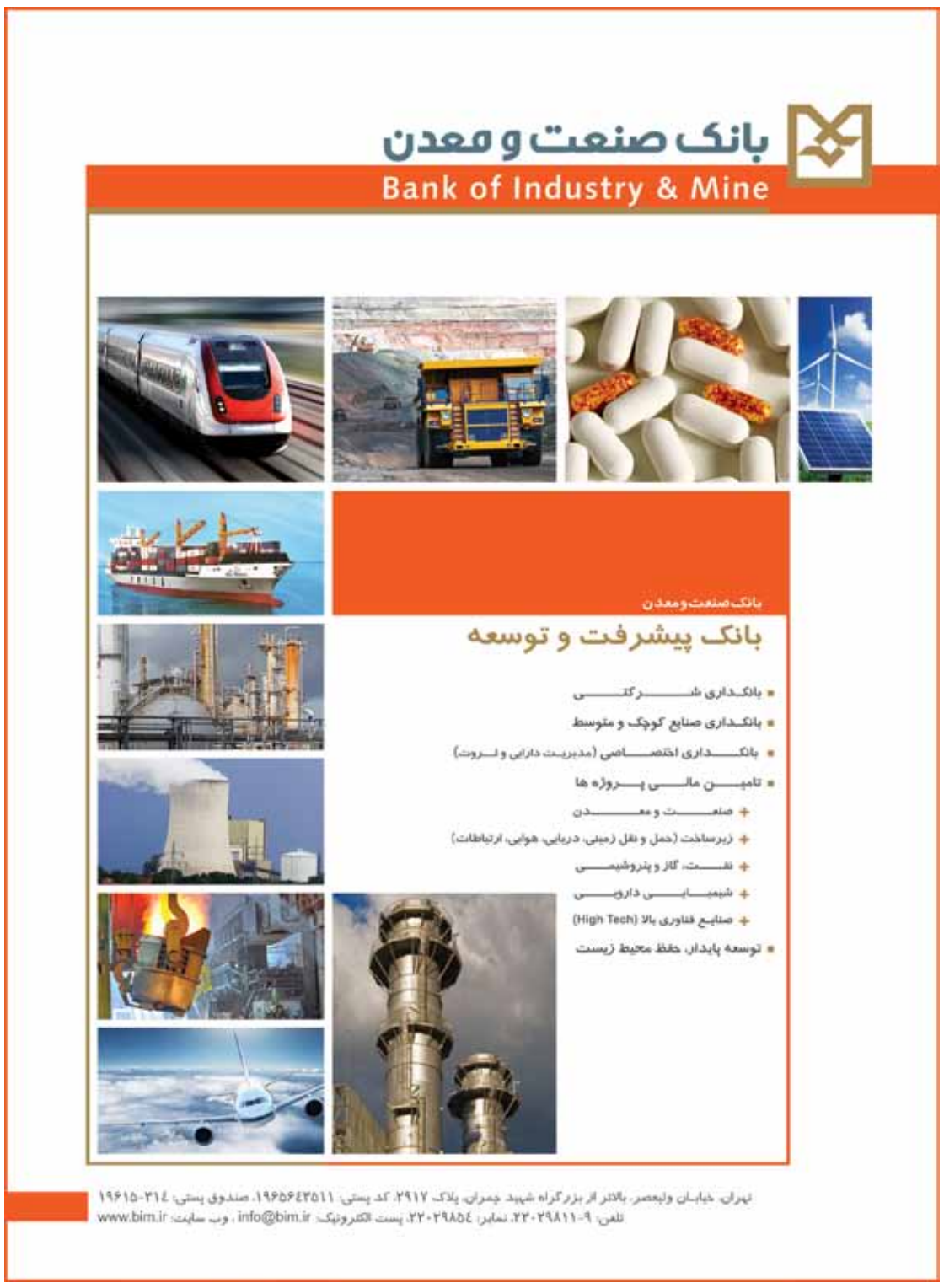
حسن درگاهی

دانشیار دانشکده علوم اقتصادی دانشگاه شهید بهشتی

۲۹

شنبه‌ها با مدیرمسئول

مدیریت‌های محافظه‌کار

ناصربزرگمهر
مدیرمسئول
manegment@smtnews.ir
به‌نام‌او که هرچه بخواهد همان می‌شود

در ادامه مباحث مدیریتی امروز با توکل به مولایم علی(ع) از مدیریت‌های ترسو، بخیل و محافظه‌کار سخن می‌گویم: «ولا جبانا یضعفک عن الامور... و هیچ بزدل و ترسویی را که از برخورد با جریان‌ها ناتوانت می‌کند مورد مشورت قرار مده»

ریشه «مدیریت‌های ترسو و محافظه‌کار» را باید در ناتوانی‌های درونی و نفس شخصی مدیران جست‌وجو کرد؛ ریشه‌ای که به گذشته افراد، وضعیت خانوادگی، جغرافیای محلی، فرهنگ قومی، سفره‌ای که بر آن بزرگ شده‌اند، لقمه حلال و حرامی که خورده‌اند و دانشی که در طول زمان به صورت علمی یا تجربی کسب کرده‌اند، برمی‌گردد. نحوه انتصاب مدیریت‌های ضعیف از مهم‌ترین عوامل برای بررسی چنین مدیریت‌هایی است؛ مدیریت‌هایی که بدون پشتوانه علمی و مدارک واقعی و طی کردن مدارج لازم و با توصیه و سهمیه و شبانه به این سمت گمارده شده‌اند.

«مدیریت‌های ترسو» برای از دست ندادن این فرصت طلایی در بهترین نوع به حالت «محافظه‌کاری» دچار می‌شوند. این گروه، آنهایی هستند که لقمه حلال و حرام را می‌شناسند، اما برای رسیدن به این مقام، مشخصات لازم را نداشته‌اند و به دلایلی که بخش کوچکی از آن را برشمردیم و با استفاده از یک رانت ساده وارد مرحله تازه‌ای از ارتباطات می‌شوند و بنا به اعتماد و نیاز، از وجود مبارک‌شان دعوت می‌شود که قبل از موعد «پختگی و رسیدن» وقت شریف‌شان را برای مدیریت یک مجموعه صرف نمایند. این افراد، آن هم از نوع خوب‌شان، معمولا به قصد جلوگیری از خطاهای ناخواسته، شتاب و سرعت سازمان را کند می‌کنند که نتیجه آن گاهی ورشکستگی کامل سازمان است.

مدیریت‌های ترسو، محافظه‌کاری را مراقبت از سازمان نام‌گذاری می‌کنند و زیردستان را همیشه با شک و تردید می‌نگرند و برای هر پیشنهادی «اما» و «اگر» می‌گذارند. آنها معمولا از هر گونه تصمیم‌گیری مهم دوری می‌کنند، کار را به دیگران می‌سپارند و برای روز مبادا، هفتاد هشتاد امضا، از هیات مدیره تا روسای دوایر، از مشاوران ریز و درشت تا معاونان، از فلان کارشناس کوچک تا نگهبانان حراستی و امنیتی جمع‌آوری می‌کنند. این مدیران تلاش می‌کنند ظاهر موجهی داشته باشند، دستورات را شفاهی صادر می‌کنند، توبیخ می‌کنند، تنبیه می‌کنند، اما امضا نمی‌کنند. فرهنگ لغت مدیریت‌های محافظه‌کار در تمامی دوران مدیریت چندساله‌شان از صد کلمه تجاوز نمی‌کند، در بررسی کارنامه آنها دو سه جمله در بیش از هزاران نامه نوشته شده است. معمولا آنها با دانش مشتری‌مداری در تضاد کامل قرار دارند و از دانش ارتباطات به‌شدت وحشت دارند و آن را با کینه نگاه می‌کنند. دانش تبلیغات را جدی نمی‌گیرند، فکر تازه را قبول ندارند و کسانی را به کار دعوت می‌کنند که مثل خود او فکر می‌کنند، دوست دارند همه «بله قربان‌گو» باشند و به مرور خلاقیت را از سازمان می‌گیرند و زیردستان را در حد سر تکان دادن دوست دارند. این مدیران برای حفظ میز و مقام و موقعیت خودشان هرگز تن به ریسک نمی‌دهند، همیشه در سازمان یکی دو نفر هستند که آنها را قربانی شعارهای‌شان بکنند.

مدیریت محافظه‌کار در بهترین نوع، هرگز دیکته نمی‌نویسد، معتقد است سری که درد نمی‌کند را نباید دستمال بست، برای حل مسئله، کوچک‌ترین تلاش را نادانی می‌داند، پاک کردن صورت مسئله را بهترین راه‌حل و زرنگی مدیریتی فرض می‌کند.

مدیران محافظه‌کار از هر گونه انتقاد پرهیز می‌کنند، نقدپذیر نیستند، منتقدان را دشمنان قسم‌خورده آب و خاک می‌دانند، محدوده ارتباطات‌شان با کارکنان سازمان همیشه یک‌طرفه است، فقط اوست که در مناسبت‌ها سخنرانی می‌کند. رادیویی یک موج است، از مطبوعات و رسانه‌ها گریزان است. اما عاشق خبرنامه داخلی سازمان است، خبرنامه داخلی را کلمه به کلمه می‌خواند، از چاپ عکس‌های بزرگ و متعدد خودش در آن خوشحال می‌شود، نسخه‌های متعددی برای همه فامیل می‌فرستد، تعدادی برای نوادها و ندیده‌ها نگهداری می‌کند، از این حرف‌های روشنفکری و توجه به افکار عمومی و اداهای مردم‌داری و مشتری‌مداری و امثال اینها اصلا خوشش نمی‌آید. این مدیران، سیستم را در حد روزمرگی عاشق هستند.

از دست این مدیریت‌های ضعیف، به مولا علی(ع) پناه ببریم که گفت: «فان البخل و الجبن و الحرص شتی یجمعها سوء الظن بالله... آری بخل و ترس و آز، غریزه‌هایی پراکنده و گونه‌گون‌اند که در بدبینی و بی‌اعتمادی به خدا ریشه مشترک دارند» و باید از این مدیریت‌های ضعیف ترسید.

روحانی تاکید کرد:

ایران در فناوری فضایی باید به افق‌های جدید دست یابد

رییس‌جمهوری، اجرایی شدن سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی رهبر معظم انقلاب را ضروری دانست و با اشاره به اینکه رشدِ مبتنی‌بر بهره‌وری در گرو ارتقای کارآیی سازمان اداری کشور است، تاکید کرد: ایران در دانش فناوری فضایی نیز همچون فناوری اطلاعات، نانو و بیوتکنولوژی باید به افق‌های جدیدی دست یابد.

در جلسه اصلاح ساختار اداری که در حضور رییس‌جمهوری تشکیل شد، گزارشی از مطالعات انجام شده برای اجرای برنامه عملیاتی اصلاح نظام اداری در نهاد ریاست‌جمهوری ارائه و پیشنهادهای سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی برای چابک‌سازی، کارآمدسازی و هماهنگی ساختارها موردبررسی قرار گرفت.

حسن روحانی، در این جلسه با تاکید بر ضرورت اجرایی شدن سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی رهبر معظم انقلاب طبق برنامه مصوب شورای عالی اداری، اقدام هماهنگ در اصلاح تشکیلات دستگاه‌ها با هدف خدمت‌رسانی بهتر به مردم و صرفه‌جویی در هزینه‌ها را لازم دانست و اولویت دادن به این‌کار در نهاد ریاست‌جمهوری را به عنوان الگویی برای دستگاه‌های اجرایی برشمرد.

در این جلسه که گزارشی از مصوبات شورای‌عالی اداری در اصلاح ساختار سازمان فضایی کشور ارائه شد، روحانی بر ضرورت ارتقای فناوری فضایی در کشور تاکید کرد و تقویت نهادهای تخصصی در این حوزه را در زمینه سیاست‌های دولت در حمایت از اقتصاد دانش‌بنیان برشمرد.

روحانی گفت: ایران در دانش فناوری فضایی نیز همچون فناوری اطلاعات، نانو و بیوتکنولوژی باید به افق‌های جدیدی دست یابد و به این منظور لازم است سازمان فضایی و پژوهشگاه فضایی با پشتیبانی جدی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، با تلاشی بیشتر از گذشته، بر عمق و گستره دانش و توانایی خود بیفزایند و با بهره‌گیری از بهترین استعدادهای کشور، حضور علمی و تخصصی ایران را در این حوزه ارتقا بخشند.

رییس‌جمهوری تاکید کرد: ضروری است معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری و مرکز ملی فضایی کشور هماهنگی لازم را برای سیاستگذاری و پیگیری اجرای مصوبات شورای‌عالی فضایی فراهم آورند.

روحانی همچنین یادآور شد: برای دستیابی به رشد مبتنی بر بهره وری باید کارآیی سازمان اداری کشور را بالا ببریم.

حجم مبادلات با مسکو به ۲۰ میلیارد دلار می‌رسد

فرستاده ویژه رییس‌جمهوری به مسکو اعلام کرد: همکاری‌های منطقه‌ای ایران و روسیه در سوریه پاسخ مثبت داده است و این می‌تواند الگوی مثبتی برای مناسبات دو کشور در سایر کشورهای در حوزه نفوذ ایران در منطقه باشد. به گزارش خبرگزاری تسنیم، علی‌اکبر ولایتی که به‌عنوان نماینده ویژه رییس‌جمهوری اسلامی ایران پیام حسن روحانی را تقدیم ولادیمیر پوتین رییس‌جمهوری روسیه کرد، گفت: ایران در فعالیت‌های میدانی به دولت و ملت سوریه کمک کرد و نیز در تامین نیازمندی‌های تسلیحاتی سوریه همکاری ایران و روسیه بسیار ثمربخش بوده است. وی افزود: الگوی مثبت همکاری‌های تهران و مسکو در سوریه می‌تواند نویدبخش همکاری‌های ۳ جانبه و چندجانبه ایران و روسیه با سایر کشورهای در حوزه نفوذ ایران از لبنان و سوریه تا عراق و یمن و آسیای مرکزی و قفقاز باشد. ولایتی با اشاره به نظر مثبت رییس‌جمهوری روسیه به تغییر عضویت ایران از ناظر به عضویت کامل در پیمان شانگهای تصریح کرد: روسیه با عضویت کامل ایران در پیمان شانگهای موافق است اما این امر نیاز به زمان دارد. وی با اشاره به گسترش همکاری‌های بین‌المللی و هسته‌ای ایران و روسیه و اینکه در ماه‌های اخیر روسیه تمایل بیشتری برای همکاری با ۵+۱ از خود نشان داده است، گفت: امیدواریم همکاری‌های روسیه در زمینه مذاکرات هسته‌ای بیشتر شود. ولایتی تصریح کرد: پیش‌بینی می‌کنیم در سال ۲۰۱۵م حجم مبادلات ایران و روسیه به رقم ۲۰ میلیارد دلار برسد. وی با بیان اینکه افق همکاری‌های دو کشور بسیار روشن است، گفت: رییس‌جمهوری روسیه آقای ولادیمیر پوتین در آینده به ایران سفر خواهد کرد. نماینده ویژه رییس‌جمهوری ایران چهارشنبه‌شب با ولادیمیر پوتین، رییس‌جمهوری روسیه و الکساندر نواک، وزیر انرژی و سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه دیدار کرد. ملاقات علی‌اکبر ولایتی، نماینده ویژه رییس‌جمهوری اسلامی ایران در دو بخش جداگانه برگزار شد. در بخش نخست ولایتی با وزرای خارجه و انرژی روسیه دیدار کرد. سپس در بخش دوم ولایتی و پوتین به طور خصوصی و به مدت یک ساعت با یکدیگر ملاقات و گفت‌وگو کردند.

عراقچی: ۵+۱ موضع مشترکی ندارد

معاون وزیر امورخارجه ایران با بیان اینکه مذاکره با ۶ کشور کار مشکلی است، گفت: با توجه به اینکه همه طرف‌ها مواضع مشترکی ندارند بنابراین هماهنگ کردن و رسیدن به منطق مذاکراتی واحد، کار زیادی می‌برد. به گزارش واحد مرکزی خبر، عباس عراقچی پس از پایان مذاکرات ۴جانبه با کشورهای اروپایی در ترکیه گفت: هر چه به جزئیات نزدیک‌تر می‌شویم اختلاف‌نظرها بیشتر می‌شود. وی با اشاره به اینکه ماراتن مذاکراتی همچنان ادامه دارد، افزود: امروز با ۳ کشور اروپایی مذاکره داشتیم و بحث‌هایی که با سایر اعضای ۵+۱ داشتیم یکبار دیگر مرور شد. وی در عین حال مذاکرات پنجشنبه در سطح معاونان وزرای امور خارجه را بسیار مفید دانست و گفت: بحث‌های بسیار خوبی انجام شد اما همچنان در موضعی نیستیم که بتوانیم بگوییم پیشرفت داشتیم، به عقیده من هنوز برای قضاوت زود است. سرپرست تیم مذاکره‌کننده کشورمان افزود: بحث‌ها بسیار خوب و فضای جلسه از جدیت لازم برخوردار بود، طرفین همچنان با جدیت مذاکره می‌کنند ولی برای رسیدن به نتیجه و پل زدن روی اختلافاتی که وجود دارد باید یک واقع‌بینی و اراده سیاسی محکم بر طرف‌های مذاکره‌کننده حاکم باشد تا بتوان به اختلافات پایان داد. وی گفت: جمهوری اسلامی ایران با یک اراده کامل و با ایده‌ها و پیشنهادهای مختلف و واقع‌بینی در این مذاکرات حضور دارد و امیدواریم همین رویکرد درطرف مقابل هم وجود داشته باشد. عباس عراقچی افزود: در طرف مقابل هم جدیت را شاهد هستیم و مشخص است که اراده برای توافق وجود دارد ولی اراده برای اتخاذ تصمیمات سخت، کاری دشوار است. وی در ادامه گفت: اگر واقع‌بینی، اراده سیاسی کامل و حسن‌نیت وجود داشته باشد به اعتقاد ما رسیدن به توافق خیلی دور نیست. عراقچی گفت: در حال بررسی موضوعات مختلف هستیم که هرکدام ابعاد متفاوتی دارند. وی با اشاره به اینکه ابعاد مربوط به برنامه هسته‌ای از بحث مربوط به غنی‌سازی تا موضوعات دیگر متنوع است، افزود: طرف مقابل هم برای رفع تحریم‌ها باید کارهای گسترده‌ای انجام دهد که موانع و مشکلات خودش را دارد و اینکه این دو در یک جدول زمانی و منطبق با هم قرار بگیرد، کار سختی است که در حال مذاکره درباره آن هستیم. عراقچی در ادامه گفت: ماهیت مذاکرات، تنوع موضوعات و گستردگی مباحث موجود، کار را مشکل می‌کند و اکنون در موقعیتی نیستیم که بتوانیم قضاوت کنیم آیا پیشرفت حاصل شده یا نه ولی مجموع شرایط باعث امیدواری به ادامه مذاکرات می‌شود.

ویژه

تمرکز بر اشتغال خرد تحرک اقتصادی ایجاد می‌کند

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: تمرکز بر اشتغال خرد، متوسط، خانگی و همچنین مشاغل صنایع‌دستی می‌تواند در کشور تحرک اقتصادی ایجاد کند. به گزارش ایرنا، علی ربیعی در مراسم امضای تفاهمنامه همکاری با سازمان میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری در زمینه توسعه اشتغال در بخش صنایع دستی با حضور مسعود سلطانی‌فر، رییس سازمان میراث فرهنگی و معاونان هر دو حوزه در محل آن سازمان، افزود: با توجه به کاهش قیمت نفت و بی‌تدبیری‌های سال‌های گذشته، مشکلات زیادی در حوزه کار بر زمین مانده که باید با تدبیر دولت یازدهم بتوانیم معضل بیکاری را کاهش دهیم. وی تاکید کرد: سایر کشورها تجربه خوبی در زمینه بنگاه‌های خرد و متوسط و مشاغل خانگی دارند، زیرا این نوع مشاغل در کوتاه‌مدت با سرمایه‌های اندک می‌توانند اشتغال زیادی ایجاد کنند. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، با اشاره به راه‌اندازی صنعت کفش با همکاری یونیدو، سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای کشور و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در شهر مشهد، گفت: هم‌اکنون ازطریق این صنعت در این شهر دوهزار نفر به‌کار در زمینه تولید کفش اشتغال یافته‌اند و درصورتی که این طرح در دیگر استان‌ها اجرایی شود می‌توان با یک مداخله کوچک ۵۰۰ هزار شغل در زمینه تولید این محصول در کشور ایجاد کرد. ربیعی با تاکید بر گفتمان اشتغال بزرگ در بنگاه‌های کوچک که راهبرد مهم وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی محسوب می‌شود، خواستار همکاری همه دستگاه‌ها برای توسعه اشتغال در بنگاه‌های خرد و متوسط در کشور شد.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی ادامه داد: صندوق توسعه ملی قائل به اشتغال خرد و متوسط نیست و به‌طور عام در زمینه اشتغال در صنایع بزرگ سرمایه‌گذاری می‌کند. به گفته وی، هر جایی که دستگاه‌های دولتی در کنار یکدیگر قرار گیرند می‌توانند هم‌افزایی ایجاد کنند و خوب است که در زمینه تفاهمنامه امروز، تعاملات با وزارت جهاد کشاورزی در حوزه اشتغال روستایی نیز ایجاد شود.

کوتاه از سراسر جهان

- دبیرکل حزب‌الله لبنان در سخنرانی خود در مراسم گرامیداشت شهدای القنیطره در ناحیه جنوبی بیروت گفت: مقاومت با عملیات در مزارع اشغالی شبعا به عملیات ترور در القنیطره پاسخ داد.
- جنیفر ساکی، سخنگوی وزارت خارجه امریکا درباره تصویب لایحه تحریم ایران در کمیته بانکداری سنا گفت: این رای فقط نخستین گام از روند چندجانبه قوه‌مقننه برای تبدیل یک لایحه به قانون است. اما همان‌طور که همه می‌دانید، رییس‌جمهوری به صورت شفاف تصریح کرده است هرگونه لایحه تحریم جدید را وتو خواهد کرد.
- ویتالی نومکین میانجی روس گفت: نمایندگان بشار اسد، رییس‌جمهوری سوریه و مخالفان سوری با برگزاری دور دوم مذاکرات در مسکو موافقت کردند.
- جنیفر ساکی، سخنگوی وزارت خارجه امریکا گفت: این کشور اظهارات اخیر میخاییل گورباچف را که امریکا وارد جنگ سرد با روسیه شده است، قبول ندارد.
- بر اثر دو حمله تروریستی همزمان در مرکز پرازدحام شهر بغداد در صبح جمعه، دست‌کم ۴۴ نفر کشته و ۷۰ نفر زخمی شدند.
- «کیم جونگ اون» رهبر کره‌شمالی برای شرکت در نشست سران آسیایی ـ افریقایی به اندونزی دعوت شد و امریکا خواستار رویکرد محتاطانه در این زمینه شد.
- شبکه خبری سی.ان.ان گزارش داد: طالبان افغانستان مسئولیت حمله به فرودگاه کابل را که منجر به کشته شدن سه امریکایی شد، برعهده گرفت.
- منابع امنیتی در استان کرکوک در شمال عراق اعلام کردند: درپی حملات گروه تروریستی داعش از بامداد جمعه به مناطقی در جنوب کرکوک در ۲۵۰ کیلومتری شمال بغداد، مقررات منع آمد و شد در سراسر استان به اجرا گذاشته شده است.
- کاخ سفید اعلام کرد: واشنگتن قصد ندارد برای بهبود روابط با کوبا کنترل خلیج «گوانتانامو» را به این کشور بسپارد و پایگاه دریایی خود را نیز در این منطقه تعطیل نخواهد کرد.
- روزنامه صهیونیستی معاریو نوشت: یک مقام بلندپایه کاخ سفید به شدت از سفیر اسرائیل در امریکا به علت زیر پا گذاشتن عرف دیپلماتیک که بدون اطلاع وزارت امورخارجه امریکا با کنگره برای سخنرانی بنیامین نتانیاهو نخست وزیر اسرائیل هماهنگی کرده، انتقاد کرده است.
- روزنامه کامرسانت روسی از سفر جان کری، وزیر امور خارجه امریکا به روسیه در این هفته خبر داد.
- گسترش فعالیت‌های بوکوحرام در نیجریه و ادامه شیوع بیماری ابولا در افریقا دستورکار اصلی اجلاس ۲۴ سران اتحادیه افریقا در پایتخت اتیوپی است.
- حزب کنگره مردمی، احزاب ائتلاف دیدار مشترک، گروه الحوثی و جنبش جنوب یمن با تشکیل شورای ریاست‌جمهوری موافقت کردند.
- دبیرکل سازمان ملل تاکید کرد: حملات بوکوحرام تهدیدی برای امنیت و صلح در قاره افریقاست.
- عبدالفتاح السیسی، رییس‌جمهوری مصر به علت عملیات تروریستی در سینا، سفر خود را به آدیس آبابا نیمه‌کاره گذاشت و به قاهره بازگشت.
- عراق به دلیل بحران در قیمت نفت، ۳ میلیارد دلار از هزینه‌های خود را در بودجه ۲۰۱۵م کاهش داد.
- شبکه تلویزیونی فرانس ۲۴ گزارش داد: اعضای اتحادیه اروپا برسر تحریمِ روسیه اختلاف‌نظر دارند.

صنعت

شنبه ۱۱ بهمن ۱۳۹۳ -۱۰ ربیع‌الثانی ۱۴۳۶- ۳۱ ژانویه ۲۰۱۵- شماره ۱۴۶- پیاپی ۱۴۶۴

industry@smtnews.ir

۳ وام خودرو در انتظار قد کشیدن

۴ افزایش نقل و انتقال‌های غیرقانونی

۲۹ پاییز با رشد سرمایه‌گذاری صنعتی به پایان رسید

۳۰

نمایندگان مجلس با تاکید بر ضرورت حمایت‌های ویژه از صنعت با توجه به کاهش قیمت نفت اذعان کردند

سهم اندک صنعت در بودجه ۹۴

گروه صنعت: لایحه پیشنهادی بودجه ۹۴ در حالی از سوی دولت به مجلس تقدیم شده که سهم بخش تولید مهجورتر و ناچیزتر از امسال در نظر گرفته شده است. در لایحه بودجه ۹۳ مبلغ ۱۰ هزار میلیارد تومان برای یارانه تولید در نظر گرفته شد که دولت از این سهم فقط یک‌هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان را به بخش تولید اختصاص داده است و با وجود گذشت ۹ ماه از سال ۹۳ هنوز درباره تخصیص این مبلغ ابهام وجود دارد. اما در لایحه بودجه ۹۴ دولت مبلغ یارانه تولید را به نصف کاهش داده که امسال این میزان به ۵۲۰۰ میلیارد تومان رسیده است.

البته انتظار این بود که دولت یارانه ثروتمندان را حذف کند، نه اینکه یارانه بخش تولید را کم کند.

این در حالی است که از زمان اجرای قانون هدفمندی، تولید بیشترین آسیب را دیده است. در این شرایط با نگاه به لایحه بودجه سال ۹۴ می‌توان دریافت که برخلاف سال گذشته جهت‌گیری خاص و هدفمندی برای کانالیزه شدن منابع به سمت صنعت و تولید وجود ندارد و اگرچه با روی کار آمدن دولت تدبیر و امید تا حدی فضا مثبت شده و جهت‌گیری‌های سیاستی به‌دور از تنش بوده اما انتظار می‌رود در شرایط فعلی و با افزایش قیمت ارز از یک سو و کاهش قیمت نفت از سوی دیگر؛ دولت توجه بیشتری به بخش تولید داشته باشد تا مشکلات بخش صنعت و تولید مرتفع شود.

■ سهم تولید از بودجه منطقی است؟

اما موضوع یارانه تولید جایی چهره نمایان می‌کند که صحبت از حمایت تولید ملی و کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی به میان می‌آید و این سوال مطرح می‌شود که با توجه به مشکلات بخش تولید می‌توان تخصیص این مقدار اعتبار را به این بخش منطقی دانست یا خیر. به گمان برخی از کارشناسان اقتصادی تخصیص این میزان اعتبار به بخش تولید نه تنها کافی نیست، بلکه غیرمنطقی و غیرواقعی خواهد بود.

البته باید پذیرفت که دولت با فشارهای بسیار زیاد هزینه‌ای روبه‌رو است و از سوی دیگر درآمدهای نفتی نیز به‌شدت کاهش پیدا کرده، اما شاید چنین شرایطی لازم باشد تا دولت از سایر هزینه‌های جاری و غیرضرور خود بکاهد و سهم بیشتری را به بخش تولید اختصاص دهد.

■ توجه نکردن به سیاست‌های اقتصاد مقاومتی

در همین زمینه علی علیلو، نماینده مجلس و عضو کمیسیون صنایع مجلس در پاسخ به این سوال که مبلغ یارانه تولید به نصف و رقمی افزون بر ۵۲۰۰ میلیارد تومان رسیده، آیا با توجه به مشکلات بخش تولید، تخصیص این مقدار اعتبار برای بخش تولید، غیرمنطقی و غیرواقعی به نظر نمی‌رسد، به صنعت گفت:

> **پیر موذن: با توجه به اینکه بودجه کشور با خطرات کاهش قیمت نفت روبه‌رو است باید در حد امکان از تمامی ظرفیت‌های تولیدی داخل استفاده کرد و تلاش کرد که درآمدهای غیرنفتی جایگزین درآمدهای نفتی شود که این مهم تنها از طریق رونق تولید و صادرات غیرنفتی انجام خواهد شد**

در لایحه پیشنهادی دولت برای بودجه سال ۹۴ آنچنان که باید و شاید به سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی توجه نشده است، البته مجلس شورای اسلامی در روند بررسی احکام بودجه پیشنهادهای خود را برای تنظیم بودجه ۹۴ به منظور اجرای اقتصاد مقاومتی اعلام کرده بود و در واقع یکی از استراتژی‌های نظام در تحقق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، حمایت جدی از تولید بوده و این یک اصل است که باید مورد توجه جدی قرار گیرد. علیلو با تاکید بر اینکه تولید نیاز به حمایت جدی دارد، تصریح کرد: اگر به دلیل برخی کاستی‌ها مجبور شدیم سهم تولید را در بودجه ۹۴ کم‌رنگ ببینیم، باید در جاهایی دیگر این مابه‌التفاوت جبران شود. وی با انتقاد از سهم تولید در بخش هدفمندی یارانه‌ها گفت: بر اساس قانون باید ۳۰ درصد از منابع هدفمندی یارانه‌ها به حمایت از تولید اختصاص یابد که متاسفانه از زمان اجرایی شدن این قانون، سهم تولید آن‌طور که در قانون پیش‌بینی شده است، پرداخت نشد. به اعتقاد وی، مجلس شورای اسلامی در روند بررسی لایحه بودجه ۹۴ تمام تلاش خود را برای تصویب یک بودجه منطبق با اقتصاد مقاومتی انجام خواهد داد.

■ کوچک‌سازی دولت

این عضو کمیسیون صنایع مجلس در ادامه افزود: درحال‌حاضر با نگاهی اجمالی به لایحه بودجه می‌توان به این نتیجه رسید که دولت هنوز برای حمایت از تولید، برنامه مشخصی را اعلام نکرده است. این در حالی است که شاهد کاهش قیمت نفت و افزایش قیمت ارز و با توجه به این موارد نیازمند پیش‌بینی راهکارهایی اساسی برای تولید هستیم، البته ناگفته نماند دولت شعارهایی را هم برای مبارزه با فساد مطرح می‌کند اما هنوز سازوکارها را تعریف نکرده است که همین امر باعث می‌شود فقط اینگونه مباحث در حد شعار باقی بماند و اقدام عملیاتی انجام نشود. وی با بیان اینکه دولت باید در زمینه کوچک‌سازی گام بردارد، اظهار کرد: برای اینکه بتوانیم بخش تولید را رونق ببخشیم باید بنگاه‌های دولتی که هزینه‌بر هستند را به بخش خصوصی واقعی واگذار کرد.

■ بقای تولید در گرو پرداخت یارانه است

کمال‌الدین پیرموذن نماینده مردم اردبیل و دیگر عضو کمیسیون صنایع مجلس نیز در این باره به صنعت گفت: امروز یکی از راهکارهای حیات و بقای واحدهای تولیدی و صنعتی، پرداخت سهم صنعت از قانون هدفمندسازی یارانه‌هاست. این در حالی است که تاکنون هیچ مبلغی در این زمینه پرداخت نشده است و با توجه به اینکه بودجه کشور با خطرات کاهش قیمت نفت روبه‌رو است باید در حد امکان از تمامی ظرفیت‌های تولیدی داخل استفاده کرد و تلاش کرد که درآمدهای غیرنفتی جایگزین درآمدهای نفتی شود که این مهم تنها از طریق رونق تولید و صادرات غیرنفتی انجام خواهد شد.

وی در پاسخ به این سوال که سهم تولید از بودجه ۹۴ به نصف کاهش پیدا کرده و این امر ممکن است بخش تولید را با چالش روبه‌رو کند، آیا این تخصیص اعتبار را واقعی می‌داند و تدبیری برای رفع این مشکل توسط نمایندگان اندیشیده شده یا خیر، تصریح کرد: این رقم اگرچه غیرواقعی است اما تردیدی نیست که تحریم‌ها و کاهش قیمت نفت بودجه سال آینده را با مشکل مواجه کرده است. از این رو تولید و صادرات باید در اولویت قرار گیرد. به همین دلیل چند روز پیش نشستی مشترک با جمعی از دولتمردان و نمایندگان مجلس در دفتر معاون اول رییس‌جمهوری درباره بودجه و موضوعات کلان اقتصاد ملی در زمینه تحقق حماسه اقتصادی برگزار شد که دوطرف درباره این موضوعات تبادل نظر کردند.

■ هدایت سرمایه‌های محدود به بخش‌های سودده

پیر موذن با بیان اینکه به طور قطع کاهش قیمت نفت بر ترازهای دولت و همچنین بخش صنعت تاثیرگذار است، تصریح کرد: کاهش حوزه‌های تولید با هدایت سرمایه‌های محدود کشور به بخش‌های سودده و پربازده از موارد مورد تاکید در این نشست بود. در این نشست دولت و مجلس بر این موضوع تاکید داشتند که اوراق مشارکت در زمینه‌های جذب و همچنین درباره گردشگری خارجی مورد توجه قرار گیرد. همچنین بر صادرات غیرنفتی و کنترل واردات و اقتصاد پنهان که به طور غیررسمی ۱۳ میلیارد دلار واردات و ۸ میلیارد دلار صادرات انجام می‌شود نیز تاکید شد. این نماینده مجلس با بیان اینکه کشور از حیث درآمد اقتصادی ملی مشکل دارد، اظهار کرد: در این باره قرار شد به منظور صرفه‌جویی در سوبسید و حذف یارانه متمولین با تشکیل کارگروه مشترک دولت و مجلس، برنامه‌های اصلاحی انجام شود. بر این اساس رقم نهایی بودجه امسال ۱۸۰ هزار میلیارد تومان خواهد بود که پروژه‌های عمرانی با مکانیسم تخصصی مدیریت خواهد شد.

■ کاهش تصدی‌گری دولت

به گفته وی، ضرورت کاهش تصدی‌گری دولت و واگذاری کارهای اقتصادی دولت به ملت، خرید کالا و خدمات ارزان از ارزان‌فروشان چه بخش دولتی و چه بخش خصوصی نیز از مباحث مهم در این جلسه بود. پیر موذن در ادامه گفت: یکی از مواردی که بودجه سال آینده کشور را با مشکل روبه‌رو کرده، کثرت بودجه‌های عمرانی است که در سفرهای استانی دولت قبل انجام شد. از این‌رو برای تامین مالی این نوع پروژه‌های عمرانی نیمه تمام با مشکل روبه‌رو هستیم. وی در پایان یادآور شد: بر اساس نقطه‌نظرات مطرح‌شده در این جلسه مقرر شد بودجه سال آینده انقباضی غیرمستمر باشد که اگر افزایش درآمد داشته باشیم، طرح‌های جدید اجرا خواهد شد. اظهارنظرهای نمایندگان مجلس نشان می‌دهد که عزم جدی در مجلس درجهت حمایت از تولید و صنعت وجود دارد اما با این حال بنابه دلایلی از جمله نبود منابع کافی به دلیل کاهش قیمت نفت و همچنین افزایش قیمت ارز محدودیت‌هایی در حمایت از تولید وجود دارد که لازم است در بودجه سال آینده با توجه به این موارد بازنگری جدی در بودجه سال ۹۴ انجام شود.

تدوین بودجه ۹۴ براساس سیاست‌های اقتصاد مقاومتی

شاتا- معاون توسعه مدیریت و منابع و امور استان‌های صنعت، معدن و تجارت گفت: بودجه سال ۹۴ بر محور توسعه صادرات غیرنفتی، تمرکز بر روی معادن، شرایط تحریم و در نهایت اهداف سیاست‌های اقتصاد مقاومتی بسته شده است.

علی یزدانی افزود: در کمیسیون صنایع و معادن در تکمیل پیشنهادهای مندرج در لایحه پیش‌بینی‌شده تا ۳۰درصد سهم مالیات بر ارزش‌افزوده سهم شهرداری‌ها اخذشده از شهرک‌ها و نواحی صنعتی به شرکت شهرک‌های صنعتی عودت داده شده تا برای ماموریت شرکت‌های خدماتی در شهرک‌ها هزینه شود.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت در بخش دیگری از سخنان خود گفت: به استناد تبصره ۷ ماده ۷۲ قانون نظام صنفی ردیف مشخصی برای اتاق اصناف در ردیف‌های بودجه سال۹۴ لحاظ شده، همچنین در ارتباط با حقوق بازرسان نیز در لایحه و پیشنهادهای کمیسیون با در نظر گرفتن مبلغ مورد نیاز به‌منظور تمدید قرارداد بازرسان تشدید لحاظ شده است.

یزدانی تصریح کرد: با توجه به اینکه حدود ۳۳درصد بودجه کل کشور متکی به نفت است برای تامین و اجرای بودجه کل کشور لازم است در جهت منابع درآمدی پیش‌بینی‌شده در بودجه از جمله مالیات‌ها، حقوق دولتی معادن، درآمدهای گمرکی و حق انتفاع بهره‌برداری از معادن و

سایر منابع درآمدی پیش‌بینی‌شده در بودجه در چارچوب تحقق اقتصاد مقاومتی تلاش جمعی شود.

یزدانی اضافه کرد: در بودجه سال ۹۴ اجازه به سازمان‌های توسعه‌ای به منظور تقویت سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت‌های بخش خصوصی و تعاونی مبنی بر استفاده از منابع داخلی خود در قالب وجوه اداره‌شده با یارانه سود کارمزد تسهیلات تا سقف ۴هزار میلیارد ریال پیش‌بینی شده است.

وی در ادامه یادآور شد: به‌منظور تقویت صندوق ضمانت صادرات بالغ بر ۲۰۰میلیون دلار و صندوق‌های «ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک»، «حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک» و «توسعه صنایع دریایی» نیز بالغ بر ۱۰۰میلیون دلار به‌منظور افزایش سرمایه و حمایت از سرمایه‌گذاری در بخش صادرات غیرنفتی و صنعت و معدن پیش‌بینی شده است.

یزدانی افزایش ردیف‌هایی در جهت اجرای کامل تبصره‌های ۴ و ۶ ماده ۱۲قانون اصلاح معادن را در سقف قانون در لایحه و پیشنهاد کمیسیون صنایع و معادن از اقدامات قابل تقدیر در جهت توسعه بخش معدن در راستای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی دانست و خواستار تصویب کامل پیشنهاد مجلس شورای اسلامی شد.

معاون توسعه مدیریت، منابع و امور استان‌ها گفت: از محل تبصره ۶ ماده ۱۲ قانون اصلاح قانون معادن در بهمن‌ماه امسال متناسب با وصولی استان‌ها مبالغی از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به حساب استانداری‌ها به‌منظور حمایت از توسعه معادن و کمک به زیرساخت‌های شهرستان‌های محل وقوع معادن ابلاغ اعتبار شده است.

معاون توسعه مدیریت، منابع و امور استان‌ها افزود: ساختار سازمانی اصلاحی ستاد وزارتخانه آماده و از بهمن‌ماه اجرایی شده همچنین ساختار سازمانی استان‌ها تهیه و تصویب و در تمامی استان‌ها اجرا شده است.

یادداشت

حذف سیاست‌های ضدتولید در بودجه

مصطفی رناسی

نایب‌رییس کمیسیون صنایع اتاق ایران

چنانچه دولت بخواهد بخش صنعت و تولید را تقویت کند، باید بر اساس استراتژی‌هایی که در لایحه بودجه ۹۴ تدوین می‌شود، مالیات این بخش را کاهش دهد و نسبت به پیش‌بینی معافیت مالیاتی در این بخش اقدام کند. در مرحله نخست دولت باید تلاش کند از طریق اجرایی کردن قوانینی که از سوی مجلس تصویب شده، فضای کسب‌وکار را رونق ببخشد تا بر اساس قانون، بهبود مستمر فضای کسب‌وکار عملیاتی شود. همچنین باید بر اساس قوانین، قراردادهای بین بخش خصوصی و دولتی و همچنین قراردادهای بین بانک‌ها و بخش خصوصی نیز عادلانه شود. البته فضای کسب‌وکار پارامترهای زیادی دارد که شامل کاهش بوروکراسی، عادلانه کردن قراردادها، پرداخت مطالبات پیمانکاران، صادر کردن قوانین آسان و برداشتن موانع بخش صنعت و تولید است، هرچند که در این شرایط، فضای کسب‌وکار در کشور از سالیان گذشته با مسائل متعددی روبه‌رو بوده و هست که این بخش را مسموم کرده و تولیدکنندگان را دچار چالش کرده است. از سوی دیگر کاهش قیمت نفت در بازارهای جهانی تا حدی جای نگرانی دارد زیرا این احتمال وجود دارد که قیمت نفت به زودی در بازارهای جهانی افزایش نیابد، اما این اتفاق می‌تواند هشداری برای دولت باشد تا دولت در زمینه کوچک‌سازی خود گام بردارد و از این طریق بتواند بخش خصوصی را تقویت و بنگاه‌های دولتی که بیشتر هزینه بر هستند تا درآمدزا، به بخش خصوصی واگذار کند. به این معنا که به جای در نظر گرفتن بودجه سالانه نسبت به واگذاری‌ها اقدام کند تا بر اساس اصل ۴۴ قانون اساسی این بنگاه‌ها به بخش خصوصی واقعی واگذار شوند، تا از این طریق هزینه‌های دولت کاهش و درآمدهای دولت افزایش یابد. همچنین دولت و مجلس باید با همکاری هم در زمینه رفع موانع و تنگناهایی که بر سر راه تولید وجود دارد، گام بردارند.

یکی از فشارهایی که هم‌اکنون بر بخش تولید وارد می‌شود، پرداخت مالیات است. این در حالی است که همه باید نسبت به پرداخت مالیات اقدام کنند اما درحال‌حاضر تنها تولیدکنندگان مشمول دریافت مالیات هستند، یعنی به جای اینکه مالیات بر ارزش افزوده از مصرف‌کننده نهایی دریافت شود، از تولیدکننده اخذ می‌شود که این امر سبب فشار مضاعف بر تولیدکننده خواهد شد. در واقع باید بنگاه‌هایی که اشتغالزایی بیشتری دارند به نوعی از معافیت یا بخشودگی مالیاتی برخوردار شوند.

مسئله دیگر شفاف‌سازی اقتصادی و مبارزه با فساد در کشور است که در این زمینه لازم است تمامی فعالیت‌های اقتصادی و معاملات از طریق شماره ملی افراد انجام گیرد تا از این طریق تراکنش مالی افراد قابل کنترل و فساد و پولشویی در کشور متوقف شود. در واقع دولت باید بر اساس برنامه‌های بلندمدت گام بردارد، نه اینکه با برنامه‌هایی کوتاه‌مدت، خوشحالی آنی ایجاد کند.

از سوی دیگر باید تلاش شود تا واحدهای تولیدی که به بانک‌ها بدهکارند از تنفس برخوردار شوند تا فضای کسب‌وکار بهبود و تولید در کشور رونق یابد که در صورت این اتفاق، درآمدهای دولت نیز افزایش خواهد یافت. بحث مهم‌تر در این زمینه پرداخت یارانه‌هایی است که باید در سالیان گذشته به بخش تولید داده می‌شد اما تاکنون پرداخت نشده است. بنابراین با توجه به این شرایط دولت باید محور فعالیت‌های خود را بر راه‌اندازی تولید قرار دهد زیرا در صورت رونق تولید مشکل اشتغال، بیکاری و برخی از نابسامانی‌های اجتماعی نیز حل خواهد شد. در این مسیر کاهش مالیات، کاهش حق بیمه، بخشودگی جرایم تسهیلات معوقه نیز می‌تواند به واحدهای صنعتی کمک کند. نکته دیگر افزایش تعرفه واردات است و مسئله اینجاست که چرا باید دلارهای نفتی صرف واردات کالاهای مصرفی و غیرضرور نظیر اسباب‌بازی و از این قبیل موارد شود زیرا دلیلی ندارد دولت برای واردات کالاهای مصرفی دلار مبادله‌ای اختصاص دهد. این در حالی است که دلار مبادله‌ای باید به واردات ماشین‌آلات و کالاهای سرمایه اختصاص یابد. توجیهی ندارد دولت برای کالاهای مصرفی دلار ارزان اختصاص دهد زیرا این امر به معنای سیاست ضد تولید خواهد بود. بنابراین باید دید که آیا محور فعالیت‌های دولت و مجلس تولید است یا کاهش تورم و رونق اقتصادی؟ در آن‌صورت سیاست‌ها بر اساس هر کدام از این محورها اتخاذ خواهد شد. اینجاست که اولویت‌ها باید مشخص شود.

یادداشت

در انتظار خروج

احمد نعمت‌بخش
دبیر انجمن خودروسازان ایران

با توجه بـه اینکه خودرو جزو کالاهای انحصاری نیست و نباید توسط شـورای رقابت قیمت‌گذاری شـود به همین منظور انجمن خودروسـازان ایران نامه‌ای به رییس سـازمان مدیریـت و برنامه‌ریزی کشور ارسـال کرده‌اسـت. پیش از این نیز نامه‌ای درباره انحصاری نبودن خودروی سواری به شورای اقتصاد ارسال شده اسـت با این حال نامه‌ای دیگر در این‌باره نیز به معـاون رییس‌جمهوری و رییس سـازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ارسال شد و با تشـریح این مطلب که خودروی سواری، کالای انحصاری نیسـت، خواسـتار خروج آن از فهرست کالاهای انحصاری شورای اقتصاد هستیم. در چند وقت اخیر و با توجه به اینکه خودروی سواری پیش از این در فهرست کالاهای انحصاری شورای اقتصاد قرار گرفته و شـورای رقابت اقدام به قیمت‌گذاری آن کرد، خودروسازان متحمل زیان‌های فراوانی در این باره شدند.

در حـال حاضر عوامل موثـری در قیمت‌گذاری یک خودرو دخیل هسـتند اما به نظر می‌رسـد تا زمـان خروج خودرو از فهرسـت شـورای اقتصاد، آخریـن مرجع و قیمت‌گذار نهایی خودرو شـورای رقابت باشـد. بـا این حال باید منتظـر ماند و دید آیا خودروی سـواری از فهرست کالاهای انحصاری خارج و قیمت‌گذاری همچون گذشته به خود بازار و خودروسـاز سپرده خواهد شـد یا اینکه شورای رقابـت همچنان سـکان‌دار کشـتی قیمت‌گذاری خودرو خواهد ماند.

از این رو، هم وزارت صنعت، معدن و تجارت و هم انجمن خودروسازان درصدد این هستند تا موضوع انحصاری نبودن خودرو را در شورای اقتصاد مطرح کرده تا این شـورا تصمیمات لازم را اتخاذ و تعیین قیمت خودرو را به مکانیـزم بازار محول کند. باید توجه کرد که در قانون اصل ۴۴ به‌روشـنی موضوع انحصار تعریف شـده اسـت که خودروهای سواری نه به‌صورت طبیعی و نـه قانونی در زمره کالاهای انحصـاری قرار نمی‌گیرند. از آنجا که از سـال ۸۰ شرکت‌های خودروسازی کشور از ۷ به ۱۷ شرکت افزایش یافته‌انـد، همچنین در حوزه واردات نیز از ۴ شرکت به ۲۱ شرکت رسیده‌ایم، این موارد نشان از حضور شـرکت‌های متعدد و انحصـاری نبودن در بـازار خـودرو دارد. از طرفی نیز شـرکت‌های خودروسـاز به هیچ عنوان با کاهش عرضه درصدد افزایـش قیمت‌هـا نبوده‌اند به‌نحوی که هر سـاله حجم تولید خود را افزایش داده‌اند.

روی خط خبر

خبـر خودرو- بهروز نعمتی، عضو کمیسـیون صنایع و معادن مجلس گفت: خودروسازان داخلی باید محصولاتشان را با تولیدات جهانی قیاس کرده و محصولاتی هم‌طراز بـا محصولات جهانی عرضه کنند. وی ضمن اشـاره به پیشـنهاد کاهش تعرفه واردات خودرو در بودجه سـال ۱۳۹۴ تصریح کرد: در قانـون برنامـه ۵ سـاله پنجم تعیین شـده که تعرفه‌ها باید سالانه چند درصد کاهش یابد و به‌طور عملی نیز در طول برنامه این اتفاق افتاده است و به نظر می‌رسـد دولت در پیشنهاد بودجه سال آینده نیز طبق همیـن برنامه پیش رفته اسـت. نعمتی افزود: چنانچه به دنبال رقابت مناسب و دستیابی به افزایش کیفیت خودروهای داخلی هستیم، می‌توان در زمـان تعیین تعرفه از این موضوع به عنوان یک ابزار برای ارتقای کیفی خودروسازی استفاده کرد.

ایسـنا- خودروهـای پـلاک ۹۴ از اواخر هفته گذشـته وارد بازار شدند. براساس جدیدترین اخبار به‌دست‌آمده، برخی از شرکت‌های خودروساز داخلی محصـولات خود را از اواخر هفته گذشـته با پلاک ۱۳۹۴ فاکتور کرده و تحویل مشتریان می‌دهند.

سـایپا نیـوز - مهـدی حاجی باقـری، معاون خدمـات پس از فروش سـایپا یدک به مشـتریان گروه سـایپا توصیه کرد که بـرای خرید خودرو از نمایندگی‌های سـایپا و برای جلوگیری از هرگونه سوءاسـتفاده و کلاهبرداری احتمالی حتما پول را به حسـاب شرکت سـایپا واریز کنند. وی با اعلام اینکـه ایـن آیین‌نامه بـه نمایندگی‌ها ابلاغ‌شـده گفت: در این زمینـه در همه نمایندگی‌های مجاز گروه خودروسـازی سایپا، تابلویی به نام «پرداخت پـول نقد ممنـوع» تدارک دیده شـده که باید در دید مشـتریان قرار گیـرد. حاج باقـری افزود: در بازدیدهـای نظارتی که ازسـوی سـایپا و سـایپا یدک از نمایندگی‌های گروه سـایپا انجام می‌شود، وجـود این تابلو و در معـرض دید بودن آن کنترل می‌شود.

کارشناسان بر تحریک تقاضا با افزایش وام خرید خودرو تاکید کردند

وام خودرو در انتظار قد کشیدن

حسـین علیزاده- گروه صنعت: با افزایش چند برابری قیمـت خـودرو در چند سـال اخیر با توجه بـه افزایش هزینه‌هـای تولیـد آن، میزان تقاضا نیـز در این حوزه تا انـدازه‌ای کاهش پیدا کرد. در واقع بـه دلیل پایین بودن قیمـت خودرو در سـال‌های گذشـته و متناسـب بودن وام خریـد خودرو، تـوان متقاضیان ایـن بخش با قیمت محصـولات خودروسـازان متـوازن بـود که ایـن میزان درحال‌حاضر همخوانی نداشته و با توجه به افزایش قیمت خودرو، وام آن هنوز در همان قد و اندازه کوتاه مانده است. در این میان به دلیل اهمیت تاثیر مسـتقیم قدرت خرید مصرف‌کننده روی تحریک تقاضای خودرو وزارت صنعت، معدن و تجارت به این موضوع ورود کرده و به گفته معاون امـور صنایع و اقتصادی وزیر صنعـت، معدن و تجارت به تازگی پیشـنهادی با امضای مهندس نعمت‌زاده به دولت ارائه شده تا سقف وام برای خرید خودروی داخلی افزایش یابد. با این حال هنوز پیشـنهاد افزایش وام خرید خودرو که از سوی بانک مرکزی به شورای پول و اعتبار ارائه شده بود، خروجی نداشـته و در حالی کـه مدیر کل اعتبارات بانک مرکزی اعلام کرد که رییس کل بانک مرکزی درباره پیشنهاد افزایش وام خودرو ملاحظاتی داشته است، رییس کل بانک مرکزی در این باره عنوان کرده که این پیشنهاد به‌زودی در نخستین یا دومین جلسه شورای پول و اعتبار و بسـته به اولویت‌های موجود بررسـی می‌شـود. ولی‌الله سـیف همچنین درباره میزان افزایـش آن نیز گفت: بعد از موافقـت اعضای شـورا و بحث‌هایی کـه در این زمینه می‌شود درباره میزان افزایش آن تصمیم‌گیری خواهد شد و این موضوع نظر مستقل شخص من نیست.

▣ میزان وام فعلی جوابگوی خرید خودرو نیست

در همیـن حال عضو کمیسـیون اقتصادی مجلس درباره افزایش وام خریـد خودرو بـه صمت گفت: با توجه به اینکه خودروهای داخلی با افزایش قیمت قابل توجهی نسبت به سـال‌های گذشته روبه‌رو شدند که این میزان تا ۳ برابر نیـز در برخـی خودروهـا دیـده شـد، تسـهیلاتی که درحال‌حاضـر برای خرید خودرو به درخواسـت‌کنندگان اعطا می‌شود، جوابگوی قیمت آن نیست.

سیدناصر موسـوی لارگانی با اشـاره به اینکه رونق در تولیـد خودروهای داخلـی رابطه‌ای مسـتقیم با افزایش فـروش خـودرو دارد، تصریح کرد: از ایـن رو می‌طلبد تا تسـهیلات خودرو افزایـش یابد و با افزایـش توان خرید مصرف‌کننـدگان و بالا رفتن میزان تقاضا، تیراژ تولید نیز به‌تبع آن افزایش یابد.

وی در ادامه افزود: بر این اساس بهتر است حداقل نیمی از قیمت خودرو از طریق تسهیلات تامین و باقی آن نیز از محل آورده خریدار برای خرید خودرو پرداخت شود. با این حال افزایش وام خرید خودرو نه‌تنها میزان تقاضای خرید خودرو را افزایش می‌دهد، بلکه موجب افزایش اشتغالزایی در حوزه خودروسـازی و قطعه‌سازی شده و همان‌طور که دیدیم به رشد و توسعه اقتصادی نیز منتهی خواهد شد.

موسـوی لارگانی با تاکیـد بر اینکه میـزان ۷ میلیون تومانی وام فعلی خودرو جوابگوی خرید آن نیسـت، بیان کـرد: بر این اسـاس افزایش وام خودرو ضروری اسـت تا متقاضیان این بخش بتوانند با توجه به متناسب بودن وام خـودرو با قیمت آن، خودروی مورد نظر خود را خریداری کنند.

عضو کمیسـیون اقتصادی مجلس عنوان کرد: با توجه به متفاوت بودن قیمت خودروها در بازار بهتر است میزان فعلی وام خودرو به دو برابر یعنی ۱۲ تا ۱۵ میلیون تومان افزایش یابد.

وی با اشـاره به شرایط دشوار اهدای تسهیلات از سوی بانک‌ها به متقاضیان اظهار کرد: این در حالی است که در عمل فراهم آوردن شرایط اعلام شده از سوی بانک‌ها برای متقاضی سخت اسـت و تا اندازه‌ای امکانپذیر نیست. این در شـرایطی است که میزان بهره‌های این وام نیز بالاست که بانک مرکزی موظف اسـت شرایط تسهیل اعطای وام خودرو را برای متقاضیان فراهم آورد.

▣ متناسـب بودن وام خودرو بـا قیمت محصولات خودروسازان

در این میان نیز برخی کارشناسان با تایید اینکه افزایش وام خودرو به تحریک تقاضای آن منجر خواهد شد بر این باورند که افزایش این وام باید متناسب با قیمت محصولات خودروسـازان باشد و افزایش دو برابری آن تنها بخشی از این تقاضا را پوشش خواهد داد.

فربـد زاوه، کارشـناس صنعـت خودرو بـا بیان اینکه تسـهیلات خـودروی دولتی یـا بانک‌ها نرخ بهره پایین‌تری نسبت به نرخ بهره لیزینگ‌هـا دارد بـه صمت گفت: این وام، اصلی‌ترین عامل تحرک صنعت خودروسازی در پایین‌ترین بخش قیمتی اسـت. بر این اساس افزایش وام خودرو منجر به تحریک تقاضا می‌شـود و بخش زیادی از مشکلات خودروسازان را مرتفع خواهد کرد.

وی با اشـاره به اینکه بهتر اسـت افزایـش وام خودرو متناسب با قیمت خودروسازان انجام شود، افزود: پیش از این، میزان وام خودرو قیمت یک دستگاه خودروی پراید یا نزدیک به ۷۰ درصد قیمت یک پژو ۲۰۶ یا پژو ۴۰۵ را در بر می‌گرفت. اما درحال‌حاضر قیمت پراید ۲۰ میلیون و قیمت خودروی پژو ۴۰۵ نزدیک به ۳۰ میلیون اسـت کـه اگر بخواهیم همان میزان اثر تقاضـا را فراهم کنیم، بایـد وام ۷ میلیونـی به میزان ۳ برابـر افزایش پیدا کند و بـا دو برابر کردن آن اثر تحریک تقاضای سـابق فراهم نخواهد شد.

وی در تشـریح عملکرد وام خـودرو در افزایش قدرت خرید مصرف‌کنندگان در گذشـته خاطرنشان کرد: پیش از ایـن یکی از آسـان‌ترین روش‌هایی که درصد بالایی از جویندگان کار خواسـتار ورود به بـازار کار بودند، خرید خودرویـی ارزان از طریـق وام بـا اقسـاط پایین بود که می‌تـوان از آن به عنـوان یکی از سـریع‌ترین روش‌های تولید شغل در آن زمان نام برد.

زاوه در ادامـه افـزود: در حال حاضر بـه دلیل متفاوت بودن قیمت‌ها در میان محصولات خودروسـازان، افزایش وام خـودرو بایـد به گونـه‌ای باشـد که بتوانـد تمامی محصولات خودروسـازان را پوشش دهد. از این رو به نظر می‌رسـد با دو برابر شدن این میزان تسهیلات یعنی ۱۴ میلیون تومان، تنها بخشـی از محصولات خودروسـازان تامین شود، بنابراین بهتر اسـت تسهیلات خرید خودرو به ۱۸ تا ۲۰ میلیون تومان افزایش یابد تا تقاضا در میان دو خودروسـاز بزرگ افزایش یابد. این کارشناس صنعت خودرو با تاکید بر اینکه یکی از راه‌های برون‌رفت از رکود در میان خودروسـازان افزایش وام خودرو اسـت، تصریح کـرد: اگر وام فعلی افزایش یابد و به ۱۴ میلیون برسـد، باید ۷۰ درصد قیمت یک خودرو را شـامل شود که برای خودروهایی با قیمت ۲۰ میلیون تومان که شـامل برخی محصـولات سـایپا می‌شـود، مناسب اسـت. اما در بحث محصـولات ایران‌خـودرو باید گفت کـه ۵۰ درصد یک محصول این خودروساز را شامل می‌شود که مزیت آن را کاهـش خواهد داد. وی در ادامه با تاکید بر اینکه قیمت خودرو در این چند سـال افزایش یافته اسـت، بیان کرد: از ایـن رو ۳۰ درصد آورده متقاضـی نیز افزایش یافته و چند برابر شـده که لازم اسـت میزان آورده از ۳۰ درصد به ۱۵ تا ۱۲ درصد کاهش یابد تا خریدار توان استفاده از این تسهیلات را داشـته باشد. زاوه با انتقاد از روش‌های فعلی افزایش قدرت خرید خـودرو اظهار کرد: وام خرید خودرو یک راهکار کوتاه‌مدت اسـت و منابع بانکی نباید صرف این بخش شـود؛ بدتریـن روش خرد کردن منابع بانکـی و اعطـای آن در قالب وام به متقاضی اسـت. این در حالی است که این تسهیلات باید به عنوان بلوک‌های بـزرگ سـرمایه‌گذاری شـده و از طریـق لیزینگ‌ها به متقاضی اعطا شـود. به گزارش صمت در هرحال رابطه میان بقای خودروسـازان با افزایش تقاضای خرید خودرو ناگسسـتنی است و به نظر می‌رسد عامل محرک افزایش تقاضای خریـد خودرو، بالا بردن تـوان قدرت خرید آن برای متقاضیان است که درحال‌حاضر این میزان تناسبی بـا قیمت‌های فعلی محصولات خودروسـازان نـدارد. از سـوی دیگر نمی‌توان از این نکته گذشت که فرآیند ارائه تسـهیلات بانکی برای خرید خودرو بسیار دشوار بوده و متقاضیان بـه دلیل سـنگ‌اندازی‌های گوناگون بانک‌ها، درحال‌حاضـر عطای خرید خودرو از طریق وام را به لقای آن بخشیده‌اند.

جدایی قیمت‌گذاری خودرو از شورای رقابت!؟

در حالـی وزارت صنعت، معدن و تجارت معتقد اسـت که خودرو انحصاری نیسـت و باید عرضه و تقاضـا، قیمت را تعیین کند که شـورای رقابت بر این موضع خود پافشاری می‌کند که دو خودروساز بزرگ، بیشـترین سـهم بـازار را در اختیار دارند و بنابراین، خودرو در کشـور انحصاری اسـت و باید براسـاس قوانین و مقررات، در شـورای رقابت و با حضور نمایندگان مجلس به‌عنـوان ناظر و اعضای شـورا به‌عنوان مسـئول رسـیدگی به پرونده‌های اینچنینی، نرخ‌گذاری شود. از سوی دیگر، بسیاری از انتقادهـا اکنـون در شـورای رقابت بر سـر این مسـئله وارد اسـت که چرا این شورا، وظیفه اصلی خود را تمرکز بر بازار خودرو گذاشـته است و سایر مصداق‌هـای انحصار در اقتصاد ایران که تعداد آنها کم هم نیسـت را پیگیری نمی‌کنـد، این انتقادی اسـت که بیشـتر مخالفـان و از جملـه مخالفان قیمت‌گذاری خودرو در شورای رقابت، آن را مطرح می‌کنند.

در همین حال محسـن صالحی‌نیـا، معاون وزیر صنعت، معـدن و تجـارت خبر از ارسـال نامه‌ای از سـوی وزیر صنعت، معدن و تجارت به اسـحاق جهانگیـری، معاون اول رییس‌جمهـوری با عنوان شورای اقتصاد می‌دهد و حتی می‌گوید که نامه‌ای دیگر هم به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی به همراه گزارش مفصلی از دلایل این وزارتخانه برای جدایی قیمت‌گذاری خودرو از شـورای رقابت، ارسال شده است که در هر دوی آنها، نعمت‌زاده خواستار خروج قیمت‌گذاری خودرو از شـورای رقابت شده است و دوم اینکه، دولت اجـازه دهد که قیمت خودرو در بازار تعیین شـود و نیازی بـه قیمت‌گذاری دولتی نباشد.

ایـن در حالـی اسـت کـه رضـا شـیوا، رییس شـورای رقابـت در آخریـن اظهارنظـر خـود در رابطـه با موضوعات مطرح شـده مبنـی بر خروج قیمت‌گذاری خودرو از شـورای رقابت، اظهار کرد: شـورای رقابت موظف است براساس قانون در بازار کالاهای انحصاری ورود پیدا کرده و دسـتورالعمل قیمت‌گـذاری آنهـا را انجام دهد. وی با اشـاره به اینکه بر همین اساس شورای رقابت اقدام به تعیین دستورالعمل قیمت‌گذاری خودرو کرده است، افزود: این وظیفه فقط با تغییر قانون توسـط نمایندگان مجلس از شورای رقابت سلب خواهد شد.

▣ آغاز دلواپسی مصرف‌کننـدگان از آینده بازار خودرو

در این میـان، مصرف‌کنندگان نیز حرف دیگری را دنبـال می‌کننـد، آنها بر این باورنـد که ممکن اسـت خروج قیمت‌گذاری خودرو از شورای رقابت و سپردن آن به‌دست بازار عرضه و تقاضا، نه تنها به نفع آنها نباشد، بلکه باز هم قیمت خودرو را آن هم در آسـتانه عید نوروز که خـود به خود تقاضا برای خریـد خودرو افزایش می‌یابد و همین امر، افزایش قیمت را رقم می‌زند، شاهد نوسان قیمتی باشد.

مردم بر این باورند از وقتی که خودروسـازان در قیمت‌گذاری خودروهای تولیدی‌شان، پا را از گلیم خود درازتر کردند و خواسـتار سود بیشتر در بازار شـدند، این اتفاقات برای صنعت خودروی کشـور افتاد و نوسانات قیمتی به یکباره منجر به فشارهای کمرشـکنی به متقاضیان خرید خودروهای داخلی شـد، چراکه آنقـدر قیمت‌ها بالا رفـت که دولت تصمیم گرفت، قیمت‌گذاری را از دسـت سـازمان حمایـت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان خارج، و آن را به نهادی به‌عنوان شورای رقابت بسپارد تا کار قیمت‌گذاری را انجام دهد.

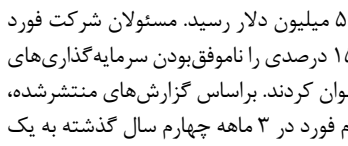
در این میان، به نظر می‌رسد که باید در عملکرد شـورای رقابت نیز در چند ماهی که از عمر کاری او برای قیمت‌گذاری خودرو گذشـته است، اندکی درنگ کرد، چراکه به نظر می‌رسـد این شـورا نیز به خوبـی به وظایف خود عمل نکرده و نتوانسـته اعتمـاد مشـتریان را به خود جلـب کند. حال هم قرار اسـت دولت البته در صورت موافقت شـورای اقتصاد به عنوان مرجـع تصمیم‌گیر در این رابطه، کار قیمت‌گـذاری را از این شـورا خارج کرده و به بازار آزاد بسپارد.

در ایـن میـان، برخـی کارشناسـان معتقدنـد صنعـت خودرو کامـلا انحصاری اسـت، چراکه ۲ غـول خودروسـازی ایـران یعنی ایران خـودرو و سـایپا بیشـترین سـهم را در بازار دارند و سـایر خودروسازانی که سایتی به نام خود ثبت کرده‌اند و به مونتـاژ می‌پردازند، نقش عمده‌ای در تامین نیاز مردم ندارند و بنابراین خودرو انحصاری است.

در این میان، بسیاری از کارشناسان می‌گویند که شورای اقتصاد طبق قانون نمی‌تواند قیمت‌گذاری را از دسـتورکار شورای رقابت خارج کند، چراکه تنها خود شـورا و با درنظر داشتن شرایط خودروسازان و میزان تولید سـایر خودروسـازان می‌تواند به این جمع‌بندی برسـد کـه صنعت خودرو در شـورای رقابت بماند یا خارج شـود. به هرحال، باید منتظر بـود و دید در جـدال قیمت‌گذاری میان شـورای رقابـت و وزیر صنعت، معـدن و تجارت، کدام یک برنده میدان خواهند بود.

بین‌الملل

کاهش درآمد شرکت خودروسازی فورد امریکا

واحد مرکـزی خبر- مسـئولان شـرکت خودروسـازی فـورد امریـکا روز پنجشـنبه اعـلام کردنـد درآمد خالص این شـرکت در ۳ ماه ۴ سـال گذشته کاهش یافت و به رقم ۵۲ میلیون دلار رسید. مسئولان شرکت فورد علت این کاهش درآمد ۱۵ درصدی را ناموفق‌بودن سرمایه‌گذاری‌های این شرکت در ونزوئلا عنوان کردند. براساس گزارش‌های منتشرشده، میزان سـوددهی سـهام فورد در ۳ ماهه چهارم سال گذشته به یک سـنت در ازای هر سـهم کاهش یافـت. این درحالی اسـت که این رقم در مدت‌زمان مشـابه سال گذشـته برابر با ۷۵ سنت به ازای هر سهم بود.

همچنین براسـاس اعلام مقامات شرکت فورد، مجموع درآمد این شرکت در طول سال ۲۰۱۴م در مقایسه با یک سال قبل، ۵۶ درصد کاهش یافت و به رقم ۳ میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار رسید.

جناب آقای مهندس
خان‌کرمی

بدینوسـیله انتصاب شایسته جنابعالی را به سمت معاونت بازاریابـی و فـروش شـرکت ایران‌خودرو توسـط جناب آقـای مهندس یکه‌زارع، مدیرعامـل محترم گروه صنعتی ایران‌خودرو تبریک عرض نموده و موفقیت روزافزون شما را از خداوند متعال مسئلت می‌نماییم.

جمعی از فرزندان شهدا
(کانون فرهنگی،تبلیغی فرزندان شاهد و ایثارگر مرآت)

معدن

شنبه ۱۱ بهمن ۱۳۹۳ -۱۰ ربیع‌الثانی ۱۴۳۶- ۳۱ ژانویه ۲۰۱۵- شماره ۱۴۶- پیاپی ۱۴۶۴

mine@smtnews.ir

۵ احتمال تغییر بهره مالکانه ۲۵ درصدی در صحن علنی مجلس

۶ نقش کمرنگ فولاد ترکیه در بازار جهانی

۲۷ زنان در تلاش برای فتح معادن

۲۸

تخفیف ۱۰ درصدی حقوق دولتی برای تحقیقات معدنی

حامدشایگان ـ گروه معدن: تقویت معدنکاران برای حرکت به سمت فرآوری از برنامه‌های دولت در یک سال اخیر بوده است، موضوعی که بخشی از آن از طریق حمایت‌های مالی تسهیل می‌شود و بخش دیگر به ایجاد بستر توسعه پژوهش‌های کاربردی برمی‌گردد تا واحدهای معدنی براساس فناوری‌های روز بتوانند ارزش افزوده لازم را در مواد معدنی به وجود آورند. برخی نمایندگان مجلس معتقدند از آنجایی که در مواد معدنی به دلیل ذخیره بالا و قابلیت رقابت‌پذیری دارای مزیت هستیم بنابراین، این بخش باید در اولویت تصمیم‌گیری‌ها و ارائه تسهیلات قرار گیرد. در نتیجه در لایحه رفع موانع تولید رقابت‌پذیر ضمن توجه به این مسئله برای آن دسته از معدنکارانی که پژوهش‌های خود را به‌منظور توسعه فناوری و فرآورده‌های معدنی انجام می‌دهند، آنها از ۱۰ درصد تخفیف در حقوق دولتی نیز بهره‌مند خواهند شد.

حمایت از تولید در بخش‌های اقتصادی که کشور دارای مزیت است از برنامه‌هایی است که در لایحه رفع موانع تولید رقابت‌پذیر مورد توجه قرار گرفته. از این رو در بخش معدن به دلیل اینکه ایران توان رقابت با تولیدکنندگان منطقه‌ای را دارد در هریک از مواد لایحه که از تولید حمایت شده، این بخش را نیز مد نظر قرارداده است گرچه برخی ماده‌های قانونی خاص بخش معدن نیز تدوین شده است.

▣ حمایت قانونی و تسهیلات بخش معدن

رییس کمیسیون مشترک رسیدگی به لایحه رفع موانع تولید رقابت‌پذیر در گفت‌وگو با صمت ضمن تاکید بر اهمیت بخش معدن در رشد اقتصادی کشور اظهار کرد: در این لایحه یکسری احکام کلی وجود دارد که بخش معدن را نیز شامل می‌شود. برای نمونه در ماده ۱۷ تولیدکنندگان مناطق محروم از معافیت‌های مالیاتی بهره‌مند خواهند شد و در کنار حمایت‌های قانونی برای دریافت تسهیلات در اولویت خواهند بود.

حمیدرضا فولادگر با بیان اینکه در ماده ۱۵ لایحه اصلاحیه انجام شده است، ادامه داد: درباره صادرات محصولات معدنی خام، معافیت‌های مالیاتی به صلاحدید شورای عالی معادن حذف خواهد شد. برای معادنی که فعالیت‌های تحقیقاتی و پروژه‌های فرآوری داشته باشند نیز تخفیف ۱۰ درصدی برای حقوق دولتی در نظر گرفته شده است.

او با نگاهی به شرایط واگذاری معادن دولتی اضافه کرد: برای معادنی که پروانه آنها در دست دولت قرار دارد استخراج و فروش مواد معدنی از طریق بورس انجام و درآمدهای حاصل از آن برای توسعه زیرساخت‌های بخش معدن هزینه خواهد شد همچنین دولت با حمایت بخش خصوصی توسعه اکتشاف را دنبال خواهد کرد. درواقع سازمان زمین‌شناسی و ایمیدرو برنامه‌های اکتشافی معدن را پیگیری خواهند کرد چراکه میزان اکتشاف ایران نسبت به ذخایر احتمالی پایین‌تر و استخراج مواد معدنی نیز از ذخایر قطعی کمتر است. به همین دلیل فرصت‌های زیادی در حال از دست رفتن است که باید به آنها توجه شود. این نماینده مجلس با تاکید بر این نکته که تمام سرمایه‌گذاری‌های بخش معدن بازگشت پیدا می‌کند، افزود: سهم بخش معدن در تولید ناخالص داخلی کمتر از یک درصد است در حالی که ایران از ظرفیت بالایی برخوردار است. بنابراین هر قدر سرمایه‌گذاری‌های بخش معدن بالا رود، سهم این بخش در تولید ناخالص ملی افزایش می‌یابد. این موضوع زمانی محقق می‌شود که موانع تولید در کشور برداشته شود و در تصمیم‌گیری‌ها و ارائه تسهیلات، بخش معدن در اولویت قرار گیرد. فولادگر با اشاره به اینکه استراتژی بخش معدن مسیر توسعه را نشان خواهد داد، تصریح کرد: اگر استراتژی بخش معدن به صورت مدون ارائه شود و به شکل یک برنامه در بین چشم‌انداز و برنامه ششم توسعه قرار گیرد، خلأ دستیابی به اهداف تدوین‌شده در چشم‌انداز بخش معدن را پرخواهد کرد.

▣ توسعه صنایع معدنی

یک عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس در رابطه با جنبه‌های مثبتی که در لایحه رفع موانع تولید برای بخش معدن لحاظ شده است، گفت: در اقتصاد مقاومتی با توجه به اینکه بخش معدن از رقابت‌پذیری بالایی برخوردار است برای اکتشاف و تحقیقات به‌منظور تقویت فرآورده‌های معدنی بودجه‌ای در نظر گرفته شده است تا تولیدکنندگان بتوانند برای افزایش ارزش افزوده در مواد معدنی از صندوق توسعه ملی تسهیلات لازم را دریافت کنند.

حسین گروسی با بیان اینکه بخش معدن نیازمند تحقیق و توسعه است، ادامه داد: برای برنامه‌ریزی و اجرای پژوهش‌های بخش معدن ۱۰ درصد تخفیف مالیاتی در نظر گرفته می‌شود تا صنایع پایین‌دستی توسعه پیدا کنند، هرچند طبق قانون معادن ۶۵ درصد از درآمدهای حاصل از حقوق دولتی باید صرف ایجاد و توسعه زیرساخت‌های بخش معدن شامل حمل و نقل، جاده، آب، برق و ... شود با این حال برای افزایش درآمدهای ارزی دولت باید به بخش معدن توجه بیشتری شود.

درواقع تبصره ۱۰ ماده الحاقی ۱۵ لایحه رفع موانع تولید رقابت‌پذیر اشاره کرده است که دارندگان پروانه‌های بهره‌برداری از معادن مجازند تا ۱۰ درصد درآمد حاصل از محل حقوق دولتی را با نظارت وزارت صنعت، معدن و تجارت به واسطه انعقاد قرارداد با دانشگاه‌ها، مراکز آموزش عالی و مراکز تحقیقاتی برای پژوهش‌های کاربردی که منجر به افزایش بهره‌وری یا ارتقای فناوری در حوزه معدن و فرآورده‌های معدنی شود، هزینه کنند.

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی:

کاهش ۵ درصدی بهره مالکانه قطعی است

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی گفت: درآمدزایی معادن می‌تواند جایگزین درآمدهای نفتی شود به همین دلیل در کمیسیون تلفیق بررسی‌های دقیقی درباره بهره مالکانه معادن دولتی انجام شد که بر مبنای آن مقرر شد بهره مالکانه از ۳۰ درصد به ۲۵ درصد کاهش پیدا کند.

به گزارش ماین‌نیوز، محمد حسن‌نژاد درباره مصوبه کمیسیون تلفیق در زمینه کاهش بهره مالکانه شرکت‌های معدنی و سنگ آهنی گفت: با توجه به شرایط کنونی حاکم بر بازار سرمایه، انتظار می‌رود درپی کاهش قیمت نفت، معادن نقش موثری در چرخه اقتصادی کشور ایفا کنند، از همین رو در کمیسیون تلفیق برای حمایت از این صنعت بررسی‌های جدی انجام شد. وی با اشاره به پیشنهاد کمیسیون معدن برای کاهش بهره مالکانه از ۳۰ به ۲۵ درصد اظهار کرد: با این استدلال‌ها که فلان صنعت سود نبرد یا از مواد اولیه رایگان استفاده نکند، نمی‌توان به رشد اقتصادی و شکوفایی رسید. اعمال اینگونه سیاست‌ها به مملکت و همه ضرر می‌زند و برای برون‌رفت از شرایط رکود هیچ راهی جز حمایت از صنایع وجود ندارد.

حسن‌نژاد درباره اینکه این مصوبه چقدر با نظر شرکت‌های معدنی هماهنگ است، خاطرنشان کرد: شرکت‌های معدنی و سنگ آهنی نظرشان را اعلام و نمایندگان نیز همه جوانب را در مصوبه‌شان لحاظ کردند که با رعایت همه موارد کاهش ۵ درصدی به توافق گروه‌های حاضر در جلسه رسید و به‌طور قطع اجرای این مصوبه شرایط این صنعت را نسبت به سال ۹۳ بهبود می‌بخشد.

این نماینده مجلس درباره احتمال رای آوردن مصوبه کمیسیون تلفیق در صحن علنی اظهار کرد: این رای در حال حاضر قطعی نیست و باید در صحن هم مطرح شود که ممکن است نمایندگان پیشنهادهای مختلفی از جمله حذف یا تغییر در نرخ بهره مالکانه مصوب کمیسیون تلفیق را مطرح کنند اما به‌طور معمول طرحی که در کمیسیون تلفیق به تصویب رسیده در صحن هم رای می‌آورد.

عضو کمیسیون صنایع عنوان کرد

پیش‌بینی ۵ هزار میلیارد تومان درآمد غیرنفتی از معادن

عضو کمیسیون صنایع مجلس از تصویب پیشنهادی مبنی بر درآمد ۵ هزار میلیارد تومانی از محل بهره‌برداری معادن در کمیسیون تلفیق خبر داد.

به گزارش فارس، نادر قاضی‌پور درباره پیشنهادش در زمینه حق بهره‌برداری از معادن گفت: پیشنهادی به اعضای کمیسیون تلفیق ارائه کرده‌ام که خوشبختانه با ۸۰ درصد رای اعضا و تنها یک مخالف به تصویب قاطع رسید و اگر این پیشنهاد در صحن مجلس هم تصویب شود، تبدیل به قانون شده و حدود ۵ هزار میلیارد تومان درآمد غیرنفتی در زمینه اقتصاد مقاومتی از محل بهره‌برداری معادن برای دولت ایجاد می‌شود. نماینده ارومیه در مجلس افزود: براساس این پیشنهاد تمامی معادن کشور باید حق انتفاع دهند و براساس ذخیره معدن، ارزش افزوده، نوع معدن و ارزش ذاتی خود و براساس پیشنهاد وزارت صنعت و معاونت برنامه‌ریزی و تصویب هیات وزیران این حق بهره‌برداری را به دولت بپردازند و اگر کسی حق دولت را نداد باید وزارت صنعت و معدن پیگیری کرده و وزارت اقتصاد براساس ماده ۴۸ قانون محاسبات عمومی حساب‌های آن معدن را مسدود کرده و حق دولت را برداشت کند.

وی تصریح کرد: از محل این پیشنهاد حدود ۵ هزار میلیارد تومان درآمد غیرنفتی از بهره‌برداری معادن ایجاد خواهد شد.

عضو کمیسیون عمران درباره پیشنهاد ۳۰ درصد بهره مالکانه دولت که در لایحه بودجه آمده بود، گفت: پیشنهاد دولت فقط دو معدن سنگ آهن گل‌گهر و چادرملو را شامل می‌شد اما پیشنهاد من برای حق بهره‌برداری از معادن همه معادن کشور را شامل می‌شود و با این پیشنهاد که در کمیسیون تلفیق تصویب شد، نامه آقای طیب‌نیا، وزیر اقتصاد به معاون اول رییس‌جمهور را در واقع وتو و بی‌اثر می‌کند. قاضی‌پور بیان کرد: اگر این قانون در صحن مجلس تصویب شود، معادن کشور سازماندهی شده و بهره‌وری در آنها افزایش می‌یابد و معادن فعال و میزان برداشت و ذخایر معدنی ساماندهی خواهد شد.

نماینده مردم کرمان و راور در مجلس شورای اسلامی:

قیمت فروش زغال‌سنگ واقعی شود

نماینده مردم کرمان و راور در مجلس شورای اسلامی گفت: با فروش زغال‌سنگ به قیمت واقعی می‌توان ۱۰ معدن زغال‌سنگ و همچنین واحدهای کک‌سازی متعددی را در استان کرمان با ظرفیت اشتغالزایی بالا فعال کرد و این امر نیاز به همکاری همه مدیران اجرایی مربوط در استان دارد. به گزارش ایسنا، محمدرضا پورابراهیمی در جلسه رسیدگی به مشکلات معدن همکار اظهار کرد: مردم از مدیران و مسئولان اجرایی استان کرمان انتظار دارند با همدلی، همکاری و هم‌افزایی سعی کنند از تمام ظرفیت معادن زغال‌سنگ استان استفاده شود. وی با اشاره به حضور در بیش از ۱۵ جلسه ارتقای ظرفیت تولید معدن همکار بیان کرد: با رایزنی‌های انجام‌شده، شرکت گل‌گهر سیرجان آمادگی خود را برای هر نوع همکاری در جهت بهبود وضعیت معدن همکار و اشتغالزایی ۵۰۰ نفر به صورت فوری اعلام کرده است که اجرایی شدن این امر نیاز به همکاری جدی مسئولان دارد. نماینده مردم کرمان و راور در مجلس شورای اسلامی تلاش برای بهبود معیشت بازنشستگان و شاغلان صنعت زغال‌سنگ استان را کاری الهی دانست و از همه مسئولان مربوط خواست تا نهایت تلاش خود را برای رفع مشکلات این قشر زحمتکش، مظلوم و آسیب دیده از نظر شرایط کاری به‌کار گیرند. نماینده مردم کرمان و راور در مجلس شورای اسلامی از همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و هیات دولت در اصلاح آیین‌نامه مشاغل سخت و زیان‌آور قدردانی کرد و گفت: خوشبختانه با این موضوع بیش از ۹۰ درصد از کارگران حائز شرایط می‌توانند از مزایای مشاغل سخت و زیان‌آور بهره‌مند شوند.

یادداشت

حمایت از معادن در الحاقیه‌های بودجه

روح‌الله عباسپور

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس

در بودجه سال ۹۴ اقدامات و حمایت‌های لازم برای رونق تولید در نظر گرفته شده است، به گونه‌ای که در قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و مقررات مالی که در هفته گذشته بررسی آن پایان یافت و مجلس منتظر تایید شورای نگهبان است حمایت‌های کافی از بخش معدن به عمل آمد، چراکه در الحاقیه‌های این قانون در هر کجا که به تولید اشاره شده بخش معدن و فرآورده‌های معدنی نیز حمایت شده است. از این‌رو با توجه به اینکه محصولات معدنی از ارزش‌افزوده بالایی برخوردار هستند ما در قوانین بر جلوگیری از خام‌فروشی تاکید داریم تا به‌منظور صادرات بهتر ارزش‌افزوده بالاتری به مواد معدنی داده شود و از این طریق درآمدهای ارزی کشور افزایش یابد.

در بخش معدن تکمیل زنجیره‌های تولیدی که صنایع معدنی را در بر می‌گیرد توسعه بخش معدن را به همراه خواهد داشت، زیرا هم‌اکنون بیشتر محصولات معدنی ایران به‌صورت خام از کشور خارج می‌شوند و همراه با آن ارزش‌افزوده محصولات از کشور خارج خواهد شد. در بخش تجارت خارجی نیز باید به ظرفیت‌های بخش معدن توجه کرد و در روابط تجاری و مبادلات بین‌المللی باید محصولات معدنی که درآمد ارزی بالاتری برای کشور دارند در توافقات بیایند تا بتوانیم با رقابت‌پذیری که به وجود می‌آورند سهم خوبی از بازار کشور مقابل به دست آوریم. بنابراین نگاه به بخش معدن تنها نباید معطوف به استخراج باشد بلکه ارتقای کیفیت و فرآوری محصولات معدنی باید در اولویت دولت و بخش‌های تولیدی کشور باشد تا بتوانیم در زمینه زیرساخت‌های بخش معدن و دستیابی به اهداف اقتصادی و کسب بازارهای منطقه‌ای گام موثری برداریم. از این‌رو حمایت از بخش معدن در لایحه رفع موانع تولید رقابت‌پذیر در دستورکار مجلس قرار گرفت.

داخل پرانتز

کمک بورس کالا به تامین مالی فولادسازان

رییس انجمن تولیدکنندگان فولاد گفت: بورس کالای ایران از طریق ابزار اوراق سلف موازی استاندارد می‌تواند به تامین مالی واحدهای فولادی کمک کند. به گزارش ماین‌نیوز، بهرام سبحانی افزود: این روزها بخش تولید و صنعت کشور به تامین مالی و تامین سرمایه در گردش نیاز دارد که به دلیل محدودیت‌ها و مشکلات موجود برای اخذ تسهیلات از سیستم بانکی، امیدواریم بازارهایی همچون بورس کالای ایران با طراحی ابزارهای تامین مالی مانند اوراق سلف موازی به یاری تولیدکنندگان بیاید. وی تصریح کرد: بورس کالا، بازاری شفاف برای کشف قیمت محصولات براساس مکانیسم عرضه و تقاضاست به طوری که تولیدکنندگان بزرگ کشور هر هفته کالاهایشان را در بورس کالا به فروش می‌رسانند و تابلوی بورس به مرجع اصلی قیمت‌ها تبدیل شده است. رییس انجمن تولیدکنندگان فولاد به آغاز معاملات قراضه آهن در تالار فرعی بورس کالا اشاره کرد و گفت: هر کالایی می‌تواند با ایجاد شرایط لازم و قرارگرفتن در مقررات بورس، روی تابلوی معاملات رود که قراضه آهن نیز از این قاعده مستثنا نیست. وی افزود: مشکلی که درباره بازار قراضه وجود دارد، مصرف‌کنندگان محدود آن است که رونق گرفتن معاملات را سخت می‌کند اما در صورتی که عرضه‌های این محصول در بورس افزایش یابد و خریداران بزرگ نیز به تالار معاملات بیایند، می‌توان به کشف عادلانه قیمت و رشد حجم دادوستد این محصول امیدوار بود.

وزارت صنعت، معدن و تجارت

م الف ۳۹۹۰

(آگهی ابلاغ)

آقای اشکان شریفی

بدینوسیله به شما ابلاغ می‌شود، به مستند رای شماره ۲۱۳۵/ب۲/ه/م مورخ ۹۳/۱۰/۲۳ هیات بدوی رسیدگی به تخلفات اداری (شماره ۲) به مجازات اخراج از دستگاه متبوع محکوم شده‌اید. لذا در صورت اعتراض به رای صادره می‌توانید ظرف یک ماه از تاریخ درج این آگهی، اعتراض خود را به صورت کتبی به اداره کارگزینی این اداره کل به نشانی: تهران ـ خیابان استاد نجات‌الهی ـ خیابان شهید کلانتری، ساختمان شهید الهی طبقه هفتم تسلیم نمایید. بدیهی است در صورت عدم مراجعه در فرجه مقرر، رای صادره قطعی و لازم‌الاجراء خواهد بود.

گزارش روز

افزایش رقابت‌پذیری در فولاد با تنوع تولیدات

گروه معدن: مدیرعامل آریان فولاد با اشاره بر اینکه رقابت منفی بین تولیدکنندگان فولاد وجود ندارد و رقابت‌پذیری کلید ماندگاری شرکت‌هاست تصریح کرد: راهکار موفقیت در تولید فولاد ایجاد تنوع در محصولات است.

به گزارش **صمت**، بهمن قاسمی در نشست خبری با بیان اینکه درحال حاضر رقابت منفی میان واحدهای تولیدی فولادی وجود ندارد، اظهار کرد: در بازار همه واحدها برای بقای با یکدیگر رقابت می‌کنند که در چنین شرایطی واحدهای کوچک به دنبال افزایش کیفیت و تنوع محصولات خود خواهند رفت و تنها واحدی با تولید کیفی و قیمت معقول می‌تواند فعال‌تر بماند.

وی با بیان اینکه هزینه‌های تولید واحدهای فولادی نسبت به سال‌های گذشته افزایش یافته، گفت: هم‌اکنون در محصولات بیلت، شمش و... امکان رقابت با کشورهای منطقه را داریم اما امیدواریم با تسهیل فعالیت‌های تولیدی در آینده حجم صادرات خود را با قیمت‌های مناسب افزایش دهیم.

این تولیدکننده فولاد با اشاره به اینکه ما یک میلیارد تومان هزینه‌های ثابت را باید پرداخت کنیم، در رابطه با ادغام واحدهای تولیدی، تصریح کرد: در ایران فعالیت‌های مشارکتی هنوز به این بلوغ نرسیده‌اند که بتوانند با یکدیگر فعالیت کنند.

مدیرعامل آریان فولاد درباره استفاده از تسهیلات بانکی برای توسعه فعالیت تولیدی خود گفت: برای توسعه یکی از واحدهای خود از تسهیلات بانکی استفاده کرده‌ام اما به دلیل معوق شدن آن امکان دریافت تسهیلات جدید را پیدا نکرده و با منابع مالی شرکت فاز ۲ را با مجموع ظرفیت تولید ۵۰۰ هزار تن ذوب و مقاطع فولادی طراحی و شروع به راه‌اندازی کردیم.

قاسمی با اعلام اینکه بودجه شرکت‌های دولتی مشخص است و آنها دغدغه و تلاشی برای توسعه محصولات نمی‌کنند، گفت: در شرایط فعلی واردات فولاد به صرفه نیست زیرا شرکت‌های فولادی زیان‌ده خواهند شد. درواقع شرکت‌های تولید بر مبنای تولید فعالیت می‌کنند اما فولادی‌های خصوصی براساس سود میزان تولید و فروش محصول خود را تنظیم می‌کنند.

وی با اشاره به اینکه نخستین خط تولید این کارخانه با خریداری تجهیزات از کشور کره‌جنوبی آغاز شده، افزود: این خط تولید با ظرفیت ۶۰۰ هزار تن در سال انواع مقاطع فولادی را تولید می‌کند. البته در خط دوم تولید که در سال ۸۵ با کمک شرکت‌های ژاپنی تاسیس شد هم ۶۴۰ هزار تن در سال انواع فولاد را تولید می‌کنیم.

قاسمی ادامه داد: خط سوم تولید میلگرد این کارخانه هم با ظرفیت ۵۰۰ هزار تن در سال نصب و در کنار خط ذوب با ظرفیت ۱۵۰ هزار تن به تولید شمش‌های فولادی و ریخته‌گری می‌پردازد.

وی ظرفیت اسمی این کارخانه را ۲ میلیون تن اعلام کرد و گفت: درحال حاضر به‌طور واقعی ظرفیت ۱میلیون تن را داریم. البته در ۱۰ ماه نخست امسال حدود ۲۸۰ هزار تن تولید و پیش‌بینی ۳۵۰ هزار تن را تا پایان سال داریم. درواقع در این مدت کارخانه تنها با ۳۰ درصد از ظرفیت فعالیت خود را ادامه داده است.

این تولیدکننده ازجمله دلایل استفاده از ۳۰ درصد ظرفیت کارخانه‌های تولید فولاد را مشکلات نقدینگی و قیمت فولاد را بازار عنوان کرد و افزود: در بازارهای بین‌المللی قیمت فولاد کاهش پیدا کرده و همین امر امکان فروش محصولات فولادی را برای تولیدکنندگان آن هم با قیمت‌های مناسب گرفته است. در مجموع به اعتقاد بنده سال آینده سال خوبی برای فولادی‌ها نخواهد بود.

قاسمی با اشاره به اینکه اگر تا حدودی مشکلات برطرف شود ظرفیت تولید ۶۵۰ هزار تن فولاد را در سال خواهیم داشت، اظهار کرد: یکی از بازارهای هدف برای صادرات فولاد ما عراق است اما چون قیمت محصولات ما در مقایسه با تولیدات چین گران‌تر است عراق ترجیح می‌دهد از چین نیازهای فولادی خود را تامین کند به همین دلیل با توجه به اینکه تنوع بالایی در محصولات داریم از قدرت رقابت‌پذیری بالایی برخورداریم که شرایط فعالیت ما در سال آینده مثبت خواهد بود.

احتمال تغییر بهره مالکانه در صحن علنی مجلس

محبوبه ناطق ـ گروه معدن: تقدیر بهره مالکانه در بودجه سال ۹۴ یک قدم به نهایی شدن نزدیک شد اما این تصمیم در کمیسیون تلفیق مجلس گرفته شده و اگرچه تصمیم‌های این کمیسیون به منزله پیمودن نصف راه برای سنگ آهنی‌ها است اما در صحن علنی مجلس معلوم نیست چه اتفاقی رخ دهد و نرخ بهره مالکانه بر روی کدامین پاشنه بچرخد. ضمن اینکه هنوز رقم به شکل نهایی تعیین نشده و ممکن است به دلایل مختلف، اکثریت مجلسی‌ها در شرایط ویژه فعلی کشور ترجیح و تشخیص دهند که نباید از میزان بهره مالکانه که ۳۰ درصد است کم شود.

سابقه دیرینه اختلاف

نرخ بهره مالکانه معادن که پیش از این ۳۰ درصد بود مورد بازنگری قرار گرفت و به ۲۵ درصد با درآمد ۱۳۰۰ میلیارد تومان تقلیل یافته و در کمیسیون تلفیق تصویب شد.پیش از این در سال جاری و سال ۹۲ دو معدن بزرگ سنگ آهن که ایمیدرو مالکیت آن را نیز برعهده دارد نسبت به رقمی که بابت بهره مالکانه اخذ شده از این دو معدن در بودجه تعیین شده بود اعتراض داشتند و این اختلاف منجر به نپرداختن بخشی از بهره مالکانه از سوی این دو معدن بزرگ شد و سرانجام، این اختلاف منجر به توقف موقت پرداخت بهره مالکانه تا تعیین وضعیت آن از سوی دیوان عدالت اداری شد که در نیمه دی امسال صادر شد.

دلیل سنگ‌آهنی‌های بزرگ برای سرباز زدن از پرداخت بهره مالکانه به شکل کامل، این بود که سایر معادن سنگ‌آهن ۱۰ درصد حقوق دولتی پرداخت می‌کنند؛ این در حالی است که این دو معدن به دلیل عیار بالای سنگ آهن که نیاز به غنی‌سازی سنگ آهن را از بین می‌برد. همچنین با توجه به ذخایر بسیار غنی معادن یاد شده که به تنهایی تامین‌کننده حدود ۸۰ درصد از سنگ آهن کشور هستند به‌طور طبیعی انتظار می‌رود بیشتر از معادن دیگر حق انتفاع بپردازند. اما این اقدام مبتنی بر قانون است؟

هنوز تصویب نشده

رییس سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی اعلام کرد که در کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی کاهش نرخ بهره مالکانه معادن تصویب شد اما میزان آن مشخص نیست. مهدی کرباسیان گفت: کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی پیشنهاد کرد که این موضوع در کارگروهی متشکل از کمیسیون اقتصادی و کمیسیون صنایع و معادن بررسی شود و در جلسه این کارگروه که با حضور نایب رییس خانه معدن، نماینده دیوان محاسبات، مرکز پژوهش‌های مجلس و مدیران سنگ آهن چادرملو و گل‌گهر برگزار شد، این جمع بندی حاصل شده که میزان بهره مالکانه در بخش معدن به دلیل افت قیمت سنگ آهن در عرصه بین‌المللی، به پایین تر از ۳۰ درصد کاهش پیدا کند. وی تصریح کرد: کاهش نرخ بهره مالکانه بخش معدن مورد موافقت کمیسیون تلفیق مجلس قرار گرفته اما اینکه از ۳۰ درصد به چه میزان برسد هنوز به طور قطعی مشخص نیست.

نظر ما ۱۵ درصد بود

با این حال محمود نوریان مدیرعامل مجتمع معدنی و صنعتی چادرملو کار را تا ۹۵درصد تمام شده تلقی می‌کند و مدعی است البته ممکن است مصوبه کمیسیون تلفیق مبنی بر کاهش بهره مالکانه به ۲۵ درصد در صحن علنی مجلس مورد موافقت قرار نگیرد. وی در گفت‌وگو با **صمت** می‌گوید: پیشنهاد ما برای نرخ بهره مالکانه در سال ۹۴ رقم ۱۵ درصد است اما با همکاری و توجه نمایندگان مجلس به مشکلات این دو شرکت، کاهش ۵ درصدی نیز جای امیدواری است و می‌تواند تا حدزیادی به ما در طرح‌های توسعه چادرملو که بر مبنای درآمدهای پیش‌بینی شده این مجتمع بود و در دوسال گذشته در اجرا با مشکلات مالی بسیاری مواجه بوده، کمک کند.

نوریان خاطر نشان می‌کند: این معدن بر اساس درآمدهای خود اقدام به برنامه‌ریزی‌های بلندمدت کرده و هنگامی که ۳۰ درصد از فروش این معدن به یکباره کاهش پیدا می‌کند اسمش ضرر و زیان است.

وی ادامه می‌دهد: این گمان وجود دارد که این معدن با وجود پرداخت ۳۰ درصدی بهره مالکانه، در سال جاری دچار ضرر و زیان نشده و کماکان سودده باشد اما باید توجه داشت که تنها ۱۰ درصد سود برای شرکت باقی می‌ماند و در این درحالی است که با این میزان سود نمی‌توان طرح‌های توسعه‌ای را انجام داد. این در حالی است که این معادن تاکنون یک ریال وام و تسهیلات از بانک‌ها یا صندوق ذخیره ارزی نگرفته‌اند، ضمن اینکه وقتی سود تسهیلات بانک‌ها ۳۰ درصد است چگونه می‌توان با ۱۰ درصد سود معدن، ۳۰ درصد سود بانکی پرداخت کرد؟ وی با اشاره به اینکه دولت آن مقدار هزینه‌های اکتشافی که هزینه کرده بود به هنگام واگذاری معادن به بهره‌برداران خصوصی دریافت کرده می‌افزاید: درباره اینکه این معادن به عنوان انفال باید حق بیت‌المال را پرداخت کنند اضافه می‌کند: همه معادن جزو انفال محسوب می‌شوند حتی کوچکترین معادن شن و ماسه باید حقوق دولتی خود را پرداخت کنند اما این رقم را نمی‌پردازند. وی با بیان اینکه در گفت‌وگویی که با کرباسیان معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت داشته، وی با ۲۰ درصد بهره مالکانه موافق بوده می‌گوید: ما نیز نظرمان ۱۵ درصد بود و این تفاوت دیدگاه وجود دارد.

> **مهدی قدرتی: پرداخت ۳۰درصد حق انتفاع از سوی بهره‌برداران معادن سنگ‌آهن گل‌گهر و چادرملو، تکلیفی قانونمند است و ریشه در احکام بودجه‌ای کشور دارد**

قانون منتفی نمی‌شود

مدیرکل دفتر حقوقی وزارت صنعت، معدن و تجارت در رابطه با قانونی بودن دریافت بهره مالکانه ۳۰ درصدی به **صمت** می‌گوید: طبق احکام قانون معادن به ویژه ماده ۱۴ یکسری اختیارات اجرا در دست قوه مجریه است. درحقیقت قانونگذار کلیات را تصویب کرده و جزئیات نحوه اجرا را بر عهده قوه مجریه گذاشته؛ در این‌باره نیز هیات دولت تشخیص داده برخی از معادن بزرگ که به اندازه کافی سودده هستند حقوق دولتی بیشتری پرداخت کنندو از آنجا که دولت با بودجه خود هزینه‌های گزاف اکتشاف را پرداخته و به خوبی می‌داند این معادن در چه شرایطی قرار دارند و تا چه حد با معادن دیگر متفاوت هستند و از اختیارات خود استفاده کرده و حقوق دولتی این معادن را افزایش داده است.

مهدی قدرتی اضافه می‌کند: ماده ۱۴ قانون معادن به صراحت اشاره کرده که دارنده پروانه بهره‌برداری، باید درصدی از بهای ماده معدنی سر معدن مندرج در پروانه را «به نرخ روز» به‌عنوان حقوق دولتی، سالانه به وزارت معادن و فلزات پرداخت کند و وزارت مزبور می‌تواند در صورت لزوم معادل بهای آن، ماده معدنی از بهره‌برداری اخذ کند. وی با بیان اینکه چگونگی اجرای این ماده و نیز ضوابط تعیین درصد یاد شده با توجه به عوامل موثر در آن از جمله محل و موقعیت معدن، وضعیت ذخیره معدنی، روش استخراج، تعهدات و سود ترجیحی بهره‌بردار در آیین‌نامه اجرایی این قانون مشخص خواهد شد تصریح می‌کند: پرداخت ۳۰ درصد حق انتفاع از سوی بهره‌برداران معادن سنگ‌آهن گل‌گهر و چادرملو، تکلیفی قانونمند است و ریشه در احکام بودجه‌ای کشور دارد؛ بر اساس بند (۵۵) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور، تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی استخراج‌کننده معادن سنگ‌آهن که پروانه بهره‌برداری آنها به نام سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و یا شرکت‌های تابعه است، موظفند بابت حق انتفاع دارنده پروانه بهره‌برداری (به مأخذ حداقل پنج درصد میانگین قیمت آزاد (دوره ۳ماهه) شمش فولاد خوزستان) از سنگ‌آهن، دانه‌بندی یا کنسانتره اخذ و به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۱۳۰۴۱۹جدول شماره (۵) این قانون واریز کنند. مدیرکل حقوقی وزارتخانه ادامه می‌دهد: در قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور نیز، حکم مذکور در بند الف تبصره (۱۰) ماده واحده قانون بودجه تکرار و حق انتفاع به ماخذ ۳۰ درصد مبلغ فروش محصولات افزایش یافت. با چنین اوصافی و با درنظر گرفتن احکام قوانین بودجه‌ای کل کشور، پرداخت نشدن حق انتفاع از سوی شرکت‌های موضوع بحث دارای وجاهت قانونی نخواهد بود و طرح برخی مباحث مبنی بر منتفی شدن پرداخت حق انتفاع بر مبنای آراء قضایی، منطبق بر واقعیات نبوده و به نوعی جوسازی رسانه‌ای علیه این وزارت است. وی می‌افزاید: در بودجه سال ۹۴ نیز این رقم ۳۰ درصد تعیین شده بود که فعلا با تصویب کمیسیون تلفیق مجلس به ۲۵ درصد کاهش پیدا کرده، اما آنچه که در سیر قضایی رخ داده و صدور دستور موقت مبنی بر توقیف عملیات اجرایی تا حصول نتیجه‌گیری و صدور تصمیم نهایی از سوی مرجع قضایی صالح، علاوه بر اینکه تاثیری در اصل شکایت نداشته، در صورت رد شکایت یا صدور قرار ابطال یا رد دادخواست اصلی یا قرار اسقاط شکایت بدون اثر خواهد شد. قدرتی اظهار می‌کند: تلاش اداره کل حقوقی وزارت صنعت، معدن و تجارت در جهت قرار دادن امور بر مسیر قانونی است و اقدامات لازم را به انجام خواهد رسانید و اعتراض ما پابرجاست.

کاهش قیمت نفت، ناجی بازار فلزات می‌شود؟

گروه معدن: تقویت دلار، سیاست‌های انقباضی چین و کند شدن رشد اقتصادی آن کشور، سیاست‌های انبساطی پولی اروپا که در کوتاه‌مدت و تاکنون به کاهش ارزش یورو در مقابل دلار، سبب تخمین آینده‌ای تاریک برای فلزات اساسی شد. در عین حال کارشناسان جهانی، پیش‌بینی کرده‌اند افت قیمت نفت، هزینه تولید ۲۰ نوع مواد خام از جمله مس، طلا و سنگ‌آهن را در ۳ سال آینده بین ۱۰تا ۲۰ درصد کاهش خواهد داد.

از طرف دیگر همزمان با افت نرخ ارز در بازار داخلی و ریزش قیمت فلزات پایه جهانی، این محصولات هفته گذشته را با شیب ملایم کاهشی پشت‌سر گذاشتند. تاجران در انتظار کاهش بیشتر قیمت‌ها هستند و از طرفی نیز فروشندگان از فروش کالاهایی که با قیمت بالاتری خریداری کرده‌اند، خودداری می‌کنند و معتقدند با توجه به پارامترهای موجود قیمت فلزات رنگی تا پایان بهمن با همین روند همراه خواهد بود.

سرخ‌رویی مس با وجود کاهش قیمت

با وجود کاهش جهانی قیمت مس، سرمایه‌گذاری دراین صنعت، هنوز سودآور است. کارشناسان معتقدند اثر کاهش قیمت مس روی شرکت‌های معدنی شیلی از طریق کاهش هزینه‌های بهره‌برداری کالاهایی مانند نفت و گاز و زغال‌سنگ جبران می‌شود. قیمت مس در طول چند هفته اخیر کاهش پیدا کرده ولی با وجود این هنوز وضعیت بازار آن اندکی بهتر از سایر کالاهاست که به‌طور مستقیم تحت‌تاثیر هزینه‌هایی مانند زغال‌سنگ قرار گرفته‌اند. با وجود فشار وارده روی قیمت‌های پایین‌تر مس، انتظار می‌رود که هزینه‌های بهره‌برداری و یا عملیاتی در سال جدید میلادی براساس سطوح کنونی قیمت‌ها در بازار ۲۰ درصد کاهش پیدا کند. اما درحال حاضر قیمت مس برای تحویل ۳ ماه (در مقایسه با ۶۳۶۹ دلار در هر تن در ماه دسامبر) هر تن ۵۶ تا ۵۶۵۰ دلار است.

در معاملات روز سه‌شنبه هفته گذشته در بازار فلزات لندن، فروش نقدی مس با افزایش روبه‌رو شد و به ۵ هزار و ۵۵۷ دلار رسید.

ادامه کاهش قیمت سنگ‌آهن

سنگ‌آهن با کندی رشد چین که دورنمای تقاضا برای این کالا را ضعیف‌تر کرد، به پایین‌ترین سطح در بیش از ۵ سال گذشته نزول کرد. براساس آمار متال بولتن، سنگ‌آهن با عیار ۶۲ درصد برای تحویل در بندر کینگدائوی چین ۴/۳ درصد نزول کرد و به ۶۳/۵۴ دلار در هر تن رسید که پایین‌ترین قیمت از ماه می سال ۲۰۰۹م و بزرگترین سقوط روزانه از ۱۸ نوامبر بود. این کالا از زمانی که گروه ریوتینتو، بی‌اچ‌پی بیلیتون و واله با صرف میلیاردها دلار هزینه اقدام به افزایش تولید کم‌هزینه کردند، روند نزولی پیدا کرد. پیش‌بینی بانک‌های، قیمت سنگ‌آهن در سال جدید میلادی را کاهش داد؛ آنها پیش‌بینی می‌کنند بازار این کالا احتمالا تا بیش از یک دهه دیگر شاهد روند صعودی نخواهد بود. قیمت سنگ‌آهن امسال به ۶۶ دلار در هر تن می‌رسد. کاهش بدون وقفه قیمت در بازار معاملات سنگ‌آهن ادامه یافت و براساس آمار استیل ایندکس، بهای معاملات حجم بالا تقریبا ۲/۵ درصد کاهش یافت.

رشد تقاضای جهانی آلومینیوم

زمانی که بازار سهام در زمینه شکل‌گیری یک روند منفی به منظور اصلاح قیمت‌ها انجام می‌شود، عکس‌العمل‌های هیجانی سرمایه‌گذاران منجر به تشدید این روند و مشخص نشدن اصلاح واقعی شاخص می‌شود به طوری که این نماگر در واحدهای پایین‌تر انجام‌شده و در یک مدت زمان طولانی فرسایشی به مدار واقعی خود خواهد رسید. پیش‌بینی می‌شود که تقاضای جهانی آلومینیوم اولیه با نرخ رشد سالانه ۷/۶ درصد از سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۷م رشد داشته باشد که آسیا و امریکا بیشترین تقاضا را خواهند داشت. شرکت اماراتی گلوبال آلومینیوم اعلام کرد در سال ۲۰۱۴م حدود ۵۶ درصد از تولیداتش را به آسیا و امریکا صادر کرده است. مدیرعامل شرکت آلومینیوم دوبال امریکا اعلام کرد که درنظر دارد سهم بازار خود را افزایش دهد. این شرکت تاکید کرد درنظر دارد با تولید محصولاتی با ارزش‌افزوده بالاتر (محصولاتی با انحصار) در آینده سهم بیشتری در بازار داشته باشد.

تجارت

صمت

شنبه ۱۱ بهمن ۱۳۹۳ -۱۰ ربیع‌الثانی ۱۴۳۶- ۳۱ ژانویه ۲۰۱۵- شماره ۱۴۶- پیاپی ۱۴۶۴

trade@smtnews.ir

۷ بازار در انتظار یک تصمیم بزرگ!
۸ آرامش اقتصادی در اقیانوس آرام
۲۵ پا در «رکاب» یک نمایشگاه خاص
۲۶

گزارش

سفارش واردات چای ۲۰ درصد کم شد

تولید جهانی چای، در سال ۲۰۱۰م رقمی در حدود ۴/۵۲میلیون تن است و امروز نزدیک به ۲ میلیون نفر در سراسر جهان چای مصرف می‌کنند. به گزارش خبرآنلاین، تحریم‌ها علیه ایران، قیمت چای در بازارهای جهانی را کاهش داده است. به گزارش پایگاه اینترنتی رادیو فرانسه، ایران به دلیل کمبود منابع ارزی، دیگر نمی‌تواند از کشورهایی همچون کنیا، هند و سریلانکا، چای بخرد و از این رو سفارش چای ایران نزدیک به ۲۰ درصد کاهش یافته است.

وضعیت ایران به عنوان یکی از مهم‌ترین واردکنندگان چای، نگرانی برخی کشورهای فروشنده چای در افریقای شرقی و آسیا را به همراه داشته و امروز این کشورها شاهد مازاد تولید هستند. مازادی که می‌تواند بر کشت و برداشت سال آینده و قیمت آن نیز تاثیر بگذارد. در پایان سال ۲۰۰۹م هر کیلوگرم چای در کنیا- نخستین تولیدکننده چای سیاه جهان- به ارزش ۵ دلار معامله می‌شد، اما ۳ سالی است که قیمت چای از مرز ۳ دلار عبور نکرده و دلیل این امر کاهش فروش این کشور مهم تولید کنندهٔ چای است. در جریان مزایده‌ای که در ماه دسامبر در مومباسا، برگزار شد، قیمت چای کنیایی حتی به ۲ دلار هم رسید. افت ارزشی که از ژانویه سال گذشته تاکنون بی‌سابقه بوده است. روند کاهش قیمت چای، در بروندی، سریلانکا و جنوب هند نیز به همین منوال است.

بحران دیگری که این کشورها با آن دست و پنجه نرم می‌کنند، افزایش ارزش کار در مقابل کاهش ارزش چای است و همین بحران بسیاری از واحدهای تولیدکننده چای را در معرض تعطیلی قرار داده است. در هند نیز تنها چای‌های با کیفیت بالا سود می‌کنند و تنها مصرف داخلی است که افزایش ارزش چای را میسر ساخته است. اما جدای از بحرانی که امروزه تولیدکنندگان جهانی چای با آن روبه‌رو هستند، خوب است چند نکته جالب درباره این نوشیدنی پرطرفدار بدانید؛ نخست اینکه چین بزرگترین تولیدکننده چای در جهان است؛ پس از آن کشورهایی همچون هند، کنیا، سریلانکا و ترکیه قرار دارند. البته بین چین و هند رقابت تنگاتنگی در این زمینه وجود دارد و روسیه و ژاپن را نیز باید به تولیدکنندگان جهانی چای افزود. اما مهم‌ترین واردکنندگان چای در جهان عبارتند از: بریتانیا، پاکستان، عراق، مصر، استرالیا، مراکش و ایالات متحده امریکا. چین از سال ۲۰۰۶م با تولید سالانه ۱/۷ میلیون تن چای، ۳۳ درصد از کل تولید چای جهان را به‌خود اختصاص داده است ضمن اینکه مهم‌ترین مصرف‌کنندگان چای در سراسر جهان عبارتند از: بریتانیا، امارات متحده عربی، مراکش، ایرلند، موریتانی و ترکیه. آمار ضد و نقیضی درباره اینکه کدام کشور بیشترین چای را مصرف می‌کند، وجود دارد اما چای در افغانستان و ایران نوشیدنی ملی است.

روی خط خبر

روابط عمومی مرکز ملی فرش ایران- مرکز ملی فرش ایران می‌کوشد در برنامه ششم توسعه کشور نگاه مناسبی به فرش دستباف شود. چندی است که جلسات متعددی در این مرکز و در مجموعه وزارت صنعت، معدن و تجارت برای حفظ و تقویت حضور هنر- صنعت فرش دستباف در برنامه توسعه کشور در حال تشکیل است و کارشناسان این مرکز در کارگروه‌های مربوط حضور می‌یابند.

شاتا- در جلسه هفتم انجمن نظارت بر انتخابات اتاق ایران بر اساس رای اعضا مجتبی خسروتاج، به عنوان رییس انجمن نظارت بر هشتمین دوره انتخابات اتاق‌های بازرگانی و صنایع و معادن انتخاب شد.

فردا تهران میزبان ۲ نمایشگاه پوشاک می‌شود

تولیدکنندگان ایرانی و ترکیه‌ای در گود رقابت

گروه تجارت: تهران فردا میزبان دو نمایشگاه از یک جنس است. نمایشگاهی از پوشاک ترکیه‌ای و ایرانی که همزمان با هم در نمایشگاه بین‌المللی تهران آغاز به‌کار می‌کنند. نمایشگاه پوشاک ایران که قرار بود در دی امسال در نمایشگاه بین‌المللی تهران برگزار شود با تعویق یک ماه با نمایشگاه پوشاک ترکیه در ایران از ۱۲ تا ۱۵ بهمن همزمان شد که البته موجب اعتراض برخی از تولیدکنندگان شد اما به گفته مسئولان وزارت صنعت، معدن و تجارت تلاقی این دو نمایشگاه به‌طور همزمان هدف‌دار بوده است و به نوعی با هدف رقابت تولیدکنندگان ایرانی با ترکیه‌ای‌ها انجام شده است.

مهندس محمدرضا نعمت‌زاده، وزیر صنعت، معدن و تجارت در این زمینه معتقد است؛ برگزاری دو نمایشگاه به‌طور همزمان و در کنار یکدیگر باعث می‌شود تا به وضوح بررسی کنیم رقیب ترک ایران در حوزه پوشاک با چه کیفیت و قیمتی اجناس خود را ارائه می‌کند و چه بسا تولیدات ایران غالب شود؛ بنابراین نباید در این زمینه خودمان را کوچک فرض کنیم.

برگزاری همزمان، با هدف و برنامه‌ریزی بود

رییس سازمان توسعه تجارت نیز درباره برگزاری همزمان نمایشگاه پوشاک ایران و ترکیه و اعتراض تولیدکنندگان داخلی نسبت به این موضوع تصریح می‌کند؛ این دو نمایشگاه با هدف و برنامه‌ریزی، به طور همزمان برگزار و اقدام بسیار خوبی تلقی می‌شود. به گفته ولی‌الله افخمی‌راد، دلیل انجام این کار این بود که تولیدکنندگان دو کشور با تولیدات یکدیگر آشنا شوند و با ترک‌ها رقابت ایجاد کنیم.وی تصریح کرد: با برگزاری همزمان نمایشگاه پوشاک ایران و ترکیه، پیشرفت‌های ترکیه و ایران در حوزه پوشاک در کنار هم قرار می‌گیرند و دو کشور میزان پیشرفت یکدیگر را مشاهده و از تجارب هم استفاده می‌کنند. ایران و ترکیه دو کشور همسایه هستند و باید از پیشرفت‌های یکدیگر آگاهی داشته باشند.معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت معتقد است؛ حجم تجارت دو کشور در جلسات ماهانه‌ای که برگزار می‌شود، موردبررسی قرار می‌گیرد و براساس تفاهماتی که حاصل می‌شود تصمیمات لازم گرفته شده و هر سال اصلاحات اساسی مورد نیاز در این زمینه انجام می‌شود. بر همین اساس طبق توافقات انجام‌شده سالانه می‌توانیم تعرفه واردات ۱۵ قلم کالا را کاهش یا افزایش دهیم.

> با برگزاری همزمان نمایشگاه پوشاک ایران و ترکیه، پیشرفت‌های ترکیه و ایران در حوزه پوشاک در کنار هم قرار می‌گیرند و دو کشور میزان پیشرفت یکدیگر را مشاهده و از تجارب هم استفاده می‌کنند

فروش محصول داخلی با نشان تجاری خارجی

بسیاری از تولیدکنندگان پوشاک کشور درحالی بر این باورند که رقابت بین پوشاک ایران و ترکیه با توجه به قیمت و عوارض واردات مواد اولیه، تجهیزات و مالیات رقابت برابری نیست که دبیر انجمن صنایع نساجی و پوشاک ایران می‌گوید: بسیاری از محصولات ایرانی با نشان (برند) تجاری خارجی فروخته می‌شود که این امر به دلیل فروش بهتر اجناس انجام می‌شود، در صورتی که کیفیت اجناس داخلی ما بالاتر است.محمدمهدی رییس‌زاده با بیان اینکه بیش از ۹۰ درصد از نشان(برند)های تجاری خارجی پوشاک که در ایران عرضه می‌شود تقلبی است، تصریح کرد: در یکی از بندهای لایحه رفع موانع تولید آمده «اگر نشان (برند) خارجی با همکاری و با امکانات داخلی در کشور تولید شود منوط به اینکه بیش از ۳۰ درصد از تولیداتش صادر شود، تمامی تولید آن از معافیت مالیاتی برای یک دوره ۴ تا ۵ ساله برخوردار خواهد شد». به گفته کارشناسان بر همین اساس بسیاری از تولیدات کالای ایرانی به نام نشان (برند) تجاری خارجی است درحالی که با اتکا به این بند از قانون می‌توان تولید مشترک دو نشان را ایجاد کرد. به گفته رییس‌زاده، امروز صنعت نساجی ترکیه ارتقا پیدا کرده و در دنیا به رتبه یک رسیده است، اما در این مورد هیچ نگرانی از بابت رقابت با قیمت ترکیه نداریم.

۳۲ درصد قاچاق پوشاک از چین است

دبیر کل انجمن صنایع نساجی و پوشاک ایران به میزان و شکل واردات پوشاک کشور در سال ۲۰۱۱م اشاره و اظهار کرد: براساس آمار، چین بیشترین درصد واردات به ایران را دارد و پس از آن امارات و ترکیه در رده‌های بعدی قرار گرفته‌اند. وی با بیان اینکه برخی از کالاهای چینی از طریق ترکیه وارد ایران می‌شوند، اظهار کرد: حدود ۳۲ درصد از پوشاک قاچاق ما از چین وارد می‌شود و بقیه آن از امارات است که البته بیش از ۸۰ درصد از پوشاک وارد شده از امارات نیز چینی است و در این بین ترکیه تنها ۵ درصد سهم واردات ما را به خود اختصاص داده است. رییس‌زاده با بیان اینکه براساس آمار رسمی کمترین میزان سرمایه‌گذاری و بیشترین آمار اشتغال در صنعت نساجی است، اظهار کرد: درحال حاضر صنایع کوچک که بیشترین سهم اشتغالزایی را دارند مورد غفلت واقع شده‌اند اما اگر انجمن‌ها و اتحادیه در این دوره تعامل خوبی با دولت و مجلس داشته باشند بسیاری از این مشکلات حل خواهد شد.

ظرفیت ۱۸ میلیارد دلاری تولید

این در حالی است که واقعیت بازار پوشاک ایران حاکی از آن است که پوشاک خارجی متاسفانه خریدار بیشتری نسبت به محصول داخلی دارد و آن هم فقط به دلیل نبود فرهنگ‌سازی مناسب و شناخت نادرست است، چراکه محصولات ایرانی کیفیت بسیار بالایی دارد اما هنوز مردم این موضوع را باور نکرده‌اند. محمد جواد صدق‌آمیز، مشاور اتحادیه صنف پوشاک تهران با اشاره به فعالیت ۲۰ هزار واحد تولیدی و فروشگاه در حوزه پوشاک، ظرفیت تولید نساجی و پوشاک در کشور را حدود ۱۸ میلیارد دلار اعلام کرد. محمدجواد صدق‌آمیز با بیان اینکه میزان مصرف بازار داخلی پوشاک و نساجی ایران سالانه ۶/۵ میلیارد دلار است، اظهار کرد: درحالی که در سال ۱۳۷۳ معادل ۷۰ درصد از نیاز پوشاک کشور را با تولید و ۳۰ درصد از آن را با واردات تامین می‌کردیم، در سال‌های گذشته ۷۰ درصد از تامین نیاز پوشاک کشور متکی به واردات شده است. وی با بیان اینکه ایجاد فضای رقابتی برای این بخش توان تولید و صادرات را افزایش می‌دهد، اظهار کرد: چه بهتر که این فضای رقابتی در داخل کشور باشد و از طریق برگزاری نمایشگاه ایران در کنار نمایشگاه ترکیه انجام شود. در عین حال باید طوری از این صنعت حمایت کنیم که بتواند در مقابل ترکیه عرض‌اندام کند. صدق‌آمیز افزود: سهم واردات ما نیز به‌طور عمده مربوط به مواد اولیه می‌شد اما امروز عمده واردات را محصولات نهایی تشکیل می‌دهد و همین موضوع سبب کوچک‌تر و ضعیف‌تر شدن واحدهای تولیدی می‌شود درحالی که ایران ظرفیت ۱۲ میلیارد دلاری صادرات پوشاک و نساجی کشور را دارد.

بدون حمایت نمی‌توان کاری کرد

از سوی دیگر برخی افراد با اصل برگزاری نمایشگاه مخالفند. رییس اتحادیه فروشندگان پوشاک جزو این گروه است که می‌گوید: برگزاری نمایشگاه پوشاک ترکیه در ایران به تولید پوشاک کشور لطمات جدی و جبران‌ناپذیری وارد می‌کند زیرا صنعت پوشاک کشور تلاش کرده تا از شرایط بحرانی و تبعات نوسان نرخ ارز خود را خارج کرده و بتواند فعال شود.

ابوالقاسم شیرازی در گفت‌وگو با صمت گفت: درحال حاضر اتحادیه پوشاک ۲۰ هزار عضو دارد که ۷ هزار عضو اتحادیه جزو واحدهای تولیدی پوشاک هستند. دولت حمایت‌های خود از تولیدکنندگان پوشاک را کمتر از یک‌سال است که آغاز کرده بنابراین به صلاح نیست که ما نهال‌های نوپای تولید پوشاک کشور را با غول‌های پوشاک ترکیه وارد عرصه رقابت کنیم.

به گفته وی نباید دروازه‌های کشور را روی واردات کالا ببندیم بلکه واردات باید زمانی انجام شود که تولیدات ما تقویت شده باشد. باید به مصرف‌کنندگان حق انتخاب داد و حق انتخاب برای مصرف‌کنندگان زمانی ایجاد می‌شود که بتوانند میان اجناس داخلی و خارجی بهترین کالا را خریداری کنند. رییس اتحادیه تولیدکنندگان پوشاک تصریح کرد: ما نمی‌توانیم برای حمایت غیرواقعی از تولید درهای کشور را به روی اجناس خارجی ببندیم تا آنها همچنان به تولید اجناس فاقد کیفیت و گران ادامه دهند اما این واردات نیز نباید تا زمانی که تولیدات کشور تقویت شود، انجام شود. شیرازی با بیان اینکه هنوز وضعیت واحدهای تولیدی ایران به حد مطلوب نرسیده است، گفت: به تازگی حمایت از واحدهای تولیدی پوشاک را آغاز کرده‌ایم بنابراین برگزاری همزمان نمایشگاه پوشاک ایران و ترکیه موجب می‌شود تا بازار پوشاک به صورت کامل از دست ما خارج شده و ترک‌ها در بازار پوشاک ایران بتازند. به گفته وی، برخی از تولیدکنندگان پوشاک ایرانی دارای بهترین و کیفی‌ترین تولیدات هستند و به‌راحتی می‌توانند با ترک‌ها رقابت کنند اما مشکل اصلی ما این است که این تولیدی‌ها که سال‌هاست محصولات خود را با مارک خارجی در بازار ایران به فروش رسانده‌اند، حاضر نخواهند شد به عنوان تولیدکننده ایرانی وارد این نمایشگاه شوند و اگر این ریسک را نیز بپذیرند به‌طور قطع به لحاظ قانونی دچار مشکل خواهند شد.

عرضه توان تولیدات داخل

از نگاهی دیگر، مدیرکل صنایع نساجی و پوشاک وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز برگزاری نمایشگاه پوشاک ایران و ترکیه را فرصتی مناسب برای عرضه توان داخلی و رقابتی شدن تولیدات نساجی و پوشاک دانست و گفت: این نمایشگاه با کمک انجمن‌ها و اتحادیه‌های مرتبط از فردا برگزار می‌شود.گلناز نصرالهی ادامه داد: واردات سالانه پوشاک ۲۰۰ هزار تن در سال ۲۰۱۱ م بوده که کمتر از ۵۰ درصد این میزان واردات نساجی از طریق گمرکات و مناطق آزاد و بقیه از طریق قاچاق انجام‌شده و همچنین ۶ تا ۷ میلیون تخته پتو از همین طریق وارد کشور شده است. وی تصریح کرد: بخش خصوصی باید بداند دیوارهای بلند تعرفه دیر یا زود کوتاه می‌شود و بنابراین به کیفیت، بهره‌وری و مد و طراحی و خواسته بازار باید توجه شود که برخی مسائل در دولت و برخی در خود بنگاه انجام‌پذیر است. نصرالهی تاکید کرد: واحدهای پوشاک رها نشده‌اند و ما مدام آمار ماده اولیه الیاف و نخ را چک می‌کنیم چون نشان از پویایی این صنعت دارد و با کمک انجمن‌ها به این نتیجه رسیده‌ایم که برای کالاهایی که تولیدات داخلی دارند، منطقی نیست ارز مبادله‌ای پرداخت کنیم و در صدد اصلاح قیمت‌های پایه واردات براساس مستندات موجود هستیم و براین اساس واردات مواد اولیه متعادل‌تر می‌شود.

یادداشت

مشکلات صادرات از سنتی تا سیاسی

ایرج ندیمی

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس

صادرات معرف تولید داخلی است و هرچه تولید در کشور بیشتر، مطلوب‌تر و کیفی‌تر باشد بدون شک یک گام به توسعه صادرات نزدیک‌تر شده‌ایم. مشکلات در حوزه توسعه صادرات را می‌توان به ۲ بخش تقسیم کرد. بخش اول مشکلاتی را دربرمی‌گیرد که می‌توانیم نام سنتی را بر آن بگذاریم. این مشکلات به مواردی ازجمله تامین مواد، برخورداری از سطح تخصص و تعهدات تولیدی اشاره دارد. بسیاری از این مشکلات در متن اجرا بروز می‌کند و در زمینه سیاستگذاری و قوانین دچار مشکل نیستند. مثلا قانون حمایت از مصرف‌کننده، قانون کنترل و پایش استاندارد کالا، قانون مربوط به قرنطینه در پایانه‌های صادراتی و... .

این مشکلات از دیرباز وجود داشته است. کیفیت برخی محصولات تولیدی ما در سطحی است که امکان صادرات برای آن وجود ندارد همچنین در زمینه نشان(برند)سازی نیز بسیار ضعیف عمل کرده‌ایم. مشکلات دیگری نیز در صنعت بسته‌بندی داریم و مشارکت نداشتن در بازارهای بین‌المللی و نداشتن بازار هدف، همچنین نداشتن رابطه تجاری با برخی بازارها ما را دچار مشکل کرده است. در حال حاضر صادرات کشور ما یا به نفت اختصاص دارد و یا به کالاهای وابسته به نفت، پتروشیمی و مواد معدنی خام که همین خام صادر کردن مواد بر خلاف فلسفه صادرات است. صادرات از این‌رو مورد توجه قرار دارد که محرک اشتغال است و تولید اشتغال می‌کند. به این ترتیب با صادر کردن این مواد به صورت خام فرصت ایجاد اشتغال برای آن بخش را از دست می‌دهیم. در یک نگاه، توسعه صادرات میسر نمی‌شود، مگر اینکه از اقتصاد تک‌محصولی رهایی پیدا کنیم، چراکه با ایجاد تنوع در درآمدهای ارزی و افزایش مستمر سهم صادرات غیرنفتی از درآمد مذکور، نه‌تنها موضع کشور در توسعه صادرات غیرنفتی تقویت می‌شود بلکه باعث آسیب‌پذیری در افزایش یا کاهش قیمت نفت می‌شود. اما بخش دوم مشکلاتی است که به سیاست بازمی‌گردد و بر وضعیت اشتغال در کشور ما و به‌دنبال آن بر صادرات تاثیرگذار است. وقتی حرف از تحریم زده می‌شود دیگر مشکل ما به شخص یا جریان وابسته نیست. تحریم‌ها وجود دارند و وجود آن مشکلاتی به بار آورده است. اما در داخل کشور می‌توان نوآوری و بازنگری در فرآیند تولید را مدنظر قرار داد. موضوع اخلاقیات در صادرات باید مدنظر قرار گیرد. امروز شاهدیم برخی از صادرکنندگان به شیوه‌ای به این امر مبادرت می‌ورزند که گویی قرار است فقط برای یک بار کالا را صادر کنند و تنها به فکر سود خود هستند این در حالی است که در صادرات باید طوری کالا را صادر کرد که برای یک بار صادرکننده نباشیم. چنین تفکری نام و اعتبار کشور و نام آن برند را در معرض خطر قرار می‌دهد.

اگر بخواهیم صادقانه به واکاوی مسئله بپردازیم باید بگوییم اخیرا بازارهای عراق و افغانستان را به دست آورده بودیم و بخشی از بازار روسیه را به دلیل تحریم‌هایی که علیه آنها بود در دست گرفته بودیم اما باز هم مشکلاتی وجود دارد. در عراق وجود تروریست‌های داعشی، بازار را ناامن کرده و آزادی عمل برای صادرات مانند گذشته وجود ندارد. در روسیه نیز با مشکلی مواجه هستیم. صنعت ما غربی است و با صنعت روس سازگار نیست. برای رسیدن به اهداف کشور در صادرات غیرنفتی با بررسی و کنکاش دقیق فرصت‌ها و تهدیدهای پیش روی اقتصاد ایران به‌ویژه در حوزه جهانی شدن، باید به رفع محدودیت‌ها و ضعف‌های موجود در زیرساخت‌های اقتصادی کشور پرداخت که مرتبط با صادرات است.

نکته دیگر اینکه با مشوق‌های صادراتی در کشورمی‌توان موجبات حمایت از تولید را فراهم کرد. چرا که نقش مهمی را در توسعه صادرات ایفا می‌کنند. این انکارناپذیر است که تشویق همیشه به بهبود فرآیندها کمک می‌کند و فرآیند تولید نیز از همین قانون پیروی می‌کند. مشوق‌های صادراتی علاوه بر بعد روانی از بعد مادی نیز دارای اهمیت فراوانی است. ما باید مشوق‌ها را حفظ کنیم و برابری‌های صادراتی را افزایش دهیم و برای این کار نیاز به تراز اقتصادی داریم. اگر برابری صادراتی و وارداتی نداشته باشیم به سمت اقتصاد پویا حرکت نخواهیم کرد. بنابراین مشوق‌های صادراتی اگر با هدف کمک به صادرکننده و حمایت از تولید باشد بسیار مطلوب است. اما در رابطه با این مشوق‌ها باید توجه داشت تا برخی رفتارهای نادرست اقتصادی در رابطه با این موضوع انجام نشود. در کشور ما مشوق‌ها به صورت ارزی و ریالی است. گاهی به نوعی حمایت از تولید را به کمک این جوائز پوشش می‌دهیم. ولی این تشویق را به‌صورت کالایی یا روش‌های دیگر انجام داده و ضروری نیست که حتما به صورت ارزی یا ریالی باشد.

نظرگاه

تداوم رکود با نبود شفافیت نظام مالیاتی

ابوالحسن خلیلی
عضو هیات نمایندگان اتاق تهران

تـدوام کاهش قیمت نفت و تاثیر آن روی بودجه سـال آینده را باید جدی تلقی کرده و نسـبت به رفع این معضل چاره‌اندیشی کرد زیرا کاهش منابع مالی و کسـری بودجه روی بازار تاثیر گذاشته و به ما اجازه خروج از رکود و رسیدن به رشد اقتصادی را نخواهد داد.

مصوبـه اخیر کمیسـیون تلفیـق کاهش حدود ۱۸ هزار میلیارد تومانی درآمدهای نفتی در لایحه بودجه سـال آینده را نشـان می‌دهد. کمیسـیون تلفیق مجلس قیمت نفت را در بودجه سـال آینده روی ۶۰ دلار تصویـب کرده اما واقعیت این اسـت که برخلاف بخشـی از تحلیل‌ها که افزایش قیمت نفت را نشان می‌دهد، تحلیل‌های منفی نیز در این زمینه وجود دارد که قیمت نفت را همچنان حدود ۴۰ دلار پیش‌بینی می‌کند.

به نظر می‌رسـد دولت برای سال آینده با چالش جدی‌تـری در تامین منابع خـود از طریق فروش نفت مواجه شود زیرا بودجه کشور به طور مستقیم به منابع حاصل از فروش نفت وابسته است. در حال حاضر کاهش۱۲ دلاری نسـبت به رقم پیشنهادی دولت در فروش نفت، حدود ۱۸ هزار میلیارد تومان کسر درآمد را برای بودجه به ارمغان می‌آورد و اگر این رقم به ۲۰ دلار برسـد حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان کسری درآمد در بودجه خواهیم داشت.

آنچه در بودجه کمتر دیده شده، نبود جایگزینی برای جبران کاهش درآمدهای نفتی اسـت. اگرچه در بودجه سـال آینده روی درآمدهای غیرنفتی از جمله وصول مالیات و صادرات غیرنفتی تکیه شده اما نکته قابل تامل این اسـت کـه می‌خواهیم چه راهکارهایـی را بـرای افزایش درآمدهـا در این دو حوزه پیش‌بینی کنیم.

بزرگترین چالشـی که بودجه سـال آینده با آن روبه‌رو اسـت نبود راهکاری مشـخص برای کسب منابـع در این دو بخش اسـت. بایـد برنامه‌ریزی دقیق‌تـری بـرای صـادرات انجـام شـود، چراکه جهت‌گیری‌ها به سمت و سویی نیست که به عنوان مثال شـاهد افزایش دو برابری در حوزه درآمدهای غیرنفتی باشیم.

همچنین باید نظام مالیاتی کشور شفاف شود زیرا کسـب درآمدهای مالیاتی نیازمند داشتن سیستم شفاف مالی در کشور اسـت. اگرچه در کمیسیون تلفیق مجلس تاکید شده که دو بنگاه بزرگ کشور ممیزی شـوند و مالیات پرداخت کنند اما واقعیت این اسـت که اگر نتوانیم سیستم شفاف مالیاتی را در کشـور پیاده کنیم، افزایش درآمدهای مالیاتی تنها از طریق بنگاه‌های شناسنامه‌دار اتفاق می‌افتد.

این نگرانی وجود دارد که این رویکرد دولت باعث فشار بیشـتر بر بنگاه‌های شناسـنامه‌دار شود و با تحمل نکردن فشار از سـوی این بنگاه‌ها، رکودی که در حال حاضر با آن روبه‌رو هسـتیم در سـال آینده نیز ادامه پیدا کند.

روی خط خبر

تاسیس بانک ایران و روسیه در یک ماه آینده

رییس اتاق بازرگانی مشـترک ایران و روسـیه از تأسیس بانک مشـترک ایران و روسیه در یک ماه آینده خبر داد.

اسدالله عسـگراولادی با اشاره به اینکه هم‌اکنون بانک‌هـای مرکزی ایران و روسـیه در حال مذاکره برای تاسـیس یک بانک مشترک هسـتند، اظهار کرد: در یک ماه آینده بررسی این موضوع به اتمام می‌رسـد و بانک مشـترک ایران و روسیه تاسیس خواهد شد.

وی بـا اعلام این مطلب کـه درصددیم علاوه بر این بانک یک حسـاب مشترک نیز با طرف روسی ایجاد کنیم، افزود: ایجاد یک حسـاب مشـترک با طرف روسـی باعث می‌شـود تا دلار از مبادلات دو کشور حذف و روبل و ریال جایگزین آن شود.

تکمیل خریدهای شب عید وزارت جهاد کشاورزی

قائم‌مقام سـازمان مرکـزی تعاون روسـتایی از خرید ۶۵ هزار تن سیب و پرتقال برای تنظیم بازار شـب عید امسال خبر داد. سیدمهدی کلاته گفت: براسـاس مصوبه ستاد تنظیم بازار، سازمان مرکزی تعاون روسـتایی ۴۵ هـزار تن پرتقال (شـمال و جنوب) و ۲۰ هزار تن سیب را از باغداران خریداری و ذخیره‌سازی کرده تا برای تنظیم بازار شب عید از آن استفاده کند.

بررسی تاثیر افزایش مالیات مشاغل در بودجه ۱۳۹۴

بازار در انتظار یک تصمیم بزرگ!

ملیحـه خورده‌پا-گروه تجارت: اقتصاد نفتی، واژه غریبه‌ای برای ما نیسـت. سال‌هاست همه مسـئولان و صاحب‌نظران از مضرات این نوع اقتصاد سـخن به میان آورده و بـرای آن راهکارهای متعددی ارائـه داده‌انـد که از ایـن راه‌حل‌ها می‌تـوان به افزایـش صادرات غیرنفتی و تامین منابع مالی کشـور از طریق مالیات اشاره کرد، اما این تدابیر تاکنون چندان کارساز نبوده و نتوانسته اقتصاد ایران را از بیماری وابسـتگی به درآمدهای نفتی نجات دهد. بنابراین تا این لحظه اقتصاد ایـران همچنان به درآمدهـای حاصل از فروش نفت وابسته بوده اسـت اما شرایط سیاسی و تاثیراتش روی قیمت نفت در بازارهای جهانی و سقوط آزاد قیمت این طلای سیاه موجب شده تا دولت در لایحه بودجه سـال ۱۳۹۴ بر افزایش درآمدهای مالیاتی تاکید داشـته باشد. بودجه سـال آینده از سوی دولت بر مبنای هر بشـکه نفت ۷۰ دلاری بسته شد اما واقعیت بازار نفت با این قیمت فاصله معناداری دارد تا جایی که قیمت نفت این روزها به حدود۴۰ دلار رسـیده اسـت. بنابراین شاید روند شـدید کاهش قیمت نفت در بازارهای جهانی موجب شـده تا مجلس بیشـتر از دولت تمایل به افزایش نرخ مالیات داشـته باشـد تا جایی که کمیسیون تلفیق پیشنهاد افزایش ۱۸ درصدی مالیات بر مشاغل را که از سوی دولت ارائه شـده بود به ۲۲درصد رسـانده اسـت. این بدان معناست که مالیات ۲۲ درصدی مشـاغل باید از سوی کسبه و بازاریان پرداخت شود.

مالیات فراری‌ها اضافه شود

محمـد آزاد، رییس اتحادیه آهن‌فروشان در گفت‌وگو با صمت درباره پیشـنهاد کمیسـیون تلفیـق مجلس شـورای اسـلامی بـرای افزایش ۲۲درصدی مالیات مشاغل گفت: افزایش ۲۲درصدی مالیات، مشـمول همه اصناف نمی‌شود و قرار نیست این افزایش مالیات مشـمول همه گروه‌های صنفی شـود.وی افزود: افزایش مالیات از سـوی اصنافی که رونق بازار ندارند در عمل امکانپذیر نیست و به طورقطع باید این قانون شامل اصنافی شـود که رشـد و رونق فعالیت اقتصادی دارند.

رییـس اتحادیـه آهن‌فروشـان ادامـه داد: افزایـش مالیات برمشـاغل تا سـقف ۲۲ درصـد با هـدف کاهش وابسـتگی اقتصاد بـه درآمدهای نفتی اسـت.قیمت نفـت در ماه‌هـای اخیر با نوسـان زیادی روبه‌رو بوده بنابراین ما در سال آینده برای تامین بودجه با مشکل مواجه خواهیم بود، بـه همین علت مجلس پیشـنهاد افزایش مالیات بر مشـاغل تا سـقف ۲۲ درصد را ارائه کرده اسـت.آزاد با بیـان این مطلب کـه افزایـش مالیات بر مشـاغل منجر به شناسـایی افرادی کـه از پرداخت مالیات فرار کرده‌اند، می‌شود اذعان کرد: بر اساس گفته‌هـای رییـس سـازمان امورمالیاتی فقـط ۴۰ درصـد از مودیان و مشـمولان مالیاتی مالیات خـود را پرداخت می‌کنند و ۶۰ درصد باقیمانده به دلیل وابسـتگی به دسـتگاه‌ها و سازمان‌های دولتی و افراد سرشناس از پرداخت مالیات فرار می‌کنند.

وی درباره تاثیر افزایش مالیات بر مشاغل روی قیمـت کالاها و خدمات تصریح کرد: این مالیات اثـری در افزایش قیمت تمام شده کالا نخواهد داشت اما باید این قانون را بـه بهترین شـکل اجرایـی کرد.رییس اتحادیـه آهن‌فروشـان خاطرنشـان کرد: افزایش مالیات برمشـاغل باید برای افراد و اصنافی اجرا شـود که تاکنـون مالیات پرداخـت نکرده‌اند تا بتواننـد منابع مالی جدیدی برای دولت محسـوب شـوند؛ نه اینکه مالیات افراد خوش حسـاب را اضافه کننـد زیرا این امـر می‌تواند بـر فعالیت صنوف اثر مخربی داشته باشد.

صنـوف تولیـدی از مالیـات معاف شوند

امـا جـواد کرمـی، رییـس اتحادیـه نان‌هـای فانتزی بر خـلاف رییـس اتحادیه آهن‌فروشان بـر این باور اسـت که افزایـش مالیات بر مشـاغل می‌تواند بر قیمـت نهایی کالا و خدمـات اثرگذار بـوده و منجر به افزایش قیمت کالا شود.

وی در گفت‌وگـو بـا صمت گفت: صنف نان‌هـای فانتزی جزو مشـمولان افزایش مالیات بر ارزش افزوده محسـوب می‌شود و این در حالی است که در هیچ جای دنیا اخـذ مالیات از صنـوف تولیدی و افزایش مالیـات برای آنها مرسـوم نیسـت.کرمی ادامه داد: در تمام دنیا به منظور حمایت از تولیدکنندگان از آنها مالیات اخذ نمی‌کنند تا قیمت محصول نهایی افزایش نیابد و در نهایت فشـار اقتصادی به مـردم تحمیل نشـود.این فعـال اقتصـادی اظهـار کرد: امسـال قیمت نان‌های فانتزی ۳۰ درصد افزایـش یافته و اگر قرار باشـد این صنف بازهم در فهرسـت افزایش مالیاتی‌ها قرار بگیرد به‌طور قطع نرخ نان فانتزی در سال آینـده باز هم گران خواهد شـد. به گفته کرمی؛ افزایش مالیات مشـاغل در صنف فانتزی‌پزها موجب می‌شـود تا قیمت این نوع نان‌ها در بازار افزایش یابد. البته دامنه فشارهای ناشـی از افزایش مالیات تا این حد محدود نمی‌شـود و به طورقطع تداوم این روند می‌تواند منجر به کاهش ظرفیت تولیـد و در نهایـت به تعطیلی کشـاندن واحدهـا و افزایش جمعیـت بیکار جامعه شـود. رییس اتحادیـه نان‌هـای فانتزی تصریـح کرد:اگـر مجلس قانـون افزایش مالیات مشـاغل را مصوب کند ما نیز ملزم به اجـرای آن خواهیم بود اما به طورحتم این امر موجب می‌شـود تا بـازار نان‌های فانتزی از شرایط کنونی نیز کسادتر شود. وی در باره تاثیر افزایش مالیات بر مشاغل بر جلوگیـری از فرارهـای مالیاتی اظهار کرد: بـه طورطبیعی افزایـش این نوع از مالیات نمی‌تواند منجر به کاهش فرارهای مالیاتی یا شناسایی افرادی که از پرداخت مالیات فرار می‌کنند، شـود زیـرا به طور طبیعی مالیات را صنوف پروانه‌دار و دارای مجوز پرداخـت می‌کنند. بنابراین افزایش مالیات نمی‌تواند زمینـه کاهش فرارهای مالیاتی را مهیا کند.

افزایـش ۲۲ درصـدی هماهنـگ شده نبود

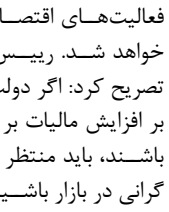
محمد کشـتی‌آرای، رییـس اتحادیـه فروشـندگان طلا و جواهـر نیـز درباره پیشنهاد کمیسیون تلفیق برای افزایش ۲۲درصدی مالیات بر مشاغل اذعان کرد: پیش از این مالیات بر مشـاغل به صورت توافقـی بین اصناف با سازمان امورمالیاتی دریافت می‌شود و این توافق موجب می‌شد تا هر سال بین ۱۵ تا ۲۰درصـد به میـزان مالیات بر مشـاغل اصناف افزوده شـود. وی ابراز کرد: همه به خوبی می‌دانیم کاهش قیمت نفت موجب شـده تا ما در تامین منابع مالی کشـور با مشـکل مواجـه شـویم و همیـن امـر دولتمـردان و مردان قـوه مقننه را بر این داشـته تا منابع مالی موردنیاز کشور را از طریق افزایش مالیات تامین کنند، بنابراین نرخ مالیات بر مشاغل در سال آینده بدون هماهنگی بـا اصناف ۲۲ درصـد افزایش یافته است.رییس اتحادیه فروشندگان طلا و جواهر گفت:مالیات بر مشاغل بر اساس درآمد سـالانه صاحبان اصناف محاسـبه می‌شود، بنابراین اگر بر میزان درآمد کسی افزوده شود باید مالیات بیشتری بپردازد و اگر کسی درآمد پایین‌تری کسب کرد، به طـور طبیعی مشـمول پرداخـت مالیات کمتری می‌شـود. به گفته کشـتی آرای، افزایش مالیات بر مشـاغل نمی‌تواند روی بـازار تاثیـری بگـذارد زیرا ایـن مالیات براسـاس درآمد سـالانه اصناف محاسبه می‌شود.

پیش‌بینی ۳۷۸۰میلیارد تومان درآمد مالیاتی مشاغل

مالیات بر درآمد مشـاغل را افرادی کـه به‌اصطلاح به آنها کسبه، اصناف، پیشه‌وران و صنعتگران گفته می‌شود، پرداخت می‌کنند. همچنین سایر افرادی که به صورت شخص حقیقی بابت درآمد حاصل از اشتغال به مشاغل آزاد و به طور انفرادی یا با مشـارکت مدنی فعالیت دارنـد، به تفکیک بندهای الف، ب و ج ماده ۹۶ قانون مالیات‌های مسـتقیم مشمول مالیات بر درآمد مشـاغل می‌شوند. مشـاغل بند الف ماده ۹۶ قانون مالیات‌های مستقیم شـامل مشاغلی است که مکلف به ثبت فعالیت‌های شغلی خود در دفاتر روزنامه و کل موضوع قانون تجارت هستند؛ بر این اسـاس بازرگانان، صاحبان موسسات حسابرسـی، مهندسـی، تبلیغاتـی و بازاریابـی، موسسـات حمل‌ونقل موتـوری، زمینی، دریایی و هوایـی، بهره‌برداران معادن، صاحبـان کارخانه‌ها و واحدهـای تولیدی، صاحبان مراکـز آموزشـی و پرورشـی، آموزشـگاه‌های آزاد، مدارس غیرانتفاعـی، دانشـگاه‌ها و مراکـز آموزش عالـی، صاحبان بیمارستان‌ها، آسایشـگاه‌ها، درمانگاه‌ها، خانه‌های سالمندان، صاحبان هتل‌ها، بنکداران و عمده‌فروشی‌ها در این گروه قرار می‌گیرند.مشـاغل موضوع بند ب ماده ۹۶ قانون مالیات‌های مسـتقیم، مشـاغلی هسـتند که مکلف به ثبت فعالیت‌های شـغلی خود در دفتر مشاغل هسـتند.از جمله صاحبان این مشاغل می‌توان به صاحبان کارگاه‌های صنعتی و ساختمانی، تاسیسـات فنی و صنعتی، وکلا و مشاوران حقوقی، پزشکان و دندانپزشـکان، کارگزاران و حق‌العمل‌کاران، صاحبان مراکز فرهنگی هنری، فرهنگسراها، سینماها، مشاغل فیلمبرداری، صاحبـان آزمایشـگاه‌ها و رادیولوژی‌هـا، مهمانسـراها، مسـافرخانه‌ها، دفاتر اسناد رسـمی، صاحبان تعمیرگاه‌های مجاز و اتوسـرویس‌ها، نمایشـگاه‌های اتومبیل، سازندگان و فروشندگان طلا و جواهرات، صاحبان دفاتر خدمات ارتباطی، صاحبان مهدکودک‌ها و پیش دبسـتانی،دفاتر خدمات پیک موتوری، دفاتر مسـافرتی و جهانگردی، شیرینی‌فروشـان و قنادی‌هـا، کارگاه‌های تولید نان فانتزی و مصالح فروشـی‌ها اشـاره کرد. صاحبان مشـاغل موضوع بند ج ماده ۹۶ قانون مالیات‌های مسـتقیم نیز تمام مشـاغلی هستند که مشمول مقـررات بندهای (الف) و (ب) این قانون نیسـتند و مکلفند صورت خلاصه وضعیـت درآمد و هزینه خود را طبق ضوابط و نمونه‌های تعیین شـده از طرف سازمان امور مالیاتی کشور نگهداری کنند.

در حالی که دولت پیشنهاد افزایش ۱۸ درصدی مالیات بر مشـاغل را در بودجه سال ۱۳۹۴ ارائه کرده بود، کمیسیون تلفیق مجلس شـورای اسـلامی آن را به ۲۲ درصد افزایش داد. عملکرد ۹ ماهه مالیات بر مشاغل در سال جاری، ۲۱۰۰ میلیارد تومان بوده که پیش‌بینی شـده این رقم تا پایان سال به ۳۱۰۰ میلیـارد تومان افزایش یابد.دولت در لایحه بودجه ۱۳۹۴ ایـن رقم را با افزایـش ۱۸/۷ درصدی ۳۶۰۰ میلیارد تومان پیش‌بینی کرده بود که کمیسیون تلفیق با افزایش ۲۲ درصدی آن را به ۳۷۸۰میلیارد تومان رساند.

افزایش مالیات مشاغل به زیان بازار است

امـا علـی فاضلـی رییس اتـاق اصناف کشـور معتقد است که افزایش مالیات بر مشـاغل به ضـرر و زیان اقتصاد ایران و در نهایت بازار است.

وی در گفت‌وگـو بـا صمت گفت:مـا پیشـنهاد دولت و مجلس را برای افزایش مالیات بر مشـاغل رد کرده‌ایم و مخالفت اصنـاف در رابطه بـا این پیشـنهاد را به صـورت مکتوب به قـوای مقننه و مجریه اعـلام کرده‌ایم امـا تاکنـون در این باره پاسـخی به ما نداده‌اند.رییس اتاق اصناف ایـران افزود: بـا کاهش قیمـت نفت در بازارهـای جهانی به طور حتم دولت برای تامین بودجه سال آینده با کسری مواجه خواهد شـد، بنابراین تـلاش دارد تا این کسری بودجه را به هر نحوی شده جبران کند. فاضلی ادامه داد: شاید افزایش مالیات راهکاری برای جبران کسری بودجه دولت محسـوب شود اما سوال اساسی این است کـه مگر در بـازار چه اتفاقـی رخ داده یا اقتصـاد ما چه رشـد و جهشـی را تجربه کرده اسـت که بخواهیم چنین فشاری را به دوش بازار و مـردم تحمیل کنیم. این فعـال صنفی اذعان کـرد: در حال حاضر بازار ایـران در حالت نیمه تعطیل اسـت و اگر دولت بخواهـد مالیات‌ها را افزایش دهد بـه طورقطع بازار با مشـکل مواجه خواهد شـد. البته باید ایـن را هم اضافه کنیم که افزایش مالیات بر مشاغل منجر بـه فرارهای مالیاتی و غیرشـفاف شـدن فعالیت‌هـای اقتصـادی محـدود موجود خواهد شـد. رییـس اتاق اصنـاف ایران تصریح کرد: اگر دولت و مجلس همچنان بر افزایش مالیات بر مشاغل اصرار داشته باشـند، باید منتظر افزایش قیمت کالا و گرانی در بازار باشـیم زیرا تولیدکنندگان تمـام هزینه‌ها را روی قیمت تمام شـده کالا محاسـبه می‌کنند بنابراین در نهایت تمام فشـارهای اقتصادی ناشی از کسری بودجـه دولت بر گـردن مصرف‌کنندگان خواهد افتاد.

پایه‌های مالیاتی افزایش یابد

محسـن احتشـام، رییس کنفدراسیون صـادرات ایـران در گفت‌وگـو بـا صمت درباره ضرورت اصلاح سیاسـت‌های مالیاتی گفـت: به‌طور کلی سیاسـت‌های مالیاتی باید اصلاح شـود به نحوی که دولـت پایه مالیاتـی را افزایش دهد، یعنی تعـداد مودیان مالیات‌دهنده را بـالا ببـرد. ایـن مسـئله باعث می‌شـود درآمدهای مالیاتی دولـت افزایش یابد، از سـویی دیگر دولت با بازگرداندن سـریع‌تر میزان مالیات اخذ شـده رونق صادراتی را شکل دهد.به گفته وی، دولت بهتر است با استفاده از ابزارهای قانونی راه فرار مالیاتی متخلفان را ببندد و از این طریق بخشی از درآمد پیش‌بینی شده ناشی از اخذ مالیات را تامین کند.رییس کنفدراسیون صادرات ایـران با اشـاره به ضرورت خـروج اقتصاد ایران از وابسـتگی به نفـت تصریح کرد: با توجه به شـرایط حسـاس کنونی و اینکه قیمـت نفت نیز کاهش بسـیاری را تجربه می‌کند، نباید در مسـیر صادرات غیرنفتی ترمز کرد.

- بنجل‌فروشی چراغ تولید را خاموش کرده است
- کام کارخانه قند یاسوج هنوز شیرین نشده است
- شمارش معکوس تا پایان فرصت طلایی پتروشیمی ایلام

در گفت‌وگوی صمت با کارشناس بازرگانی استان مازندران مطرح شد

اما و اگرهای تولید و صادرات مرکبات مازندران

زینب عبدی - گروه استان‌ها: با نگاهی به روند صادرات مرکبات در ۱۵ سال گذشته، پیکانی رو به پایین دیده می‌شود که به دنبال آن، حیاط خلوت بازرگانان ایرانی به‌ویژه مازندرانی‌ها در بازارهای هدف را به سرایی پرحضور برای رقیبان تبدیل کرده است. اما با وجود قرار گرفتن استان مازندران به عنوان قطب تولید مرکبات کشور، در حاشیه دریای خزر و وجود بسترهای مناسب تجاری با کشورهای همسایه، صادرات این محصول دستخوش تغییرات گوناگون شده است. کارشناسان بر این اعتقادند که ظرفیت موجود در تولید مرکبات استان و نزدیکی به کشورهای حاشیه دریای خزر ازجمله مزایای تجاری است که با اقدامات اساسی می‌توان بازهم به سطح بالای تجاری مرکبات این استان دست یافت. ضمن آنکه بسته‌بندی نامناسب، نبود اطلاع‌رسانی در شناساندن انواع مرکبات استان از دلایل عمده کاهش میزان صادرات این محصول است. البته کاهش تولید این محصول در سال جاری به دلیل سرمازدگی نیز بهانه‌ای برای سودجویان در دریافت مجوزهای وارداتی است؛ در صورتی که به گفته مسئولان تولید مرکبات در استان نسبت به سال گذشته کاهش یافته اما در مقایسه با ۲ سال قبل یکنواخت است.

مهدی گلچوب، کارشناس بازرگانی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان مازندران در گفت‌وگو با صمت معتقد است که «کاهش صادرات به چند عامل وابسته است. مواردی چون پایین بودن کیفیت و بسته‌بندی محصول صادراتی، همچنین ضعف ناوگان حمل‌ونقل بین‌المللی و بالابودن هزینه‌ها در این بخش ازجمله این عوامل هستند.» با او برای ریشه‌یابی مشکلات تولید و صادرات مرکبات استان مازندران به گفت‌وگو نشسته‌ایم.

◉ وضعیت تولید مرکبات در استان مازندران چگونه است؟

استان مازندران ۴۷ درصد مرکبات کشور را تولید می‌کند و با تولید ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار تن در ۱۱۲ هزار هکتار از باغ‌های استان توانسته است رتبه نخست کشور را از آن خود کند که این مرکبات شامل انواع معروف پرتقال ازجمله تامسون، سانگین، بیروتی و ناول می‌شود. همچنین انواع نارنگی، لیموشیرین و گریپ‌فروت در باغ‌های مازندران تولید می‌شود.

◉ چرا باید صادرات مرکبات را افزایش داد؟

برای پاسخ دادن به این پرسش اگرچه می‌توان دلایل متعددی را ذکر کرد، اما به منظور تبیین و تحلیل دقیق‌تر موضوع به مهم‌ترین آن اشاره می‌شود. به عقیده بسیاری از کارشناسان در سطح تولید فعلی قابلیت صادرات بیش از ۵۰۰ هزار تن مرکبات در کشور وجود دارد که درحال حاضر و در خوشبینانه‌ترین محاسبات کمتر از ۵ درصد آن محقق می‌شود.

این درحالی است که با وجود قرارگرفتن در همسایگی یکی از بزرگترین بازارهای مصرف مرکبات دنیا (منطقه سی‌آی‌اس) به‌ویژه روسیه که سومین واردکننده بزرگ مرکبات در دنیاست می‌توان با توسعه صادرات مرکبات زمینه را برای اشتغال و کسب درآمد ارزی فراهم کرد که درنهایت موجب جلوگیری از کاهش قیمت این محصول به‌ویژه در فصل برداشت و... نیز می‌شود.

◉ وضعیت صادرات مرکبات استان را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

نگاهی به‌روند صادرات این محصول در ۱۵ سال گذشته بیانگر کاهش شدید میزان صادرات و به تبع آن از دست دادن سهم حضور در بازارهای هدف است درصورتی که در روزهای نه‌چندان دور حیاط خلوت بازرگانان ایرانی به‌ویژه مازندرانی‌ها بود. بنابراین بررسی چگونگی دستیابی به توسعه صادرات مرکبات نیازمند تحلیلی درست و واقع‌بینانه از دلایل این کاهش است و سپس تدوین برنامه‌ای جامع و اجرایی که از پشتوانه حمایت‌های قانونی برخوردار باشد.

◉ وضعیت تجاری مرکبات در دنیا چگونه است؟

حجم تجارت جهانی مرکبات در دنیا بیش از ۱۵میلیارد دلار است که اسپانیا با تولید ۶ میلیون و ۱۷۶ هزار تن مرکبات جهان ۵/۵ درصد تولید و ۲۷ درصد صادرات جهانی را به خود اختصاص داده است، درآمد سالانه اسپانیا از صادرات مرکبات ۵/۱ میلیارد دلار است. این درحالی است که ایران با ۳/۵ درصد تولیدات در بهترین شرایط تنها کمتر از یک درصد صادرات را داراست.

ایران در بخش صادرات مرکبات در بین کشورهای صادرکننده مرکبات در جهان در رتبه ۳۱ قرار دارد.

◉ مهمترین دلایل کاهش صادرات مرکبات مازندران چیست؟

اما این کاهش صادرات به چند عامل وابسته است که پایین بودن کیفیت و بسته‌بندی محصول صادراتی یک مورد از آن است، همچنین اطلاع‌رسانی مناسبی در معرفی و ترویج واریته‌های تجاری نیز انجام نمی‌شود که با وجود رقبای دیگر در بازارهای صادراتی همراه با کیفیت و بسته‌بندی تجاری مناسب عرصه را برای تاجران استان تنگ کرده است البته ضعف ناوگان حمل‌ونقل بین‌المللی و بالابودن هزینه‌ها در این بخش همچنین پرداخت نکردن تسهیلات و جوایز صادراتی نیز بی‌تاثیر نبوده است.

◉ برای رسیدن به جایگاه مطلوب صادرات مرکبات چه اقداماتی می‌توان انجام داد؟

همان‌گونه که اشاره شد دستیابی به هدف توسعه صادرات مرکبات نیازمند تدوین و اجرای برنامه‌هایی مدون و البته با قابلیت‌ها و پشتوانه‌های اجرایی قدرتمند است. بنابراین راهکارهای رسیدن به سطح مطلوب صادرات مرکبات در ۲ بخش اقدامات کوتاه‌مدت و بلندمدت ارائه می‌شود که البته براساس مطالعات و تجربیات چندساله حاصل شده است. اختصاص تسهیلات ارزانقیمت برای تامین حجم بالای نقدینگی موردنیاز صادرکنندگان مرکبات یکی از این اقدامات کوتاه‌مدت است که البته حمایت یارانه‌ای از صادرات این محصول حداقل تا برقراری تعرفه‌های ترجیحی با کشورهای هدف می‌تواند تکمیل‌کننده آن باشد. ورود جدی و عملیاتی نمایندگی‌های کشور به توسعه بازارهای صادراتی و نیز تجهیز ناوگان حمل‌ونقل بین‌المللی به منظور حمل سریع، آسان و البته با قیمت مناسب محموله‌های صادراتی نیز ازجمله اقدامات کوتاه‌مدت محسوب می‌شود.

◉ چه اقداماتی در بلند مدت می‌توان انجام داد؟

در بلندمدت مهم‌ترین اقدامی که می‌توان انجام داد اصلاح و ترویج واریته‌های تجاری با ۲ مشخصه اصلی بهره‌دهی بیشتر و ماندگاری بالاست. این اقدام به تنهایی چند پیامد مثبت را به دنبال خواهد داشت که افزایش تولید در اثر بهره‌وری بالاتر در واحد سطح، افزایش قدرت رقابت در بازارهای جهانی، افزایش درآمد برای تولیدکننده، افزایش تولید ناخالص ملی و... را شامل می‌شود، همچنین کاهش شدید هزینه تمام شده محصول را به دنبال خواهد داشت. البته نباید از تلاش جدی سازمان توسعه تجارت با حمایت وزارت امور خارجه برای برقراری تعرفه‌های ترجیحی با کشورهای هدف صادراتی غافل شد، ضمن آنکه نشان (برند)سازی مرکبات مازندران، توسعه صنایع بسته‌بندی نوین در استان نیز در این راه باید مدنظر قرار بگیرد. همچنین حرکت به سمت کسب ارزش‌افزوده بیشتر از طریق ایجاد و توسعه صنایع تبدیلی این بخش و صادرات آبمیوه، کنسانتره و ... به جای میوه خام نیز باید در دستور کار قرار گیرد.

رتبه هشتم آذربایجان غربی در تعداد صنایع لبنی

صمت: رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت آذربایجان غربی واحدهای تولیدی لبنی را یکی از صنایع استراتژیک و مهم در استان عنوان کرد و گفت: در حال حاضر ۲۲ واحد تولیدی لبنی دارای پروانه بهره‌برداری از سازمان صنعت، معدن و تجارت استان آذربایجان غربی با ظرفیت تولید سالانه ۳۶۴هزار تن در این استان فعالیت می‌کنند که این واحدها از نظر ظرفیت رتبه ۱۰ کشوری را کسب کرده اند.

به گزارش روابط عمومی سازمان صنعت، معدن و تجارت آذربایجان غربی، جعفرصادق اسکندری ادامه داد: استان آذربایجان غربی از نظر تعداد واحدهای لبنی رتبه هشتم کشوری را به خود اختصاص داده و این در حالی است که ۶/۵درصد از کل واحدهای لبنی کشور به استان ما اختصاص دارد.

رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت آذربایجان غربی تصریح کرد: در بررسی تفکیکی محصولات لبنی استان آذربایجان غربی در تولید شیر استرلیزه از نظر ظرفیت رتبه یک کشوری را داراست.

وی افزود: همچنین ۱۴ واحد شیر پاستوریزه با ظرفیت تولید ۹۸هزار تن در سال از سازمان جهاد کشاورزی استان پروانه بهره‌برداری گرفته‌اند که در مجموع ظرفیت واحدهای دارای پروانه بهره‌برداری دو سازمان در شیر پاستوریزه ۴۶۳هزار تن در سال است.

مسائل و مشکلات واحدهای تولیدی لبنی استان آذربایجان غربی در جلسه‌ای با حضور صاحبان صنایع و مدیران دستگاه‌های اجرایی مرتبط مورد بررسی قرار گرفت. اسکندری با اشاره به برگزاری سلسله جلسات تخصصی بررسی مسائل و مشکلات واحدهای صنعتی استان در رشته فعالیت‌های مختلف صنعتی، افزود: در این جلسات مسائل و مشکلات ۳۲ واحد تولیدی استان با همفکری و همکاری مسئولان دستگاه‌های اجرایی

مرتبط استان رفع شده و ۸ واحد تولیدی و صنعتی راکد در استان راه‌اندازی و شروع به فعالیت کرده‌اند. وی در ادامه سخنان خود به دعوت از وزیر کشاورزی کردستان عراق برای حضور در استان آذربایجان غربی اشاره کرد و افزود: براساس برنامه‌ریزی‌های انجام شده وزیر کشاورزی کردستان عراق ۱۴ بهمن‌ماه جاری در شهرستان ارومیه حضور خواهد یافت و محور مذاکرات در دیدار با وی پیگیری مسائل مربوط به صادرات سیب درختی، محصولات لبنی و سایر مواد غذایی تولیدی واحدهای استان خواهد بود. رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت آذربایجان غربی با بیان اینکه این سازمان تشکیل ۱۵ انجمن تخصصی صنایع و معادن همگن را به‌عنوان یکی از محورهای اصلی فعالیت خود در دستور کار قرار داده است، گفت: بنابراین انجمن تخصصی صنایع لبنی استان با هدف حل و فصل مشکلات و پیگیری‌های حقوقی این واحدهای تولیدی، کمک به افزایش قدرت رقابت تولیدات اعضا در بازارهای داخلی و خارجی و درنهایت رشد و توسعه این صنعت تشکیل می‌شود.

اسکندری یادآور شد: توسعه صنایع لبنیات در استان آذربایجان غربی با هدف تولید محصولات نوین یا بسته‌بندی‌های جدید و با توجه به موقعیت جغرافیایی استان با نگاه صادراتی از اولویت‌های اصلی این سازمان در بخش صنعت است.

افتتاح ۲۸ طرح تولیدی صنعتی گلستان در دهه فجر

صمت: رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان گفت: ۲۸ طرح تولیدی با اعتباری بالغ بر ۵۲میلیارد تومان در دهه فجر در ۸ شهرستان استان افتتاح می‌شود. به گزارش روابط عمومی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان، حسینقلی قوانلو اظهار کرد: ۲ یا ۳ طرح از این ۲۸ مورد افتتاحیه مربوط به طرح‌های هفته دولت است که به دلیل کامل نبودن در هفته دولت افتتاح نشد، ازجمله آن افزایش ظرفیت کارخانه ید بود که این طرح‌ها بعد از کامل‌شدن در دهه فجر به افتتاح می‌رسند. وی با اشاره به اینکه برای این ۲۸ طرح در حدود ۱۵میلیارد تومان تسهیلات اختصاص داده شد، افزود: این واحدها در زمینه تولید عایق رطوبتی، قند، لوله پولیکا، انواع مبل خانگی، پیچ فولادی، بسته‌بندی غلات و... فعالیت می‌کنند. با افتتاح این طرح‌ها برای ۳۴۶ نفر به‌طور مستقیم اشتغال ایجاد خواهد شد.

رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان در رابطه با منطقه آزاد که در سفر ریاست‌جمهوری پیشنهاد شده بود، گفت: منطقه آزاد ظرفیتی است که می‌تواند بیکاری استان را به زیر ۱۰درصد کاهش دهد و این مزیت در تمام شهرهایی که منطقه آزاد دارند وجود دارد. قوانلو با بیان اینکه پیش‌بینی صادرات غیرنفتی سال ۹۳ استان ۳۵۰میلیون دلار بوده و انتظار می‌رود تا سقف ۴۰۰میلیون دلار افزایش یابد، گفت: ارزش کل صادرات غیرنفتی گلستان در سال گذشته ۲۸۹میلیون دلار بوده است.

ایجاد ۷۰۰ شغل جدید در صنعت اردبیل

صمت: رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان اردبیل گفت: در مورد واحدهای صنعتی در استان اردبیل حدود یک‌هزار و ۳۰ واحد صنعتی دارای پروانه بهره‌برداری وجود دارد و از ابتدای سال ۹۳ نیز حدود ۵۰ واحد تولیدی با ظرفیت اشتغال ۷۰۰ نفر به بهره‌برداری رسیده است.

به گزارش روابط عمومی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان اردبیل، سیدحامد عاملی گفت: از این یک‌هزار و ۳۰ واحد تولیدی و صنعتی تعدادی فعال، نیمه‌فعال و تعدادی نیز غیرفعال هستند. وی بیان کرد: واحدهای فعال به‌صورت مستمر تولید می‌کنند و واحدهای نیمه‌فعال نیز آنهایی هستند که تولیدات آنها به وسایل فصلی و کشش بازار ربط پیدا می‌کند. عاملی تصریح کرد: حدود ۲۰درصد واحدهای تولیدی که در حقیقت بین ۱۵۰ تا ۲۰۰ واحد را شامل می‌شود غیرفعال هستند و هیچ تولیدی ندارند. رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان اردبیل گفت: در رابطه با واحدهای تولیدی که دارای جواز هستند یعنی برای واحدهایی که می‌خواهند در زمینه تولید فعالیت کنند ولی هنوز به مرحله بهره‌برداری نرسیده‌اند تا به امروز ۹۳۰ مجوز تاسیس صادر شده که این تعداد در سال ۹۳ حدود ۲۶۰ مورد بوده است.

عاملی افزود: این آمار نشان می‌دهد نسبت به مدت مشابه سال قبل در این رابطه افزایش ۳۰درصدی را شاهد بودیم که به لحاظ سرمایه‌گذاری ۲۷۰درصد رشد را شامل می‌شود.

یادداشت

احیای بازارهای تجاری مرکبات

محمدرضا شعبانی
مدیرعامل اتحادیه باغداران مازندران

درحال‌حاضر بیش از ۲۰۰هزار تن مرکبات مازندران در سال صادر می‌شود در صورتی که توان صادراتی استان تا بیش از ۴۰۰هزار تن در سال است اما زیرساخت‌ها مناسب نیست همچنین قیمت تمام‌شده محصولات در ایران بیشتر از سایر کشورهاست. با این وجود کشورهای حاشیه دریای خزر و کشورهای همسایه مانند عراق و افغانستان بهترین بازارها برای صادرات مرکبات استان مازندران هستند که باید نیازسنجی و بازاریابی شود همچنین موقعیت بسیار خوبی است تا وارد بازارهای روسیه شویم در صورتی که برنامه‌ریزی‌ها دقیق و صحیح و حمل‌ونقل هم مناسب باشد.

متاسفانه عملکرد صادراتی ما در سال‌های دور موفق نبود، بازارها را رها کردیم، استانداردسازی نکردیم و این ابهام ایجاد شد که ما محصولات ضعیفی داریم که برای جبران آن لازم است با مدیریت صحیح، ممانعت از صدور محصولات غیرکیفی و رعایت استانداردهای صادراتی در تمام کالاهای صادراتی تلاش کنیم تا بازارهای صادراتی را احیا کنیم. حمایت از بخش خصوصی، استفاده از تجربه صادراتی و علم بازاریابی در تقویت تجارت این محصول تاثیرگذار است. همچنین زیرساخت‌های صادراتی و تجهیز ناوگان حمل‌ونقل، تولید محصول برای صادرات و الگوی کشت و حفظ کیفیت و سلامت محصول در مدت‌زمان صادرات از جمله اقداماتی است که در توسعه بازارهای صادراتی ضروری است. بنابراین دولت باید در برنامه‌های خود با سایر کشورها تعرفه ترجیحی صادرات میوه را کمتر کند چراکه میوه‌های ما در کشورهای هدف قیمت‌های بالایی دارند. سود بهره بانکی برای تامین سرمایه در گردش تاجران بسیار بالاست و بیش از ۲۵درصد تاجران به بانک‌ها بدهی دارند به‌طوری‌که صادرکنندگان با ریسک بالا وارد بازارهای صادراتی می‌شوند، همچنین بانک‌ها برای پرداخت تسهیلات به باغداران ۳۰ درصد بهره بانکی مطالبه می‌کنند که کاهش این بهره‌ها فضا را برای تولیدکنندگان و صادرکنندگان رقابتی می‌کند.

البته مشوق‌های صادراتی اندکی در گذشته وجود داشت اما مدتی است که هیچ‌کدام آنها انجام نمی‌شود در صورتی که در تمام کشورها جوایز صادراتی ارائه می‌شود. همچنین برای حمایت از صادرکنندگان بازارهای صادراتی باید نیازسنجی شود و به اطلاع تولیدکنندگان برسد، زیرساخت‌های حمل‌ونقل و تجهیز ناوگان در بحث صادرات میوه مهم است که با ورود دولت و حمایت از بخش خصوصی قابل رفع است چراکه کیفیت میوه را تحت تاثیر قرار می‌دهد. استان مازندران نیمی از نیاز مرکبات بازار شب عید را در کشور تامین می‌کند و مابقی توسط سایر استان‌ها تامین می‌شود، پس جای نگرانی کمبود محصول و نیاز به واردات نیست ضمن آنکه پایه قیمت میوه خارجی بسیار بیشتر از میوه داخلی است که با وجود حمل‌ونقل و هزینه‌های جانبی بسیار گران به‌دست مصرف‌کننده می‌رسد و درنهایت تاثیر منفی در بازار خواهد داشت.

کوتاه از استان‌ها

- صمت: جمشید انصاری، استاندار زنجان بازدید دوره‌ای از واحدهای صنعتی و تولیدی استان را در برنامه خود قرار داده و معتقد است با این اقدام مدیران دستگاه‌های اجرایی استان می‌توانند با حضور در محل و آشنایی با مشکلات واحدها، در راستای رفع مشکلات آنها گام بردارند.
- ایرنا: مجید خدابخش، استاندار اردبیل گفت: منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارس در جلسه شورای عالی مناطق آزاد و ویژه کشور تشکیل شد. در این جلسه که به ریاست دکتر جهانگیری معاون اول رییس‌جمهوری و با حضور وزرای عضو برگزار شد، ایجاد منطقه آزاد تجاری - صنعتی مستقل استان اردبیل به تصویب اکثریت رسید.
- صمت: حسین نجاتی، رییس سازمان صنعت معدن و تجارت استان آذربایجان شرقی گفت: اعضای کمیسیون و در راس آن اتاق اصناف در احراز صلاحیت اعضای هیات‌مدیره اتحادیه‌ها دقت بیشتری داشته باشند. وجود آرامش در سازمان‌ها و واحدهای صنفی استان ماحصل تصمیم‌های قانونی و ارزیابی‌های کارشناسی است.
- صمت: احمد برکابیان زنجانی، مدیر گمرک استان زنجان از افزایش ۴۹ درصدی درآمد گمرک زنجان در ۱۰ ماه سال‌جاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته خبر داد و میزان آن را افزون‌بر ۷۱۱میلیارد ریال اعلام کرد. مقصد این کالاهای صادراتی شامل ۴۲ کشور می‌شود.

یادداشت

تعرفه‌های بالای وارداتی؛ زمینه‌ساز قاچاق

محمدرضا صفا
نایب‌رییس اتاق بازرگانی بندرعباس

یکی از دلایل وفور کالای چینی در قشم، وجود پدیده قاچاق است. در اثر این پدیده، کالاهای رده سوم و چهارم از نظر کیفیت، وارد می‌شوند و چون از طریق گمرک وارد نمی‌شوند، از مجرای استاندارد هم عبور نمی‌کنند. بیشتر کالاهایی که وارد مناطق آزاد کشور می‌شوند، از مجاری غیرمجاز وارد می‌شوند که تبعات خاص خود را دارند. به عنوان مثال در زمینه پوشاک، بیشتر کالاها از مبادی غیرمجاز وارد شده و حتی اگر از مبادی قانونی وارد شوند، استانداردی روی آن اعمال نمی‌شود، یکی از علت‌های ورود غیرقانونی بیش از ۹۰ درصد پوشاک و بیش از ۵۰ درصد کفش‌ها به قشم، بحث بالا بودن تعرفه‌های گمرکی است. در سال گذشته به‌طور ناگهانی، تعرفه واردات پوشاک، بیش از ۲ برابر شد و این عاملی شد برای اینکه کالاها بیشتر از مجاری غیرقانونی وارد کشور شوند؛ درحالی که وقتی کالایی از مجاری غیرقانونی وارد می‌شود استاندارد و بهداشت را رعایت نمی‌کند و تبعاتی درپی خواهد داشت. در مناطق آزاد باید قانون تعرفه به‌گونه‌ای باشد که مخل واردات کالا نباشد و اگر قیمت تعرفه افزایش می‌یابد، باید نگران افزایش قاچاق هم باشیم. ازسوی دیگر در مناطق آزاد ازجمله قشم، ورود کالای قاچاق آسان‌تر از سایر مکان‌ها است، وقتی کشتی از مجاری قانونی وارد شود، باید در نوبت تخلیه و پهلودهی و... انجام شده و علاوه‌بر پرداخت هزینه، معطلی هم خواهد داشت، بسیاری از این موارد تاجران را به سمت مبادی غیرقانونی سوق می‌دهد. افزایش قاچاق کالا در قشم تا حدی هم به قانونگذاری‌ها برمی‌گردد، اکنون در هیچ‌یک از مناطق آزاد کشور، برای پهلودادن و انبارداری، گمرک اقدام نمی‌کند و اداره بندر این امور را به عهده دارد اما در قشم این مسائل به‌عهده گمرک است، به همین دلیل قوانین تا اندازه زیادی دست و پاگیر شده است. اعمال تعرفه واردات، بر مبنای تعادل بازار داخلی و خارجی است اما در کشور ما این امر، سلیقه‌ای انجام می‌شود، درحالی که باید تعیین تعرفه وارداتی، توسط کارشناسان مربوطه انجام شود؛ وزیر صنعت، معدن و تجارت هم بر این مسئله تاکید کرده اما تعجب‌آور است که سال گذشته، به یکباره برخی تعرفه‌ها چند برابر شد که با برنامه ۵ساله توسعه نیز ناهماهنگ است. در زمینه اصلاح این وضعیت به نظر می‌رسد باید وارد سازمان تجارت جهانی شویم و خود را با جهان وفق دهیم؛ نه با سلیقه‌ها.

خبر

تحقق سرمایه‌گذاری صنعتی در جنوب کرمان

صمت: رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت جنوب کرمان در دیدار با معاون اول رییس‌جمهوری از وی درخواست کرد دستور دهد مشکلات باقیمانده سر راه این سازمان را مرتفع کند، جهانگیری نیز در زمینه رفع مشکلات موجود قول مساعد داد.محمود اسکندری‌نسب در دیدار با معاون اول رییس‌جمهوری گفت: در مدت یک سال و نیم اخیر سازمان صنعت، معدن و تجارت جنوب کرمان جزو معدود سازمان‌های کشور بوده که از نظر شاخص‌های اقتصادی رشد قابل ملاحظه‌ای داشته است، به‌طوری که در بخش معدن به ترتیب در پروانه اکتشاف با صدور ۷۲ پروانه به میزان ۴۷درصد از کل مجوزهای صادره تاریخ جنوب کرمان و در پروانه بهره‌برداری و گواهی کشف با صدور ۲۳ پروانه، ۴۳درصد از کل پروانه‌های بهره‌برداری تاریخ جنوب کرمان محقق شده است.به گزارش روابط عمومی سازمان صنعت، معدن و تجارت جنوب کرمان، وی افزود: در زمینه صنایع معدنی با صدور بیش از ۶هزار میلیارد ریال، ۶۳درصد کل سرمایه‌گذاری تاریخ جنوب کرمان و همین‌طور در زمینه پروانه بهره‌برداری با صدور بیش از ۲۹۰میلیارد ریال پروانه بیش از ۵۷درصد سرمایه‌گذاری در این حوزه انجام شده است، در بخش صنعت نیز با صدور بیش از ۸هزار و ۷۰۰میلیارد ریال جواز تاسیس بیش از ۴۴درصد کل حجم سرمایه‌گذاری در تاریخ جنوب کرمان محقق شده است. به گفته رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت جنوب کرمان، این سازمان از نظر رشد پروانه بهره‌برداری صنعتی در ۹ ماه امسال، رتبه نخست کشور، از نظر رشد جواز تاسیس، رتبه سوم کشور و از نظر میزان تسهیلات دریافتی از محل وزارت متبوع، رتبه سوم کشور را کسب کرده است.

گزارش صمت از بازار منطقه آزاد قشم

بنجل‌فروشی چراغ تولید را خاموش کرده است

اکرم امینی ـ گروه استان‌ها: بازارهای قشم، محل دپوی کالاهای چین شده است، کالاهایی که به گفته رییس اتاق اصناف بندرعباس، کیفیت ندارند و عرصه تولید را هم بر تولیدکنندگان منطقه تنگ کرده‌اند. مدیر اداره بنادر و دریانوردی قشم از صادرات و واردات ۳۱۹ هزار تن کالا در بنادر این جزیره و افزایش ۵۴ درصدی عملیات بندری در این منطقه در مقایسه با حجم عملیات مدت مشابه سال گذشته خبر می‌دهد. به گفته او، در ۹ ماه نخست امسال، ۵ میلیون و ۸۹۳ هزار تن کالای نفتی و غیرنفتی در جزیره قشم تخلیه و بارگیری شده و از این میزان، سهم عملیات مربوط به صادرات و واردات کالا، ۳۱۹ هزار تن است که در مقایسه با حجم عملیات مدت مشابه سال گذشته، در زمینه صادرات ۸۳ درصد و در زمینه واردات ۳۹ درصد افزایش داشته است.شرایط آسان واردات و صادرات در مناطق آزاد، از جمله نیاز نداشتن به عملیات گمرکی، ثبت سفارش و... از جمله عواملی است که در افزایش حجم واردات به قشم، موثر دانسته می‌شود؛ به آمار رسمی واردات، البته باید آمار قاچاق را هم افزود که عدد موثقی از آن در دست نیست اما به گفته کاسبان محلی، رقم بسیار بالایی است. در میان کالاهای وارداتی، به نظر می‌رسد چینی‌ها سردمدار هستند، به گفته کاسبان و تاجران محلی و ساکن در قشم، اکنون بخش عظیمی از بازار قشم در دست چینی‌هاست؛ کالاهای اغلب بی‌کیفیت که بخش عظیمی از آنها از مجاری غیرقانونی وارد قشم می‌شوند و به این ترتیب نظارتی هم بر نرخ‌گذاری آنها وجود ندارد.

نرخ‌های بی‌حساب و کتاب

رسول کرمی، فروشنده پوشاک در قشم در گفت‌وگو با صمت، از واردات بدون حساب و کتاب کالاهای خارجی به قشم، سخن می‌گوید و اضافه می‌کند: در قشم هیچ‌کس تولیدکننده نیست و همه، واردکننده جنس از چین و دبی هستند، به عبارت دیگر همه چیز در قشم، وارداتی است.

آنطور که او حساب و کتاب می‌کند، ۶۰ درصد کالاهای موجود در قشم از چین می‌آید، ۳۰ درصد از دبی و ۱۰ درصد هم از بقیه کشورها مانند هند، تایلند و... از طرفی، چون دبی، خود واردکننده کالاهای چینی است، بنابراین ۹۰ درصد کالاهای قشم، چینی است.

کرمی در ادامه توصیف وضعیت بازار قشم، پای قاچاق را به میان می‌کشد و می‌گوید: در قشم هیچ‌وقت تولید به معنای واقعی کلمه وجود نداشته و از قدیم، اینجا انبار کالاهای وارداتی بوده که ۹۵ درصد آن هم از راه قاچاق و بخش بسیار کمی از طریق گمرک وارد می‌شود. آن‌طور که این فروشنده می‌گوید، همه نرخ‌ها در بازار قشم را فروشنده‌ها تعیین می‌کنند و هیچ نهاد نظارتی بر نرخ‌ها وجود ندارد، این نرخ‌ها در یک فصل برای مغازه‌دارها سودآور است و در فصل دیگر، ممکن است زیان بدهند. به گفته او، نبود زیرساخت‌ها و امکانات مناسب شهری و اقتصادی، سرمایه‌گذاری و تولید را در قشم دشوار کرده و سرمایه‌گذاران را از این منطقه فراری داده و اگرچه قشم نام منطقه آزاد را یدک می‌کشد اما هنوز برخی امکانات ابتدایی را ندارد و در مقایسه با کیش، به این منطقه بی‌توجهی شده است.

کالای چینی مشتری دارد

علت واردات بی‌رویه کالاهای چینی به قشم را از مهدی شهبازی‌فرد، مدیرعامل شرکت صادرات و واردات شهبازی‌فرد که در بندرعباس مشغول فعالیت است، پیگیری کردیم، او معتقد است وفور کالاهای چینی مختص قشم نیست و در همه کشور این وضعیت وجود دارد. به اعتقاد وی، نیاز مشتری یا همان عرضه و تقاضا، زمینه وفور کالای چینی را فراهم کرده است، از سوی دیگر وقتی کالای یک کشور، قیمت تمام شده کمتر و کیفیت مناسبی داشته باشد، معمولا از آن استقبال می‌شود که چین نیز در زمره این کشورهاست.

به گفته وی، در شرایطی که وارد کردن کالاهای چینی مجاز است و عوارض و حقوق گمرکی کالاها هم پرداخت می‌شود، ورود کالای چینی مشکلی ندارد.

منطقه آزاد یا محل دپوی کالای بنجل چینی؟!

از سوی دیگر، رییس اتاق اصناف هرمزگان از ورود بی‌رویه کالای چینی به قشم این‌گونه گلایه می‌کند: آیا فلسفه وجودی و اساسنامه منطقه آزاد قشم معطوف به تولید و توسعه صنعت نبود که امروزه مرکز دپوی کالای بی‌کیفیت چینی و ضربه به تولید داخلی و تشویق به قاچاق کالا شده است؟

عبدالمجید جلالی در گفت‌وگو با صمت، از اجرای نادرست سیاست‌های تبیین شده برای مناطق آزاد در قشم گلایه دارد، او می‌گوید: سیاست تعریف شده برای منطقه آزاد، مبتنی بر تقویت بخش صنعت، تولید، توریسم و صادرات بوده است، نه اینکه منطقه آزاد، محلی برای خرید و فروش کالای خارجی باشد. متاسفانه اکنون وضعیت به قرار دیگری است و کارکردهای فعلی منطقه آزاد قشم تا حد زیادی، خارج از سیاستگذاری‌هاست. به گفته جلالی، قرار داشتن در جوار منطقه اقتصادی قشم، هیچ سودی برای اقتصاد، بازار و اصناف هرمزگان و شهرستان‌های آن نداشته است؛ آن‌طور که او می‌گوید، ورود مستقیم و آسان کالا به قشم و دپوی کالاهای خارجی در آنجا، وضعیت وسوسه‌کننده‌ای برای قاچاق در این منطقه ایجاد کرده است. به گفته جلالی، اتاق اصناف نمی‌تواند نظارتی بر عرضه کالاها در قشم داشته باشد، او می‌گوید: مناطق آزاد تابع قوانین ویژه‌ای هستند و حضور ناظر در آنجا مطرح نیست.او همچنین از مشکل دوگانگی تصمیم‌گیری در این منطقه سخن می‌گوید و می‌افزاید: برای بخشی از مناطق قشم، شهرداری پروانه کسب صادر می‌کند و در بخشی دیگر، اداره مناطق آزاد، مجوز کسب‌وکار می‌دهد؛ این دوگانگی در تصمیم‌گیری در قشم مشکلاتی ایجاد کرده است.

جلالی معتقد است دپوی کالاهای چینی در قشم، مشکلاتی را در اشتغال منطقه ایجاد کرده است، او می‌گوید: وقتی کالاهای آماده به منطقه‌ای وارد شود، چرخه اقتصاد آن منطقه خاموش می‌شود. امروز در قشم و حتی در مرکز استان، اشتغال و تولید هیچ حرفی برای گفتن ندارد، در شهرک‌های صنعتی استان، فعالیت صنعتی وجود ندارد و اگرچه در یکی دو سال اخیر فعالیت‌هایی را شروع کرده‌اند اما اغلب واحدهای شهرک صنعتی اکنون تبدیل به تالار عروسی و جشن شده‌اند و چرخه تولید در آنها رو به خاموشی گذاشته است.

امانتداری، از خصوصیات بارز اصناف است

صمت: رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت سیستان و بلوچستان گفت: اصناف همواره به مردم خدمت کردند و باید تمایز بین واحدهای صنفی که در جهت حل مشکل مردم قدم برمی‌دارند با دیگر واحدهای متخلف انجام شود و امانتداری از خصوصیات بارز اصناف است.

به گزارش روابط عمومی سازمان صنعت، معدن و تجارت سیستان و بلوچستان، نادر میرشکار افزود: بنگاه‌های تهیه مسکن می‌توانند کمک فراوانی به حل اختلاف بین فروشندگان و خریداران کنند، اگر امروزه خواهان کاهش پرونده‌های قضایی در بحث معاملات هستیم، باید شرایطی را به وجود آوریم تا مشاورین املاک دارای دانش تنظیم قراردادها باشند. میرشکار در ادامه خواهان افزایش سطح علمی اعضای اتحادیه توسط هیات‌مدیره با برگزاری جلسات آموزشی شد.

افتتاح ۸ طرح صنعتی در خراسان شمالی

صمت: رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان شمالی گفت: دهه مبارک فجر یکی از مهم‌ترین رویدادهای ایران اسلامی است که هر سال به مناسبت گرامیداشت آن شاهد افتتاح طرح و پروژه صنعتی و معدنی در سطح استان خراسان شمالی هستیم.

به گزارش روابط عمومی سازمان صنعت،معدن وتجارت خراسان شمالی، نیکدل گفت: در دهه فجر امسال ۸ طرح صنعتی با اعتبار بیش از ۹۳/۵میلیارد ریال در سطح استان افتتاح می‌شود، پروژه‌های دهه مبارک فجر در شهرستان‌های مختلف مانه وسملقان، بجنورد، فاروج و اسفراین است که به تدریج در این ایام افتتاح و مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد. وی یادآور شد: در ۸ واحد یادشده تعداد ۸۴ نفر به‌طور مستقیم اشتغالزایی انجام شده است، محصولات تولیدی واحدهای یادشده شامل ساخت قطعات از جنس فولاد، محصولات بتنی، شن‌شویی است.

اهمیت سرمایه‌گذاری در صنعت

صمت: به گزارش روابط عمومی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان هرمزگان، رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان هرمزگان گفت: سازمان صنعت، معدن و تجارت به‌عنوان یک دستگاه مادر شناخته شده است و باید به گونه‌ای عمل کنیم که نه حقی از مردم و نه حقوقی از دولت ضایع شود.

خلیل قاسمی گفت: براساس ساختار جدید، وظایف ما سنگین‌تر از قبل بوده و تلاش مضاعفی می‌طلبد تا بتوان امور را به نحو مطلوب مدیریت کرد، در حال حاضر نبرد ما در جبهه اقتصادی بوده و ما نیز در نوک پیکان این جبهه قرار داریم. قاسمی بیان کرد: مشکلات شهرستان‌ها با توجه به بسترها و امکانات موجود بیشتر است و ادارات شهرستان باید با امکانات موجود در آن شهرستان زمینه‌ای فراهم کنند تا رضایت مردم جلب شود.

طرح منطقه آزاد سیستان به شورای عالی مناطق آزاد می‌رود

ایرنا: استاندار سیستان و بلوچستان گفت: طرح ایجاد منطقه آزاد سیستان آماده شده و هفته آینده برای تصویب در هیات دولت به شورای عالی مناطق آزاد ارسال می‌شود. علی‌اوسط هاشمی افزود: اکنون در شورای توسعه سیستان دو طرح مهم ایجاد منطقه آزاد سیستان و یافتن نسخه‌ای برای بهبودی اوضاع جوی منطقه در دستور کار قرار دارد. وی بیان کرد: طرح ایجاد منطقه آزاد در هفته آینده برای تصویب در هیات دولت به شورای عالی مناطق آزاد ارسال می‌شود و برای بهبود اوضاع جوی نیز طرح تثبیت شن‌های روان در سطح ۱۲هزار هکتار در دستور کار این شورا قرار دارد.

استاندار سیستان و بلوچستان از تخصیص اعتبار ۶۰میلیارد ریالی برای تثبیت ۳هزار هکتار از شن‌های روان منطقه خبر داد و افزود: با اضافه شدن ۹هزار هکتار دیگر مجموع طرح تثبیت شن‌های روان به ۱۲هزار هکتار می‌رسد. وی با تاکید بر توجه به حوزه سلامت مردم گفت: ۷۰میلیارد ریال برای بیمارستان زابل درنظر گرفته شده است که این رقم از محل اعتبارات استانی قابل پرداخت خواهد بود. هاشمی ساخت کارخانه لاستیک‌سازی زابل در شهر رامشار را از دیگر طرح‌های موردنظر برای این منطقه برشمرد و افزود: این کارخانه با اعتباری افزون بر ۵هزار و ۵۰۰میلیارد ریال توسط سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) احداث خواهد شد. وی با بیان اینکه دولت تدبیر و امید نگاه بلند و عمیقی به سیستان و بلوچستان دارد، اظهار کرد: دولت در سخت‌ترین شرایط طرح‌های بسیار مهمی را برای این استان درنظر گرفته که بسیاری از این طرح‌ها در حال انجام است و با اتمام آنها استان سیستان و بلوچستان متحول خواهد شد.

احداث کارخانه آهن اسفنجی در حاجی آباد هرمزگان

مهر: رییس اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی حاجی‌آباد از شناسایی طرح‌های اولویت‌دار در ۳ بخش صنعت و معدن، کشاورزی و بازار و خدمات این شهرستان خبر داد.قاسمی افشار گفت: از جمله این طرح‌ها می‌توان به احداث کارخانه تولید آهن اسفنجی، احداث کارخانه فروکروم، احداث سردخانه‌های بالای صفر درجه برای نگهداری محصولات کشاورزی، احداث کارخانه فرآوری کنجد برای روغن‌کشی، تولید ارده و حلوای کنجد، تولید جعبه پلاستیکی، تولید خمیر کاغذ از ضایعات نخل برای تولید نئوپان و ام‌دی‌اف، احداث کارخانه شیرینی و شکلات خرما، کارخانه بسته‌بندی مدرن خرما، ایجاد بازارچه ماهی و میگو، ایجاد بازارچه محصولات کشاورزی و ایجاد مجتمع خدماتی-رفاهی بین راهی نام برد. به گفته وی، در شرایط کنونی و در راستای منویات رهبر معظم انقلاب و تاکید ایشان بر اقتصاد مقاومتی، اجرای طرح‌های اشتغالزایی و سرمایه‌گذاری باید از طریق سرمایه‌گذاران بخش تعاونی و خصوصی انجام شود. دبیر کمیته اشتغال و سرمایه‌گذاری شهرستان حاجی‌آباد در ادامه بیان کرد: زمین و آب موردنیاز طرح‌های نام برده از طریق دستگاه‌های اجرایی مربوط تامین خواهد شد و با توجه به موقعیت بسیار مناسب شهرستان حاجی‌آباد و قرارگرفتن در مسیر جاده ترانزیتی، عبور خط راه‌آهن، وجود معادن بسیار غنی و هم‌مرز بودن با استان‌های کرمان و فارس و نزدیکی به بندر، فرصت بسیار خوبی برای سرمایه‌گذاری ایجاد کرده است.

باجه خبر

بهره‌برداری از ۶۱۱ پروژه عمرانی در خراسان جنوبی

ایسنا: استاندار خراسان جنوبی از افتتاح ۶۱۱ پروژه عمرانی با اعتباری افزون بر ۲۱۲ میلیارد تومان در دهه فجر امسال خبر داد و گفت: سال گذشته یک‌هزار و ۶ پروژه با ۷۸میلیارد تومان و سال ۹۱ نیز ۷۳۹ پروژه با اعتباری افزون بر ۹۱میلیارد و ۷۰۰میلیون تومان در استان بهره‌برداری شده است.

وجهاله خدمتگزار ادامه داد: از نظر اعتبارات عمرانی نیز در سال ۹۰ اعتبار مصوب ۱۳۹میلیارد تومان بود که ۹۴میلیارد تومان تخصیص پیدا کرد و سال ۹۱ نیز از ۲۰۷ میلیارد اعتبار مصوب ۶۸میلیارد تومان تخصیص پیدا کرد و سال گذشته از ۲۴۴میلیارد تومان اعتبار مصوب ۷۲ میلیارد اعتبار تخصیص پیدا کرد و امسال نیز از ۱۶۳میلیارد تومان اعتبار مصوب تاکنون ۱۲۳میلیارد آن تخصیص پیدا کرده است. خدمتگزار از تخصیص ۳۰میلیارد تومان اعتبار برای شهرداری‌های استان خبر داد و افزود: در مقایسه با پارسال رشد ۷۰درصدی داشته و این نشان از توجه دولت به شهرداری‌ها است.

گزارش صمت

۱۱ ۱۲ ۲۱ ۲۲

report@smtnews.ir

شنبه ۱۱ بهمن ۱۳۹۳ -۱۰ ربیع الثانی ۱۴۳۶- ۳۱ ژانویه ۲۰۱۵- شماره ۱۴۶- پیاپی ۱۴۶۴

- چشم‌انداز بهره‌وری در آینده رشد اقتصادی
- رستم، سهراب را کشت تا اقتصاد قهوه‌خانه شکل بگیرد
- بنواز تا روح گرسنه نماند

۱۴۰ کشور دنیا مقصد نهایی زعفران ایران

طلای سرخ ایران بر بام تولید جهان

عبدالرحمن رحیمی-گروه گزارش: سالانه نزدیک به ۲۵۰ تن زعفران در کل جهان تولید می‌شود که به طور معمول از این مقدار حدود ۲۳۰ تن متعلق به ایران است. البته در سال جاری و به دلیل خشکسالی میزان تولید طلای سرخ در ایران به ۱۹۰ تن کاهش یافته است ولی همچنان با تولید سالانه بیش از ۹۵ درصد زعفران جهان، مقام نخست از نظر کمیت و کیفیت به ایران اختصاص دارد. یونان با تولید سالانه حدود ۶ تن، مراکش ۴ تن، اسپانیا حدود ۲ تن و ایتالیا یک تن به ترتیب پس از ایران رتبه‌های بعدی تولید زعفران جهان را دارند.

هم‌اکنون زعفران تولیدی در ایران به بیش از ۱۴۰ کشور از جمله اسپانیا، ایتالیا، آلمان، فرانسه، امارات، چین و عربستان صادر می‌شود و حدود ۳۰ تن آن به مصرف داخل می‌رسد.

▣ تاثیر ورود زعفران به بورس

ورود زعفران به بورس، بازارهای جهانی را تحت تاثیر قرار می‌دهد. نماینده تربت‌حیدریه، مه‌ولات و زاوه در خانه ملت با اشاره به اینکه ۹۵ درصد طلای سرخ جهان در ایران تولید می‌شود، اظهار کرد: پس از سال‌ها کشت و تولید زعفران در کشور هنوز نتوانستیم بورس بین‌المللی برای صادرات زعفران راه‌اندازی کنیم. ورود زعفران در تالار صادراتی بورس کالا می‌تواند بازارهای جهانی را تحت تاثیر قرار دهد و با صادرات بخش عمده‌ای از این تولید، کشور را از وابستگی به نفت نجات دهد.

ابوالقاسم خسروی در گفت‌وگوی اختصاصی با صمت اظهارکرد: توجه به فرآیند زعفران از مرحله کاشت تا بسته‌بندی و صادرات و فرآوری می‌تواند در شکوفا شدن آن ثمره مهمی داشته باشد. وی افزود: با توجه به اینکه ۹۵ درصد زعفران مصرفی دنیا در ایران تولید می‌شود، می‌توانیم با مدیریت و صادرات صحیح این محصول، ارزآوری خوبی برای کشور داشته باشیم.

عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی گفت: برای وصل شدن زنجیره تولید تا صادرات زعفران، دولت می‌تواند با مدیریت در این محصول راهبردی، بخش مهمی از مشکلات اقتصادی کشور را حل کند. به طور معمول هر سال در مجموع ۲۳۰ تن زعفران در ایران تولید می‌شود که ۲۰۰ تن آن محصول خراسان رضوی است اما به دلیل نبود متولی خاص در این بخش، بیشتر این محصول ازسوی دلالان به شکل فله‌ای به کشورهای دیگر صادر می‌شود.

خسروی ادامه داد: اکنون با فروش فله‌ای زعفران در سال ۳۵۰ میلیون دلار نصیب ایران می‌شود اما با بسته‌بندی مناسب و صادرات قانونی آن با نام جمهوری اسلامی ایران، این مبلغ به ۵ برابر هم افزایش پیدا می‌کند. نماینده مجلس شورای اسلامی سطح زیرکشت زعفران را در ایران ۶۲ هزار هکتار ذکر و اظهار کرد: سطح زیرکشت زعفران در منطقه تربت‌حیدریه ۲۱ هزار هکتار با توان تولید ۷۵ تن زعفران خشک در سال است که این شهرستان را به قطب تولید زعفران در کشور و دنیا تبدیل کرده است. همچنین کشت زعفران باعث اشتغال بیش از ۲۰ هزار خانوار در شهرستان‌های تربت‌حیدریه، زاوه و مه‌ولات در جنوب خراسان‌رضوی شده که باید به این موضوع با دید علمی نگاه کرده تا امکان ایجاد شغل مبنی بر توسعه بیشتر در کشور ایجاد شود. خسروی در ادامه با اشاره به برخی مشکلات در زمینه زعفران گفت: برای برون‌رفت از مشکلات زعفرانکاران باید صندوق حمایت از زعفران به عنوان سرمایه ملی تشکیل شود تا دست دلالان و سودجویان از بازار این محصول کوتاه شود.

▣ زعفران عامل رشد صادرات

رییس اتحادیه صادرکنندگان زعفران خراسان‌رضوی در گفت‌وگوی اختصاصی با صمت به اهمیت صادرات غیرنفتی با توجه به شوک‌های اخیر قیمت نفت اشاره کرد و افزود: زیرساخت‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها باید در راستای تقویت صادرات غیرنفتی و کاهش وابستگی‌ها به نفت باشد تا جایی که درآمد نفت فقط برای انجام کارهای عمرانی و زیرساختی هزینه شود.

غلامرضا میری از افزایش ۲۰ تا ۳۰ درصدی صادرات زعفران استان خراسان در ۹ ماه امسال خبر داد و اظهار کرد: در حال حاضر هر کیلو زعفران دسته ۴ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان، قیمت زعفران پوشال بین ۴ میلیون و ۴۵۰ هزار تا ۴ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان، زعفران سرگل ۴ میلیون و ۷۰۰ هزار تا ۴ میلیون و ۷۵۰ هزار تومان و زعفران نگین نیز بین ۵ میلیون و ۱۰۰ هزار تا ۵ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان معامله می‌شود. میری درباره دلالی در این بازار گفت: دلالان به هیچ کس پاسخگو نیستند و به خاطر اینکه هزینه‌های مالی و بیمه را نمی‌دهند و هیچ نظارتی بر آنان نیست از این راه درآمدهای زیادی داشته‌اند.

رییس اتحادیه صادرکنندگان زعفران خراسان‌رضوی با اشاره به اینکه فعالیت زیرپله‌ای تولید زعفران آثار منفی بر فروش این محصول خواهد گذاشت، تصریح کرد: تولید باید ضابطه‌مند شود و همه تولیدکنندگان باید موظف به دریافت مجوز از سازمان‌های مختلفی ازجمله استاندارد، غذا و دارو شوند تا شاهد تاثیر پررنگ دلالان بر بازار زعفران نباشیم. میری با بیان اینکه اکنون در بازارهای معروف مشهد به ازای هر ۱۰۰ واحد تجاری مجوزدار برای فروش زعفران ۱۵۰ دلال حضور دارند، اعلام کرد: متاسفانه اکنون استاندارد برای تولید و فروش زعفران اجباری نشده، زیرا در این صورت کار نظارت واحدهای بازرسی بیشتر خواهد شد. اجباری نکردن استاندارد بدون نظارت کافی باعث افزایش واحدهای تولیدی غیرمجاز خواهد شد. وی نوسان قیمت در بازار زعفران را از مهم‌ترین مشکلات این حوزه دانست و توضیح داد: با توجه به نبود تعادل قیمت در بازار نمی‌توان حتی برای فروش این محصول در روز آینده برنامه‌ریزی کرد.

> **کشوری مانند اسپانیا مدعی است که زعفران ایرانی را سالانه به ۱۴۰ کشور دنیا صادر می‌کند، در حالی که صادرات زعفران از ایران تنها به حدود ۴۵ کشور جهان است و این نشان می‌دهد بازارهای ناشناخته بسیاری وجود دارد که ایران می‌تواند با برخورداری از حمایت دولتی زعفرانش را در آنجا عرضه کند**

عضو شورای ملی زعفران خراسان رضوی تصریح کرد: چنانچه از واسطه‌گری و نوسان قیمت جلوگیری شود، کمک بزرگی به تولید داخلی زعفران خواهد شد.

میری به طرح جامع زعفران به عنوان راهکار حل مشکلات این حوزه اشاره کرد و گفت: در این طرح تمامی تدابیر لازم به‌منظور حل مشکلات مختلف زعفران از جمله برنامه‌ریزی برای حذف واسطه‌ها، ایجاد بانک زعفران و کددار کردن محصولات زعفران پیش‌بینی شده، اما همچنان منتظر تخصیص اعتبار است. وی با اشاره به این نکته که کشورهای واردکننده زعفران از این محصول در بخش‌های صنعتی و دارویی استفاده می‌کنند، افزود: در کشوری مانند چین که واردکننده زعفران است، این محصول را به عنوان دارو برای بیماران خود تجویز می‌کنند، درحالی که زعفران در کشور ما عمدتاً به عنوان رنگ‌دهنده برنج یا در تهیه شعله‌زرد استفاده می‌شود.

وی با اشاره به اینکه تعرفه واردات زعفران ایرانی به کشورهای چین و هند رقم بسیار بالایی است، افزود: عمده واردات به این کشورها از طریق قاچاق است که به ضرر هر دو کشور تمام می‌شود. دولت ایران باید تدبیری بیندیشد و با توجه به اینکه ما با این کشورها مبادلات کامل داریم و تعرفه واردات کالاهای آنها به ایران را پایین می‌گیریم، آنها نیز در مقابل باید تعرفه واردات زعفران به کشور خود را پایین بگیرند تا سود آن به جای قاچاقچیان عاید هر دو کشور شود.

▣ صادرات زعفران ایرانی به ۱۴۰ کشور

اسپانیا که از بزرگترین خریداران زعفران ایرانی به شمار می‌رود، سالانه زعفران ایرانی را به ۱۴۰ کشور دنیا به نام خود صادر می‌کند و این درحالی است که ایران با داشتن بیش از ۹۵ درصد تولید زعفران جهان، محصولش را به ۴۵ کشور صادر می‌کند. اسپانیا که بهار امسال بیش از ۶ تن زعفران ایرانی به ارزش بیش از ۲۰ میلیارد و ۸۵۰ میلیون تومان خرید کرد، مدعی است این محصول را دوباره به ۱۴۰ کشور دنیا صادر می‌کند.

در ۳ ماه نخست امسال ۶۱۶۳ کیلوگرم انواع زعفران در بسته‌بندی‌های مختلف کمتر از ۱۰ گرمی تا بیش از ۳۰ گرم به ارزش ۸ میلیون و ۱۶۴ هزار و ۹۵۸ دلار به اسپانیا صادر شده است.

همچنین ۶۱ کیلوگرم انواع پودر زعفران در بسته‌بندی‌های کمتر از ۱۰ گرم و ۱۰ تا ۳۰ گرمی به این کشور صادر شده که ارزش آن ۱۰۲ هزار و ۶۱۰ دلار بوده است. مقصد انواع زعفران ایرانی در این بازه زمانی در بسته‌بندی‌های کمتر از ۱۰ گرم تا بیش از ۳۰ گرم کشورهایی مانند آلمان، اتریش، اردن، اسپانیا، استرالیا، استونی، اسکاتلند، افغانستان، امارات متحده عربی، انگلستان، بحرین، بلژیک، بوسنی، تایوان، ترکیه، چین، سنگاپور، سوئد، سوئیس، عراق، عربستان‌سعودی، عمان، فرانسه، فیلیپین، قطر، کانادا، کویت، موریس، ویتنام، هلند، هنگ‌کنگ، ایتالیا، نپال، مالزی، هند، ژاپن، سریلانکا، مجارستان، جمهوری آذربایجان و ... بوده که البته می‌توان گفت اسپانیا با اختصاص حدود یک‌چهارم واردات این محصول با ارزش ایرانی به خود یکی از کشورهایی است که بیشترین سهم را در تجارت خارجی زعفران ایرانی دارد. عضو شورای ملی زعفران در این باره به صمت گفت: کشوری مانند اسپانیا مدعی است که زعفران ایرانی را سالانه به ۱۴۰ کشور دنیا صادر می‌کند، در حالی که صادرات زعفران از ایران تنها به حدود ۴۵ کشور جهان است و این نشان می‌دهد بازارهای ناشناخته بسیاری وجود دارد که ایران می‌تواند با برخورداری از حمایت دولتی زعفرانش را در آنجا عرضه کند.

> **به طور معمول هر سال در مجموع ۲۳۰ تن زعفران در ایران تولید می‌شود که ۲۰۰ تن آن محصول خراسان رضوی است اما به دلیل نبود متولی خاص در این بخش، بیشتر این محصول ازسوی دلالان به شکل فله‌ای به کشورهای دیگر صادر می‌شود**

علی حسینی افزود: به نظر می‌رسد وزارت جهاد کشاورزی و دولت که یکی از سیاست‌های اصلی‌شان جلوگیری از خام‌فروشی محصولات تولید داخل به کشورهای دیگر و تقویت صادرات محصولات نهایی تولیدی است باید بیش از پیش نسبت به اصلاح این روند توجه کرده و اهتمام ورزند تا ارزش افزوده صادرات محصولات غیرنفتی به ویژه زعفران که یکی از عمده‌ترین کالاهای صادراتی است به جیب دیگر کشورها نرود. عضو شورای ملی زعفران اظهار کرد: در حال حاضر زعفران در بازار داخل کیلویی ۴ میلیون و ۵۰۰ هزار تا ۵ میلیون تومان و گرمی ۵ هزار تومان فروخته می‌شود. حسینی با بیان اینکه بیشترین سود زعفران نصیب کشاورزان می‌شود، افزود: قیمت این محصول در بازار جهانی کیلویی بین هزار و ۶۰۰ تا ۲ هزار دلار است اما زعفران ایرانی در بازار جهانی کمتر از این قیمت عرضه می‌شود که نشان‌دهنده قدرت رقابت‌پذیری بالای طلای سرخ ایرانی است.

وی تاکید کرد: اگر قیمت زعفران ایرانی در بازار جهانی کمتر از کیلویی ۲ هزار دلار است به معنی متضرر شدن تولیدکنندگان نیست، بلکه نشان می‌دهد ایران می‌تواند این محصول را کمتر از حداقل قیمت جهانی آن عرضه کند و در واقع یکی از دلایلی که رقبای ایران نمی‌توانند به سمت افزایش تولید زعفران حرکت کنند، قدرت بالای رقابت ایران است. این عضو شورای ملی زعفران تاکید کرد: اگر صنایع تکمیلی و تبدیلی زعفران و فرآوری آن را در کشور توسعه دهیم، می‌توانیم ارزش افزوده طلای سرخ را در صنایع خوراکی و غیر خوراکی تا دو برابر افزایش دهیم. حسینی اظهار امیدواری کرد که دولت با بسترسازی و سیاستگذاری مناسب زمینه را برای تقویت صادرات فرآورده‌های زعفران فراهم کند؛ به گونه‌ای که بتوانیم صادرات فله‌ای زعفران خام را تا یک‌سوم وضعیت کنونی کاهش داده و مابقی آن را به صادرات فرآورده‌ها اختصاص دهیم.

▣ کیفیت عالی اما قیمت بالا

به بازار که می‌روید جنس‌های مختلف و رنگ وارنگ را می‌بینید که پشت ویترین مغازه‌ها خودنمایی می‌کند. زعفران ازجمله این اجناس است. خیلی‌ها وقتی به مغازه‌های عطاری می‌رسند بوهای مختلفی از تمام ادویه‌ها استشمام می‌کنند اما بوی زعفران یک چیز دیگر است. برای تهیه گزارش از روند فروش زعفران سری به بازار زدم. وارد یک عطاری شدم و قیمت زعفران را گرفتم که فروشنده گفت: مثقالی می‌خواهی یا گرمی؟ گفتم چطور؟ گفت: گرمی ۵ هزار تومان و مثقالی ۳۰ هزار تومان. خودم را معرفی کردم و پای صحبت‌های او نشستم. حاج‌کمال از جمله کسانی بود که به گفته خودش نسل در نسل به شغل عطاری مشغول بوده است. وقتی از او درباره روند فروش زعفران پرسیدم، گفت: به طبع با افزایش قیمت زعفران افراد کمتری قدرت خرید آن را دارند و اغلب کسانی که زعفران می‌خرند به صورت گرمی می‌خرند و به ندرت اقدام به خرید مثقالی می‌کنند. وی در ادامه گفت: تا چند سال پیش هر کسی برای خرید می‌آمد، مثقالی خرید می‌کرد و برای مدتی در خانه زعفران داشت اما امروزه بیشتر یا گرمی می‌خرند یا از پودر آن استفاده می‌کنند که به شخصه آن را تایید نمی‌کنم چون کجا دیده‌اید یک شیشه پودر زعفران که بالای ۱۰ گرم وزن دارد، قیمتی بین ۸ تا ۱۵ هزار تومان داشته باشد. وقتی از حاج‌کمال درباره کیفیت زعفران سوال کردم گفت: زعفران ایرانی که حرف ندارد ولی تنها مشکل آن این است که قیمت تمام‌شده‌اش گران و قدرت خرید مردم برای تهیه آن پایین است.

چشم‌انداز

تاریخچه زعفران

زعفران با نام علمی «Crocus Sativus» از خانواده زنبقیان می‌باشد. در برخی منابع، مانند دائره‌المعارف امریکانا ذکر شده که این کلمه از کریکوس که نام منطقه‌ای در سیلیسیا واقع در شرق مدیترانه می‌باشد، گرفته شده است. عده‌ای مبدأ زعفران را ایالت قدیم ماد ایران می‌دانند، برخی از محققان نیز خاستگاه زعفران را در منطقه وسیع‌تری از کره زمین شامل یونان، ترکیه، آسیای صغیر و ایران می‌دانند.

سابقه کاشت زعفران در ایران (به‌ویژه زعفران قائنات) به بیش از ۳۰۰۰ سال پیش بازمی‌گردد. ایرانیان ضمن صدور زعفران به بسیاری از نقاط جهان باستان، خواص آن را به یونانی‌ها، رومی‌ها، چینی‌ها و اقوام سامی ازجمله عرب‌ها معرفی کردند و شیوه زراعت آن را در سده‌های اول تا چهارم هجری به امت‌های اسلامی پیرامون مدیترانه آموختند. به این ترتیب که نخستین زعفرانکارها به وسیله ایرانیان تبعید شده در نواحی شام دایر شدند، سپس کاشت زعفران در شمال افریقا و اندلس (اسپانیای اسلامی) وصقلیه (سیسیل) رواج یافت و اقوام ایرانی همچون رستمیان و بنوطبری در انتقال فرهنگ زعفرانکاری موثر بودند.

مستندات تاریخی بیانگر این واقعیت است که ایرانیان از روزگاران کهن به زر و زعفران علاقه و توجهی بلیغ داشته‌اند به طوری که در جشن‌ها و سرورها و مجالس بزم و نشاط مانند عروسی‌ها و اعیاد، یا استقبال از بزرگان و زائران زر و زعفران نثار قدم‌ها می‌کردند. در برپایی با شکوه‌تر این‌گونه آیین‌ها، ضمن آذین بندی و آینه‌بندان، سکه‌های زرین و سیمین را به همراه زعفران و گل و نقل برسر عروس و داماد یا شخصیت‌های مورد نظر، و گاهی همه حاضران در این گونه مراسم می‌ریختند. در برخی از این مراسم زعفران را به تنهایی، یا همراه با مشک و عنبر و عود دود می‌کردند و گلاب می‌پاشیدند.

در عصر هخامنشیان زعفران برای تزئین گرده‌های نان و معطر کردن خوراک‌ها به کار می‌رفته است. فردیناند یوستی ضمن شرح زندگانی داریوش نوشته است: (شاه ایران تن خود را روغنی معطر می‌مالید که عبارت بود از مخلوط روغن آفتاب‌گردان که در پیه شیر پخته و با زعفران و شراب خرما تهیه می‌شد).

در دوره پارت‌ها زعفران ایران به یونان و روم می‌رفت، بعدها چین هم از مشتریان زعفران ایران شد. در عصر ساسانیان کاشت زعفران در قم و بون نیز رایج شد و مرغوبیت محصول آنها شهرت یافت.

در همان روزگار زعفران در پرداخت کاغذهای گرانقیمت کاربرد پیداکرد، اما پیشتر از آن محلول زعفران به عنوان مرکب تحریر استفاده می‌شد، و تا قرن‌ها بعد در ترکیب مرکب‌های تحریر مرغوب به‌کار می‌رفته است. از انواع مرکب زعفرانی کم‌رنگ و پررنگ (از زرد کمرنگ تا قرمز خونین) برای نوشتن عنوان فرمان‌ها و نامه‌های سلاطین و خلیفگان و امرا، و همچنین در تحریر عنوان‌ها، سرفصل‌های کتب و رسالات، در تذهیب و تشعیر، و در تصویرها و نقوش حواشی و متن استفاده می‌شده است.

▣ ارزش غذایی زعفران

زعفران چاشنی و رنگ‌دهنده غذا می‌باشد زعفران موجب کاهش چربی و کلسترول خون می‌شود. زعفران آرام‌بخش، اشتهاآور، ضد اسپاسم، پیشگیری‌کننده از بیماری‌های قلبی و سرطان، تقویت‌کننده حافظه و کاهش‌دهنده فشار خون است. از گیاه زعفران در درمان بیماری آسم، بیماری‌های پوستی، بیماری‌های چشم، عفونت ادراری، یرقان، پیش انداختن قاعدگی، رفع نفخ شکم، درمان معده درد و درمان کم‌خونی استفاده می‌شود. زعفران به هضم غذا کمک می‌کند و تقویت‌کننده معده می‌باشد و به عنوان مسکن به‌ویژه در دردهای لثه کاربرد دارد.

▣ مضرات مصرف بی‌رویه زعفران

مصرف بی‌رویه زعفران مضر می‌باشد و باعث استفراغ، کاهش ضربان قلب، خون‌ریزی از بینی، خون‌ریزی از پلک‌ها و لب و سرگیجه، بی‌حالی، زردی پوست و عوارض خطرناک دیگر می‌شود که این عواقب حتی می‌تواند منجر به مرگ شود.

دانستنی

شرکت‌های بخش خصوصی تسریع‌کننده تغییرات صنعتی

شـرکت (وال- مارت) در امریکا توانست در اواخر دهه ۱۹۹۰م انفجار بهره‌وری در بخش خرده‌فروشی را رقـم بزند. این شـرکت با بهره‌گیـری از ابداعات مدیریتی توانسـت رقابت در بخش خرده‌فروشـی را افزایش دهد و بهتریـن اقدامات مدیریتی و فناورانه را در این بخش رواج دهد. افزایش تعداد شرکت‌های پیشـرو در بازارهـای نوظهـور نیز می‌توانـد نتیجه مشـابهی را به دنبال داشته باشد. شرکت علی‌بابا نیز از ظرفیت افزایش بهره‌وری فروش آنلاین در آینده‌ای نزدیک برخوردار است. پژوهش جان دووی- یکی از کارمنـدان در موسسـه مک کنزی- که در سـطوح شـرکتی انجام شده است، نشـان می‌دهد که چنین محرک‌هایـی در تمام کشـورها و صنایـع می‌توانند نتیجه‌بخش باشند.

گسترش مرز بهره‌وری

توسعه و گسـترش مرز بهره‌وری نیروی کار نیز از اهمیت بسیاری برخوردار است. به‌طور کلی حدود و مرز بهره‌وری زمانی گسـترش می‌یابد که مهندسان و مدیران به نوآوری روی آورده و از شـیوه‌های موثر و کارآمدتـری برای تولیـد کالا و ارائه خدمات بهره گیرند و طراحان و مهندسـان، کالا و خدمات بهتری تولید و ایجاد کنند.

مرز و حدود بهره‌وری نیروی کار از سـال ۱۹۶۴م تاکنـون ۴ برابـر افزایش یافته اسـت و دلایل کافی برای توسـعه بیشـتر آن در آینده وجـود دارد. مثلا بـا افزایش بهره‌گیـری از یادگیری ماشـینی امکان دارد برخی الگوریتم‌های یادگیری عمیق جای افراد در برخی مشـاغل که قبلا در انحصار انسـان بود را بگیرنـد. (دانسـتن اینکه چنین اتفاقـی چگونه رخ خواهد داد، امری دشـوار است، اما تاریخ نشان داده اسـت که مزایـای بهره‌وری حاصـل از نقل و انتقال افراد بـه حوزه‌های جدید می‌تواند نتایج خوشـایند و غافلگیرکننده‌ای به دنبال داشـته باشد نظیر آنچه هنگام گذار از عصر کشاورزی به عصر تولید صنعتی رخ داد.) همزمـان مجموعه‌ای از تغییـرات فناورانه در تولید صنعتی مانند روباتیک‌های توسـعه یافته، دیجیتالی کردن کارخانه‌های بزرگ و چاپ سه‌بعدی می‌توانـد به کوتاه‌تر شـدن زنجیـره تولید و نزدیک شدن به سیستم‌های نوآورانه عرضه منجر شود.

در تکنیک‌هـای عملیاتـی به ظاهر رشـدیافته‌ای نظیر تولید نـاب (lean production: تولید ناب یعنی تولید ارزش بیشـتر برای مشـتری با استفاده از منابع کمتر- ارزش هر چیزی اسـت که مشـتری حاضر اسـت برای آن پول بپـردازد- و هدف اصلی تولیـد ناب، حداکثـر کردن ارزش برای مشـتری و حداقل کردن اتلاف است) نیز برخی فرصت‌ها وجود دارند که ممکن است در سال‌های آتی به‌عنوان معیار و ابزار تحلیلی جدید گسـترش یابنـد و بیش از هر زمـان این امکان را فراهم کنند که مشـخص شـود مشـتریان دقیقا چه چیزی را ارزش می‌دانند. البته این مسـئله به حذف انواع ثانویه اتلاف منجر خواهد شـد. تلاش‌های موازی در راستای ذخیره کردن- به جای مصرف مواد اولیه، انرژی و نهاده‌های نیروی کار مـورد نیاز در تولید مجموعه‌ای وسـیع از کالاها- به توسعه اقتصاد چرخشـی (circular economy: اقتصاد مبتنی بر بازیافت منابع) می‌انجامد که نتایج بهره‌ورانـه گسـترده‌ای را به دنبال خواهد داشـت. سـرانجام اینکه با توسـعه نرم‌افزارهای دستگاه‌های قابل حمل، رایانـش ابری (cloud computing) و سایر فناوری‌های نوین که امکان نوآوری را تسهیل کرده‌اند، کسـب‌وکارهای کوچک و متوسط به رشد بهره‌وری خواهند رسید.

گسـترش مرزهای بهره‌وری مسـتلزم برخورداری از اراده لازم بـرای ایجـاد تغییـرات چشـمگیر در فرآیندهـای تجـاری و سـاختارهای سـازمانی و همچنیـن مصالحات (یـا بده بسـتان‌های) تجاری بین کسـب‌وکارهای رشدیافته دارای جریانات نقدی سـالم از یک‌سو و الگوهای ناپیوسـته (و دیجیتالی) کسـب‌وکار از سـوی دیگر و برخورداری از ظرفیت لازم برای خودخواری است، حتی اگر عوامل یادشده دارای ظرفیت تغییر بهره‌وری باشند.

یکی دیگر از فرصت‌هـای تغییردهنده و اصلاحی در بسـیاری از کشـورها وضعیـت زنـان اسـت که افزایش اشـتغال آنها می‌تواند توازن آماری را تغییر داده و مستقل از پیشـرفت‌های بهره‌وری، نرخ رشد را افزایش دهد. گسـترش مرز بهـره‌وری همچنین مسـتلزم ادامه ایجاد مهارت از طریق سرمایه‌گذاری عمومـی یا خصوصی در برخی صنایع خاص اسـت. مثـلا وزارت دفـاع امریکا و پـروژه آپولو بـه ایجاد ابتکارات و نوآوری‌هایی در بخش نیمه رساناها منجر شـدند- که این ابتکارات در سایر بخش‌های فناوری نیز انتشـار یافت- و همچنین تقاضای ارتش فنلاند برای دسترسـی به ارتباطات موثـر و قابل‌اعتماد در زمینه‌هـای نظامی به توسـعه فناوری‌های بی‌سـیم منجر شد.

در آینده رشـد اقتصـادی به‌ویـژه در اقتصادهای رشدیافته می‌تواند با کاهش مواجه شود. با این حال بررسـی دقیق‌تر فرصت‌های بهره‌وری در کشورها و بخش‌های مختلف نشان داد که در این زمینه برخی دلایـل نیز وجـود دارد که با توجه بـه آنها می‌توان نسبت به آینده رشد اقتصادی جهان خوش‌بین بود.

چشم‌انداز بهره‌وری در آینده رشد اقتصادی

نویسندگان: جیمز مانیکا، جانا رمس و جاناتان وتزل
گروه ترجمه:

اگر بتوان از آمارهای موجود آینـده را پیش‌بینی کرد، باید گفت که رشـد اقتصادی جهان رو به رکود است. تاریخ نشان داده اسـت در این وضعیت بهره‌وری می‌تواند عاملی نجات‌بخش باشد.

در طـول تاریخ دو عامل در افزایش رشـد اقتصـادی نقـش داشـته‌اند: افزایـش تعداد کارگـران و بالابـردن بهـره‌وری آنهـا. اگر از منظر افزایش شـکوفایی و رونق اقتصادی به مسئله بنگریم، بهره‌وری تنها عامل تاثیرگذار است. تفاوت بین سرانه تولید ناخالص داخلی کشـورهای مختلف - یا بین گذشـته و زمان حـال در یک کشـور خاص- قبـل از هرچیز بیانگر تفاوت بهره‌وری نیروی کار اسـت. این تفاوت نیز به‌نوبه خود حاصل عوامل تولیدی و عملیاتی، پیشرفت‌های فناورانه و مهارت‌های مدیریتی می‌باشد. مجموعه تلاش مدیران در زمینه بهبود کارآیی، سرمایه‌گذاری و نوآوری در رقابت باعث توسعه اقتصاد جهانی می‌شود. سـرعت رشـد تولید ناخالص داخلی و سرانه تولید ناخالص داخلی در ۵۰ سـال گذشته به طرزی چشمگیر افزایش یافته است.

چگونه این رشد ادامه خواهد یافت؟ با توجه بـه نتایج حاصـل از آمارگیری‌هـای مختلف می‌تـوان گفـت که چشـم‌انداز آینده رشـد اقتصادی – و پیامدهای مرتبط با سطح دیون و مستمری‌های معوقه در آینده- به شدت به رشـد پایدار بهره‌وری وابسته اسـت. اما ارائه پیش‌بینی‌های موثر و مفیـد درباره بهره‌وری نیروی کار در آینده کار آسانی نیست.

در ایـن زمینـه شـاید توجه به گذشـته و آموزه‌هـای حاصـل از پژوهش‌های موسسـه جهانـی مک کنزی که در ۲۵سـال گذشـته در آنهـا بـه تحلیل دلایل وجـود تفاوت بین بهـره‌وری نیـروی کار صنایـع، بخش‌هـا و کشـورهای مختلف پرداخته شده است، مفید و موثـر واقع شـود. از این آموزه‌هـا می‌توان برای تشـریح دلیل رشـد برخی کشـورها و عقب‌ماندگی سـایرین بهره گرفت. موسسـه جهانی مک کنزی در بزرگداشـت پنجاهمین سـالگرد نشـر فصلنامه مک کنزی – و برای ارزیابی چشـم‌اندازهای آتی رشد اقتصادی در سراسـر جهان- به بررسـی عملکرد بهره‌وری و رشـد اقتصـادی در زمان گذشـته و آینده پرداخته است.

با برون‌یابی و قیاس آمار و قرائن گذشته به این نتیجه رسـیدیم که باید در آینده منتظر کاهـش قریب‌الوقـوع رشـد جهانـی اقتصاد باشـیم‌که در واقع حاصل کاهش شدید تعداد کارگران خواهد بود. با این حال بررسی دقیق‌تر نشـان داد که فرصت‌های پایداری برای حفظ نرخ نسبتا بالای رشـد تولید ناخالص داخلی از طریـق تداوم رشـد بهره‌وری نیـروی کار فراهم خواهد بود. محقق شـدن این فرصت‌ها به اصلاحات سیاسـتگذاران و ابتکار مدیران و مهندسان، به‌ویژه در بخش‌های دارای شکاف عمیق بهره‌وری، بستگی خواهد داشت.

آیـا یادگیری ماشـینی و هـوش مصنوعی در شـرکت‌ها می‌توانـد بهـره‌وری نیـروی کار دانش‌بنیـان را افزایـش دهد؟ با توسـعه دوروزری (telematics: بـه شـاخه‌ای از فناوری اطلاعات اطلاق می‌شود که به انتقال و پردازش اطلاعات از راه دور توسـط فناوری بی‌سـیم اختصاص دارد. ایـن واژه از ترکیب telecommunication و informatics سـاخته شـده اسـت. امروزه در زبان فارسی مشـکلی جـدی در رابطه با معادل‌سـازی و همگام‌شدن با شتاب توسعه فناوری در جهان وجـود دارد. تنها موسسـه‌ای کـه هم‌اکنون معادلی برای این واژه وضع کرده موسسه ملی استاندارد ایران اسـت که معادل دوروزری را برای این واژه به‌کار برده است) و فناوری‌های نویـن و همـوار شـدن مسـیر بهبود سـایر فرآیندهای اصلی چه ظرفیتی برای بهره‌وری دستگاه‌های تولیدی و نیروی کار وجود خواهد داشـت؟ با افزایش مشارکت اقتصادی زنان تا چه حد می‌توان مجموعه استعدادهای موجود را گسترش داد؟

سخن آخر اینکه اگرچه پیش‌بینی بر مبنای آمار و قرائن یک بازه زمانی ۲۵سـاله می‌تواند تاحـدی مخاطره‌آمیـز باشـد- به‌ویـژه برای پیش‌بینی‌کننـدگان!- امـا می‌توانیم بگوییم که چشم‌انداز مبتنی بر بهره‌وری درباره آینده رشـد اقتصادی نشان می‌دهد که رکود آماری زمان حال لزوما به معنای وقوع رکود اقتصادی در آینده نیست.

رویکرد بهره‌وری در سراسر کشورها

موسسـه جهانی مک کنزی نزدیک به یک ربع قرن به بررسـی نقش رشـد بهره‌وری در عملکرد اقتصادی پرداخته است. در این راستا یافته‌های موسسـه مک کنـزی ایده متعارف و قدیمی درباره منابع رشـد بهـره‌وری را به چالش کشـیده و دو آمـوزه مهم را در اختیار سیاستگذاران و مدیران قرار داده است. درس اول نپذیرفتـن هرگونه تعمیـم کلی وضعیت رقابتـی یک کشـور یا سـایر چشـم‌اندازها درباره عملکرد اقتصادی آن در آینده اسـت؛ دیدگاه‌های مرتبط با اقتصاد کلان را فقط در صورتـی می‌توان ارائه داد که یکایک کسـب و کارهـا، صنایع، بخش‌ها و سـطوح مختلف کشـوری جداگانه مورد بررسـی قـرار گرفته باشـند. درس دوم نیز به رسـمیت شناختن بهبـود و پیشـرفت‌های مختلـف بهـره‌وری بـه عنوان منبـع اولیه بـرای رشـد پایدار و بلندمدت اقتصادی است. برای توسعه عملکرد اقتصادی باید بر دلایـل تفاوت‌های بهره‌وری نیـروی میان شرکت‌ها، صنایع، بخش‌ها و کشورهای مختلف تمرکز کنیم.

> با توجه به نتایج حاصل از آمارگیری‌های مختلف می‌توان گفت که چشم‌انداز آینده رشد اقتصادی – و پیامدهای مرتبط با سطح دیون و مستمری‌های معوقه در آینده- به شدت به رشد پایدار بهره‌وری وابسته است

ارائه برخی مثال‌ها در درک کامل این آموزه‌ها موثر اسـت. به‌عنـوان مثال اول بـه دهه‌های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰م و زمانـی بازمی‌گردیـم که توانایی صادرات ژاپن باعث شـد امریکا و اروپا به این نتیجه برسند که عملکرد اقتصادی این کشور شرقی از آنها پیش افتاده است. موسسه مک کنزی با مقایسـه هر یـک از بخش‌های اقتصادی در هر یک از کشورها به بررسی این ایده فراگیر پرداخته است. این بررسی‌ها نشان داد در حالـی که بهره‌وری صنعت فولاد ژاپن (به‌عنوان مثال) ۴۵درصد بیشـتر از بهره‌وری صنعـت فـولاد امریکا بود، بهـره‌وری صنعت فرآوری موادغذایی در این کشور فقط یک‌سوم بهره‌وری این صنعت در امریکا بود. موسسـه مک کنزی با بررسـی شـماری از بخش‌های اقتصـادی در سـطح اقتصـاد خرد توانسـت نادرسـت بودن این ایده رایج که اقتصاد ژاپن به‌طور کلی از اقتصاد امریکا پیش افتاده است را ثابت کند.

همین قیاس بهره‌وری در سـطح کشـورها یکـی دیگر از تردیدهای رایـج در آن زمان را رفع کرد و نشـان داد کـه عوامل عملیاتی، از اقتصـادِ مقیاس گرفته تـا فرآیندهای تولید، بیشـتر از تحصیلات در بهره‌وری تاثیر دارند. علاوه بـر این یافته‌های موسسـه مک کنزی نشـان داد کـه در صنایع و کشـورهایی که رقابت در آنها آزاد اسـت (به جای ممنوعیت رقابت)، سـطح بهره‌وری نیز در آنها بالاست. این پژوهش‌ها نقاط ضعف بهره‌وری چشمگیر ژاپـن در بخش‌هـای خودروسـازی و لـوازم الکترونیکی مصرفی را نیز روشن کرد که همانا عملکرد ضعیف بخـش خدمات بود. بهره‌وری اندک در بخش‌های خدمـات که دلیل اصلی رشد اشتغالزایی بود، به زودی به پاشنه آشیل و نقطه ضعف رشد اقتصادی ژاپن تبدیل شد.

دیـدگاه کلی و جامعی کـه از این پژوهش حاصل شـد، هنـوز هـم از اعتبـار محکمی برخوردار اسـت: شـرکت‌ها، صنایع و ملت‌ها می‌تواننـد فقـط با شـناخت عوامـل بهبود بهره‌وری رشـد، چشم‌اندازهای اقتصادی خود را تغییر دهند. مثلا سـوئد توانست با رفع آن دسته از موانع مربوط به اراضی و قیمت‌گذاری که در پژوهش سـال ۱۹۹۵م موسسـه مک کنزی شناسایی شده بود، چشم‌انداز بهره‌وری رشـد خود را بهبود بخشـد. چنین اقداماتی باعث شـد تا بهـره‌وری بخش خرده‌فروشـی در سـوئد در دهـه آتی تـا بیـش از دوبرابر نرخ بهره‌وری رشـد خرده‌فروشـی در سـایر کشورهای اروپایی افزایش یابد.

تفکیک و تجزیه ارقام

موسسـه مک کنزی به منظور بررسی بهتر رشـد جهانی اقتصاد در آینده، منابع رشد در گذشته را مورد بررسی دقیق قرار داد. اقتصاد جهانی در حال حاضر ۶ برابر اقتصاد جهانی در سال ۱۹۶۴م است و ارزش آن از ۱۴ تریلیون دلار به ۸۴ تریلیون دلار رسیده است. در این بازه زمانی توازن اقتصـاد جهانی بین مناطق مختلف در نوسـان بوده و به‌ویژه از غرب اروپا و امریکای شمالی به آسـیا تغییر جهت داده است. روند رشد جهانی تولید ناخالص داخلی در دهه‌های مذکور را می‌توان به دو قسـمت تقسـیم کرد: رشـد حاصـل از افزایش تعداد افراد شـاغل و رشد حاصل از بهره‌وری نیروی کار یا افزایش میانگین بهره‌وری افراد شـاغل. این رویکرد مبنای منطقی مجموعه‌ای مهم از عوامل – از نهاده‌های تولید نظیر فناوری تولید تا عوامل عملیاتی مانند بهره‌برداری از ظرفیت تولید- در یک نرخ بهره‌وری خاص است.

این روش نشان می‌دهد که بیش از نیمی از نرخ ۳/۸درصدی میانگین سـالانه رشد تولید ناخالص داخلی-یعنی دقیقا ۵۳ درصد از آن- حاصل افزایش بهره‌وری نیروی کار بوده است. این تراز حاصل افزایش تعداد کلی افراد شاغل است. اما رابطه نسبی بین این رشد و بهره‌وری نیـروی کار در طول زمان ثابت و پایدار نبوده است. در ۴دهه اخیر رشد اقتصادی حاصل از افزایش بهـره‌وری به‌ویژه در بازارهای نوظهور به‌طور روزافزون افزایش یافته است.

نگاهی به آینده

سـهم صعودی بهره‌وری نیروی کار در رشد اقتصاد جهانـی از اهمیت ویـژه‌ای برخوردار اسـت چراکه در سـال‌های آتی کاهش رشد جمعیت جهـان به دنبال پیرشـدن جمعیت در بسیاری از کشورها تبعات مهمی به دنبال خواهد داشـت. طبق پیش‌بینی‌های سازمان ملل میانگین رشد سالانه تعداد افراد شاغل در کل جهان در ۵۰ سـال آتی فقط ۰/۰۳درصد خواهد بود که در مقایسـه با رقم ۱/۸درصدی نیـم قرن اخیر بسـیار ناچیز اسـت. بنابراین برای اینکه رشـد اقتصاد جهانـی در آینده با نرخ و ارقام گذشـته مطابقت کند، لازم است تمـام این رشـد از افزایش بهـره‌وری نیروی کار حاصل شـود. آیا این هـدف قابل تحقق اسـت؟ برای پاسخ به این سـوال فرض کنید که اگر میانگین نرخ رشد بهره‌وری کشورهای مختلف در یـک ربع قرن اخیر بـدون تغییر باقی می‌ماند، چه اتفاقی می‌افتاد! این فرضیه بسـیار بحث‌برانگیز اسـت چراکه قبول آن به این معناست که کشورهایی نظیر کره جنوبی، چین و سایر اقتصادهایی که در گذشته از رشد

اسـتثنایی برخوردار بوده‌اند در صورت تداوم افزایش درآمدهای‌شان قادر به حفظ این رشد خواهند بـود. حتی در صورتی کـه بخواهیم از روی شـواهد و قرائن گذشته به پیش‌بینی فرضیـات مربوط بـه بهـره‌وری بپردازیم، با بهره‌گیـری از پیش‌بینی‌هـای نـرخ پاییـن رشـد اشـتغال در هریک از کشورها و گرفتن میانگین رشد سالانه تولید ناخالص داخلی در جهان، از این ارقـام خواهیم دید که نرخ این میانگین از ۳/۸درصد در ۵۰ سـال گذشته به ۳/۲درصد در ۵۰ سـال آتـی کاهش می‌یابد. البته این تمام ماجرا نیست. آموزه‌های برخی پژوهش‌های قدیمی موسسه مک کنزی نشان می‌دهد هرچه مقیاسـی که ما برای پرداختن به این مسئله از آن استفاده می‌کنیم کوچکتر و خاص‌تر باشـد، احتمال درک مـا از تفاوت

> باید در آینده منتظر کاهش قریب‌الوقوع رشد جهانی اقتصاد باشیم‌که در واقع حاصل کاهش شدید تعداد کارگران خواهد بود. با این حال بررسی دقیق‌تر نشان داد که فرصت‌های پایداری برای حفظ نرخ نسبتا بالای رشد تولید ناخالص داخلی از طریق تداوم رشد بهره‌وری نیروی کار فراهم خواهد بود

مثبت یا منفی رشـد در آینده بیشـتر خواهد بود. ما برای نشان دادن دو دسته از عواملی که روشن‌کننده سرنوشت رشد جهانی اقتصاد در سال‌های آتی است، به بررسی تعدادی کشور و صنعـت پرداخته‌ایم. عامـل اول توانایی هر یک از کشورهای مختلف در رسیدن به سطح بهره‌وری برترین‌های جهان یا چیزی است که بایـد آن را مرز بهره‌وری نیـروی کار نامید و عامل دوم ظرفیت گسترش این مرز از طریق توسـعه مدیریت، ابزار، فناوری و سازمان‌دهی عملکردها و وظایف است.

رسیدن به مرز بهره‌وری

فرصت‌های چشـمگیر رشـد اقتصـادی را می‌توان با رسیدن به مرز بهره‌وری نیروی کار ایجاد کرد. اگر تمام کشـورها می‌توانستند به این مرز برسـند، رشـد جهانی تولید ناخالص داخلی۳ برابر رقم کنونی می‌شـد. اما در حال حاضر بسـیاری از کشـورها به‌ویژه بازارهای نوظهور هنوز نتوانسـته‌اند به مـرز بهره‌وری نیروی کار برسند. حتی چین و هند که اخیرا شـاهد افزایش رشـد بهره‌وری بوده‌اند، هنوز عقب‌تر از کشـورهایی نظیر امریکا قرار دارند که از پیشروان بهره‌وری هستند.

بـا این حـال تاریخ نشـان داده اسـت که برخـی کشـورها به ویژه کـره جنوبی و ژاپن به دسـتاوردهای چشـمگیری در این زمینه رسـیده‌اند. کدام کشور و بخش‌های اقتصادی می‌توانند در آینده به ظرفیت مشـابهی دست یابند؟ آیا تعیین و تعریف دقیق شـاخص‌های اصلی فرصت‌های واقعی رشد اقتصادی به‌ویژه زمانی که بین عملکرد کنونی و استانداردهای جهانـی شـکاف عمیقی وجـود دارد، ممکن اسـت؟ در این زمینـه احتمـالات موجود را می‌توان در ۳ سـطح مورد بررسی قرار داد: در تمـام اقتصادها، بین اقتصادهای مختلف و در صنایع مختلف.

شکسـت موانع تجـارت و سـرمایه‌گذاری مسـتقیم خارجی مطالعات موردی موسسـه جهانـی مک کنزی نشـان می‌دهد که با رفع موانـع بین‌المللـی تجارت و سـرمایه‌گذاری مسـتقیم خارجـی، کشـورها و بخش‌هـای مختلـف اقتصـادی می‌توانند به سـرعت به بهره‌وری برسـند. در دهـه ۱۹۹۰م رفع این موانع به رشد بهره‌وری در حوزه‌های مختلفی نظیر خودروسـازی در هند و مکزیک، صنعت باربری در اروپا و بخش کشـاورزی در برزیل منجـر شـد. در صورتی کـه مکزیک صنعت انرژی خـود را ملی کند یا هنـد امکان ورود سرمایه‌گذاران خارجی به صنعت خرده‌فروشی خود را فراهم کند، با افزایش سرمایه و رقابت می‌توان به رشد بهره‌وری در این حیطه‌ها نیز دست یافت.

تغییـرات نظارتی برای افزایش رقابت و فشارهای اجرایی

ایـن نـوع از اصلاحات کـه درون اقتصادها اتفـاق می‌افتند در بخش خدمـات محلی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار هسـتند. بخش‌های دارای ظرفیـت بـالا بـرای بهبـود بهره‌وری شـامل خرده‌فروشـی در ژاپن و کره جنوبی اسـت، به شـرط آنکه محدودیت‌های مرتبط بـا اراضی کـه خرده‌فروشـی‌های در مقیاس بزرگ با آن مواجه هستند، برطرف شوند. (این بخش در حال حاضـر با قوانین محدودکننده منطقه‌بندی مواجه اسـت.) آزادسازی شرایط بـرای ارائه‌دهنـدگان خدمـات تخصصی- از آرشـیتکت‌ها گرفتـه تا سـردفتران اسـناد رسـمی- در اروپا که در حال حاضر با قوانین محدودکننـده مواجه هسـتند نیـز می‌تواند ظرفیـت بالایی بـرای افزایش بهـره‌وری در این بخش‌ها داشـته باشد. تقریبا تمام صنایع هند می‌توانند به سـوددهی برسند اگر موانع سیسـتم حمایت‌گرایی (سیاسـت اقتصادی جلوگیـری از تجارت بین کشـورها از طریق وضع تعرفه بر کالاهای وارداتی، محدودسازی حجـم واردات و شـماری دیگـر از ضوابـط دولتی اسـت. این سیاسـت با تجارت آزاد که در آن موانـع دولتی باید حداقل نگه داشـته شـوند، تضـاد دارد) از تولیـدات بـا مقیاس کوچـک برداشـته شـوند تـا امـکان ایجاد اقتصاد مقیاس یا صرفه‌های ناشـی از مقیاس (economies of scale: برخـورداری از مزیت‌های کاهش هزینه در اثر افزایش حجم تولید) فراهم شود. خدمات عمومی که کارآیی و کیفیـت آنها را می‌توان از طریق مشـوق‌ها و اقدامـات مدیریتی جدید افزایـش داد نیز فرصت قابل‌توجهی برای افزایش بهره‌وری در سراسر جهان به‌شمار می‌روند.

اقتصاد

صمت

economy@smtnews.ir

۱۳
۱۴
۱۹
۲۰

شنبه ۱۱ بهمن ۱۳۹۳ -۱۰ ربیع‌الثانی ۱۴۳۶- ۳۱ ژانویه ۲۰۱۵- شماره ۱۴۶- پیاپی ۱۴۶۴

- استفاده از دلار در مبادلات تجاری ایران کم شد
- صنعت و معدن ۳۱/۸ درصد از تسهیلات بانکی را دریافت کرد
- تکمیل پازل رشد بورس، با ثبات بخشی

بررسی آمار ۹ ماهه بودجه دولت نشان می‌دهد

رشد ۱۶۲ درصدی پرداخت های عمرانی

سمانه گلاب- گروه اقتصاد: بررسی قانون بودجه به‌عنوان سندی که شیوه دخل‌وخرج دولت را در اقتصاد نشان می‌دهد از اهمیت بسیاری برخوردار است. این اهمیت از آنجایی ناشی می‌شود که منابع درآمدی دولت و شیوه تخصیص منابع و اولویت‌بندی آنها می‌تواند تاثیرات متفاوتی بر متغیرهای کلان اقتصادی داشته باشد و اقتصاد کشور را تحت تاثیر قرار دهد. به‌طور مثال زمانی که دولت اولویت خود را تامین هزینه‌های جاری قرار می‌دهد در مقایسه با زمانی که مخارج عمرانی در اولویت قرار می‌گیرد، متغیرهای کلان اقتصادی وضعیت متفاوتی خواهند داشت. علاوه بر این زمانی که دولت با کسری بودجه روبه‌رو می‌شود، اینکه این کسری را از چه راهی تامین کند، روی متغیرهایی مانند تورم، نرخ ارز و نرخ بهره اثرگذار خواهد بود.

تاثیر بودجه دولت روی عملکرد کلان اقتصادی به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه که دولت سهم بزرگی از اقتصاد را تشکیل می‌دهد، عمیق‌تر است. در این اقتصادها اگر دولت جهت‌گیری نادرستی در شیوه مخارج یا چگونگی کسب درآمد داشته باشد، عملکرد اقتصادی را به میزان قابل توجه موثر می‌کند و فعالیت‌های بخش خصوصی که سهم کمتری از اقتصاد را دارند به شدت تحت تاثیر قرار می‌دهد.

اما مهم‌تر از قانون بودجه که دولت در آن پیش‌بینی‌اش از دخل‌وخرج خود در سال آینده را مشخص می‌کند، بررسی عملکرد دولت و پایبندی این نهاد به مفاد قانون بودجه است. به عبارت دیگر، قانون بودجه تنها یک پیش‌بینی و نوعی برنامه‌ریزی برای آینده است اما اینکه دولت تا چه اندازه می‌تواند به این برنامه یکساله خود پایبند باشد، موضوعی است که با بررسی ارقام عملکردی بودجه مشخص می‌شود.

تحقق ۸۵درصدی درآمدهای دولت

در همین زمینه بانک مرکزی در تازه‌ترین گزارش خود درباره بودجه، عملکرد هزینه و درآمد دولت را در ۹ماهه امسال منتشر کرده است. براساس این گزارش، دولت تا پایان آذرماه ۶۳۷۸۱میلیارد تومان درآمد و ۱۰۱هزار و ۱۶۴میلیارد تومان هزینه جاری داشته است که از کسری ۳۸۴۴۲میلیارد تومانی تراز عملیاتی بودجه خبر می‌دهد.

در بخش دارایی‌های سرمایه‌ای نیز واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای که عمده آن درآمد نفت است، به ۵۱۲۳۱میلیارد تومان و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای یعنی پرداخت عمرانی به ۲۳۵۴۲میلیارد تومان در ۹ماهه امسال رسیده است که خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای افزون بر ۲۷۶۸۹میلیارد تومان می‌شود.

بر این اساس تراز عملیاتی و سرمایه‌ای که از مجموع تراز عملیاتی و خالص واگذاری دارایی های سرمایه‌ای به دست می‌آید، در ۹ماهه سال‌جاری به منفی ۱۰هزار و ۷۵۳میلیارد تومان رسیده است. در حوزه منابع بودجه‌ای، دولت با تحقق ۶۳۷۸۱میلیارد تومان درآمد، توانسته معادل ۸۴درصد پیش‌بینی‌های ۹ماهه خود را محقق کند. در این بین سهم درآمدهای مالیاتی به ۴۸۷۸۲میلیارد تومان می‌رسد و نشان می‌دهد ۹۰درصد پیش‌بینی‌های دولت در ۹ماه، در عمل محقق شده است.

بخش مهم دیگر در حوزه منابع و مخارج دولت مربوط به حوزه دارایی‌های سرمایه‌ای(فروش نفت و فرآورده ها) است. در این بخش دولت در قانون بودجه پیش‌بینی کرده بود که ۷۹۸۷۹میلیارد تومان درآمد داشته باشد که از این میزان، سهم ۹ماهه به ۵۹۹۰۹میلیارد تومان می‌رسد اما دولت در این مدت توانست تنها ۵۱۲۳۱میلیارد تومان درآمد داشته باشد که به معنی تحقق ۸۵درصدی پیش‌بینی‌هاست.

صرفه‌جویی ۱۰درصدی در هزینه‌ها

اگرچه دولت نتوانسته در این مدت بخشی از درآمدهای پیش‌بینی شده خود را پوشش دهد اما به همین میزان تلاش شده در هزینه‌ها نیز صرفه‌جویی داشته باشد. در این زمینه مراجعه به آمار عملکردی بودجه در حوزه مخارج می‌تواند گویا باشد. در حوزه هزینه‌های جاری دولت پیش‌بینی کرده بود در سال ۹۳ معادل ۱۴۸هزار میلیارد تومان هزینه داشته باشد که در نتیجه سهم ۹ماهه دولت به ۱۱۱هزار میلیارد تومان می‌رسد اما دولت در این مدت تنها ۱۰۱هزار میلیارد تومان هزینه داشته است که به معنی کاهش ۱۰درصدی نسبت به پیش‌بینی ۹ماهه است. البته باید در نظر داشت از آنجایی که بخش مهمی از هزینه‌های جاری مربوط به هزینه دستمزد و حقوق است و تا پایان سال بار مالی پرداخت عیدی و مزایا نیز به هزینه‌های دولت اضافه می‌شود، ممکن است کاهش هزینه در این ۹ماه درنهایت برای ماه اسفند جبران شود.

در زیربخش اقلام هزینه‌ای ردیف مربوط به تنخواه‌گردان اعتبارات هزینه‌ها رشد قابل ملاحظه‌ای را نشان می‌دهد. در این بخش دولت بیش از ۱۰۰۰میلیارد تومان هزینه داشته که از رشد ۵۷۱درصدی نسبت به سال گذشته حکایت می‌کند. با توجه به اینکه هزینه‌های تنخواه شفافیت بالایی ندارند و به نوعی غیربرنامه‌ای هستند، رشد بالای این اعتبارات ویژگی مثبتی برای بودجه دولت به شمار نمی‌آید.

در حوزه پرداخت‌های عمرانی نیز دولت برای سال جاری پیش‌بینی کرده بود که ۴۴هزار تومان به اعتبارات عمرانی تخصیص دهد که سهم ۹ ماهه این اعتبارات به ۳۲هزار میلیارد تومان می‌رسد اما در این مدت دولت توانسته ۲۳هزار میلیارد تومان منابع اختصاص دهد که البته با نزدیک شدن به پایان سال به نظر می‌رسد این میزان افزایش داشته باشد. باید توجه کرد که این میزان پرداخت عمرانی نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۱۶۲درصد رشد داشته که نشان‌دهنده اهتمام دولت به پروژه‌های عمرانی حتی در دوره مضیقه ارزی است. با توجه به اینکه در قانون بودجه تصریح شده بود که اعتبارات عمرانی باید به پروژه‌های ناتمام و در مراحل پایانی اختصاص یابد، به نظر می‌رسد دولت در هدف تکمیل پروژه‌ها تا پایان امسال، موفق ظاهر شود.

کسری بودجه احتمالی

یکی از مشکلات دائمی بودجه‌های کشور ما که در بیشتر سال‌ها دولت‌های مختلف با شدت و ضعف‌های گوناگون با آن روبه‌رو بوده‌اند، کسری بودجه است. درباره کسری با توجه به تعاریفی که می‌توان برای این مفهوم در نظر گرفت، اعداد و ارقام مختلفی نیز ظاهر می‌شود. اگر ما کسری بودجه را به معنی کسر درآمدهای دولت از هزینه‌های جاری درنظر بگیریم در ۹ ماهه امسال ۳۸هزار میلیارد تومان کسری بودجه وجود داشت که از آن با عنوان تراز عملیاتی یاد می‌شود. بر این اساس دولت توانسته ۶۳درصد از هزینه‌های خود را با درآمدهایی که به دست آورده، پوشش دهد. این میزان در ۹ ماهه سال ۹۱ معادل ۵۴/۶درصد و در ۹ ماهه سال ۹۲ معادل ۵۶درصد بوده است. این مقایسه نشان می‌دهد دولت در سال جاری توانسته بخش بیشتری از هزینه‌های خود را از طریق درآمد پوشش دهد.

تعریف دیگری که از کسری بودجه وجود دارد تفاوت بین درآمد و واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای با هزینه‌ها و تملک دارایی‌سرمایه‌ای است که با عنوان تراز عملیاتی و سرمایه‌ای از آن یاد می‌شود. بر این اساس دولت در ۹ماهه امسال ۱۰هزار میلیارد تومان کسری داشته که نسبت به سال گذشته افزایش ۶درصدی نشان می‌دهد. این میزان کسری با واگذاری دارایی‌های مالی جبران شده است.

درنهایت با توجه به آمار فوق و با این بررسی اجمالی می‌توان گفت اگرچه در سال‌جاری مانند سال‌های گذشته برخی نارسایی‌های جدی در حوزه دخل و خرج دولت وجود دارد، اما دولت یازدهم در زمینه کاهش این مشکلات گام برداشته و انحراف عملکرد دولت از قانون بودجه در سطح حداکثر ۱۰درصد باقیمانده است که البته باید این میزان نیز به حداقل کاهش پیدا کند.

وضعیت بودجه عمومی دولت در ۹ ماهه امسال(واحد میلیارد تومان)

	مصوب ۱۲ ماهه	مصوب ۹ ماهه	عملکرد ۹ ماهه	درصد تحقق
درآمد	۱۰۱۰۴۸	۷۵۷۸۶	۶۳۷۸۱	۸۴/۲
پرداخت‌های هزینه‌ای	۱۴۸۰۷۵	۱۱۱۰۵۶/۲۵	۱۰۱۱۶۴	۹۱/۱
تراز عملیاتی	-۴۷۰۲۶	-۳۵۲۶۹/۵	-۳۸۴۴۲	۱۰۹/۰
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۷۹۸۷۹	۵۹۹۰۹/۲۵	۵۱۲۳۱	۸۵/۵
پرداخت‌های عمرانی	۴۳۹۷۲	۳۲۹۷۹	۲۳۵۴۲	۷۱/۴
تراز عملیاتی و سرمایه‌ای	-۱۱۱۱۹	-۸۳۳۹/۲۵	-۱۰۷۵۳	۱۲۸/۹

در سفر وزیر امور اقتصادی و دارایی ایران به باکو مطرح شد

توسعه روابط و همکاری‌های ایران و جمهوری آذربایجان

وزیر امور اقتصادی و دارایی کشور در ادامه سفرهای خود به کشورهای منطقه و دیدار با مقام‌های اقتصادی به منظور ارتقای سطح روابط و همکاری‌های اقتصادی، چهارشنبه هفته گذشته با هیات همراه راهی باکو پایتخت جمهوری آذربایجان شد تا با مسئولان این کشور ملاقات داشته باشد. در این سفر سه روزه، علی طیب‌نیا با رییس‌جمهوری و شماری از مقامات اقتصادی و بانکی جمهوری آذربایجان دیدار و مذاکره کرد.

ملاقات با الهام علی‌اف رییس‌جمهوری آذربایجان و شاهین مصطفی‌اف وزیر اقتصاد و صنعت، سامیر شریف‌اف وزیر امور مالی و المان رستم‌اف رییس بانک مرکزی جمهوری آذربایجان از جمله برنامه‌های وزیر اقتصاد کشورمان و هیات همراه به باکو بود. اما به طور حتم مهم‌ترین جلسه طیب‌نیا را می‌توان ملاقات با علی‌اف دانست که در این دیدار دو طرف درباره راه‌های گسترش همکاری‌های دو کشور رایزنی کردند.

اهمیت کریدور شمال - جنوب

الهام علی‌اف، رییس‌جمهوری آذربایجان در این دیدار، با مهم خواندن اسناد امضا شده بین دو کشور، بر گسترش همکاری‌ها در زمینه‌های بانکی، بیمه و سرمایه‌گذاری مشترک تاکید کرد.

وی کریدور شمال - جنوب و اتصال خط آهن دو کشور را بسیار با اهمیت دانست و افزود: بهره‌برداری از این طرح باید به‌سرعت آغاز شود.

علی‌اف همچنین با اشاره به افت جهانی قیمت نفت، بر هماهنگی دو کشور در این زمینه تاکید کرد.

وی علاوه بر این به گسترش فعالیت‌های بخش خصوصی نیز تاکید کرد و گفت: وزارتخانه‌های دو کشور باید موانع فعالیت بخش خصوصی را مرتفع کنند.

طیب‌نیا نیز در این دیدار به اراده سیاسی سران دو کشور بر گسترش مناسبات اشاره کرد و گفت: باوجود ظرفیت‌های ممتاز برای همکاری بین دو کشور، هنوز روابط اقتصادی رضایت‌بخشی ایجاد نشده. به همین دلیل صدور دستورات لازم را برای رفع موانع همکاری اقتصادی بین دو کشور خواستار شد.

بهره‌گیری از ظرفیت‌های همکاری دو کشور، موضوعی بود که طیب‌نیا در نشست خبری خود در باکو به آن اشاره داشت. وی توسعه روابط و همکاری‌های ایران و جمهوری آذربایجان را به سود هر دو کشور و تمام کشورهای منطقه دانست و افزود: بهره‌گیری از فرصت‌ها و امکاناتی که در ایران و جمهوری آذربایجان وجود دارد می‌تواند زمینه را برای رفاه و برخورداری هرچه بیشتر مردم دوکشور فراهم کند.

طیب‌نیا حجم مبادلات تجاری ایران و جمهوری آذربایجان را ۵۰۰ میلیون دلار اعلام کرد و گفت: این رقم شایسته روابط دو کشور نیست و روابط تجاری و مبادله کالاها و خدمات بین دو کشور می‌تواند چند برابر افزایش یابد.

وزیر امور اقتصادی و دارایی اظهار کرد: با توجه به شایستگی‌ها و توانایی‌های شرکت‌های ایرانی در زمینه خدمات فنی و مهندسی، ما می‌توانیم کمک‌های موثری برای اجرای بهتر پروژه‌ها و طرح‌های عمرانی در جمهوری آذربایجان داشته باشیم.

وی ایران را مسیر بسیار مناسب برای ترانزیت کالاهای جمهوری آذربایجان به حوزه خلیج فارس عنوان کرد و گفت، در این زمینه‌ها گفت و گوهای سازنده با مقامات جمهوری آذربایجان داشتیم و امیدوار هستیم هرچه زودتر بتوانیم گام‌های موثر و عملی برداریم.

وی همچنین وجود ظرفیت‌های خوب برای همکاری بین تهران و باکو در زمینه‌های گردشگری از جمله گردشگری سلامت و نیز خدمات و بانکداری را مورد تاکید قرار داد.

چرخش دوباره چرخ‌های تولید

وزیر امور اقتصادی و دارایی در پاسخ به پرسشی در باره سیاست اقتصادی دولت ایران گفت: ما موفق شدیم با سیاست‌های پولی و مالی مناسب تورم را کنترل

کنیم و نرخ تورم از بالای ۴۰ درصد را به زیر ۱۶درصد کاهش دهیم. طیب‌نیا افزود: بر اثر سیاست‌های اعمال شده چرخ‌های تولید کشور دوباره به حرکت درآمده و بعد از ۸ فصل متوالی رکود، نرخ رشد اقتصادی در ۶ ماه امسال ۴درصد مثبت شد.

وی اضافه کرد: بنابه پیش‌بینی‌های داخلی و محافل مالی بین‌المللی این روند رشد ادامه یافته و در آینده ایران بالاترین نرخ رشد اقتصادی در تمام منطقه خاورمیانه و شمال افریقا را خواهد داشت.

به گفته وی هدف راهبردی که دولت ایران در حوزه مسائل داخلی دنبال می‌کند بهبود محیط کسب و کار و ایجاد شرایط مساعد برای سرمایه‌گذاری و تولید است.

وزیر امور اقتصادی و دارایی اظهار کرد: در یک سال گذشته باوجود این که هنوز تحریم‌ها ادامه دارد، وضعیت ایران به لحاظ شاخص بهبود محیط کسب و کار ۲۲ رتبه بهبود پیدا کرده و ما برنامه‌ریزی کردیم و امیدوار هستیم در یک سال آینده نیز وضعیت کشورمان ۳۰ رتبه بهبود پیدا کند.

خبرخوان

۱۶/۱ درصد نرخ بیکاری افراد ۲۵ تا ۲۹ سال

بر اساس آمارهای منتشر شده از سوی مرکز آمار نرخ بیکاری پاییز در بین جوانان ۲۵ تا ۲۹ سال کشور ۱۶/۱ درصد بوده و ۵۴/۳ درصد اشتغال در بخش خدمات متمرکز است. به گزارش فارس، طبق اعلام مرکز آمار ایران براساس نتایج آمارگیری نیروی کار سهم اشتغال در بخش کشاورزی و مردان ۲۵ تا ۲۹ ساله ۳/۲درصد، در بخش صنعت ۴۲/۵درصد و خدمات ۵۴/۳ درصد اعلام شده است.همچنین سهم اشتغال در بخش خصوصی برای مردان ۲۵ تا ۲۹ سال ۸۶/۸ درصد، عمومی ۱۴/۲ درصد و نرخ بیکاری بین افراد ۲۵ تا ۲۹ ساله ۱۶/۱ درصد اعلام شد.

علاوه بر این، نرخ بیکاری پاییز به ۱۰/۵ درصد رسید در حالی که این نرخ در تابستان ۹/۵ درصد بوده است. طبق تغییرات شاخص‌های نیروی کار در پاییز ۱۳۹۳ نسبت به پاییز ۱۳۹۲ بسته به نقاط شهری، روستایی و جنس، نرخ اشتغال بین مردان و زنان در کل کشور ۰/۲ درصد کاهش و نرخ بیکاری ۰/۲ درصد افزایش پیدا کرده است. به تفکیک استان‌ها آذربایجان شرقی ۱۸/۵ درصد از سهم اشتغال در بخش کشاورزی و آذربایجان غربی هم ۳۰ درصد از سهم اشتغال در این بخش را به خود اختصاص داد.

در ادامه، استان تهران با ۰/۸ درصد کمترین سهم اشتغال در بخش کشاورزی را دارد اما استان خراسان شمالی با ۳۸/۵ درصد بیشترین میزان اشتغال در بخش کشاورزی را به خود اختصاص داده است.

در صنعت هم استان یزد با ۴۹/۶ درصد بیشترین سهم اشتغال را دارد اما استان آذربایجان غربی در بخش صنعت کمترین سهم اشتغال را کسب کرده است.

لایحه بودجه آخر بهمن به صحن مجلس می‌رود

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس گفت: پیش‌بینی می‌کنیم لایحه بودجه سال ۹۴ در هفته پایانی بهمن برای طرح در صحن علنی اعلام وصول شود.

ابراهیم نکو در گفت‌وگو با تسنیم با اشاره به اینکه رسیدن به جمع‌بندی درباره بودجه سال آینده نیازمند بررسی و کارشناسی لازم در کمیسیون تلفیق مجلس است، اظهار کرد: در حال حاضر کارشناسان درباره بودجه سال آینده در حال جمع‌بندی نهایی هستند.

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس درباره زمان ارسال بودجه سال آینده به صحن علنی افزود: با توجه به لزوم انجام بررسی‌ها، وقوع این اتفاق در هفته آینده بعید به نظر می‌رسد و پیش‌بینی می‌کنیم لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ در هفته پایانی بهمن برای طرح در صحن علنی اعلام وصول شود. همچنین تلاش می‌کنیم کار بررسی، تصویب و ابلاغ بودجه به دولت تا پایان امسال نهایی و عملی شود. وی درباره قیمت نهایی نفت در بودجه سال آینده نیز تصریح کرد: در حال حاضر دو گزینه در زمینه تعیین قیمت هر بشکه نفت برای سال آینده محتمل است که یکی از آنها، کاهش حجم صادرات روزانه نفت برای سال آینده با قیمت ۷۲ دلار است یا اینکه قیمت نفت برای سال آینده را تا عدد ۵۰ دلار برای هر بشکه کاهش دهیم تا موازنه‌ای برای واقعی شدن درآمدها ایجاد شود.

ایران، سومین دارنده ذخایر ارزی در منطقه

صندوق بین‌المللی پول، ایران را سومین کشور از نظر حجم ذخایر ارزی در منطقه خاورمیانه و آسیای مرکزی معرفی و اعلام کرد: ایران ۸/۵ درصد ذخایر ارزی ۱۵۰۵ میلیارد دلاری منطقه را به خود اختصاص داده است.برآوردهای صندوق بین‌المللی پول نشان می‌دهد ایران از نظر میزان ذخایر ارزی در میان ۳۰ کشور خاورمیانه و آسیای مرکزی در جایگاه سوم قرار گرفته است.ذخایر ارزی ایران در پایان سال ۲۰۱۴م تنها از عربستان و الجزایر در این منطقه کمتر بوده است. عربستان با ذخایر ارزی ۷۳۴ میلیارد دلاری بیشترین ذخایر ارزی در منطقه را به خود اختصاص داده و الجزایر با ذخایر ارزی ۱۸۷ میلیارد دلاری در جایگاه دوم از این نظر قرار گرفته است.بر اساس این گزارش ذخایر ارزی ایران در پایان سال ۲۰۱۴م به ۱۲۶/۵ میلیارد دلار رسیده است که رکورد جدیدی برای این کشور محسوب می‌شود. ذخایر ارزی ایران معادل ۸/۵ درصد کل ذخایر ارزی کشورهای خاورمیانه و آسیای مرکزی بوده است. صندوق بین‌المللی پول، کل ذخایر ارزی خاورمیانه و آسیای مرکزی در پایان سال ۲۰۱۴م را ۱۵۰۵ میلیارد دلار اعلام کرده است.

میزان ذخایر ارزی برخی کشورهای دیگر منطقه به میلیارد دلار عبارت است از: بحرین ۵/۴، عراق ۶۹، کویت ۳۵، لیبی ۸۹، عمان ۱۸، قطر ۴۶، امارات ۷۰، یمن ۳/۹، افغانستان ۷، آذربایجان ۱۵/۸، ارمنستان ۱/۵ و تاجیکستان ۰/۴.

باجه خبر

هشدار بیمه مرکزی به شرکت‌های بیمه

بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران نسبت به ارائه تخفیفات بی‌رویه شرکت‌های بیمه در رشته شخص ثالث هشدار داد. به دنبال ارائه تخفیفات بی‌رویه شرکت‌های بیمه در رشته شخص ثالث بیمه مرکزی اطلاعیه‌ای در این‌باره صادر کرد. در متن این اطلاعیه آمده است که به‌تازگی برخی از شرکت‌های بیمه اقدام به ارائه تخفیف‌های غیرفنی و غیرمتعارف در رشته بیمه شخص ثالث کرده‌اند. با توجه به اینکه عملکرد رشته بیمه شخص ثالث در صنعت بیمه در ۵ سال گذشته زیان‌ده بوده است، بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام کرد، پس از دریافت گزارش‌های فنی و ارزیابی ریسک هریک از شرکت‌های بیمه، با موسساتی که بدون رعایت ملاحظات بیمه‌گری اقدام به صدور بیمه‌نامه شخص ثالث با تخفیف‌های غیرمتعارف می‌کنند، برخورد خواهد شد.

بانک پاسارگاد تندیس حامی محیط‌زیست گرفت

بانک پاسارگاد در نخستین اجلاس حامیان محیط‌زیست موفق به کسب تندیس زرین سازمان حامی محیط‌زیست شد. این اجلاس توسط دانشکده محیط‌زیست دانشگاه تهران و موسسه بین‌المللی ایمن شریف با نظارت مستقیم سازمان محیط‌زیست، در تاریخ ۸ بهمن ۹۳، در سالن همایش‌های سازمان حفاظت محیط‌زیست برگزار شد. در اجلاس حامیان محیط‌زیست، مقالات و سخنرانی‌هایی درباره رعایت موازین محیط‌زیستی توسط سازمان‌ها، تجربیات سازمان‌ها در زمینه پیاده‌سازی مدل‌های سبز و رعایت بهداشت و ایمنی محیط کار ارائه شد و به بانک پاسارگاد تندیس زرین این همایش به عنوان سازمان حامی محیط‌زیست اهدا شد. حضور بانک پاسارگاد در این اجلاس، به عنوان بانک حامی محیط‌زیست، در راستای ایفای مسئولیت‌های اجتماعی و نهادینه شدن نگاه جدی سازمان‌ها و شرکت‌ها به توسعه پایدار و ترویج فرهنگ حفاظت و صیانت از محیط‌زیست بود.

گسترش خدمات بانکداری الکترونیکی پست بانک

برای فراهم کردن شرایط دسترسی عمومی به خدمات متنوع بانکی و گسترش بانکداری الکترونیک در سطح کشور، ۳ دفتر پست بانک ایران در شهرکرد و لردگان استان چهارمحال و بختیاری مورد بهره‌برداری قرار گرفت. براین اساس یک باجه در مرکز پستی شهرکرد، یک باجه در مرکز پستی شهرستان لردگان و یک دفتر خدمات بانکی نیز در روستای کلواری از توابع بخش فلارد این شهرستان افتتاح و راه‌اندازی شد. باجه‌های مستقر در مراکز پستی شهرکرد و لردگان با مشارکت واحدهای پستی این شهرستان‌ها ایجاد و تمامی خدمات متنوع بانکی برای افراد ارائه می‌شود.

کیفی‌کردن روش‌های مدیریتی در بانک دی

بانک دی برای کیفیت بخشیدن به فعالیت‌های سازمان از مدل تعالی ای اف کیو ام پیروی می‌کند. احمد شفیع‌زاده مدیر عامل بانک دی، با اشاره به اینکه بانک امسال در سطح تقدیرنامه در جایزه تعالی سازمانی شرکت کرده است، افزود: باتوجه به استقرار سیستم مدیریت کیفیت براساس استاندارد بین‌المللی ایزو ۹۰۰۱ در ستاد مرکزی بانک و شعبه مرکزی به‌عنوان شعبه منتخب، به دنبال استقرار این سیستم در تمامی شعبه‌های سراسر ایران هستیم. وی در نشستی که به‌منظور ارزیابی اولیه تعالی ای اف کیو ام در بانک دی انجام شد، اظهار کرد: یکی از موضوعات مهمی که در دستور کار و وجه مدیریت بانک دی قرار گرفته کیفیت بخشیدن به روش‌های مدیریتی است و بخش ویژه‌ای در بانک به آن اختصاص داده شده است تا در جهت پیاده‌سازی مدل‌ها، برنامه‌ها و کیفیت بخشیدن به فعالیت‌ها اقدام‌هایی انجام دهد. شفیع‌زاده با اشاره به اینکه برای کیفیت بخشیدن به فعالیت‌های سازمان از مدل تعالی ای اف کیو ام پیروی خواهیم کرد، افزود: یکی از مظلوم‌ترین عرصه‌های کشور «مدیریت» است چرا که در عین اینکه همه موفقیت‌ها و شکست‌های سازمان به دلیل نوع مدیریت آن است اما خود مدیریت کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد.

جایگزین‌های دیگر در سبد ارزی، راهکاری مناسب برای دور زدن تحریم‌ها

استفاده از دلار در مبادلات تجاری ایران کم شد

گروه اقتصاد: اقتصاد ایران در سال‌های گذشته تلاش کرده وابستگی ارزی خود را به دلار کاهش دهد و ارزهای رایج دیگر را در سبد ارزی خود جایگزین واحد پول امریکا کند. با توجه به این سیاست هم پس از ده‌ها سال سلطه دلار درمبادلات تجاری ایران، آخرین خبرها حاکی است که ایران در راستای مقاوم‌سازی نظام تبادلات مالی خارجی و مبادلات تجاری با دیگر کشورها، به سلطه این ارز پایان داده و ارزهای دیگر را جایگزین کرده است.

داستان از آنجا شروع شد که، در سال ۲۰۰۰ میلادی وزرای اقتصاد کشورهای آسه‌آن+۳ (کشورهای آسه‌آن به‌علاوه چین، ژاپن و کره‌جنوبی) در شهر «چیانگ مای» تایلند گردهم آمدند و به توافقی دست یافتند که منشأ تحولات عظیمی در حوزه ارزی جنوب‌شرقی آسیا شد؛ مصوبات این اجلاس در قالب «طرح چیانگ مای» یا سی‌ام‌آی از سال ۲۰۰۰ م تاکنون در این کشورها به اجرا در آمده است. یکی از مهم‌ترین مفاد «طرح چیانگ مای»، توسعه «پیمان‌های پولی دوجانبه» برای استفاده از پول‌های محلی درتجارت بین کشورهای آسه‌آن+۳ بود تا اثر پول‌های پرقدرت جهانی مانند «دلار» و «یورو» در اقتصاد این کشورها کاهش یابد.

درواقع مقاوم‌سازی سیستم تبادلات مالی خارجی این کشورها در اولویت قرار گرفت و روزبه‌روز توسعه یافت؛ به‌گونه‌ای که هم‌اکنون ادعا می‌شود که در جنوب شرقی آسیا ارز غالب وجود ندارد و از همه ارزها در تجارت استفاده می‌شود. این پیمان‌های پولی دوجانبه به دیگر کشورهای جهان نیز تسری یافت و ایران هم تلاش کرد تا بتواند استفاده از دلار را در مبادلات تجاری کشور خود کاهش دهد، موضوعی که به گفته معاون ارزی بانک مرکزی در اقتصاد ایران در حال حاضر محقق شده است.

▣ جایگزینی ۵ ارز به جای دلار

غلامعلی کامیاب با تاکید براین که ایران در مبادلات با کشورهای مختلف از دلار استفاده نمی‌کند، گفت: ایران از ارزهای دیگر از جمله یوان چین، یورو، لیر ترکیه، روبل روسیه و وون کره جنوبی در مبادلات تجاری خود با کشورهای خارجی استفاده می‌کند و این امر باعث شده که حجم استفاده از دلار در مبادلات ایران خیلی کم شود. معاون ارزی بانک مرکزی همچنین در پاسخ به این پرسش که «آیا این استراتژی براساس اجرای پیمان پولی دو جانبه در دستور کار قرار گرفته؟» تصریح کرد: پیمان پولی دوجانبه فقط به حذف دلار ختم نمی‌شود.

کامیاب با اشاره به اینکه «در مبادلات با روسیه هم از دلار استفاده نمی‌کردیم» افزود: استفاده نکردن از دلار در مبادلات مشخص است، واردات و ثبت سفارش با چه ارزی انجام می‌شود؟ آیا به دلار انجام می‌شود؟ این مقام مسئول در بانک مرکزی در همین ارتباط تأکید کرد که این موارد به‌معنای اجرای پیمان دوجانبه پولی نیست چراکه لزوماً نباید برای حذف دلار از پیمان دوجانبه استفاده کرد.

وی با بیان اینکه پیمان دوجانبه پولی مزایای دیگری علاوه بر حذف دلار برای کشورها به‌همراه دارد، گفت: دنبال آن هستیم که پیمان دوجانبه پولی را با تعدادی از کشورها اجرا کنیم. کامیاب در پاسخ به اینکه «تاکنون با چه کشورهایی برای اجرای پیمان دوجانبه پولی مذاکرات رسمی انجام شده است؟» تصریح کرد: پیشنهاداتی را با تعدادی از کشورها مطرح کردیم و به‌زودی مذاکرات را شروع می‌کنیم. معاون ارزی بانک مرکزی هدف از اجرای پیمان دوجانبه پولی با کشورها را تسهیل مبادلات تجاری و اقتصادی اعلام کرد.

▣ راهکار مناسب و قانونی برای دور زدن تحریم‌ها

به هر حال کارشناسان اقتصادی کاهش وابستگی ایران به دلار در مبادلات تجاری را گامی در جهت دورزدن تحریم‌ها می‌دانند و براین باورند که استفاده از سایر ارزها به جای دلار و انجام مبادلات پایاپای می‌تواند راهکار مناسبی در این زمینه باشد و همچنین نوسان ارزی را در مبادلات ارزی کم کند.

میثم موسایی یکی از کارشناسان اقتصادی در گفت‌وگو با صمت با بیان اینکه کم شدن استفاده دلار در مبادلات تجاری می‌تواند باعث سهولت مبادلات در شرایط کنونی اقتصاد ایران شود گفت: در چنین شرایطی می‌توان با وضع مقررات مبادله پایاپای یا کالا به کالا، کالاهایی که کشور به آن نیاز دارد را با صادرات نفت و غیرنفتی وارد کنیم و استفاده دلار را از مبادلاتی که انجام می‌شود حذف کنیم.

وی با بیان اینکه این سیاست می‌تواند راهکار مناسب و قانونی برای دور زدن تحریم‌ها و تسهیل مبادلات تجاری در کشور باشد افزود: راه‌هایی که برای دور زدن تحریم‌ها در کشور انجام می‌شود ممکن است پس از مدتی، دیگر کارآیی نداشته باشد و این موضوع می‌طلبد که به دنبال پیدا کردن راه‌های جدیدی باشیم که در چنین شرایطی، معقول‌ترین راه، حذف دلار از مبادلات است.

به گفته موسایی، بخش اعظم وابستگی کشور به دلار، در مبادلات تجاری است که با کشورهای دیگر انجام می‌شود که اگر بتوانیم این نیاز را با توجه به محدود بودن ذخایر ارزی کشور، کاهش دهیم و سایر ارزها یا ارزهای محلی را جایگزین دلار در مبادلات کنیم و یا اینکه از مبادلات کالا به کالا به جای دلار بهره ببریم می‌توان امیدوار بود که وابستگی کشور به دلار به شدت کاهش یابد.

▣ رفع محدودیت‌ها و تسهیل مبادلات

مهرداد رشید بیگی یکی دیگر از کارشناسان اقتصادی نیز در گفت‌وگو با صمت با بیان این که کمبود دلار و تحریم سوییفت در کشور، باعث شده که اقتصاد ایران با محدودیت‌هایی در مبادلات تجاری مواجه شود، بهترین راهکار را در شرایطی فعلی، کاهش حجم دلار در مبادلات تجاری ایران با سایر کشورها عنوان کرد وگفت: این امر می‌تواند راهی برای دور زدن تحریم‌ها در شرایطی که محدودیت‌ها و مشکلات زیادی را در مبادلات تجاری ایران به وجود آورده است باشد.

به گفته وی، بنابراین ایران می‌تواند کالاهایی که نیاز کشور است را به واسطه ارزهای دیگر وارد کند و این سیاست اکنون در حال انجام است.

او با بیان اینکه در شرایط فعلی اقتصاد ایران، چاره‌ای جز این کار نداریم افزود: استفاده از ارزهای جهان روا همچون دلار به دلیل اینکه ارزهای مشخصی هستند، گرایش به دریافت آنها بیشتر است، اما به دلیل برخی محدودیت‌ها که در ایران و برخی از کشورها وجود دارد، حذف دلار از مبادلات می‌تواند راهکار مناسبی برای خروج از این محدودیت‌ها باشد.

رشید بیگی، براین باوراست که واردات مواد اولیه و محصولاتی که نیاز اصلی کشور هستند می‌تواند از این راه، با توجه به وجود تحریم ها، با سهولت و راحتی بیشتری انجام گیرد، ضمن اینکه تبعات منفی هم بر اقتصاد کشور نخواهد داشت بلکه نوسان ارزی را نیز به دلیل محدود بودن میزان ارز موجود در کشور کنترل خواهد کرد.

به گفته این کارشناس اقتصادی، استفاده از سایر ارزها به‌جزارزهای جهان روا، وهچنین مبادلات پایاپای می‌تواند بهترین گزینه برای حذف دلار از مبادلات تجاری در شرایط تحریم باشد، سیاستی که درحال‌حاضر از سوی سیاستگذاران اقتصادی در حال انجام است و می‌تواند راهکاری مناسب به شمارآید.

نبض بازار

قیمت طلا و سکه تضعیف شد

گروه اقتصاد: بهای طلا در معاملات جهانی روز پنجشنبه پس از افزایش بهای دلار و اشاره بانک مرکزی امریکا (فدرال رزرو) مبنی بر تلاش برای افزایش نرخ بهره با کاهش یک درصدی روبه‌رو شد. بانک مرکزی امریکا روز چهارشنبه اعلام کرده بود که اقتصاد امریکا با قدرت در حال رشد است اما با وجود تصمیم بر افزایش نرخ بهره هنوز موعدی برای این اقدام تعیین نشده است؛ اعلامی که روز پنجشنبه منجر به افزایش نرخ دلار و متعاقب آن کاهش ارزش فلز گرانبهای طلا شد.

به هر ترتیب، بهای جهانی طلا در معاملات روز پنجشنبه با ۰/۷ درصد کاهش به یک‌هزار و ۲۷۱ دلار در هر اونس رسید.

این درحالی است که یک هفته پیش، طلا به بالاترین سطح خود در ۵ماه گذشته با قیمت یک‌هزار و ۳۰۶ دلار به ازای هر اونس رسیده بود .

این افت قیمت در بازارهای جهانی درحالی بود که، بازار داخل در آخرین روز کاری هفته گذشته، متاثر از روند کاهشی اونس جهانی، با کاهش قیمت‌ها در انواع سکه و طلا روبه‌رو شد و ارزش سکه بهار آزادی را نزدیک به ۱۶هزار تومان تقلیل داد. به این ترتیب این نوع سکه روز پنجشنبه تحت‌تاثیر تغییرات کاهشی طلای جهانی و بهای ۱۲۷۱ دلاری اونس از نرخ یک‌میلیون و ۳۴ هزار تومان به یک‌میلیون و ۱۸هزار تومان رسید و نیم سکه با کاهش ۸هزار تومانی با نرخ ۵۱۱ هزار تومان معامله شد. در این روز ربع سکه هم ۲ هزار تومان ارزان و از نرخ ۲۷۰هزار تومان با نرخ ۲۶۸هزار تومان نزول کرد و سکه‌های یک گرمی با افت یک‌هزار تومانی بر مدار ۱۷۴هزار تومان قرار گرفت. در عین حال قیمت هر گرم طلای ۱۸عیار نیز با افت نسبی به قیمت ۱۰۴هزار تومان رسید.

براساس این گزارش، بازار ارز هم در آخرین روز هفته با نوساناتی محدود، ارزش دلار را به ۳۴۸۰ تومان رساند که نسبت به روز قبل از آن ۱۳ تومان رشد را نشان می‌داد. در این روز یورو و پوند هم

به ترتیب با بهای ۴۰۰۵ و ۵۲۹۰ تومان به فروش رسیدند.

هرچند که بازار ارز در آخرین روز هفته تا حدودی با نوسان قیمتی همراه بود اما می‌توان گفت این بازار نسبت به روزهای اخیر، روز تقریبا آرامی را پشت سرگذاشته است که فعالان این بازار، حذف معاملات فردایی توسط بانک مرکزی و در نتیجه کاهش حجم خرید و فروش ارز را سبب آرام شدن فضای بازار می‌دانند.

شرایط دریافت حق بیمه از کارافتادگی تامین اجتماعی

مدیر عامل سازمان تامین اجتماعی از امضای تفاهمنامه بین وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و وزارت مسکن درباره مسکن امید خبر داد. سیدتقی نوربخش، مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی در گفت‌وگو با باشگاه خبرنگاران، درباره آخرین وضعیت ساخت مسکن‌های امید برای مستمری‌بگیران این سازمان، به عملیاتی شدن امضای تفاهمنامه مسکن امید اشاره و اظهار کرد: مطالعات درباره طرح مسکن امید از ابتدای سال آغاز شده است. وی افزود: در همین زمینه مذاکراتی بین وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و وزارت مسکن انجام شده است. قرار بود تفاهمنامه مربوط در ماه قبل به امضا برسد اما به دلیل پرهیز از مشکلاتی که مسکن‌های اجتماعی در گذشته داشته‌اند، امضای تفاهمنامه به بهمن‌ماه موکول شد. مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی با اشاره به جامعه هدف مشمولان مسکن امید گفت: جامعه هدف متنوع است، به‌عنوان مثال مددجویان بهزیستی و بازنشستگان سازمان تامین اجتماعی را در برمی‌گیرد. نوربخش با بیان اینکه سازمان تامین اجتماعی برای سال آینده ۲۰۰ میلیارد تومان از محل وجوه اداره شده خود برای مسکن امید در نظر گرفته است اظهار کرد: طبیعتا این‌گونه مسکن‌ها با مشارکت خود فرد و تسهیلات بانک‌ها و وجوه اداره شده سازمان، ساخته خواهد شد. وی درباره حق بیمه از کار افتادگی گفت: هنگامی که از کارافتادگی شخصی کلی و امتیازات آن بالای ۶۶ درصد باشد فرد حداقل دستمزد را می‌گیرد اما اگر از کارافتادگی فرد کلی نباشد به این معنی است که شخص می‌تواند کار کند، مبلغی را هم به عنوان از کارافتادگی دریافت خواهد کرد.

خبر

بلوکه ۷۷ هزار میلیاردی دارایی بانک‌ها

حدود ۷۷ هزار میلیارد تومان از کل دارایی بانک‌ها در حالی به‌عنوان سپرده نزد بانک مرکزی قرار دارد که برخی مدیران بانکی، وزرا و حتی کارشناسان معتقدند که باید با کاهش نرخ سپرده‌های قانونی بخشی از این منابع آزاد شود تا توان تسهیلات‌دهی بانک‌ها افزایش یابد. به گزارش ایسنا، ترازنامه بانک‌ها و موسسات اعتباری در پایان ۳ماهه سوم امسال نشان داد که مجموع سپرده‌های قانونی بانک‌ها در بانک مرکزی با رشد ۱/۵درصدی نسبت به پایان سال گذشته از ۷۵هزار و ۷۵۴ میلیارد تومان به ۷۶هزار و ۸۹۸ میلیارد تومان افزایش یافته است. همچنین تغییر سپرده‌های بانکی در بانک مرکزی در پایان آذرماه به سمتی رفته که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۲۰درصد صعود کرده است. این در حالی است که از مجموع سپرده‌های بانک‌ها نزد بانک مرکزی بخش اعظمی در حدود ۷۴هزار و ۴۰۰میلیارد تومان به سپرده‌های قانونی تعلق دارد که نسبت به سال گذشته ۱۴/۸ و نسبت به پایان ۳ماهه سال قبل حدود ۲۷درصد افزایش دارد. در عین حال که حدود ۲۴۰۰میلیارد تومان از مجموع این سپرده‌ها از سپرده‌های دیداری (قابل برداشت) هستند. اما با توجه به اینکه بانک‌ها موظفند همواره نسبتی از بدهی‌های ایجاد شده و خاصه سپرده‌های اشخاص نزد خود را با عنوان سپرده قانونی در بانک مرکزی قرار دهند این امر تا حدی منابع آنها را کاهش می‌دهد و این در حالی است که در شرایط فعلی با توجه به کاهش قدرت بانک‌ها در تسهیلات‌دهی در مواردی مدیران ارشد اقتصادی یا حتی مدیران بانکی از بانک مرکزی خواستار بازنگری در نرخ سپرده‌های قانونی و کاهش آن شدند تا با آزاد شدن بخشی از منابع، قدرت وام‌دهی آنها افزایش یابد.

بورس
بازار معاملات روزانه

صدرتا

شنبه ۱۱ بهمن ۱۳۹۳ -۱۰ ربیع‌الثانی ۱۴۳۶- ۳۱ ژانویه ۲۰۱۵- شماره ۱۴۶- پیاپی ۱۴۶۴

قیمت سکه

عنوان	قیمت خرید	قیمت فروش
سکه یک گرمی	۱,۶۸۰,۰۰۰	۱,۷۴۰,۰۰۰
سکه ربع	۲,۶۲۰,۰۰۰	۲,۶۸۰,۰۰۰
سکه نیم	۵,۰۶۰,۰۰۰	۵,۱۱۰,۰۰۰
سکه امامی	۱۰,۲۳۰,۰۰۰	۱۰,۲۶۰,۰۰۰
سکه بهار آزادی	۱۰,۱۰۰,۰۰۰	۱۰,۱۸۰,۰۰۰
سکه ربع (زیر ۸۶)	۲,۵۲۰,۰۰۰	۲,۵۷۰,۰۰۰
سکه نیم (زیر ۸۶)	۵,۰۵۰,۰۰۰	۵,۰۹۰,۰۰۰
سکه امامی (زیر ۸۶)	۱۰,۱۰۰,۰۰۰	۱۰,۱۶۰,۰۰۰
۱ گرم طلا	۱,۰۲۱,۶۰۰	۱,۰۴۰,۴۰۰
۱ مثقال طلا	۴,۴۸۵,۰۰۰	۴,۵۰۵,۰۰۰

قیمت ارز

ارز	خرید / Buy	فروش / Sell
دلار امریکا	۳۴۶۵۰	۳۴۸۰۰
یورو	۳۹۸۰۰	۴۰۰۵۰
پوند انگلیس	۵۲۳۰۰	۵۲۹۰۰
دلار کانادا	۲۸۲۰۰	۲۸۵۰۰
درهم امارت	۹۴۷۰	۹۵۵۰
فرانک سوئیس	۳۹۰۰۰	۳۹۴۵۰
لیر ترکیه	۱۴۹۰۰	۱۵۱۵۰
ریال عربستان	۹۱۵۰	۹۳۵۰
رینگت مالزی	۹۸۹۰	۱۰۲۱۰
یوان چین	۵۵۰۰	۵۷۰۰

شاخص های بورس

خودرو	قیمت بازار (تومان)	قیمت کارخانه (تومان)
وانت باردو . دوگانه سوز	۱۵,۴۰۰,۰۰۰	۱۵,۲۶۴,۰۰۰
سمند EF۷ - دو ایربگ	۲۹,۲۰۰,۰۰۰	۲۹,۶۸۷,۰۰۰
پژو ۴۰۵ GLX	۲۸,۳۰۰,۰۰۰	۲۶,۷۱۰,۰۰۰
پژو ۴۰۵ SLX . داشبورد جدید . ۲ ایربگ	۳۱,۹۰۰,۰۰۰	۲۹,۷۴۹,۰۰۰
پژو ۲۰۶ . تیپ ۵ . کد ۲۶۸۱۴	۳۴,۳۰۰,۰۰۰	۳۴,۱۱۸,۰۰۰
پژو ۲۰۶ . تیپ ۵ . کد ۲۶۸۱۵	۳۶,۰۰۰,۰۰۰	۳۶,۳۳۸,۰۰۰
پژو 206 صندوقدار V8 . کد 27429	۳۵,۴۰۰,۰۰۰	۳۴,۶۵۳,۰۰۰
پژو ۲۰۶ صندوقدار V۸ . کد ۲۷۴۳۰	۳۶,۷۰۰,۰۰۰	۳۶,۸۷۳,۰۰۰
رانا LX	۳۲,۳۰۰,۰۰۰	۳۲,۹۱۸,۰۰۰
رنو تندر E۱ . تک ایربگ	۳۷,۵۰۰,۰۰۰	۳۲,۵۵۸,۰۰۰
ساپیا ۱۵۱ SL	۱۵,۵۰۰,۰۰۰	۱۵,۹۱۹,۰۰۰
تیبا SX یورو ۴ . دوگانه سوز	۲۶,۳۰۰,۰۰۰	۲۵,۲۱۰,۰۰۰

معاملات سهام و حق تقدم

شرح	دوره جاری	دوره گذشته	درصد تغییر	از ابتدای سال تا کنون
ارزش کل معاملات سهام و حق تقدم -میلیارد ریال	۳,۵۳۸	۳,۹۲۷	-۹.۹	۴۸۰,۱۷۴
حجم سهام و حق تقدم معامله شده -میلیون سهم	۱,۸۷۱	۲,۲۴۷	-۱۶.۷	۱۳۶,۹۴۸
دفعات معامله	۱۵۱,۶۷۸	۱۶۲,۵۸۷	-۶.۷	۱۱,۳۱۶,۳۱۵
ارزش معاملات نرمال -میلیارد ریال	۳,۵۳۸	۳,۹۲۷	-۹.۹	۳۲۹,۷۷۵
حجم معاملات نرمال -میلیون سهم	۱,۸۷۱	۲,۲۴۷	-۱۶.۷	۱۲۱,۷۶۰
دفعات معامله -نرمال	۱۵۱,۶۳۱	۱۶۲,۵۸۴	-۶.۷	۱۱,۳۱۴,۲۸۶
تعداد خریداران	۳۹,۴۱۷	۴۸,۶۴۱	-۱۹.۰	۳,۳۲۳,۵۳۴
روزهای فعالیت	۵	۵	۰.۰	۲۰۷

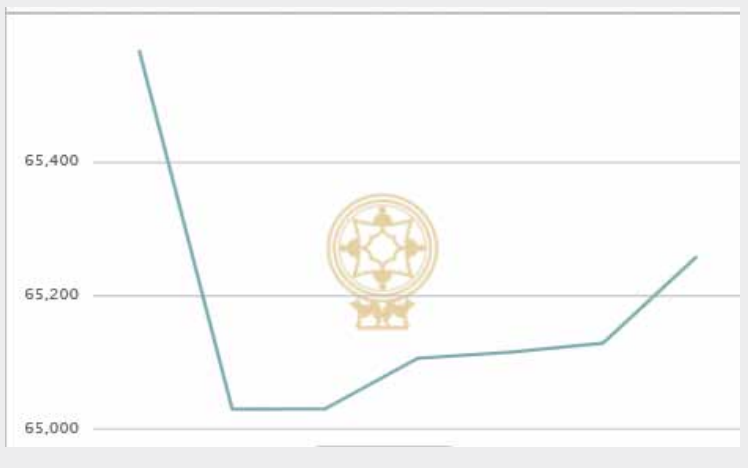
شاخصها

شرح	کل	قیمت و سود نقدی	شناور آزاد	بازار اول	بازار دوم	مالی	صنعت	شرکت فعالتر ۵۰		شرکت ۳۰ بزرگ
								میانگین موزون	میانگین ساده	
دوره جاری	۶۵,۲۵۶.۱	۲۶۵,۴۹۷.۵	۷۳,۸۸۳.۱	۴۸,۰۳۱.۸	۱۲۸,۶۰۰.۳	۱۲۴,۷۳۷.۲	۵۴,۷۸۲.۸	۲,۶۶۴.۰	۱۲۶,۱۶۰.۱	۲,۹۳۲.۵
میزان تغییر دوره	۲۲۷	۹۲۴	۳۵۷	۱۷۸	۳۷۷	۳,۷۹۰	(۶۸)	۱۳	۶۱۹	۱۴
درصد تغییر دوره	۰.۳۵	۰.۳۵	۰.۴۹	۰.۳۷	۰.۲۹	۳.۱۳	(۰.۱۲)	۰.۴۸	۰.۴۹	۰.۴۸
دوره گذشته	۶۵,۰۲۸.۹	۲۶۴,۵۷۳.۱	۷۳,۵۲۵.۹	۴۷,۸۵۳.۵	۱۲۸,۲۲۳.۸	۱۲۰,۹۴۷.۴	۵۴,۸۵۰.۵	۲,۶۵۱.۴	۱۲۵,۵۴۱.۳	۲,۹۱۸.۴
ابتدای سال	۷۹,۰۱۵.۴	۳۲۱,۴۷۸.۰	۹۰,۹۷۸.۰	۵۸,۶۰۶.۸	۱۵۲,۴۴۱.۶	۱۵۷,۶۲۷.۹	۶۵,۸۳۶.۹	۳,۳۳۵.۸	۱۴۳,۰۷۱.۱	۳,۷۶۰.۴
میزان تغییر از ابتدای سال	(۱۳,۷۵۹)	(۵۵,۹۸۱)	(۱۷,۰۹۵)	(۱۰,۵۷۵)	(۲۳,۸۴۱)	(۳۲,۸۹۱)	(۱۱,۰۵۴)	(۶۷۲)	(۱۶,۹۱۱)	(۸۲۸)
درصد تغییر از ابتدای سال	-۱۷.۴	-۱۷.۴	-۱۸.۸	-۱۸.۰	-۱۵.۶	-۲۰.۹	-۱۶.۸	-۲۰.۱	-۱۱.۸	-۲۲.۰

معاملات اوراق مشارکت

شـــرح	دوره جاری	دوره گذشته	درصد تغییر	از ابتدای سال تا کنون
ارزش کل معاملات -میلیارد ریال	۱۸۷	۱۹۱	-۲.۲	۱۳,۵۳۸
حجم معاملات -برگه	۱۸۶,۸۹۴	۱۹۲,۱۵۹	-۲.۷	۱۳,۵۳۶,۵۲۱

شـاخص کل در هفته گذشـته روند باثبات‌تری را سپری کرد و در کانال ۶۵ هزار و ۲۵۶ واحدی قرار گرفت که در مقایسه با هفته مشابه قبـل از آن با بازدهی مثبت ۰/۳۵ درصـدی روبه رو شـد. همچنین شـاخص صنعـت در آخـر هفته، روی عدد ۵۴ هزار و ۷۸۲واحدقرار گرفت. شـاخص بـازار اول به ۴۸ هـزار و ۳۱ واحد و شـاخص بازار دوم بـه ۱۲۸ هـزار و ۶۰۰ واحد رسید.

گزارش وضعیت شاخص های بورس از تاریخ ۱۳۹۳/۱۱/۰۴ تا تاریخ ۱۳۹۳/۱۱/۰۸

ردیف	عنوان	شاخص				مقدار تغییر	درصد تغییر
		آخرین	قبلی	کمترین	بیشترین		
۱	کل	۶۵,۲۵۶.۱	۶۵,۰۲۸.۹	۶۴,۸۷۴.۰	۶۵,۳۰۲.۱	۲۲۷.۲	۰.۳۵
۲	بازار اول	۴۸,۰۳۱.۸	۴۷,۸۵۳.۵	۴۷,۷۹۱.۴	۴۸,۰۶۷.۵	۱۷۸.۳	۰.۳۷
۳	بازار دوم	۱۲۸,۶۰۰.۳	۱۲۸,۲۲۳.۸	۱۲۷,۵۵۹.۴	۱۲۸,۶۷۹.۴	۳۷۶.۵	
۴	مالی	۱۲۴,۷۳۷.۲	۱۲۰,۹۴۷.۴	۱۲۰,۹۸۱.۶	۱۲۴,۷۳۷.۲	۳,۷۸۹.۸	۳.۱۳
۵	صنعت	۵۴,۷۸۲.۸	۵۴,۸۵۰.۵	۵۴,۶۵۹.۲	۵۴,۸۸۳.۲	-۶۷.۷	-۰.۱۲
۷	میانگین موزون ۵۰ شرکت برتر	۲,۶۶۴.۰	۲,۶۵۱.۴	۲,۶۴۶.۲	۲,۶۶۵.۷	۱۲.۶	۰.۴۸
۸	میانگین ساده ۵۰ شرکت برتر	۱۲۶,۱۶۰.۱	۱۲۵,۵۴۱.۳	۱۲۴,۹۷۵.۵	۱۲۶,۱۶۲.۲	۶۱۸.۸	۰.۴۹
۹	بازده نقدی و قیمت	۲۶۵,۴۹۷.۵	۲۶۴,۵۷۳.۱	۲۶۴,۵۷۳.۱	۲۶۵,۴۹۷.۵	۹۲۴.۴	۰.۳۵
۱۰	شناور آزاد	۷۳,۸۸۳.۱	۷۳,۵۲۵.۹	۷۳,۳۸۰.۴	۷۳,۸۹۰.۷	۳۵۷.۲	۰.۴۹
۱۱	۳۰ شرکت بزرگتر	۲,۹۳۲.۵۰	۲,۹۱۸.۴	۲,۹۱۶.۶	۲,۹۳۸.۵	۱۴.۱	۰.۴۸

ردیف	صنعت	شاخص				مقدار تغییر	درصد تغییر
		آخرین	قبلی	کمترین	بیشترین		
۱	محصولات چوبی	۱۷,۶۲۰.۵	۱۶,۵۶۵.۸	۱۶,۲۸۵.۷	۱۷,۶۲۰.۵	۱,۰۵۴.۷	۶.۳۷
۲	خودرو و ساخت قطعات	۱۱,۱۷۵.۸	۱۰,۶۷۵.۳	۱۰,۶۱۸.۳	۱۱,۱۷۵.۸	۵۰۰.۵	۴.۶۹
۳	استخراج کانه های فلزی	۱۳,۰۵۷.۶	۱۲,۸۲۵.۲	۱۲,۸۰۶.۰	۱۳,۰۵۷.۶	۲۳۲.۴	۱.۸۱
۴	محصولات غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر	۲,۳۶۸.۶	۲,۲۱۴.۴	۲,۲۰۴.۷	۲,۳۷۲.۲	۱۵۴.۲	۶.۹۶
۵	ساخت محصولات فلزی	۲۲,۳۶۲.۸	۲۲,۲۲۴.۱	۲۱,۹۵۵.۸	۲۲,۳۸۰.۷	۱۳۸.۷	۰.۶۲
۶	سایر واسطه گریهای مالی	۱,۷۰۱.۸	۱,۶۱۹.۵	۱,۶۱۱.۳	۱,۷۰۱.۸	۸۲.۳	۵.۰۸
۷	زراعت و خدمات وابسته	۶,۹۱۹.۷	۶,۸۵۲.۵	۶,۸۱۴.۱	۶,۹۱۹.۷	۶۷.۲	۰.۹۸
۸	سرمایه گذاریها	۱,۴۳۶.۱	۱,۴۱۳.۳	۱,۴۰۴.۳	۱,۴۳۶.۱	۲۲.۸	۱.۶۱
۹	بانکها و موسسات اعتباری	۵۹۸.۹	۵۷۸.۵	۵۷۸.۶	۵۹۸.۹	۲۰.۴	۳.۵۳
۱۰	خدمات فنی و مهندسی	۵۷۸.۷	۵۶۰.۲	۵۵۴.۲	۵۷۸.۷	۱۸.۵	۳.۳۰
۱۱	انبوه سازی، املاک و مستغلات	۷۸۸.۴	۷۷۵.۱	۷۵۵.۵	۷۸۸.۸	۱۳.۳	۱.۷۲
۱۲	بیمه وصندوق بازنشستگی به جزتامین اجتماعی	۳,۳۲۱.۴	۳,۳۰۸.۵	۳,۲۴۴.۳	۳,۳۲۱.۴	۱۲.۹	۰.۳۹
۱۳	مخابرات	۵۲۷.۷	۵۱۹.۸	۵۱۳.۵	۵۲۷.۸	۷.۹	۱.۵۲
۱۴	محصولات شیمیایی	۴,۳۸۹.۷	۴,۳۸۲.۳	۴,۳۶۹.۴	۴,۴۱۴.۱	۷.۴	۰.۱۷
۱۵	سیمان، آهک و گچ	۷۱۹.۳	۷۱۵.۴	۷۱۳.۱	۷۱۹.۳	۳.۹	۰.۵۵
۱۶	منسوجات	۱,۱۱۷.۳	۱,۱۱۶.۹	۱,۱۱۷.۳	۱,۱۱۷.۳	۰.۴	۰.۰۴
۱۷	ساخت دستگاهها و وسایل ارتباطی	۲,۶۰۷.۵	۲,۶۰۷.۵	۲,۶۰۷.۵	۲,۶۰۷.۵	۰.۰	۰.۰۰
۱۸	دباغی، پرداخت چرم و ساخت انواع پاپوش	۶۱۷.۸	۶۱۷.۸	۶۱۷.۸	۶۱۷.۸	۰.۰	۰.۰۰
۱۹	سایر تجهیزات حمل و نقل	۱,۱۲۵.۲	۱,۱۲۵.۲	۱,۱۲۵.۲	۱,۱۲۵.۲	۰.۰	۰.۰۰
۲۰	مبلمان و مصنوعات دیگر	۲۷۲.۷	۲۷۲.۷	۲۷۲.۷	۲۷۲.۷	۰.۰	۰.۰۰
۲۱	پیمانکاری صنعتی	۹۱۹.۷	۹۱۹.۷	۹۱۹.۷	۹۱۹.۷	۰.۰	۰.۰۰
۲۲	کاشی و سرامیک	۲,۱۶۲.۱	۲,۱۶۲.۲	۲,۱۴۸.۹	۲,۱۶۵.۹	-۰.۱	۰.۰۰
۲۳	استخراج نفت گاز و خدمات جنبی جز اکتشاف	۷۶۰.۷	۷۶۱.۰	۷۶۰.۷	۷۶۱.۰	-۰.۳	-۰.۰۴
۲۴	رایانه و فعالیت‌های وابسته به آن	۴,۲۰۹.۲	۴,۲۱۹.۷	۴,۲۰۸.۳	۴,۲۱۸.۶	-۱۰.۵	-۰.۲۵
۲۵	استخراج زغال سنگ	۷۸۷.۹	۸۲۶.۳	۷۴۵.۲	۷۹۳.۳	-۳۸.۴	-۴.۶۵
۲۶	مواد و محصولات دارویی	۴,۶۱۶.۹	۴,۶۶۴.۲	۴,۶۱۵.۲	۴,۶۶۴.۵	-۴۷.۳	-۱.۰۱
۲۷	قند و شکر	۳,۲۴۱.۳	۳,۳۰۰.۴	۳,۲۲۷.۲	۳,۲۹۸.۳	-۵۹.۱	-۱.۷۹
۲۸	ابزارپزشکی، اپتیکی و اندازه‌گیری	۱,۵۳۷.۸	۱,۶۲۰.۲	۱,۴۷۸.۵	۱,۶۱۶.۱	-۸۲.۴	-۵.۰۹
۲۹	سایر محصولات کانی غیرفلزی	۱,۷۱۳.۶	۱,۸۰۰.۱	۱,۷۰۲.۷	۱,۷۹۷.۹	-۸۶.۵	-۴.۸۱
۳۰	شرکتهای چند رشته ای صنعتی	۶,۰۲۴.۸	۶,۱۵۶.۰	۶,۰۲۴.۸	۶,۱۵۵.۹	-۱۳۱.۲	-۲.۱۳
۳۱	ماشین آلات و تجهیزات	۱۱,۰۵۲.۱	۱۱,۲۱۵.۲	۱۰,۹۷۱.۴	۱۱,۲۵۴.۲	-۱۶۳.۱	-۱.۴۵
۳۲	حمل ونقل، انبارداری و ارتباطات	۳,۱۵۶.۵	۳,۳۳۸.۳	۳,۱۴۷.۸	۳,۳۳۸.۹	-۱۸۱.۸	-۵.۴۵
۳۳	فراورده های نفتی، کک و سوخت هسته ای	۲۹۲,۱۴۶.۷	۲۹۲,۳۲۸.۸	۲۹۲,۰۲۹.۱	۲۹۲,۵۰۱.۹	-۱۸۲.۱	-۰.۰۶
۳۴	محصولات کاغذی	۶,۰۶۲.۳	۶,۵۱۰.۳	۵,۸۰۸.۲	۶,۵۰۹.۶	-۴۴۸.۰	-۶.۸۸
۳۵	استخراج سایر معادن	۲,۸۲۹.۳	۳,۳۲۹.۲	۲,۷۲۴.۳	۳,۲۳۷.۱	-۴۹۹.۹	-۱۵.۰۲
۳۶	لاستیک و پلاستیک	۱۸,۹۹۴.۸	۱۹,۵۸۳.۷	۱۸,۸۹۳.۰	۱۹,۵۷۹.۲	-۵۸۸.۹	-۳.۰۱
۳۷	فلزات اساسی	۲۸,۰۸۷.۵	۲۸,۹۳۵.۶	۲۸,۰۸۷.۵	۲۸,۹۲۳.۵	-۸۴۸.۱	-۲.۹۳
۳۸	ماشین آلات و دستگاههای برقی	۳۰۲,۹۳۲.۷	۳۰۳,۷۹۵.۴	۳۰۱,۹۳۷.۷	۳۰۳,۴۹۴.۰	-۸۶۲.۷	-۰.۲۸
۳۹	انتشار، چاپ و تکثیر	۴۰,۲۳۶.۵	۴۲,۰۴۹.۷	۳۸,۳۴۳.۷	۴۱,۶۵۴.۷	-۱,۸۱۳.۲	-۴.۳۱

بازار اول

	نام شرکت -سهامی عام	نماد	تعداد خریدار نفر	تعداد دفعات	تعداد سهام معامله شده	جمع معاملات به ریال	پایین ترین قیمت	بالاترین قیمت	قیمت پایانی	قیمت معامله قبلی	تاریخ معامله قبلی	تغییر قیمت به ریال
تابلو اصلی	سرمایه گذاری البرز)هلدینگ	والبر۱	۱۲۴	۳۰۱	۱,۴۶۲,۵۱۳	۴,۷۷۹,۶۶۹,۵۵۵	۳,۲۰۱	۳,۲۹۰	۳,۲۸۱	۳,۴۰۶	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۲۵
	بیمه البرز	البرز۱	۲۲۵	۷۴۰	۷,۷۸۱,۶۳۸	۸,۹۴۷,۲۲۲,۹۵۴	۱,۰۹۵	۱,۱۷۴	۱,۱۶۹	۱,۱۰۴	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۶۵
	سرمایه گذاری گروه توسعه ملی	وبانک۱	۱۴۷	۷۹۸	۵,۷۸۶,۱۲۸	۲۴,۳۲۰,۰۷۴,۷۲۲	۴,۰۱۱	۴,۳۰۴	۴,۲۹۱	۴,۲۳۱	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۶۰
	بانک انصار	وانصار۱	۲۱۰	۷۲۰	۱۰,۲۰۹,۸۹۹	۲۴,۳۳۰,۴۴۱,۴۸۵	۲,۲۲۲	۲,۴۳۸	۲,۴۲۸	۲,۲۹۷	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۱۳۱
	گروه‌بهمن	خبهمن۱	۳۰۹	۱,۶۳۵	۲۰,۶۴۴,۲۲۹	۳۲,۵۷۵,۳۴۵,۳۶۱	۱,۴۹۹	۱,۶۵۲	۱,۶۴۸	۱,۴۹۹	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۱۴۹
	بانک ملت	وبملت۱	۵۹۸	۳,۰۳۷	۵۰,۸۷۵,۷۵۲	۱۰۰,۰۳۹,۰۰۱,۷۵۷	۱,۸۸۵	۲,۰۴۹	۲,۰۰۵	۱,۸۹۳	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۱۱۲
	بانک‌پارسیان	وپارس۱	۴۲	۸۶	۱,۰۳۹,۹۹۰	۲,۳۴۸,۳۶۱,۹۷۳	۲,۲۵۸	۲,۲۶۱	۲,۳۲۷	۲,۳۵۲	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۲۵
	بانک پاسارگاد	وپاسار۱	۱۶۲	۱,۴۴۸	۲۱,۴۰۰,۶۵۳	۳۴,۱۱۴,۷۰۰,۷۷۱	۱,۵۶۶	۱,۶۱۵	۱,۵۹۳	۱,۵۸۲	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۱۱
	بانک صادرات ایران	وبصادر۱	۱,۲۷۰	۶,۴۸۷	۱۶۱,۹۱۵,۲۷۵	۱۱۶,۲۱۶,۰۲۴,۹۲۹	۶۸۳	۷۴۳	۷۴۱	۶۸۳	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۵۸
	بانک تجارت	وتجارت۱	۱,۵۶۱	۵,۱۵۵	۱۱۷,۶۵۴,۹۹۹	۹۷,۰۶۲,۰۰۲,۷۷۹	۸۰۰	۸۶۰	۸۵۰	۷۷۹	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۷۱
	معدنی‌وصنعتی‌چادرملو	کچاد۱	۲۰۲	۸۳۴	۵,۱۱۹,۸۵۷	۱۹,۲۹۰,۸۷۷,۷۶۵	۳,۵۲۰	۳,۸۵۰	۳,۷۶۷	۳,۶۳۹	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۱۲۸
	داروپخش)هلدینگ	وپخش۱	۵	۶	۲,۰۱۳	۳۰,۲۹۵,۹۵۱	۱۵,۰۴۹	۱۵,۰۵۱	۱۵,۶۷۵	۱۵,۶۷۸	۱۳۹۳/۱۰/۲۸	-۳
	داروسازی جابرابن‌حیان	دجابر۱	۱۱۹	۲۷۸	۸۰۹,۳۴۸	۵,۵۴۵,۵۹۴,۱۹۶	۶,۶۶۵	۷,۳۸۹	۶,۸۱۷	۷,۱۲۰	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۳۰۳
	گروه دارویی سبحان	دسبحا۱	۳۹	۱۱۱	۳۲۹,۷۲۵	۱,۹۴۰,۰۷۸,۷۹۵	۵,۷۴۴	۶,۰۰۰	۵,۹۲۰	۵,۹۶۹	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۴۹
	فولاد مبارکه اصفهان	فولاد۱	۴۸۱	۱,۰۴۵	۱۲,۶۶۷,۷۰۳	۲۵,۳۶۰,۷۴۴,۴۲۴	۱,۹۸۱	۲,۰۴۰	۲,۰۱۷	۲,۱۰۰	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۸۳
	سرمایه‌گذاری‌غدیر)هلدینگ	وغدیر۱	۴۵۲	۱,۰۰۰	۷,۴۴۴,۴۲۵	۲۱,۷۳۱,۸۸۹,۳۳۹	۲,۸۶۰	۳,۰۲۰	۲,۹۲۹	۲,۹۹۹	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۷۰
	معدنی و صنعتی گل گهر	ککگل۱	۱۰۴	۲۹۰	۱,۷۸۰,۷۱۶	۷,۳۴۸,۹۵۷,۷۹۶	۴,۰۶۷	۴,۲۴۵	۴,۲۱۸	۴,۲۵۵	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۳۷
	حفاری شمال	حفاری۱	۱۰	۱۲	۱۳,۹۸۹	۷۳,۵۸۸,۷۲۵	۵,۲۵۹	۵,۲۶۱	۵,۴۷۷	۵,۴۸۰	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۳
	خدمات‌انفورماتیک	رانفور۱	۶۹	۱۴۶	۱۸۱,۲۳۹	۲,۰۰۲,۶۰۱,۳۹۴	۱۰,۹۵۱	۱۱,۴۰۰	۱۱,۳۰۰	۱۱,۳۳۵	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۳۵
تابلو اصلی	کیمیدارو	دکیمی۱	۱۸	۱۰۸	۴۴۸,۱۱۴	۳,۵۶۸,۱۶۴,۴۹۹	۷,۶۵۸	۸,۱۲۰	۸,۰۲۱	۷,۷۳۹	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۲۸۲
	بانک کارآفرین	وکار۱	۳۲	۹۸	۱,۸۳۷,۳۸۲	۳,۶۷۲,۵۲۸,۸۱۱	۱,۹۴۹	۲,۰۷۰	۲,۰۱۹	۲,۰۳۲	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۳
	کالسیمین	فاسمین۱	۴۲۱	۱,۱۰۹	۵,۱۰۲,۶۶۱	۱۵,۴۳۲,۶۶۳,۵۱۲	۲,۹۱۶	۳,۱۵۹	۳,۰۵۹	۳,۱۳۲	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۷۳
	لیزینگ‌صنعت‌ومعدن	ولصنم۱	۱۱۳	۳۶۴	۳,۹۸۲,۸۷۳	۷,۲۱۵,۵۴۰,۴۰۸	۱,۷۰۷	۱,۸۷۰	۱,۸۶۴	۱,۷۷۸	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۸۶
	لیزینگ‌ایران	ولیز۱	۸۳	۴۶۲	۳,۷۰۱,۱۲۵	۷,۹۱۵,۲۷۶,۱۸۵	۱,۹۸۲	۲,۲۱۰	۲,۱۷۸	۲,۰۴۵	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۱۳۳
	توسعه‌معادن‌وفلزات	ومعادن۱	۴۷۷	۲,۰۷۲	۳۲,۸۸۴,۷۲۲	۶۴,۳۲۱,۰۳۳,۸۴۵	۱,۸۷۶	۲,۰۲۳	۱,۹۸۶	۱,۸۸۱	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۱۰۵
	(گروه مپنا)سهامی عام	رمپنا۱	۲۹۱	۱,۹۷۰	۱۴,۳۳۰,۸۰۰	۹۱,۶۴۹,۰۸۴,۷۵۱	۶,۰۸۷	۶,۶۳۴	۶,۵۳۶	۶,۳۲۵	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۲۱۱
	مخابرات ایران	اخابر۱	۱۷۳	۸۴۰	۲۱,۷۸۴,۲۹۴	۵۳,۴۳۵,۰۸۸,۹۳۸	۲,۳۵۵	۲,۴۸۶	۲,۴۶۷	۲,۴۴۴	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۲۳
	موتوژن	بموتو۱	۱۵	۶۲	۱۴۴,۸۹۸	۷۹۳,۴۰۹,۳۱۹	۵,۳۹۴	۵,۷۵۰	۵,۵۹۷	۵,۶۳۴	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۳۷
	سرمایه‌گذاری مسکن	ثمسکن۱	۱۰۷	۵۷۳	۵,۹۲۵,۵۰۹	۹,۷۲۰,۲۴۵,۹۰۱	۱,۵۶۰	۱,۷۰۹	۱,۷۰۱	۱,۵۷۹	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۱۲۲
	ملی صنایع مس ایران	فملی۱	۶۴۵	۱,۶۰۲	۲۷,۲۹۶,۳۶۷	۴۷,۸۳۳,۰۰۵,۹۵۹	۱,۷۴۲	۱,۷۹۷	۱,۷۴۸	۱,۸۴۸	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۰۰
	نفت بهران	شبهرن۱	۴۴۰	۷۲۱	۷۵۲,۸۴۵	۸,۳۳۴,۱۹۵,۸۸۹	۱۰,۷۵۱	۱۱,۵۱۰	۱۱,۱۱۰	۱۱,۱۷۲	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۶۲
	سرمایه‌گذاری ملی‌ایران	ونیکی۱	۸۶	۲۴۶	۲,۲۳۶,۲۲۵	۳,۸۸۳,۶۷۴,۲۹۹	۱,۶۹۲	۱,۸۰۰	۱,۷۶۲	۱,۸۰۱	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۳۹
	بانک‌اقتصادنوین	ونوین۱	۲۲۹	۳۹۶	۹۲۱,۲۰۶	۱,۹۱۸,۸۳۸,۹۹۷	۲,۰۱۲	۲,۱۴۵	۲,۰۹۲	۲,۰۹۳	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱
	نفت پارس	شنفت۱	۸	۱۱	۲۵,۲۱۲	۳۳۳,۹۸۰,۳۶۱	۱۳,۲۳۵	۱۳,۲۶۴	۱۳,۷۴۷	۱۳,۸۱۶	۱۳۹۳/۱۰/۲۸	-۶۹
	گروه مدیریت سرمایه گذاری امید	وامید۱	۳۳	۱۲۰	۳,۲۰۶,۷۰۱	۷,۳۸۸,۲۹۶,۹۸۵	۲,۳۰۴	۲,۳۰۷	۲,۳۵۰	۲,۴۰۱	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۵۱
	پتروشیمی شازند	شاراک۱	۱۸۱	۶۸۷	۱,۶۴۸,۳۲۷	۹,۱۶۷,۹۰۱,۷۵۳	۵,۳۳۱	۵,۷۴۰	۵,۵۰۹	۵,۹۱۸	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۴۰۹
	پتروشیمی فناوران	شفن۱	۸	۱۲	۲,۰۸۵	۵۳,۹۰۶,۷۷۵	۲۵,۸۵۳	۲۵,۸۵۵	۲۶,۹۳۰	۲۶,۹۳۲	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۲
	صنایع پتروشیمی کرمانشاه	کرماشا۱	۱۱۳	۳۵۲	۱,۹۶۱,۳۲۴	۱۳,۶۶۳,۶۱۸,۹۱۳	۶,۷۱۴	۷,۱۰۰	۶,۹۶۷	۷,۰۰۳	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۳۶
	پتروشیمی خارک	شخارک۱	۱۱۰	۶۵۷	۲,۴۴۵,۵۰۵	۳۹,۸۱۵,۱۴۹,۲۹۱	۱۵,۳۰۱	۱۶,۴۰۰	۱۶,۱۷۴	۱۵,۸۱۰	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۳۶۴
	پتروشیمی‌شیراز	شیراز۱	۳۸	۸۳	۴۶۷,۰۵۹	۱,۶۱۲,۳۰۷,۷۸۶	۳,۳۷۷	۳,۵۷۰	۳,۵۱۰	۳,۵۳۶	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۲۶
	توسعه معادن روی ایران	کروی۱	۷۲	۱۷۱	۹۲۴,۲۷۲	۱,۶۷۳,۲۷۶,۸۵۱	۱,۷۸۱	۱,۸۶۰	۱,۸۰۷	۱,۷۹۸	۱۳۹۳/۱۰/۳۰	۹
	لیزینگ رایان سایپا	ولساپا۱	۴۴۰	۲,۱۱۱	۳۳,۱۶۴,۲۱۵	۵۴,۲۴۱,۰۵۰,۶۳۱	۱,۵۷۰	۱,۶۹۷	۱,۶۸۸	۱,۶۰۲	۱۳۹۳/۱۰/۲۳	۸۶
	سرمایه گذاری شاهد	ثشاهد۱	۴۵۱	۱,۶۵۲	۱۸,۶۳۷,۹۷۴	۲۴,۰۹۶,۹۴۶,۳۹۸	۱,۲۳۴	۱,۳۳۴	۱,۳۲۸	۱,۳۰۹	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۱۹
	سرمایه گذاری ساختمان‌ایران	وساخت۱	۴۲۳	۱,۴۲۹	۱۰,۲۴۰,۹۵۹	۲۸,۰۸۶,۳۷۵,۲۷۹	۲,۶۰۰	۲,۸۳۹	۲,۸۱۱	۳,۰۷۷	۱۳۹۳/۱۰/۲۴	-۲۶۶
	سرمایه‌گذاری‌صندوق‌بازنشستگی	وصندوق۱	۱۲۳	۲۸۲	۴,۵۷۰,۵۲۷	۱۰,۹۲۶,۲۹۳,۷۶۰	۲,۳۸۸	۲,۴۰۷	۲,۴۰۲	۲,۵۰۷	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۰۵
	سرمایه‌گذاری‌بهمن	وبهمن۱	۲۱	۱۷۰	۴۳۵,۴۶۵	۸۰۲,۲۸۴,۲۲۱	۱,۸۰۰	۱,۸۹۹	۱,۸۳۱	۱,۸۲۴	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۷
	سیمان فارس و خوزستان	سفارس۱	۱۵۹	۵۳۳	۵,۱۶۱,۶۹۴	۹,۲۰۵,۰۳۸,۶۰۷	۱,۷۰۰	۱,۸۳۵	۱,۸۳۴	۱,۷۵۸	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۷۶
	سیمان کرمان	سکرما۱	۱۳۳	۲۵۶	۳۸۷,۵۰۵	۳,۲۳۶,۱۱۱,۴۹۹	۸,۲۰۰	۸,۷۹۰	۸,۳۶۰	۸,۴۷۸	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۱۸
	سرمایه گذاری صنعت ومعدن	وصنعت۱	۱۲۵	۳۹۲	۲,۳۶۴,۱۷۹	۳,۲۰۰,۹۶۲,۶۲۸	۱,۳۰۲	۱,۴۰۶	۱,۳۸۶	۱,۳۴۱	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۴۵
	سرمایه‌گذاری سپه	وسپه۱	۱۳۳	۵۳۱	۱۳,۴۳۶,۹۴۷	۲۹,۰۶۳,۳۴۵,۵۴۸	۲,۰۸۰	۲,۲۵۰	۲,۱۸۶	۲,۱۹۸	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۲
	سیمان‌شاهرود	سرود۱	۳۵	۷۳	۱۶۲,۶۴۲	۶۰۵,۲۷۰,۳۴۶	۳,۶۲۷	۳,۸۸۴	۳,۷۶۷	۳,۷۹۱	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۲۴
	سیمان‌سپاهان	سپاها۱	۶۶	۲۵۴	۱,۵۹۱,۹۹۳	۱,۹۹۰,۵۹۹,۵۱۵	۱,۲۲۲	۱,۲۸۴	۱,۲۶۰	۱,۲۲۲	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۳۸
	سیمان تهران	ستران۱	۳۷	۷۷	۴۵۹,۶۶۷	۱,۳۱۶,۱۳۰,۰۲۳	۲,۸۴۱	۲,۸۸۰	۲,۹۳۶	۲,۹۹۹	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۶۳
	سیمان‌ارومیه	ساروم۱	۴	۴	۴,۱۵۳	۲۹,۶۹۸,۶۵۶	۷,۱۵۱	۷,۱۵۲	۷,۴۴۵	۷,۴۴۹	۱۳۹۳/۱۰/۲۳	-۴
	تایدواترخاورمیانه	حتاید۱	۲۷۰	۹۰۶	۴,۷۱۷,۵۸۷	۱۹,۵۷۷,۳۲۳,۸۳۸	۳,۹۳۱	۴,۴۸۹	۴,۴۵۶	۴,۰۹۴	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۳۶۲
	سرمایه‌گذاری‌توکافولاد)هلدینگ	وتوکا۱	۱۵۹	۴۲۵	۳,۱۸۳,۲۵۶	۴,۲۱۲,۸۱۱,۶۱۵	۱,۲۵۳	۱,۴۰۳	۱,۳۴۹	۱,۳۸۶	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۳۷

	نام شرکت -سهامی عام	نماد	تعداد خریدار نفر	تعداد دفعات	تعداد سهام معامله شده	جمع معاملات به ریال	پایین ترین قیمت	بالاترین قیمت	قیمت پایانی	قیمت معامله قبلی	تاریخ معامله قبلی	تغییر قیمت به ریال
	توسعه صنایع بهشهر)هلدینگ	وبشهر۱	۳۳۸	۹۴۴	۶,۳۸۵,۹۶۹	۱۲,۹۳۲,۷۸۸,۷۳۲	۱,۹۵۴	۲,۰۸۹	۲,۰۷۲	۲,۰۲۳	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۴۹
	سرمایه گذاری پارس توشه	وتوشه۱	۷۵	۲۲۵	۱,۳۵۷,۶۷۹	۳,۴۷۴,۱۰۴,۳۷۹	۲,۴۹۴	۲,۶۴۱	۲,۵۶۱	۲,۵۴۰	۱۳۹۳/۱۰/۲۳	۲۱
	ح .فولاد مبارکه اصفهان	فولادح۱	۳۲	۷۷۸	۳۷,۸۵۸,۸۴۲	۳۴,۱۰۱,۱۱۹,۵۸۷	۹۰۰	۹۲۰	۹۰۱	۱,۴۷۶	۱۳۹۳/۰۷/۲۳	-۵۷۵
	ح ملی صنایع مس ایران	فملیح۱	۱۶۳	۹۳۲	۶,۳۲۲,۸۰۲	۳,۶۶۰,۲۷۹,۸۶۶	۵۴۷	۶۱۸	۵۹۱	۶۱۵	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۲۴
	ح .پتروشیمی‌شیراز	شیرازح۱	۳۳	۷۷	۲۱۷,۰۱۳	۴۷۷,۹۵۷,۶۸۸	۲,۰۶۸	۲,۲۹۰	۲,۲۸۳	۲,۱۲۰	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۱۶۳
	ح لیزینگ رایان سایپا	ولساپاح۱	۵۶۲	۹,۰۲۱	۸۵,۴۶۱,۹۹۳	۵۱,۴۰۵,۳۲۶,۳۲۰	۵۲۳	۶۴۳	۶۲۹	۵۹۳	۱۳۹۳/۱۰/۲۳	۳۶
	ح سرمایه گذاری‌صنعت ومعدن	وصنعتح۱	۲۵۷	۱,۳۴۹	۲۴,۳۴۷,۸۵۲	۵,۳۱۵,۲۰۰,۸۹۳	۱۹۱	۲۵۹	۲۱۶	۲۶۷	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۵۱
	ح .توکافولاد)هلدینگ	وتوکاح۱	۲۷۷	۱,۹۳۹	۲۵,۶۳۸,۵۰۸	۹,۲۵۲,۷۰۳,۹۷۲	۳۲۶	۴۰۴	۳۵۰	۴۰۴	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۵۴
	ح .صنایع بهشهر)هلدینگ	وبشهرح۱	۱۲۰	۷۰۶	۷,۴۰۸,۸۱۲	۷,۲۱۶,۶۵۰,۴۵۵	۹۱۱	۱,۰۲۰	۹۹۶	۹۹۳	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۳
	جمع تابلو اصلی		**۱۴,۲۵۸**	**۶۱,۹۱۱**	**۸۵۲,۶۶۷,۸۳۰**	**۱,۲۳۹,۸۸۵,۰۳۹,۱۵۵**						
تابلو فرعی	داروسازی امین	دامین۱	۵۰	۱۶۱	۷۴۵,۷۵۳	۲,۵۷۰,۹۱۷,۴۷۸	۳,۴۳۳	۳,۶۰۰	۳,۴۴۷	۳,۶۰۳	۱۳۹۳/۱۰/۳۰	-۱۵۶
	بیمه آسیا	آسیا۱	۱۲۶	۴۳۱	۷,۵۱۸,۷۲۷	۹,۳۸۲,۲۱۸,۵۵۳	۱,۲۰۱	۱,۲۸۵	۱,۲۶۷	۱,۳۱۲	۱۳۹۳/۱۰/۲۹	-۴۵
	سرمایه گذاری پردیس	پردیس۱	۱۱۴	۵۲۳	۳,۲۱۱,۹۱۴	۳,۲۲۷,۷۵۷,۷۶۴	۹۹۰	۱,۰۳۵	۱,۰۱۹	۱,۰۰۴	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۱۵
	مس شهیدباهنر	فباهنر۱	۱۳۳	۵۴۸	۴,۳۸۵,۹۷۶	۷,۹۸۰,۷۳۴,۷۳۹	۱,۷۲۰	۱,۹۰۰	۱,۸۹۹	۱,۷۷۷	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۱۲۲
	سرمایه‌گذاری‌بوعلی	وبوعلی۱	۴	۵	۴۰,۰۵۱	۸۴,۱۱۷,۱۰۰	۲,۱۰۰	۲,۱۰۱	۲,۱۸۳	۲,۱۸۸	۱۳۹۳/۱۰/۳۰	-۵
	بیمه دانا	دانا۱	۱۹۸	۵۵۳	۴,۱۲۸,۳۳۶	۵,۵۹۳,۱۰۳,۹۷۸	۱,۳۰۰	۱,۴۲۴	۱,۳۸۹	۱,۴۰۲	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۳
	سرمایه گذاری صنعت بیمه	وبیمه۱	۲۶۶	۹۰۸	۸,۲۱۰,۳۳۵	۷,۸۹۸,۷۹۴,۲۶۲	۹۲۳	۹۹۸	۹۹۶	۱,۰۶۰	۱۳۹۳/۱۰/۲۷	-۶۴
	بیمه ملت	ملت۱	۳۵	۱۰۱	۵۸۰,۰۷۷	۱,۰۵۴,۷۰۹,۸۰۸	۱,۷۵۳	۱,۸۸۹	۱,۸۲۸	۱,۸۳۲	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۴
	گروه‌صنعتی‌بوتان	لبوتان۱	۲۰	۱۸۵	۳,۵۳۹,۴۳۸	۱۰,۷۴۶,۴۵۱,۱۹۲	۲,۹۰۴	۳,۱۵۹	۳,۰۳۰	۳,۰۳۸	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۸
	پست بانک ایران	وپست۱	۴۶۴	۱,۵۴۴	۱۴,۴۶۲,۷۲۰	۱۹,۸۴۵,۹۱۲,۶۳۳	۱,۳۳۰	۱,۴۳۳	۱,۴۰۳	۱,۴۱۸	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۵
	چینی ایران	کچینی۱	۱۲۹	۳۲۹	۱,۴۲۰,۷۲۸	۴,۱۴۴,۴۶۹,۲۱۳	۲,۸۰۰	۳,۲۴۰	۲,۹۵۳	۳,۱۳۸	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۸۵
	کنتورسازی‌ایران	آکنتور۱	۱۸۶	۵۲۳	۹۸۴,۴۸۹	۶,۹۰۰,۱۲۲,۹۲۳	۶,۸۰۰	۷,۴۳۸	۷,۱۰۳	۷,۴۸۴	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۳۸۱
	البرزدارو	دالبر۱	۲۶	۱۲۰	۲۵۰,۵۶۴	۲,۷۰۴,۵۷۹,۱۱۰	۱۰,۳۰۱	۱۱,۰۶۹	۱۰,۸۰۶	۱۰,۶۹۰	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۱۱۶
	داروسازی فارابی	دفارا۱	۱۷	۳۵	۶۲,۴۲۱	۶۱۲,۵۴۴,۶۹۲	۹,۸۱۳	۹,۸۱۶	۱۰,۱۱۹	۱۰,۲۲۵	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۰۶
	داروسازی کوثر	دکوثر۱	۱۱۹	۳۸۷	۱,۳۴۱,۶۹۴	۵,۱۵۸,۸۶۳,۸۷۴	۳,۷۲۰	۴,۰۸۹	۳,۸۶۶	۴,۰۸۱	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۲۱۵
	فولاد آلیاژی ایران	فولاژ۱	۲۷	۶۷	۷۹۱,۲۹۷	۲,۰۸۹,۴۰۸,۱۶۱	۲,۶۴۰	۲,۷۵۰	۲,۶۶۳	۲,۷۵۳	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۹۰
	فولاد امیرکبیرکاشان	فجر۱	۲	۴	۳۷۷	۴,۴۶۵,۹۴۲	۱۱,۸۴۶	۱۱,۸۴۶	۱۲,۳۳۸	۱۲,۳۳۹	۱۳۹۳/۱۰/۳۰	-۱
	فولاد خراسان	فخاس۱	۱	۱	۲۴۷	۱,۴۹۲,۶۲۱	۶,۰۴۳	۶,۰۴۳	۶,۲۹۴	۶,۲۹۴	۱۳۹۳/۱۰/۲۷	۰
	فروسیلیس ایران	فروس۱	۵	۷	۲۹,۳۰۰	۷۴,۲۴۶,۲۰۰	۲,۵۳۴	۲,۵۳۴	۲,۶۳۵	۲,۶۳۹	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۴
	فرآوری‌موادمعدنی‌ایران	فرآور۱	۵۸	۱۴۴	۴۱۰,۹۶۸	۱,۲۳۶,۳۱۲,۹۹۹	۲,۸۸۰	۳,۰۹۰	۳,۰۱۰	۳,۱۶۷	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۵۷
	گروه‌صنایع‌بهشهرایران	وصنا۱	۲۳	۵۴	۱۹۹,۷۹۰	۴۲۰,۷۷۵,۳۰۶	۲,۰۸۰	۲,۲۱۰	۲,۱۳۴	۲,۱۴۴	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۰
	قطعات اتومبیل ایران	ختوقا۱	۳۹	۱۱۵	۱,۰۹۴,۱۳۳	۳,۴۹۷,۲۶۸,۱۳۴	۳,۰۹۳	۳,۳۰۰	۳,۲۱۹	۳,۲۱۸	۱۳۹۳/۱۰/۲۸	۱
	گسترش‌سرمایه‌گذاری‌ایران‌خودرو	خگستر۱	۴۹۷	۱,۴۲۳	۱۱,۸۴۵,۳۸۹	۳۱,۵۹۳,۵۹۰,۹۸۵	۲,۵۸۵	۲,۷۹۶	۲,۶۸۸	۲,۷۸۹	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۰۱
	ایران‌ارقام	مرقام۱	۲۵	۹۳	۶۴۶,۷۷۶	۱,۷۴۳,۲۴۵,۷۵۶	۲,۶۱۲	۲,۸۰۰	۲,۷۰۱	۲,۷۳۸	۱۳۹۳/۱۰/۳۰	-۳۷
	ایران خودرو	خودرو۱	۱,۳۶۲	۵,۷۸۷	۹۵,۶۲۷,۳۰۵	۲۳۶,۳۰۲,۱۷۴,۳۰۵	۲,۳۰۰	۲,۵۵۹	۲,۵۳۱	۲,۳۳۹	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۱۹۲
	سرمایه گذاری خوارزمی	وخارزم۱	۴۲۱	۱,۸۰۹	۲۴,۴۳۷,۵۹۷	۳۱,۰۸۷,۳۰۳,۱۰۸	۱,۲۱۰	۱,۳۱۸	۱,۳۰۸	۱,۲۳۴	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۷۴
	بیمه پارسیان	پارسیان۱	۲۴	۱۱۶	۳۴۸,۳۱۲	۶۷۱,۵۶۶,۷۸۷	۱,۹۰۳	۱,۹۹۹	۱,۹۶۹	۱,۹۹۳	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۲۴
	کارخانجات تولیدی شهید قندی	بکام۱	۲۹۹	۹۱۸	۸,۰۲۲,۴۳۰	۱۱,۸۳۴,۹۲۱,۵۵۰	۱,۳۵۲	۱,۶۰۵	۱,۳۹۸	۱,۶۳۰	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۲۳۲
	پارس خزر	لخزر۱	۸	۲۱	۷۵,۶۸۵	۵۷۷,۱۲۷,۰۷۷	۷,۵۴۷	۷,۹۹۵	۷,۸۰۸	۸,۰۰۶	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۹۸
	لوله‌وماشین‌سازی‌ایران	فلوله۱	۱۶۱	۴۷۹	۳,۶۳۰,۹۰۸	۳,۷۷۵,۲۲۷,۶۳۰	۱,۰۰۸	۱,۰۷۵	۱,۰۷۱	۱,۰۶۵	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۶
	پارس مینو	غپینو۱	۵۹	۲۰۸	۱,۱۳۱,۴۷۱	۳,۲۵۶,۶۳۱,۵۳۰	۲,۷۵۷	۲,۹۶۹	۲,۹۰۴	۲,۸۵۹	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۴۵
	مارگارین	غمارگ۱	۵۹	۱۶۰	۵۱۲,۸۷۱	۱,۵۶۴,۷۵۸,۵۸۰	۲,۹۴۷	۳,۲۴۶	۳,۰۸۳	۳,۱۲۲	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۳۹
	موتورسازان‌تراکتورسازی‌ایران	خموتور۱	۱۳۵	۵۰۲	۲,۱۳۷,۹۷۵	۵,۸۴۰,۱۲۷,۶۰۸	۲,۵۹۵	۲,۹۰۰	۲,۷۷۵	۲,۸۳۹	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۶۴
	سرمایه‌گذاری صنعت نفت	ونفت۱	۳۰۸	۱,۲۰۵	۷,۷۵۱,۸۰۳	۱۹,۸۱۹,۷۹۶,۲۱۸	۲,۴۵۱	۲,۶۵۵	۲,۶۴۸	۲,۷۸۸	۱۳۹۳/۱۰/۲۲	-۱۴۰
	نیروترانس	بنیرو۱	۵۷	۱۶۸	۴۸۹,۷۵۸	۲,۴۶۴,۶۵۰,۷۷۸	۴,۶۱۰	۵,۲۰۱	۵,۱۲۴	۴,۷۵۸	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۳۶۶
	نیرو محرکه	خمحرکه۱	۱۳۳	۴۲۶	۲,۰۲۴,۹۱۷	۴,۱۷۱,۹۱۴,۸۱۸	۱,۹۹۶	۲,۱۶۸	۲,۰۷۴	۲,۱۴۹	۱۳۹۳/۱۰/۳۰	-۷۵
	پاکسان	شپاکسا۱	۱۸۹	۶۳۲	۲,۵۲۸,۰۶۹	۱۰,۱۶۳,۶۵۴,۱۰۷	۳,۸۲۱	۴,۲۵۰	۳,۹۱۲	۴,۴۲۱	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۵۰۹
	پتروشیمی پردیس	شپدیس۱	۱۲۱	۴۳۹	۱,۳۷۴,۶۹۸	۲۰,۵۶۲,۲۷۹,۱۸۶	۱۴,۸۰۰	۱۵,۳۰۰	۱۵,۰۶۴	۱۵,۲۳۰	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۶۶
	سرمایه‌گذاری رنا)هلدینگ	ورنا۱	۴۹۴	۱,۷۴۵	۲۵,۵۴۷,۸۰۲	۲۴,۶۱۹,۲۴۰,۱۲۵	۹۳۴	۱,۰۲۲	۱,۰۰۴	۹۷۲	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۳۲
	صنعتی آما	فاما۱	۳	۵	۲۱,۶۶۲	۱۰۱,۳۳۱,۱۷۴	۴,۶۷۷	۴,۶۸۰	۴,۸۶۳	۴,۸۷۴	۱۳۹۳/۱۰/۳۰	-۱۱
	صنعتی بهشهر	غبشهر۱	۱۴۶	۵۴۳	۳,۱۹۲,۱۷۰	۲۲,۱۵۲,۵۲۴,۷۱۸	۶,۶۰۵	۷,۱۴۶	۷,۱۱۲	۶,۸۰۴	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۳۰۸
	سیمان داراب	ساراب۱	۶۲	۱۶۴	۸۲۴,۲۴۵	۱,۵۱۷,۸۵۴,۷۹۴	۱,۷۸۴	۱,۸۹۵	۱,۸۵۵	۱,۹۳۱	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۷۶
	سیمان فارس نو	سفانو۱	۱۳	۱۹	۱۷,۲۴۰	۹۹,۹۷۲,۲۴۴	۵,۷۱۰	۵,۹۱۰	۵,۶۹۲	۵,۶۸۶	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۶
	سیمان‌غرب	سغرب۱	۳۹	۱۳۳	۶۶۶,۷۵۵	۲,۸۸۵,۶۳۴,۵۷۶	۴,۱۹۸	۴,۴۲۱	۴,۴۰۶	۴,۵۳۰	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۲۴
	سیمان‌هگمتان	سهگمت۱	۵	۵	۱۵,۱۰۰	۶۴,۳۱۰,۹۰۰	۴,۲۵۹	۴,۲۵۹	۴,۴۲۹	۴,۴۳۶	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۷

تابلو فرعی

نام شرکت -سهامی عام	نماد	تعداد خریدار نفر	تعداد دفعات	تعداد سهام معامله شده	جمع معاملات به ریال	پایین ترین قیمت	بالاترین قیمت	قیمت پایانی	قیمت معامله قبلی	تاریخ معامله قبلی	تغییر قیمت به ریال
سیمان شمال	سشمال۱	۳۹	۱۳۸	۹۷۰,۵۹۷	۲,۴۹۲,۶۷۱,۳۰۳	۲,۴۶۱	۲,۶۵۹	۲,۵۶۰	۲,۷۱۵	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۵۵
ساپیا	خساپا۱	۵۵۳	۳,۹۹۹	۳۹,۶۲۸,۵۴۲	۴۷,۰۵۸,۰۵۲,۶۷۱	۱,۱۰۰	۱,۲۳۲	۱,۲۲۷	۱,۱۳۳	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۹۴
سیمان خزر	سخزر۱	۳	۱۱	۲۱۱,۰۸۷	۹۴۶,۷۲۵,۱۹۵	۴,۴۸۵	۴,۴۸۵	۴,۴۸۵	۴,۶۷۱	۱۳۹۳/۱۰/۲۸	-۱۸۶
سیمان کردستان	سکرد۱	۷	۸	۱۰,۰۷۴	۳۱,۵۱۴,۱۹۲	۳,۱۲۸	۳,۱۲۹	۳,۲۵۴	۳,۲۵۹	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۵
سرمایه‌گذاری‌نیرو	ونیرو۱	۴۷	۸۲	۴۴۸,۹۰۵	۵۶۲,۱۱۵,۱۱۴	۱,۲۰۷	۱,۳۰۰	۱,۲۴۸	۱,۳۶۷	۱۳۹۳/۱۰/۲۳	-۱۱۹
سیمان شرق	سشرق۱	۲۳۲	۹۰۹	۵,۶۸۴,۶۴۳	۶,۸۴۴,۷۱۲,۶۴۵	۱,۱۴۵	۱,۲۶۶	۱,۲۶۲	۱,۱۶۰	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۱۰۲
سیمان صوفیان	سصوفی۱	۴	۴	۲,۰۳۴	۸,۴۱۶,۶۹۲	۴,۱۳۸	۴,۱۳۸	۴,۳۱۰	۴,۳۱۰	۱۳۹۳/۱۰/۲۰	۰
سرمایه‌گذاری‌توسعه‌ملی	وتوسم۱	۶۷	۲۸۷	۸۸۶,۲۹۵	۲,۷۱۳,۱۵۳,۶۸۸	۲,۹۹۰	۳,۱۲۰	۳,۰۶۲	۳,۰۶۰	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۲
تولیدمحورخودرو	خمحور۱	۳۶	۹۷	۵۶۱,۴۹۷	۱,۱۸۸,۷۳۰,۹۴۴	۲,۰۷۰	۲,۲۲۸	۲,۱۲۳	۲,۱۸۲	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۵۹
سرمایه گذاری توسعه صنعتی ایران	وتوصا۱	۱۹۹	۴۲۸	۳,۰۵۷,۱۳۵	۳,۰۳۶,۹۱۴,۶۸۷	۹۵۱	۱,۰۴۳	۱,۰۰۷	۱,۰۲۰	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۳
تراکتورسازی‌ایران	تایرا۱	۲۱۳	۹۱۷	۸,۲۹۲,۸۱۷	۳۶,۷۶۱,۶۹۷,۳۳۹	۴,۳۴۵	۴,۶۵۰	۴,۶۲۵	۴,۵۲۶	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۹۹
بانک سینا	وسینا۱	۱۶۵	۵۷۱	۶,۶۰۰,۸۲۳	۸,۱۸۸,۹۳۳,۲۳۴	۱,۲۱۱	۱,۲۸۱	۱,۲۵۷	۱,۲۷۸	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۲۱
ح.بیمه پارسیان	پارسیانح۱	۷	۳۹	۱۴۶,۷۶۶	۱۱۴,۷۳۹,۲۲۳	۷۸۰	۷۸۶	۷۸۲	۸۴۷	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۶۵
ح .بانک سینا	وسیناح۱	۱۶۸	۱,۱۹۲	۱۷,۲۸۹,۰۸۰	۵,۱۱۶,۷۶۶,۳۳۷	۲۶۵	۳۲۵	۲۸۸	۳۰۱	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۳

بازار دوم

بازار دوم

نام شرکت -سهامی عام	نماد	تعداد خریدار نفر	تعداد دفعات	تعداد سهام معامله شده	جمع معاملات به ریال	پایین ترین قیمت	بالاترین قیمت	قیمت پایانی	قیمت معامله قبلی	تاریخ معامله قبلی	تغییر قیمت به ریال
توریستی ورفاهی آبادگران ایران	ثاباد۱	۴۱۲	۱,۵۷۹	۱۲,۳۳۰,۱۹۸	۳۲,۰۶۲,۰۷۹,۴۹۳	۲,۵۲۳	۲,۷۳۷	۲,۷۱۷	۲,۷۳۲	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۵
لابراتورداروسازی دکترعبیدی	دعبید۱	۹	۵۶	۲۲۱,۶۷۹	۱,۷۰۶,۳۲۷,۲۲۱	۷,۵۶۰	۷,۸۶۴	۷,۶۶۲	۸,۱۹۱	۱۳۹۳/۱۰/۳۰	-۵۲۹
آلومینیوم‌ایران	فایرا۱	۷۱	۱۸۸	۵۰۲,۸۴۸	۳,۴۱۱,۹۰۵,۴۹۷	۶,۶۷۱	۶,۹۹۰	۶,۸۳۶	۶,۹۲۵	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۸۹
کاشی الوند	کلوند۱	۳	۶	۶,۲۳۰	۱۲,۰۱۷,۶۷۰	۱,۹۲۹	۱,۹۲۹	۲,۰۰۷	۲,۰۰۹	۱۳۹۳/۱۰/۳۰	-۲
معدنی املاح ایران	شاملا۱	۲۹	۷۴	۱۳۲,۶۷۹	۱,۵۲۶,۱۴۳,۴۸۴	۱۱,۳۹۲	۱۱,۹۰۰	۱۱,۶۴۹	۱۱,۹۴۸	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۲۹۹
سرمایه گذاری آتیه دماوند	واتی۱	۱۴۸	۵۳۸	۲,۴۲۰,۹۷۷	۸,۴۲۶,۸۷۱,۵۳۱	۳,۳۳۰	۳,۶۳۴	۳,۵۷۹	۳,۴۳۰	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۱۴۹
صنایع آذرآب	فاذر۱	۸۹۲	۳,۲۵۰	۳۰,۳۱۲,۰۷۸	۷۸,۲۲۸,۵۵۶,۳۸۶	۲,۴۱۰	۲,۶۹۵	۲,۶۹۱	۲,۵۸۹	۱۳۹۳/۱۰/۳۰	۱۰۲
ساپیاآذین	خاذین۱	۶۱	۲۷۰	۱,۷۶۱,۰۷۸	۴,۴۹۹,۹۹۶,۴۶۹	۲,۴۳۸	۲,۷۵۲	۲,۷۵۲	۲,۶۷۰	۱۳۹۳/۱۰/۳۰	۸۲
معادن بافق	کبافق۱	۱۵۰	۴۰۸	۱,۰۲۵,۹۲۲	۳,۸۴۸,۳۸۵,۷۷۸	۳,۶۰۰	۳,۸۹۹	۳,۷۱۴	۳,۴۰۵	۱۳۹۳/۱۰/۳۰	۳۰۹
باما	کاما۱	۳۶	۱۳۸	۳۸۱,۴۲۵	۳,۱۴۶,۳۶۷,۴۶۹	۷,۸۵۰	۸,۴۸۹	۸,۳۸۸	۸,۱۰۶	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۲۸۲
گروه صنعتی بارز	پکرمان۱	۳۹	۱۲۳	۴۹۰,۶۰۸	۵,۱۸۷,۵۹۷,۹۸۸	۱۰,۴۱۰	۱۰,۶۵۶	۱۰,۷۷۶	۱۱,۱۰۰	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۳۲۴
بهنوش ایران	غبهنوش۱	۳۸	۷۷	۲۴۳,۳۷۰	۱,۲۴۳,۷۵۵,۲۲۵	۵,۰۸۸	۵,۳۰۰	۵,۱۱۱	۷,۵۹۲	۱۳۹۳/۱۰/۳۰	-۲,۴۸۱
تولیدی‌گرانیت‌بهسرام	کهرام۱	۲۷	۶۸	۲۸۷,۳۶۵	۵۸۶,۴۰۷,۷۲۲	۱,۹۷۰	۲,۰۸۸	۲,۰۳۵	۲,۰۰۸	۱۳۹۳/۱۰/۲۴	۲۷
بین‌المللی‌توسعه‌ساختمان	ثاخت۱	۸۹	۳۴۵	۳,۷۶۴,۸۴۸	۵,۳۷۴,۰۶۶,۶۴۷	۱,۳۸۲	۱,۴۶۰	۱,۴۲۷	۱,۳۷۷	۱۳۹۳/۱۰/۲۸	۵۰
چرخشگر	خچرخش۱	۳۶	۱۳۱	۱,۰۷۸,۶۳۳	۲,۶۲۵,۲۳۲,۷۴۵	۲,۴۳۲	۲,۴۷۸	۲,۴۳۴	۲,۵۳۳	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۹۹
کشت و صنعت چین چین	غچین۱	۲۵	۶۹	۸۴,۶۸۷	۱,۶۵۳,۲۹۰,۳۹۳	۱۹,۰۰۱	۲۰,۶۰۰	۱۹,۴۵۰	۲۰,۰۵۲	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۶۰۲
سرمایه گذاری توسعه صنایع سیمان	سیدکو۱	۳۴۴	۱,۷۱۸	۲۴,۴۹۴,۶۲۱	۳۶,۷۹۱,۱۹۸,۲۰۶	۱,۵۰۰	۱,۵۳۹	۱,۵۱۰	۱,۵۰۰	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۱۰
کمباین سازی ایران	تکمبا۱	۶۷	۹۵	۵۶۱,۲۵۵	۵۷۹,۰۸۶,۳۱۶	۱,۰۰۳	۱,۱۱۸	۱,۰۲۸	۱,۱۶۴	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۳۶
کربن ایران	شکربن۱	۳۱۲	۹۹۰	۴,۶۸۱,۹۷۴	۹,۹۸۴,۸۱۵,۱۶۴	۲,۰۴۱	۲,۳۶۰	۲,۱۲۴	۲,۳۷۰	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۲۴۶
داروسازی ابوریحان	دابور۱	۱۱	۱۶	۱۶,۶۳۵	۳۴۹,۶۴۳,۳۲۹	۲۰,۷۶۰	۲۱,۹۹۷	۲۱,۵۲۸	۲۱,۶۸۷	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۵۹
داده‌پردازی‌ایران	مداران۱	۳۹۳	۱,۵۸۹	۶,۹۶۵,۸۲۸	۱۱,۱۸۸,۹۷۴,۲۰۳	۱,۵۶۱	۱,۶۷۳	۱,۶۶۸	۱,۶۵۸	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۱۰
داروسازی زاگرس فارمد پارس	ددام۱	۱۷	۶۵	۸۱,۹۳۳	۶۰۶,۸۲۱,۵۹۹	۷,۱۸۶	۷,۸۰۳	۷,۵۰۶	۷,۷۴۴	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۲۳۸
شیمی داروئی داروپخش	دشیمی۱	۵	۸	۲۴,۳۲۸	۱۶۵,۶۲۰,۳۴۰	۶,۸۰۶	۶,۸۲۰	۷,۰۰۳	۷,۱۰۴	۱۳۹۳/۱۰/۳۰	-۱۰۱
دشت مرغاب	غدشت۱	۹	۲۴	۱۹,۲۲۴	۱۹۳,۰۱۷,۷۷۰	۹,۸۸۶	۱۰,۸۶۲	۱۰,۲۹۵	۱۰,۴۷۷	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۸۲
معدنی دماوند	کدما۱	۷	۱۲	۱۱,۸۰۷	۹۶,۲۷۲,۲۵۸	۸,۱۳۳	۸,۲۹۴	۷,۹۷۵	۷,۸۲۱	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۱۵۴
دوده صنعتی پارس	شدوص۱	۴۴	۱۲۷	۶۰۹,۱۷۴	۱,۶۶۴,۱۱۴,۲۳۱	۲,۶۴۲	۲,۸۷۴	۲,۷۲۰	۲,۸۷۲	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۵۲
داروسازی اسوه	داسوه۱	۳۵	۶۴	۸۷,۴۱۲	۱,۳۴۵,۲۳۸,۴۲۴	۱۵,۱۴۰	۱۶,۰۵۰	۱۵,۶۸۷	۱۵,۸۵۹	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۷۲
درخشان تهران	پدرخش۱	۲	۲	۴۷۳	۲,۱۱۹,۰۵۳	۴,۴۷۹	۴,۴۸۱	۴,۶۶۳	۴,۶۶۷	۱۳۹۳/۱۰/۳۰	-۴
دارویی رازک	درازک۱	۲۹	۷۳	۴۸,۴۸۸	۱,۴۳۰,۶۳۵,۱۶۰	۲۸,۱۷۱	۳۰,۱۰۰	۲۹,۳۲۷	۲۹,۲۷۲	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۵۵
داروسازی سینا	دسینا۱	۲۷	۴۵	۳۴,۲۱۹	۴۴۴,۸۸۱,۲۷۸	۱۲,۹۶۴	۱۳,۴۰۰	۱۳,۴۲۰	۱۳,۵۲۹	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۰۹
سرمایه گذاری دارویی تامین	تیپیکو۱	۴۵	۲۵۲	۲,۱۹۳,۹۵۷	۱۰,۰۹۳,۲۵۷,۹۲۷	۴,۴۵۱	۴,۷۰۹	۴,۶۱۴	۴,۶۲۷	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۳
داروسازی‌زهراوی	دزهراوی۱	۱۸	۴۱	۱۵۷,۸۴۲	۷,۷۷۴,۲۴۱,۲۷۳	۴۸,۴۱۵	۵۰,۴۳۵	۴۸,۴۱۵	۵۲,۵۳۶	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۴,۱۲۱
فیبر ایران	چفیبر۱	۴۲	۲۰۶	۱۹۷,۰۹۹	۶۵۰,۶۷۵,۰۰۰	۳,۰۸۵	۳,۴۱۶	۳,۴۱۶	۳,۲۱۱	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	۲۰۵
فنرسازی‌زر	خزر۱	۲۷	۶۵	۳۶۹,۰۳۰	۶۳۲,۲۹۵,۵۲۲	۱,۶۲۰	۱,۸۸۸	۱,۷۰۸	۱,۸۵۳	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱۴۵
فرآورده‌های تزریقی ایران	دفرا۱	۱۰	۱۸	۳۸,۶۸۳	۳۱۱,۹۲۳,۳۲۷	۸,۰۰۶	۸,۲۰۹	۸,۳۳۲	۸,۴۱۲	۱۳۹۳/۱۰/۳۰	-۸۰
فولادکاویان	فوکا۱	۱	۱	۹,۹۲۰	۳۳,۴۱۰,۵۶۰	۳,۳۶۸	۳,۳۶۸	۳,۲۴۱	۳,۲۳۹	۱۳۹۳/۱۰/۲۴	۲
گلوکوزان	غگل۱	۳۶	۶۴	۳۵,۱۶۳	۱,۴۴۲,۱۱۱,۵۵۱	۳۹,۵۰۹	۴۲,۶۷۳	۴۱,۱۰۰	۱۹,۷۵۵	۱۳۹۳/۱۰/۲۳	۲۱,۳۴۵
قنداصفهان	قصفها۱	۵۸	۱۶۶	۵۲۴,۸۹۷	۱,۴۲۴,۲۶۱,۷۴۷	۲,۷۰۰	۲,۸۴۰	۲,۷۱۱	۲,۹۶۰	۱۳۹۳/۱۰/۲۹	-۲۴۹
شهد	قشهد۱	۶	۷	۲,۹۸۰	۱۹,۵۱۹,۰۸۸	۶,۴۰۰	۶,۹۰۰	۶,۶۴۴	۶,۶۴۹	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۵
قند لرستان	قلرست۱	۴۵	۸۶	۷۷,۳۵۸	۱,۲۲۱,۱۸۴,۰۵۷	۱۵,۳۲۷	۱۶,۶۰۰	۱۵,۹۰۹	۱۶,۹۶۱	۱۳۹۳/۱۱/۰۱	-۱,۰۵۲

براساس آمار تسهیلات پرداختی بانک‌ها به بخش‌های مختلف اقتصاد در ۶ ماهه ۱۳۹۳

صنعت و معدن ۳۱/۸ درصد از تسهیلات بانکی را دریافت کرد

گروه اقتصاد: مجموعه بانک‌های دولتی، دولتی خصوصی شده و بانک‌های خصوصی کشور در طول ۶ ماه نخست سال ۱۳۹۳ در مجموع رقمی نزدیک به ۱۴۶ هزار و ۳۳۳ میلیارد تومان انواع تسهیلات و وام‌های بانکی به متقاضیان در بخش‌های مختلف اقتصادی کشور پرداخت کرده‌اند که این رقم در مقایسه با ۱۰۴ هزار و ۵۷۴ میلیارد تومان تسهیلات پرداخت شده در ۶ ماه نخست سال ۱۳۹۲، تقریبا ۴۰ درصد افزایش پیدا کرده است.

این اطلاعات که از سامانه جامع اطلاعات مشتریان بانک‌های کشور و براساس گزارش‌های ارسال شده ازسوی شبکه بانک‌های دولتی و خصوصی ایران به این سامانه اطلاعاتی استخراج شده ، نشان می‌دهد که رشد تسهیلات پرداخت شده در ۶ ماهه سال جاری در مقایسه با میزان رشد تسهیلات در ۶ ماه نخست سال گذشته حدود ۱۰ واحد درصد بیشتر شده زیرا براساس آنچه که در گزارش‌های آماری سامانه جامع مشتریان ذکر شده است، مبلغ ۱۰۴ هزار و ۵۷۴ میلیارد تومان تسهیلات پرداختی شبکه بانکی در شش ماهه نخست سال ۱۳۹۲ به بخش‌های گوناگون اقتصادی کشورمان در مقایسه با رقم ۷۹ هزار و ۹۱۸/۶ میلیارد تومان تسهیلاتی که تمامی بانک‌های فعال ایران در ۶ ماه فروردین تا شهریور سال ۱۳۹۱ پرداخت کرده بودند نزدیک به ۳۰/۱ درصد افزایش پیدا کرده بود در حالی که رشد حجم تسهیلات پرداختی بانک‌های کشور در ۶ ماه نخست امسال نسبت به دوره مشابه سال گذشته به حدود ۴۰ درصد رسیده است.

با توجه به آن که متقاضیان تسهیلات و اعتبارات بانکی هنگام ارائه درخواست تسهیلات مورد نیازشان به بانک‌های کشور لزوما باید محل مصرف تسهیلات درخواستی و نیز حوزه اقتصادی که در آن فعالیت دارند را در فرم‌های درخواست اعتبار یا تسهیلات خود ذکر کنند، درگزارش‌های آماری عملکرد شبکه بانکی در زمینه پرداخت تسهیلات نیز حجم تسهیلات و اعتباراتی که بانک‌های کشور به هر یک از بخش‌های مختلف اقتصادی نظیر کشاورزی، صنعت و معدن، مسکن و ساختمان، بازرگانی، خدمات و سایر بخش‌ها و زیرمجموعه‌های آنها پرداخته‌اند نیز به شکل جداگانه اعلام شده است.

مروری بر سهم هر یک از بخش‌های اقتصادی کشور ازمجموع تسهیلات پرداخت شده توسط شبکه بانکی نشان می‌دهد که رتبه هر یک از بخش‌های گوناگون اقتصاد از نظر تسهیلات ارائه شده و سهم این بخش‌ها از وام‌ها و اعتبارات دریافتی در سال‌های گذشته تا به امروز برپایه یک تقسیم‌بندی و سهمیه مشخص اما نانوشته، به طور پیوسته تکرار شده است و در این زمینه، بخش خدمات همیشه بیشترین سهم را از کل تسهیلات پرداختی بانک‌ها به خود اختصاص داده و پس از آن، بخش صنعت و معدن همواره در جایگاه دوم بیشترین مقصد تسهیلات عرضه شده به متقاضیان قرار داشته و دارد.

پس از این دو بخش عمده نیز دو حوزه اقتصادی دیگر شامل مسکن و ساختمان و همچنین بازرگانی قرار می‌گیرند که البته در برخی مقاطع زمانی و به تناوب رتبه خود را با یکدیگر جابه‌جا می‌کنند.

آخرین اطلاعات موجود در این زمینه نیز نشانگر آن است که از مجموع ۱۴۶ هزار و ۳۳۳ میلیارد تومان تسهیلات پرداختی شبکه بانکی در پایان ۶ ماه نخست سال‌جاری، رقمی نزدیک به ۵۲ هزار و ۶۹۲ میلیارد تومان معادل ۳۶ درصد از کل تسهیلات به بخش خدمات کشور پرداخت شده که از این مبلغ تسهیلات پرداخت شده به بخش خدمات، حدود ۵۵/۴ درصد آن صرف تامین سرمایه در گردش مشاغل زیرمجموعه این بخش شده است.

از مجموع باقیمانده تسهیلات بخش خدمات، ۱۰/۶ درصد برای ایجاد فعالیت‌های خدماتی جدید، ۱۱/۷ درصد برای خریداری کالاها و لوازم شخصی مرتبط با حوزه خدمات و ۶/۷ درصد نیز با هدف توسعه فعالیت‌های خدماتی و گسترش دامنه کاری متقاضیان تسهیلات، به‌کار گرفته شده است.

بخش صنعت و معدن به عنوان دومین بخش پرمخاطب تسهیلات بانکی در ۶ ماه نخست سال ۹۳ رقمی بالغ بر ۴۶ هزار و ۶۰۱ میلیارد تومان انواع تسهیلات و اعتبارات بانکی را دریافت کرده که در مجموع شامل ۳۱/۸ درصد کل تسهیلات پرداخت شده در دوره زمانی یاد شده است و از این مبلغ، همان‌طور که می‌توان حدس زد بیشترین حجم آن بابت تامین سرمایه در گردش واحدهای صنعتی و معدنی هزینه شده که در ۶ ماه سال ۱۳۹۳ میزان آن معادل ۷۹/۵ درصد از کل تسهیلات عرضه‌شده به بخش صنعت و معدن بوده و پس از آن، ۹/۵ درصد تسهیلات صرف ایجاد انواع فعالیت‌های جدید مربوط به حوزه‌های صنعت و معدن کشور شده است.

همچنین ۴/۷ درصد از مجموع تسهیلات پرداخت شده در بخش صنعت و معدن صرف توسعه و گسترش فعالیت‌ها و امکانات این دو حوزه پراهمیت شده و ۲/۹ درصد نیز برای خریداری کالاهای شخصی که به نوعی مرتبط با صنایع و معادن بوده‌اند، به‌کار گرفته شده است.

بخش بازرگانی و بخش مسکن و ساختمان دو گروه اصلی دیگر از دریافت‌کنندگان تسهیلات بانک‌ها محسوب می‌شوند که سهم آنها از مجموع تسهیلات به‌طور معمول نزدیک به هم بوده و حتی در پاره‌ای از اوقات جایگاه سوم و چهارم بیشترین دریافت‌کنندگان تسهیلات را با هم تعویض می‌کنند. اما به هر حال، در این گزارش که به ۶ ماه نخست سال ۱۳۹۳ اختصاص دارد، بخش بازرگانی با رقمی در حدود ۱۹ هزار و ۶۹۷ میلیارد تومان، سهمی ۱۳/۵ درصدی از کل تسهیلات بانک‌ها را در اختیار گرفته و بخش مسکن و ساختمان نیز مبلغ ۱۸ هزار و ۱۸۶ میلیارد تومان از تسهیلات شبکه بانکی استفاده کرده که معادل ۱۲/۴ درصد از مجموع تسهیلات پرداخت شده در ۶ ماه نخست سال‌جاری می‌شود. در این گزارش بخش کشاورزی هم با رقمی بیش از ۸ هزار و ۸۱۳ میلیارد تومان، نزدیک به ۶ درصد کل تسهیلات بانک‌ها را به خود اختصاص داده است.

احتمال گران شدن حق بیمه تکمیلی

افزایش ۲/۵برابری تعرفه‌های پزشکی این روزها بحث‌برانگیز شده است؛ به‌طوری‌که در پی اجرای قوانین جدید بیمه سلامت و کتاب تعرفه درمان، کارشناسان شرکت‌های مختلف بیمه که در ارتباط با افزایش شدید هزینه‌های بیمه درمان قرار دارند، نسبت به افزایش ضریب خسارت به بالای ۲۰۰درصد و زیان شدید شرکت‌های بیمه و خروج بسیاری از مردم از بیمه تکمیلی هشدار داده‌اند.

در طرح جدیدی که اجرا شده، تعرفه خدمات پزشکی تغییر کرده و ضریب‌های کار در خدمات پزشکی نزدیک به ۲/۵ برابر افزایش پیدا کرده است. این در شرایطی است که محل هزینه‌کرد بیمه‌های خصوصی در بیمه درمان از محل دریافت حق بیمه از مردم است، بنابراین شرکت‌های بیمه برای اینکه پول خدمات پزشکی را پرداخت کنند، چاره‌ای ندارند جز اینکه حق بیمه تکمیلی را افزایش دهند.

در همین رابطه، محمدابراهیم امین، رییس‌کل بیمه مرکزی گفت: به طور طبیعی شرکت‌ها باید بتوانند حق بیمه‌ای بگیرند که خسارت‌ها را از آن طریق تامین کنند. وی در پاسخ به این پرسش که یعنی حق بیمه تکمیلی ۲/۵ برابر خواهد شد؟ عنوان کرد: به هرحال شرکت‌های بیمه باید بتوانند از محل حق بیمه‌ها، خسارت‌ها را بپردازند؛ بنا نیست که از جیب سهامداران خود خسارت دهند.

رییس‌کل بیمه مرکزی همچنین در پاسخ به این پرسش که شرکت‌های بیمه یک قراردادی با بیمارستان‌های دولتی و خصوصی برای ارائه خدمات بیمه‌های تکمیلی دارند، اما در حال حاضر شرکت‌های بیمه از عمل به تعهدات‌شان سر باز می‌زنند. چرا این شرکت‌ها تمایلی ندارند این قرارداد بسته شود و خدمات بیمه تکمیلی را ارائه دهند؟ تصریح کرد: تا جایی که اطلاع دارم، همه شرکت‌های بیمه‌ای که نیاز به خرید خدمات درمانی دارند، با بیمارستان‌هایی که خدمات را با قیمت مناسب عرضه می‌کنند، قرارداد بستند. بالاخره اگر یک شرکت بیمه‌ای قرارداد بیمه تکمیلی می‌بندد، باید خدمات را از یک جایی بخرد تا عرضه کند.

وی ادامه داد: نکته‌ای که در حال حاضر وجود دارد، این است که این قراردادها همین‌طوری روی هوا بسته نمی‌شود، بلکه باید یک نیازی وجود داشته باشد.

امین توضیح داد: وقتی افراد از شرکت بیمه‌ای خدمات بیمه درمان تکمیلی بخواهند، برای نمونه، هزار نفر از شرکت این خدمات را بخواهند، شرکت بیمه‌ای می‌رود با چند بیمارستان قرارداد می‌بندد. اگر کسی با شرکت بیمه‌ای قرارداد نبندد که دلیلی وجود ندارد برود با بیمارستان قرارداد ببندد.یک مصرف‌کننده‌ای باید وجود داشته باشد که شرکت بیمه‌ای برود برای او خدمات درمانی تهیه کند. وی عنوان کرد: به دنبال افزایش تعرفه‌های درمانی، بسیاری از بیمه‌گذاران به دلیل اینکه حق بیمه‌شان بالا می‌رود، احتمال دارد از اینکه بیمه تکمیلی بخرند، انصراف دهند.

رییس‌کل بیمه مرکزی با بیان اینکه شرکت‌های بیمه اگر مشتری نداشته باشند، نیازی هم به خرید خدمات ندارند، تصریح کرد: شرکت‌های بیمه وقتی می‌روند خدمات درمانی از بیمارستان‌ها می‌خرند و قرارداد می‌بندند که قراردادهای بیمه تکمیلی داشته باشند یا قراردادهای قبلی که داشتند، تمدید شود.

قاضی ویژه معوقات بانکی:

نحوه محاسبه جریمه تاخیر تسهیلات قانونمند نیست

قاضی ویژه معوقات بانکی گفت: نحوه محاسبه جریمه وام‌های بانکی و موسسه‌های مالی و اعتباری قانونمند نیست.

به گزارش ایسنا، قاضی جعفری موحد افزود: نتایج به‌دست آمده موید این است که مبلغ برآورد شده توسط کارشناس رسمی امور بانکی به عنوان بدهی وام‌گیرندگان، با مبلغ برآورد شده به وسیله نرم‌افزار تعبیه شده در سیستم بانک‌ها با اختلاف چشمگیر به نفع بانک‌ها همراه است.

او با بیان اینکه اختلاف یاد شده در میزان بدهی، ناشی از رعایت نکردن دستورالعمل‌ها و مقررات بانک مرکزی و شورای پول و اعتبار نسبت به نحوه محاسبه جریمه تاخیر در نرم‌افزارهای تعبیه شده در بانک‌های مختلف است، اضافه کرد: اصولا سود و جریمه تاخیر تسهیلات در دعاوی بانکی همچون مطالبه خسارت تاخیر بر اساس شاخص بانک مرکزی در دعاوی عادی، از متفرعات دعوی بوده و باید در دادخواست‌های تقدیمی با تفکیک از اصل وام جداگانه قید شود تا اینگونه متفرعات توسط مرجع بی‌طرف همچون کارشناس رسمی بانکی به لحاظ فنی بودن، میزان سود و جریمه تاخیر به‌شکل دقیق برآورد شوند.

قاضی ویژه معوقات بانکی اظهارکرد: با اعمال این شیوه ضمن خارج نشدن دادگاه از اصل بی‌طرفی در دادرسی با واگذار نکردن متفرعات دعوی به احد از دو طرف دعوی، همچون موسسات پولی و بانکی، مطالبات زیاده‌خواهانه، پشتیبانی قوه قضاییه را به همراه نخواهند داشت. جعفری موحد با بیان اینکه رعایت نکردن این موضوع سبب خواهد شد که محاکم به صرف رعایت تشریفات شکلی و ابلاغ اخطاریه با صدور حکم برابر خواسته بانک‌ها و موسسات پولی ضمن خروج از بی‌طرفی، فرآیند سوءاستفاده بعضی بانک‌ها از جهل و ناآگاهی وام گیرنده و ضامن‌ها، مطالبات زیاده‌خواهانه را تکمیل کنند، بیان کرد: در واقع در دعاوی بانکی ارجاع نکردن برآورد میزان بدهی به کارشناس، این تالی فاسد را به همراه دارد که در تمام دادنامه‌ها میزان محکوم به، تابع خواسته و خواهش بانک‌ها و موسسات پولی که اکثراً نیز خصوصی هستند شود.

قاضی جعفری با تاکید براین که محاکم قضایی در پرونده‌های معوقات بانکی به‌واسطه اعتماد به مبلغ برآورد شده اعلامی خواهان یا تراکم کاری در صورت ارجاع به کارشناس، برآورد سود و جریمه تأخیر را که به عنوان متفرعات دعوی مطرح است به مرجع بی‌طرف هم‌چون کارشناس رسمی امور بانکی ارجاع نمی‌دهند که این روند محل اشکال بوده چرا که متفرعات دعوی باید توسط مرجع بی‌طرف و نه توسط خواهان و یا خوانده مشخص شود یادآور شد: در هنگام عقد قرارداد تسهیلاتی در بانک‌ها و موسسات مالی و اعتباری متأسفانه تصویر و یا نسخه‌ای از قراردادی که به شکل سفید امضا تنظیم شده به وام گیرنده و ضامن‌ها ارائه نمی‌شود و اسناد مربوط فقط در نزد احدی از طرفین قرارداد که بانک و موسسات مالی باشد می‌ماند و مشتریان بانک در موقع لزوم از کم و کیف قرارداد منعقده و شروط مندرج در آن بی‌اطلاع مانده و امکان دفاع از آنان سلب می‌شود.

خبرخوان

نرم‌افزار پایای گروهی بانک سامان جایزه گرفت

نرم‌افزار پایای گروهی بانک سامان رتبه دوم بخش نوآوری بانک‌ها در چهارمین جشنواره دکتر نوربخش را کسب کرد. براساس ارزیابی کمیته داوران جشنواره دکتر نوربخش، نرم‌افزار پایای گروهی به دلیل قابلیت‌های ویژه، شایسته قدردانی شناخته شد و رتبه دوم جشنواره را به‌دست آورد و لوح‌تقدیر و تندیس این جشنواره ازسوی اکبر کمیجانی ـ قائم‌مقام بانک مرکزی به سیداحمد طاهری بهبهانی ـ مدیرعامل بانک سامان اهدا شد. در لوح تقدیر این جشنواره که به امضای ولی‌الله سیف ـ رییس کل بانک مرکزی رسیده از تلاش خلاقانه مدیران و کارکنان بانک سامان به دلیل ارائه این خدمت قدردانی به عمل آمده است.

سند راهبردی بانک توسعه صادرات تدوین شد

مشاور وزیر امور اقتصادی و دارایی در حوزه مدیریت راهبردی در همایش سراسری مدیران بانک توسعه صادرات گفت: تدوین سند راهبردی ۴ساله این بانک به دلیل وجود برنامه ۵ساله این بانک و آمادگی قبلی زودتر از موعد به نتیجه رسید. به گزارش روابط عمومی بانک توسعه صادرات، دکتر لشکربلوکی که در پنل تبیین سند راهبردی این بانک حضور یافته بود، افزود: تورم اسناد بالادستی و تعدد دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌ها از نشانه‌های خزان مدیریت به‌شمار می‌رود و وجود برنامه راهبردی به ارتباط میان قوانین و عملکرد کمک می‌کند. مشاور وزیر اقتصاد ادامه داد: سند راهبردی بخش‌های مختلف این وزارتخانه نظیر بانک‌های دولتی، بورس و بیمه‌ها با هدف تبدیل قوانین کیفی به اهداف کمی قابل اندازه‌گیری تدوین شده تا امکان هم‌افزایی میان این بخش‌ها فراهم شود. وی با اعلام این مطلب که وزارت امور اقتصادی و دارایی برای تمام زیرمجموعه‌های خود دارای برنامه‌ای مشخص است، افزود: گرچه راهبردها می‌تواند از ایده‌های مسئولان ارشد، از تحلیل رسمی یا از آزمون و خطا به دست آید اما مهم این است که همواره سازمان سند راهبردی مدون و منظم داشته باشد. اداره هر شعبه مثل شرکت، تشکیل شبکه مدیران، شکستن اهداف کلان به اهداف بانک، برگزاری مجمع داخلی و وابستگی ۵۰درصد درآمد افراد به تحقق اهداف سازمان از جمله پیشنهادات لشکربلوکی بود که به منظور بهبود روند مدیریت در بانک ارائه شد. گفتنی است سند راهبردی ۴ساله بانک توسعه صادرات پاییز سال جاری توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی به این بانک ابلاغ شد.

۲۰ هزار کشاورز استان یزد زیر پوشش بیمه روستاییان

مدیرعامل صندوق بیمه روستاییان استان یزد گفت: افزون بر ۲۰هزار بهره‌بردار در بخش کشاورزی این استان زیر پوشش این بیمه قرار دارند. سید احسان مرتضوی، روز جمعه در گفت‌وگو با ایرنا افزود: این میزان در مجموع ۶۷درصد جمعیت روستایی و کشاورزان استان یزد را تشکیل می‌دهد که آمار نسبتا خوبی است. وی اضافه کرد: ۹۰هزار خانوار در یزد و شهرستان‌های تابعه این استان دارای شرایط لازم برای زیر پوشش قرار گرفتن صندوق بیمه اجتماعی و کشاورزی هستند که امیدواریم این امر محقق شود. مدیرعامل صندوق بیمه روستاییان استان یزد اظهار کرد: ۲۷۰ شغل در سطح استان یزد وجود دارد که به‌نحوی از انحا زیرمجموعه بخش کشاورزی محسوب می‌شوند و می‌توانند عضو صندوق بیمه شوند.

فرار مدیرعامل بانک اقتصاد نوین تکذیب شد

فرار مدیرعامل بانک اقتصاد نوین از سوی وزارت اطلاعات و خودش تکذیب شد.چند روز پیش در برخی پایگاه‌های مجازی و شبکه‌های اجتماعی خبری مبنی بر فرار مدیرعامل بانک اقتصاد نوین منتشر شده بود.حسن معتمدی، مدیرعامل بانک اقتصاد نوین در مصاحبه با واحد مرکزی خبر دراین رابطه اظهار کرد: به نظر می‌رسد دشمن سیستم بانکی را هدف قرار داده و در تحریم‌ها هم یکی از محورهای تحریم سیستم بانکی کشور است. وزارت اطلاعات هم در اطلاعیه‌ای اعلام کرد که خروج مدیرعامل یکی از بانک‌های خصوصی به‌نقل از وزیر اطلاعات کذب محض است، ضمن اینکه در این اطلاعیه تاکید شده است که وزارت اطلاعات وظیفه دارد با اقدامات اطلاعاتی و شناسایی، با تولید و منتشرکنندگان این شایعات که قصد برهم زدن آرامش فضای عمومی و امنیت کشور را دارند به‌شدت برخورد کند و نتایج آن را به اطلاع مردم برساند.

یادداشت

معاملات بلوکی امید را به سهامداران بازگرداند؟

فیروزه عسگری
کارشناس بورس

حال این روزهای بازار را باید از نگاه دیگری هم ترسیم کرد. مسائل روان‌شناختی و روان‌شناسی بازار یکی از فاکتورهای بسیار مهمی است که بیشتر سهامداران آن را نادیده می‌گیرند، زیرا آن‌طور که از شواهد پیداست از لحاظ زمانی به نظر می‌آید بازار سرمایه در سال آینده بتواند روند بهتری را دنبال کند، اما به شدت مسائل حاشیه‌ای روی بازار تاثیر گذاشته است که سطوح حمایتی بیشتر سهام پشت‌سر هم شکسته می‌شود و به سطح مقاومتی می‌رسد و وقتی هیجان فروش ناشی از اخبار منفی ایجاد می‌شود از سطح مقاومتی با توجه به کم‌حجم بودن معاملات عبور نمی‌کند و این سطوح به پایین‌ترین حد خود نزول می‌کند تا جایی که کسی قادر به پیش‌بینی کف‌های معتبر نیست.

در این روزهای پرالتهاب بازار سرمایه، بیشتر مشاهده می‌کنیم که واقعا یک سهم از لحاظ منطقی دیگر نباید فروشنده خاصی داشته باشد، اما باز مشاهده می‌شود سهم فروشنده دارد و این نشان‌دهنده ترس در سهامدار است و این ترس، ناشی از نبود یک استراتژی قوی در سرمایه‌گذاری است.

عده‌ای از کارشناسان بازار سرمایه می‌گویند. در گذشته مدارک موجود نشان داده است، زمانی که بیش از ۴ دوره رکود در بازار ایجاد شده است، این رکود به موازات همان دوره نیز عمیق‌تر شده و اصلاحات کوتاه‌مدتی هم کمتر مدنظر قرار گرفته است. در شرایط حاضر بازار سرمایه در پنجمین فصل رکود قرار دارد که با چالش‌های جدی دست و پنجه نرم می‌کند، اینجا دو سوال مطرح می‌شود: ۱. آیا این دولت می‌تواند همانند دوران اصلاحات رشد اقتصادی بالا ایجاد کند؟ ۲. آیا می‌توان شوک‌های دلاری برای بی‌ارزش کردن ریال اعمال کرد؟ برای جواب دادن این سوالات مطروح می‌توان گزینه نخست را در ارتباط مستقیم با رفع تحریم‌ها قرار داد، زیرا آنطور که از تیم اقتصادی دولت مشاهده می‌شود سعی در اصلاحات دارند، که این مهم هم تا زمان قطعی‌شدن رفع تحریم‌ها امکانپذیر نیست.

درست است که دولت عزم خود را جزم کرده است که به یک رشد پایدار برسد، اما عزم یک‌سویه چاره کار اقتصاد ایران نیست. جواب بعدی نیز در حالت طبیعی باید منفی باشد، زیرا وقتی رشدی ایجاد نمی‌شود شوک دلاری ساختار اقتصادی کشور را به صورت ظاهری بالا نگه می‌دارد اما در طولانی‌مدت اثرات ناشی از آن حتی در یک تاخیر کوتاه‌مدت هم می‌تواند منجر به تضعیف اقتصاد شود. بنابراین سیاست کنترل ارزی یقینا در چند سال آینده در دستور کار دولت قرار خواهد گرفت و دولت به این موضوع به خوبی واقف است که درحال حاضر نیز ابزار کنترلی دلار با این شرایط رخداده هم نمی‌تواند اقتصاد خسته و ازرمق‌افتاده را نجات دهد.

از این رو می‌توان استنباط کرد که اگر استراتژی خرید و فروشی را در این بازار متصور نباشیم به قدر مسلم با ضررهایی روبه‌رو هستیم. گرچه بر اثر معاملات بلوکی انجام‌شده سعی بر این است که بازار سرمایه را به سمت کف‌سازی هدایت کنند اما چنانچه حرکات این روزهای بازار از حالت رکودی خارج نشود و در مسیر فرسایشی و کم‌حجم بودن معاملات باقی بماند نمی‌توان انتظار داشت با وجود تزریق هیجانات خرید هم بازار را کنترل کرد. زیرا از آنجایی که سیاست‌های ضدتورمی دولت با کاهش شدید درآمدهای نفتی همراه شده است رکود به نظر عمیق‌تر از دوره‌های قبل اتفاق افتاده است؛ مگر اینکه حجم معاملات با ورود حقوقی‌ها و صندوق‌ها افزایش یابد تا بتواند ریسک‌های محتمل بر بازار را کاهش داد.

آن‌طور که از بازار سه‌شنبه مشاهد می‌شود، حجم بلوکی در بازار سرمایه سعی بر کف‌سازی شاخص را نوید می‌داد که درپی آن با روند معاملات روز چهارشنبه این فرضیه قوت بیشتری گرفت و چنانچه بازار در روزهای آینده با سلامت و حجم خوب معاملات را پشت‌سر بگذارد می‌توان روند صعودی را برای بازار سرمایه متصور شد زیرا زهر فروش سهام‌های شاخص‌ساز با این ترفند تا حدودی گرفته شده است.

کمیسیون تلفیق گام نخست را برای رشد سهام معدنی‌ها برداشت

تکمیل پازل رشد بورس، با اثبات بخشی

کیمیا بامدادیان- گروه اقتصاد: در هفته گذشته کمیسیون تلفیق مجلس اعلام کرد که حق انتفاع پروانه بهره‌برداری از معادن سنگ‌آهن که پروانه بهره‌برداری آنها به نام سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) یا شرکت‌های تابعه است برای سال ۹۴ معادل ۲۵ درصد مبلغ فروش محصولات (سنگ‌آهن خام، سنگ‌آهن دانه‌بندی و کنسانتره – شامل کنسانتره‌های تحویلی برای گندله‌سازی درون شرکت و کنسانتره‌فروشی به خارج از شرکت) تعیین شده است.

اگرچه این رای در حال حاضر قطعی نیست و ممکن است در صحن علنی، نمایندگان، پیشنهاد حذف یا تغییر در نرخ مصوب حق انتفاع معادن در کمیسیون تلفیق را مطرح کنند، اما به‌طور معمول طرحی که در کمیسیون تلفیق به تصویب رسیده در صحن هم رای می‌آورد. این مصوبه تنها شامل دو شرکت سنگ‌آهنی چادرملو و گل‌گهر می‌شود اما بسیاری از کارشناسان معتقدند که این میزان نیز باید تعدیل شود، زیرا به طور مستقیم روی میزان سود این شرکت‌ها اثرگذار است و موجب کاهش سود آنها خواهد شد. چراکه کشور در رکودی عمیق فرورفته و از سوی دیگر کاهش قیمت جهانی سنگ‌آهن سودآوری شرکت‌ها را تحت تاثیر قرار می‌دهد.

حق انتفاع معادن و نرخ خوراک پتروشیمی‌ها و همچنین عوامل دیگر همواره به صورت متغیرهای اثرگذار بر بازار سرمایه مطرح بوده‌اند که به دلیل تعیین سالانه و کوتاه‌مدت آنها، سرمایه‌گذاران را دچار سردرگمی می‌کند. کارشناسان معتقدند این موارد باید به صورت فرمول‌های مشخص و در بلندمدت تعیین شود تا سرمایه‌گذاران بتوانند با تحلیل میزان سودآوری آنها به خریداری سهام بپردازند.

کاهش قیمت‌های جهانی

در همین باره ابوالقاسم آقادوست، رییس هیات مدیره کارگزاری آتل در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: تعیین حق انتفاع معادن کماکان بخش عمده‌ای از میزان درآمد شرکت‌های سنگ‌آهنی را تحت تاثیر قرار می‌دهد و به طور قطع موجب کاهش سوددهی آنها خواهد شد. وی به کاهش قیمت‌های جهانی اشاره کرد و گفت: با توجه به روند سوددهی شرکت‌های سنگ‌آهنی در سال‌های قبل، به نظر نمی‌رسد این شرکت‌ها بتوانند با این میزان نرخ بهره مالکانه تعیین شده، سودهای مناسبی را کسب کنند.

آقادوست در ادامه بیان کرد: در صورتی که قیمت‌های جهانی بهبود پیدا کند و میزان حاشیه سود این شرکت‌ها افزایش یابد، می‌توان امیدوار بود که افزایش ارزش محصولات یا حجم فروش آنها بتواند میزان ۲۵درصدی حق انتفاع معادن را پوشش دهد. زیرا در حال حاضر میزان نرخ بهره مالکانه در مقابل میزان فروش آنها رقم زیادی را تشکیل می‌دهد. بنابراین به نظر می‌رسد تنها در صورتی که قیمت‌های جهانی افزایش یابد، سوددهی این شرکت‌ها نیز روند افزایشی می‌یابد. وی با اشاره به تعیین کوتاه‌مدت نرخ‌های اثرگذار بر بازار سرمایه، بیان کرد: نرخ‌های اثرگذار بر بورس تابعی از برنامه‌ریزی‌هایی است که در کشور ما به صورت سالانه تعیین می‌شود و به‌طور عمده کوتاه‌مدت هستند که این موضوع باعث می‌شود سرمایه‌گذاران نتوانند آینده بازار را به صورت شفاف تعیین کنند. آقادوست در ادامه بیان کرد: در حال حاضر نیاز است تا دولت و مجلس با تعیین بلندمدت متغیرهای اثرگذار در بازار سرمایه، آنها را به صورت بلندمدت تعیین کنند تا سرمایه‌گذاران بتوانند راحت‌تر به تصمیم‌گیری بپردازند و چشم‌انداز شرکت‌ها را تحلیل و ارزیابی کنند.

شفاف‌سازی متغیرها

در این باره مدیر معاملات کارگزاری آگاه نیز در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: ابهامات در بازار سرمایه بسیار زیاد است و همواره می‌توان یکی از دلایل رشد پیدا نکردن بورس را این ابهامات دانست.

حسین صالحی در این باره معتقد است، از آنجایی که بسیاری از متغیرهای اثرگذار بر بازار سرمایه و مرتبط با صنایع به صورت کوتاه‌مدت و سالانه تعیین می‌شود، سرمایه‌گذاران نمی‌توانند آینده بازار را پیش‌بینی کنند. این عوامل موجب خواهد شد تا سرمایه‌گذاران نتوانند ارزش واقعی شرکت‌ها را تعیین کنند. وی به اقدامات اخیر دولت برای شفاف‌سازی این متغیرها اشاره کرد و گفت: در حال حاضر دولت و مجلس درصدد برآمده‌اند تا ابهامات موجود در برخی از صنایع را کم‌کم برطرف کرده یا آنها را کاهش دهند که از آن جمله می‌توان به کاهش حق انتفاع معادن از ۳۰ به ۲۵درصد اشاره کرد.

صالحی در ادامه بیان کرد: در حال حاضر قیمت‌های جهانی کاهش یافته و همچنین رکود شدیدی در بازار داخل کشور به وجود آمده است. به نظر می‌رسد این تصمیم کمی دیر گرفته شده و در صورتی که زودتر اقدام می‌شد، به طور قطع تاثیر بسیار بیشتری بر بازار سرمایه می‌گذاشت اما اکنون کاهش حق انتفاع معادن می‌تواند تنها تاثیر مثبت ۸ تا ۱۰درصدی روی شرکت‌های سنگ‌آهنی بگذارد.

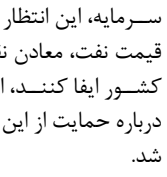
تعیین نتیجه مذاکرات

وی به برطرف شدن ابهامات سیاسی اثرگذار بر بازار سرمایه نیز اشاره کرد و افزود: کیفی سازی محصولات پالایشگاهی و کاهش حق انتفاع معادن می‌تواند اثرات مثبتی بر بازار سرمایه داشته باشد و در صورتی که نرخ خوراک پتروشیمی‌ها نیز کاهش یابد و همچنین مسائل سیاسی کشور نیز برطرف شود، همه این موارد می‌توانند مانند قطعات پازل کنار یکدیگر قرار گیرند و به رشد بازار سرمایه کمک بسیاری کنند.

صالحی در ادامه بیان کرد: در سال‌های گذشته حق انتفاع معادن براساس میزان تناژ استخراج آنها بود اما سال پیش مقرر شد که معادن ۳۰درصد از میزان فروش خود را بابت حق انتفاع پرداخت کنند که این میزان برای سال آینده ۲۵درصد تعیین شده است. تعیین حق انتفاع معادن روی میزان فروش شرکت‌ها می‌تواند منطقی‌تر از میزان تناژ استخراج آنها باشد اما به نظر می‌رسد رقم بالاتری را به خود اختصاص دهد.

درآمدزایی معادن جایگزین درآمدهای نفتی

در این باره یکی از اعضای کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی معتقد است، درآمدزایی معادن می‌تواند جایگزین درآمدهای نفتی شود، به همین دلیل در کمیسیون تلفیق بررسی‌های دقیقی درباره بهره مالکانه معادن دولتی انجام و بر مبنای آن مقرر شد بهره مالکانه از ۳۰ درصد به ۲۵ درصد کاهش پیدا کند.

محمد حسن نژاد، درباره مصوبه کمیسیون تلفیق درباره کاهش بهره مالکانه شرکت‌های معدنی و سنگ‌آهنی گفت: با توجه به شرایط کنونی حاکم بر بازار سرمایه، این انتظار می‌رود که در پی کاهش افت قیمت نفت، معادن نقش موثری در چرخه اقتصادی کشور ایفا کنند، از همین رو در کمیسیون تلفیق درباره حمایت از این صنعت بررسی‌های جدی انجام شد.

وی با اشاره به پیشنهاد کمیسیون معدن برای کاهش بهره مالکانه از ۳۰ درصد به ۲۵ درصد گفت: با این استدلال‌ها که فلان صنعت سود نبرد یا از مواد اولیه رایگان استفاده نکند نمی‌توان به رشد اقتصادی و شکوفایی رسید، اعمال این‌گونه سیاست‌ها به مملکت و همه ضرر وارد می‌کند و برای برون رفت از شرایط رکود هیچ راهی جز حمایت از صنایع وجود ندارد.

این نماینده مجلس درباره احتمال رای آوردن مصوبه کمیسیون تلفیق در صحن علنی اظهار کرد: این رای در حال حاضر قطعی نیست و باید در صحن هم مطرح شود که ممکن است نمایندگان پیشنهادات مختلفی از جمله حذف یا تغییر در نرخ بهره مالکانه مصوب کمیسیون تلفیق را مطرح کنند، اما به‌طور معمول طرحی که در کمیسیون تلفیق به تصویب رسیده در صحن هم رای می‌آورد و بعد از آن اگر تناقض و مغایرتی با قوانین بالادستی نداشته باشد در شورای نگهبان تایید و لازم‌الاجرا می‌شود بنابراین شما از هم‌اکنون این مصوبه را قانون تلقی کنید.

حرکت لاک‌پشتی شاخص بورس

گروه اقتصاد: روند نزولی شاخص بورس و قیمت سهام شرکت‌ها که دور جدید سقوط خود را از سوم آذر آغاز کرده بود، رفته رفته درحال تعادل است که در هفته گذشته نیز شاهد تعدیل این روند بودیم.

در هفته گذشته اخبار مثبتی مخابره شد تا باعث شود شاخص بورس ریزش‌های خود را تکرار نکند و با حرکت لاک‌پشتی در کانال ۶۵ هزار واحدی قرار بگیرد که از آن جمله می‌توان به معاملات بلوکی توسط حقوقی‌ها، توقف افت قیمت جهانی نفت، رشد ارزش برخی فلزات پایه در بازارهای جهانی و به تعویق افتادن بررسی تحریم‌های جدید در کنگره امریکا اشاره کرد. درحال حاضر نسبت قیمت به درآمد شرکت‌ها به کمتر از ۵ واحد رسیده و قیمت سهم‌ها از ارزندگی بسیاری برخوردار شده‌اند و بازار به‌دنبال محرک قوی است تا بتواند از وضعیت فعلی رهایی یابد و رشد مناسبی را تجربه کند.

نگاهی به آمار

به گزارش صمت از تالار حافظ، بورس تهران هفته گذشته را در شرایطی به پایان رساند که مهم‌ترین متغیر بورسی در آخرین روز کاری به ۶۵ هزار و ۲۵۶ واحد رسید که در مقایسه با هفته مشابه قبل از آن با بازدهی مثبت ۰/۳۵ درصدی روبه‌رو شد. در عین حال شاخص صنعت در آخر هفته، روی عدد ۵۴ هزار و ۷۸۲واحد ایستاد.

شاخص بازار نخست به ۴۸ هزار و ۳۱ واحد و شاخص بازار دوم به ۱۲۸ هزار و ۶۰۰ واحد رسید. ارزش کل معاملات نیز با ثبت رقم ۳ هزار و ۵۳۸ میلیارد ریال نسبت به هفته قبل ۹/۹ درصد کاهش را نشان می‌دهد. همچنین در هفته گذشته حجم سهام و حق‌تقدم معامله شده معادل یک هزار و ۸۷۱ میلیون سهم بود که در مقایسه با هفته ماقبل آن که میزان ۲ هزار و ۲۴۷ میلیون سهم بود، شاهد کاهش۱۶/۷ درصدی این متغیر بودیم. این معاملات در هفته گذشته در ۱۵۱ هزار و ۶۷۸ دفعه انجام شد که در مقایسه با هفته ماقبل که معادل ۱۶۲هزار و ۵۸۷ دفعه بود، شاهد کاهش این متغیر به میزان ۶/۷ درصد بودیم.

همچنین در هفته گذشته در تالار حافظ ۵ روز به روی سهامداران باز بود. تعداد خریداران نیز در هفته گذشته ۳۹ هزار و ۴۱۷ نفر بود که در مقایسه با هفته ماقبل با کاهش ۱۹ درصدی روبه‌رو شد. در هفته منتهی به ۸ بهمن، تعداد ۱۸۶ هزار و ۸۹۴ برگه اوراق مشارکت به ارزش ۱۸۷ میلیارد ریال در بورس اوراق بهادار معامله شد. این درحالی است که از ابتدای سال ۱۳ میلیون و ۵۳۶ هزار و ۵۲۱ برگه اوراق مشارکت به ارزش ۱۳ هزار و ۵۳۸ میلیارد ریال در بورس اوراق بهادار خریداری شده است.

همچنین از ابتدای امسال، ۱۳۶ میلیارد و ۹۴۸ میلیون سهم و حق تقدم به ارزش ۴۸۰ هزار و ۱۷۴ میلیارد ریال دادوستد شده است. در این مدت، تعداد ۳ میلیون و ۳۲۳ هزار و ۵۳۴ سرمایه‌گذار، در ۱۱ میلیون و ۳۱۴ هزار و ۲۸۶ دفعه این تعداد سهام را خریداری کرده‌اند. بازار سهام نیز از ابتدای سال ۲۰۷ روز کاری فعالیت داشته است.

محرک‌ها برای بازگشت، قوی نبودند

رییس اداره بورس‌ها و بازارهای سازمان بورس و اوراق بهادار با بیان اینکه، شرایط بازار با تداوم دریافت اخبار خوش در میان‌مدت بهبود می‌یابد، گفت: با وجود انتشار اخبار مثبت به بازار سرمایه اما محرک‌ها به میزانی اثرگذار نبوده که جریان معاملات در بازار را تغییر دهد. به گزارش ایرنا، محمودرضا خواجه نصیر در پاسخ به این پرسش که چرا بازار سرمایه با وجود دریافت اخبار خوش در هفته‌های اخیر باز هم روند منفی دارد، اظهار کرد: ادامه ارسال اطلاعات مثبت به بازار و تداوم شرایط می‌تواند در میان مدت بازار را با شرایط بهتر مواجه کند. به گفته وی، بهبود شرایط در بازار سرمایه وابسته به بازگشت نقدینگی به بازار سرمایه است. خواجه‌نصیر با طرح این سوال که چرا با وجود ورود خبرهای مثبت بازار به حالت عادی بازنگشته است، اظهارکرد: این موضوع نیاز به رفع و کاهش مشکلات سیستماتیک دارد، ضمن آنکه رابطه مستقیمی بین گردش معاملات و نقدینگی وجود دارد.

رییس اداره بورس‌ها و بازارهای سازمان بورس و اوراق بهادار، گفت: البته نه تنها اقدامات مناسبی در حوزه مصوبات کارگروه ثبات بازار انجام شده بلکه اخبار مثبتی نیز از صنایع که زمینه‌ساز رشد در بازار هستند منتشر شده است. وی با بیان اینکه نوسان قیمت نفت، مذاکرات هسته‌ای و طولانی شدن فرآیند رکود در بازار باعث شد که اطمینان به سودهای بلندمدت کم شود، تصریح کرد: علاوه بر این، مباحث مربوط به وضعیت کلان اقتصادی نظیر نرخ سود سپرده‌ها نیز بر این بازار تاثیرگذار بوده است.

خواجه نصیر در پاسخ به این پرسش که تاکنون چه میزان نقدینگی از بازار سرمایه خارج شده، گفت: ارزش روزانه معاملات از حدود ۵۰۰ میلیارد تومان به حدود ۱۵۰ میلیارد تومان کاهش یافته که نشان دهنده میزان نقدینگی است که از بازار سرمایه خارج شده است.

روایتی از قهوه‌خانه‌های قدیم؛ جایی برای آرمیدن و نقالی و کشف فرهنگ جامعه‌ایرانی

رستم، سهراب را کشت تا اقتصاد قهوه‌خانه شکل بگیرد

محمدعلی عرفی‌نژاد-گروه گزارش:

وقتی مردان خسته از کار روزانه، راهی خانه می‌شدند، در یکی از قهوه‌خانه‌ها یک ساعتی را در کنار دوستان و یاران قدیم و جدید می‌نشستند و از هر دری می‌گفتند و می‌شنیدند و قهوه‌چی‌های جوان، تند و فرز قبل از اینکه مشتری‌ها تخت‌ها و صندلی‌ها را ترک کنند، یک سینی زیر استکان نعلبکی و قند را برای‌شان می‌گذاشت. از ته قهوه‌خانه روی تخت بزرگ که پهلوان قدیمی‌ها تسبیح به دست نشسته و نقال پیر را دوره کرده بودند و یکی دوتای‌شان هم کبریت توی سینی می‌انداختند و شاه و وزیر بازی درآورده بودند، قهوه‌چی بزرگ و مالک قهوه‌خانه که خیالش از جانب پر شدن صندلی‌ها و تخت‌ها، تخت شد صلوات خواست و همه به سلامتی امام زمان(عج) فرستادند و بعد کوبید به زنگ بالای سرش که یک دفعه سکوت به جان مشتری‌ها و درودیوار افتاد و پشت بندش صدای نقال پیر همه جا را گرفت که با نام پروردگار دو عالم امکان و وجود شروع کرد و همه مشتری‌ها پیر و جوان گوش به زنگ شدند برای قصه سهراب و دیدار پدر که نمی‌دانست روزگار چه در آستین نهاده و حرف از مردی و نامردی بود و قصه هزاران بار شنیده شده و هزار بار به اشتیاق شنیدن. قصه قهوه‌خانه و نقال و ترنابازی شب‌های سی شبه ماه رمضان و شب‌خوابی آدم‌های مسافر شهرستانی به خواب یک تومانی و صبحانه دوتومانی، نان داغ و خامه و یک قاشق عسل و بعدش دو تا چای دبش و راه افتادن به طرف بازار برای خرید مایحتاج دکان‌ها در شهرهای دور و نزدیک. قهوه‌خانه هم برای وقت پرکردن و نشستن و از هر دری گفتن بود و هم برای خواب آخر وقت و دست و روی شستن در حوض باغچه و صبحانه و خاطره. که...

هر قهوه‌خانه به نامی در هر محله مشهور شده بود، مثل قهوه‌خانه آینه ناصرخسرو و قهوه‌خانه مهدی موش روبه‌روی بازارچه شاپور و قهوه‌خانه قدیمی عودلاجان و قهوه‌خانه میانه راه پامنار، زیر باغ سفارت انگلیس... قهوه‌خانه‌ای هم به نام... مقوایی سرچهارراه مولوی به بازار عباس‌آباد. قهوه‌خانه بیشتر مشتری‌هایش مردهای عزب بودند و سالمندهای جعبه آیینه‌دار که در این جعبه آیینه انواع تسبیح‌های شاه‌مقصود و عقیق ترکمنی و انگشترهای دست به دست گشته قدیمی که هر چه قدیمی‌تر با ارزش‌تر رد و بدل می‌شد را به فروش می‌رساندند. و حالا دوری می‌زنیم در قهوه‌خانه‌های بزرگ و کوچک که دوره‌های نقالی، بعد از راه رسیدن رادیو و بعد هم شب‌های تماشای تلویزیون را به نمایش گذاشت و... حالا رسیده‌ایم به رستوران‌های سنتی، دیزی‌سراها و قلیان و چای با نبات‌سراها!

قهوه‌خانه یا چایخانه

در قدیم در گوشه و کنار شهرهای ایران و در سر راه‌ها و منزلگاه‌های میان شهری قهوه‌خانه‌هایی دایر بود. قهوه‌خانه‌های قدیم درون شهری بهترین و جذاب‌ترین مکان‌های عمومی شهرها برای گذراندن اوقات فراغت بودند. هر یک از آنها محل اجتماع و پاتوق گروهی از قشرها و صنف‌های گوناگون بود. قهوه‌خانه‌های سرراهی یا میان جاده‌ای که به آنها چایخانه هم می‌گفتند، اکثرا سرپناه‌هایی برای استراحت و رفع خستگی مسافران خسته بین‌راهی بود. این قهوه‌خانه‌ها معمولا به دسته و صنفی خاص اختصاص نداشتند و مشتریان آنها رهگذرانی بودند که برای نوشیدن چای و کشیدن قلیان و خوردن صبحانه، ناهار و یا شام به این قهوه‌خانه‌ها می‌رفتند.

نخستین قهوه‌خانه‌ها در ایران در دوره صفویان، و به احتمال زیاد در زمان سلطنت شاه‌تهماسب، در شهر قزوین پدید آمد و بعد در زمان شاه عباس اول در شهر اصفهان توسعه یافت. قهوه‌خانه در آغاز همان‌گونه که از نامش پیداست، جای قهوه نوشی بود اما با آمدن چای به ایران و کشت این گیاه در بعضی از مناطق شمالی ایران (مثل لاهیجان و فومن) و ذائقه‌پذیر شدن طعم چای دم‌کرده میان مردم، کم‌کم چای جای قهوه را در قهوه‌خانه گرفت و از نیمه دوم قرن سیزدهم هجری چای‌نوشی در قهوه‌خانه‌ها معمول شد ولی نام قهوه‌خانه همچنان بر آنها باقی ماند.

در دوره قاجار، به ویژه دوره ناصرالدین شاه زمینه برای گسترش قهوه‌خانه در شهرهای بزرگ، از جمله شهر تهران، فراهم شد. با ریشه گرفتن قهوه‌خانه در متن جامعه و میان توده مردم و توسعه آن در شهرها قهوه‌خانه توانست به صورت یک واحد صنفی فعال با کارکرد اجتماعی- فرهنگی ویژه و مشخصی خودنمایی کند این را هم بگویم که پیش از پا گرفتن قهوه‌خانه‌های عمومی در شهرهای ایران، در دربار پادشاهان صفوی آبدارخانه‌هایی بود که در آنها قهوه می‌ریختند و به درباریان و مهمانان آنان می‌نوشانیدند. همراه با رسم قهوه‌پزی در دربار صفوی، یک از این قهوه‌خانه‌ها کارگرانی بودند که قهوه‌چی‌ها را در گرداندن قهوه‌خانه و عرضه خدمات به مردم کمک می‌کردند، مانند کارگرهای پای بساط، جارچی، قندگیر، استکان‌شوی، قلیان چاق‌کن یا سرچاق‌کن، آتش بیار و دیزی‌پز. هر یک از حمام‌های عمومی معتبر شهرها نیز قهوه‌خانه یا آبدارخانه‌ای داشت که آن را یک قهوه‌چی یا یک قلیاندار یا یک غلام قهوه‌چی می‌گرداند و از مشتریان با چای و قلیان و چپق پذیرایی می‌کردند. گروه دوم قهوه‌چیان قهوه‌خانه‌های خصوصی؛ در دوره صفوی در دربار پادشاهان کسانی به نام قهوه چی باشی آبدارخانه دربار را می‌گرداندند. درعهد ناصرالدین‌شاه نوشیدن قهوه و چای، هر دو در دربار و خانه‌های بسیاری از روحانیان، اعیان و رجال درباری معمول شد که اینان آبدارخانه‌ها یا قهوه‌خانه‌هایی در دربار و خانه‌های خود برپا کرده بودند. در این آبدارخانه‌ها، قهوه چیان و قلیان چاق‌کنان ماهر با منصب‌های قهوه‌چی، غلام قهوه‌چی، قلیاندار، قهوه‌چی باشی یا آبدارباشی به کار گمارده شده بودند. گروه سوم قهوه‌چیان قهوه‌خانه‌های موقت به هنگام عزاداری‌ها و روضه‌خوانی‌های بزرگ، به‌ویژه عزاداری امام حسین(ع) در دهه محرم و اربعین در ماه صفر، و در مجالس عروسی و میهمانی‌های بزرگ، مانند ولیمه بازگشت از سفر حج یا ختنه‌سوران و اجتماع‌های صنفی و سیاسی بودند. قهوه‌خانه‌هایی که در طول ایام گردهمایی‌ها برپا می‌شد. این قهوه‌خانه‌ها در خانه‌ها و تکیه‌ها و مساجد دایر بود. و گروه چهارم قهوه‌چیان دوره‌گرد، قهوه‌چی‌گری دوره‌گرد یا سیار یکی از شغل‌های سرپایی رایج در شهرها بود. قهوه‌چیان دوره گرد؛ بساطی ساده و جمع و جور داشتند. این گروه قهوه‌چی، قهوه یا چای را به کوچه و بازار می‌بردند و در محل تجمع کارگران و پیشه‌وران و کسبه بساط می‌افکندند و از راه فروش قهوه و چای زندگی را می‌گذراندند.

قهوه‌خانه در جامعه ایران، تحول و دگرگونی بزرگی در شکل گردهمایی‌های مردم و شیوه گذراندن اوقات فراغت و نوع سرگرمی‌های آنان فراهم آورد. مردم از هر قشر و گروه هر روز پس از دست کشیدن از کار روزانه، و در ایام و اوقات بیکاری در قهوه‌خانه‌ها جمع می‌شدند و ساعت‌ها به گفت‌وگو با هم و تبادل نظر درباره کارهای اجتماعی و اقتصادی و سیاسی می‌پرداختند. در مجالس شبانه قهوه‌خانه‌ها، به‌خصوص شب‌های ماه رمضان که سخنرانی و مرثیه‌سرایی و نقالی و شاهنامه‌خوانی و بازی‌های قهوه‌خانه‌ای (مثل ترنا...) در آن برگزار می‌شد، جمع زیادی از اهالی محل و مردم محله‌های دیگر شرکت می‌کردند و در یک محفل انس و دوستی با هم ارتباط برقرار می‌کردند.

قهوه‌خانه که تا چند دهه پیش کانون نشر و ترویج فرهنگ سنتی و دستاوردهای ادبی و هنری گذشتگان ما بود و توانسته بود تا حدی یادمان‌های گذشته را درجامعه ایران و میان عامه مردم زنده و پایدار نگه دارد کم‌کم کارکرد خود را از دست داد و به محلی برای نوشیدن چای و خوردن صبحانه و ناهار، و رفع خستگی تبدیل شد و در زمان حاضر با رونق فرهنگ غربی و با جایگزین شدن ساندویچ‌فروشی‌ها، کافی‌شاپ‌ها و...، قهوه‌خانه‌ها متروک شدند و دیگر هیچ اثری از آن قهوه‌خانه‌ها در زندگی اجتماعی ایرانیان مشاهده نمی‌شود مگر در برخی روستاها که هنوز بافت سنتی آنها دست نخورده باقی مانده است.

در سال‌های اخیر برخی از افراد با ذوق در تهران و بعضی شهرهای دیگر ایران اقدام به بازسازی قهوه‌خانه‌هایی با حفظ بافت سنتی آن کرده‌اند، برای نمونه می‌توان از قهوه‌خانه سنتی آذری نام برد که بازسازی آن براساس طرحی بر پایه مدارک و اسناد تاریخی و اطلاعات شفاهی صاحب‌نظران تهیه شده است. در بازسازی و ترکیب‌بندی فضاها و نماها و ارائه‌ها کوشش شده تا به‌طور عمده از آجر و کاشی و سنگ و چوب و گچ و کاهگل استفاده شود تا براثرآمیختگی این نوع مصالح با هم در فضاها بافتی از معماری سنتی قهوه‌خانه‌های قدیم در چشم بینندگان تجلی یابد. فضاهای ساختمان قهوه‌خانه با مجموعه‌ای از پرده و تابلوی نقاشی، شمایل امیرالمومنین(ع)، عکس‌های پهلوانان، اسباب و اشیای قدیمی و زینتی، اسباب و اشیای مذهبی و گل و گلدان آرایش شده است. لباس کارکنان قهوه‌خانه، از قهوه‌چی و بساط‌دار و جارچی گرفته تا چای‌بده و دیزی‌پز و استکان جمع‌کن، لباسی است همشکل؛ طرح لباس‌ها از شکل لباس‌های رایج مردم و قهوه‌چیان در اواخر دوره قاجار و اوایل دوره پهلوی گرفته شده است.

قهوه‌خانه تا امروز

بعضی‌ها عقیده دارند که براساس آثار و شواهد موجود برپایی قهوه‌خانه، از حدود ۴۰۰ سال قبل در ایران شکل گرفته و جمعی دیگر عمر آن را افزون‌تر محاسبه می‌کنند همچنین گفته می‌شود، قهوه‌خانه در ایران به سال‌ها قبل از ورود چای بازمی‌گردد و نخستین بار دو برادر آلمانی که برای آموزش ارتش به ایران آمده بودند آن را افتتاح کردند و در آن قهوه می‌فروختند. سال‌ها بعد و با کشت چای در شمال ایران که سوغات کاشف‌السلطنه از هند بود، هرچند قهوه‌خانه هنوز همان «قهوه»خانه بود اما چای خوش‌طعم و خوش‌عطر ایران که به مراتب از اجداد هندی خود نیز مرغوب‌تر بود جای قهوه را گرفت.

این شهر دومین مکانی است که در آن قهوه‌خانه دایر شده و اصفهان یکی از مهم‌ترین استان‌های کشور در گسترش قهوه‌خانه‌ها بوده و نیز قهوه‌خانه‌ها، محلی برای تجمع مردم و رد و بدل کردن اطلاعات و طرح مباحث اجتماعی و سیاسی و اقتصادی و فرهنگی بود. انتقال پایتخت از اصفهان به تهران که در زمان آقامحمدخان قاجار انجام گرفت موجب گسترش بیشتر قهوه‌خانه‌ها شد و براساس اسناد موجود در آن زمان در شهر تهران که جمعیتی حدود ۲۵۰ هزار نفر داشته تعداد قهوه‌خانه‌ها به ۴هزار و ۳۰۰ تا ۴هزار و ۵۰۰ باب رسید که این خود نشان از رونق و اهمیت قهوه‌خانه در جامعه آن روزگار است. گروه نقالان و سخنوران و نقاشان تا بودند همچون یک وسیله ارتباطی نیرومند در جامعه سنتی ما عمل می‌کردند و با توش و توان خود رشته‌های پیوند تاریخی- فرهنگی را از راه ابلاغ معارف قومی و مذهبی به شکل‌های گوناگون در میان نسل‌ها، استوار و محفوظ نگه می‌داشتند. از زمان توسعه دادوستدهای تجاری و صنعتی و فرهنگی ایران با کشورهای خارج و گسترش نظام ارتباطات سمعی و بصری در جامعه‌های شهری، و ورود رادیو و تلویزیون به قهوه‌خانه‌ها، این نهاد اجتماعی و فرهنگی اندک اندک خلوت و منزوی شدند، تا اینکه عده‌ای از صاحبان ذوق و سلیقه به فکر بازسازی، احیا و مرمت این مکان‌های قدیمی و سنتی افتادند تا شاید این اماکن تاریخی به کانون‌های فرهنگی و اجتماعی تبدیل شود.

این تفکر اهدافی از جمله آشنایی جوانان و جهانگردانی که قصد آشنایی با فرهنگ اصیل و سنتی را دارند دربرداشت. قهوه‌خانه در گذشته نخست محلی بوده برای نوشیدن چای و خوردن ناهار و شام که بعدها اموری نظیر اطلاع‌رسانی، نشر افکار و اخبار اجتماعی- اقتصادی و حتی سیاسی و نیز سرگرمی‌هایی چون مدیحه‌سرایی، نقالی، شاهنامه‌خوانی، غزل‌خوانی، سخنوری و مشاعره نیز در آن جایگاهی پیدا کردند و این مکان به عنوان نهاد با اهمیتی از جهت فرهنگی معرفی شد.

کافه یا قهوه‌خانه (به فرانسوی: Café) محلی است عمومی که در آن نوشیدنی غیرالکلی و گاه غذاهای سبک عرضه می‌شود. کافه در برخی از کشورها جایی برای معاشرت و گفت‌وگوی مردم است.

کافه را نباید با کافی‌شاپ اشتباه کرد. کافی‌شاپ محل عمومی امریکایی است که در آن فقط قهوه عرضه می‌شود. از سال ۱۳۶۰ کافی‌شاپ‌ها جای چایخانه‌ها را تنگ کرد. در چایخانه‌های ایران به‌جای سرو قهوه بیشتر چای و انواع غذاهای سنتی ایرانی با موسیقی زنده ایرانی ارائه می‌شود.

قهوه در جهان عرب

قهوه از قرن ۱۳ میلادی محبوب شد و تا اوایل قرن ۱۵ میلادی در مصر، شام و عثمانی پرمصرف شد و در همه این شهرها قهوه‌خانه‌هایی برپا شد.

مقامات مذهبی در مکه، قاهره و استانبول تلاش کردند تا مصرف آن را ممنوع کنند. قهوه‌خانه نهادی جدید بود که مردان در آن جمع می‌شدند و به صحبت کردن، شعرخوانی و بازی‌هایی مانند تخته‌نرد و شطرنج می‌پرداختند. آنها به مرکزی برای تجمع متفکران و به شکل ضمنی به رقیبی برای مسجد به عنوان محل ملاقات جمعی بدل شده بودند.

تاریخچه

یک استکان چای در قهوه‌خانه‌ای ایرانی

چایخانه در ایران حدود ۴۰۰ سال قدمت دارد. پیشینه مصرف چای در ایران به سده هفدهم میلادی می‌رسد. جهانگردان از چایخانه‌هایی گفته‌اند که بزرگان و توانگران در آن جا جمع شده و چای می‌نوشیدند.

ورود چای به ایران

بوته چای برای نخستین بار در چین و در حدود ۵هزار سال پیش شناخته شد که به‌تدریج خواص درمانی آن کشف شد. علاوه بر آن از چای برای مصارف رنگ‌آمیزی نیز استفاده می‌شده‌است.

همانطور که گفته شد محمدعلی، معروف به کاشف‌السلطنه چایکار، متولد ۱۲۴۴ خورشیدی در تربت حیدریه، که از دارالفنون و سپس از سوربن فرانسه فارغ‌التحصیل شده بود، با عنوان ژنرال کنسول ایران در سال ۱۲۷۶ خورشیدی مامور خدمت در هند شد. وی به‌عنوان سفیر ایران در هندوستان در روزگار مظفرالدین شاه قاجار نخستین فرد ایرانی است که با همت والای خود و در نقش یک بازرگان فرانسوی به فراگیری شیوه کاشت و مصرف در ایران و جهان پرداخت. در سال ۱۳۱۹ چای‌کاری به کمک و همت «حاج محمد میرزا کاشف‌السطلنه» برای نخستین‌بار در ایران آغاز شد. او برای وارد کردن علم و صنعت این کشت بارها به چین و هندوستان سفر کرد و آخرین بار، در راه بازگشت از سفر چین اتومبیلش به دره‌ای سقوط کرده و کشته شد. منقول است که او دانه‌های چای را درون عصای خود چید و آنها را وارد ایران کرد. همچنین او شهر لاهیجان را به دلیل وجود هوای مناسب برای کشت چای انتخاب کرد.

چایخانه‌ها در حضور فرهنگ

علاوه بر نوشیدن چای، قهوه و غذا خوردن اموری نظیر اطلاع‌رسانی، نشر افکار و اخبار اجتماعی- اقتصادی و حتی سیاسی و نیز سرگرمی‌هایی چون مدیحه‌سرایی، نقالی، شاهنامه‌خوانی، غزل‌خوانی، سخنوری و مشاعره هم در چایخانه‌ها رواج پیدا کردند و این مکان به‌عنوان نهاد با اهمیتی از جهت فرهنگی معرفی شد. با تغییرات فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی جامعه به‌ویژه ورود رادیو و تلویزیون کم‌کم قهوه‌خانه را خلوت، منزوی و متروک کرد تا حدی که به سالن‌هایی کثیف و کهنه با وسایل فرسوده و مستعمل تبدیل شد و دربرگیرنده روابط اجتماعی ناهنجار، برخوردهای رکیک، تجمع معتادان و بزهکاران و از آن دست شد.

بازسازی چایخانه‌های تهران

برای احیا و بازسازی این کانون‌های اجتماعی- فرهنگی، از بین ۳۷۰ چایخانه تهران، تعدادی مناسب و آماده بازسازی تشخیص داده شد که در حال حاضر برخی از آنها با عنوان چایخانه سنتی خدمات ارائه می‌دهند. تعدادی از قهوه‌خانه‌های سنتی فعال فعلی فضاهای مناسبی برای پر کردن اوقات فراغت، به‌ویژه در ساعات پایانی شب، هستند و در آنها معماری ملی و اسلامی، هنرهای ویژه قهوه‌خانه نظیر شاهنامه‌خوانی و نقالی، معرفی می‌شوند و همچنین طبخ غذاهای سنتی و بومی به شکل مناسبی انجام می‌گیرد.

نقاشی قهوه‌خانه

نقاشی قهوه‌خانه شیوه‌ای از نقاشی ایرانی است که در اواخر قاجار و اوایل پهلوی اوج گرفت. محمد مدبر و حسین قوللر آقاسی از مهم‌ترین نقاشان این رشته به شمار می‌روند. نمونه‌های قابل توجهی از آثار هنرمندان نقاشی قهوه‌خانه‌ای در موزه رضا عباسی نگهداری می‌شود. این شیوه در دهه ۲۰ و ۳۰ شمسی مورد توجه هنرمندان نوگرای ایرانی به‌ویژه اهالی مکتب سقاخانه قرار گرفت.

ادعاهای دیگران درباره میراث فرهنگی و معنوی ایران

بد نیست بدانیم ترکیه درخواست ثبت قهوه‌خانه را داده و این در حالی است که براساس ادعای سازمان میراث فرهنگی ایران، نخستین قهوه‌خانه‌ها در ایران در دوره صفویه در زمان شاه تهماسب در شهر قزوین تاسیس شده‌اند و در زمان شاه عباس اول در شهر اصفهان گسترش یافتند. حالا بعد از اینکه دوستان هنردوست ترکیه برای استفاده در طرح‌های گردشگری و پول پارو کردن، «مولانا»ی بزرگ را به نام خود سند زدند، نوبت به جایگاه مهم دیگری در گردشگری رسیده و آن هم به نام خود کردن قهوه‌خانه ایرانی است، تا سر بگردانیم این اتفاق خواهد افتاد و بعضی‌ها خواهند گفت:

- حالا مگر قهوه‌خانه‌چی هست که بابتش این همه بحث و سروصدا بشود.

باز هم بماند برای بعد...

معرفی

پرفروش‌ترین آلبوم‌های موسیقی سال ۱۳۹۳

آلبوم ۹۳

خواننده: بنیامین بهادری، ترانه‌سرا: فرید احمدی، آهنگ‌ساز: بنیامین بهادری

وحید بهادری جزو نخستین خواننده‌های پاپ زیرزمینی بود که روی زمین آمد! این خواننده ۳۱ ساله اهل تنکابن، نخستین آلبومش را سال ۸۵ با عنوان «۸۵»، دومین آلبومش را سال ۸۸ با عنوان«۸۸» و آخرین آلبومش را چند روز مانده به نوروز ۹۳ با عنوان «۹۳» به بازار عرضه کرد. بنیامین در این آلبوم به سراغ تیم نخستین آلبومش رفت و تمام قطعات را با فرید احمدی و نیما وارسته کار کرد. اتفاقات تلخی قبل و بعد از آلبوم او به وقوع پیوست. اولی فوت همسر بنیامین بهادری در آذر ماه سال گذشته و دومی فوت نیما وارسته، تنظیم‌کننده آهنگ‌های او در اردیبهشت امسال بود.

فصل عاشقی

خواننده: سالار عقیلی، شاعر: اسحاق انور، رضا دربندی، حافظ، آهنگ‌ساز: رضا دربندی، اسحاق انور

سالار عقیلی در سال‌جاری تا امروز ۳ آلبوم منتشر کرده و از این حیث رکورددار است. درواقع فصل عاشقی ششمین آلبوم او از سال گذشته تا شهریور امسال است. زمانی علیرضا افتخاری با اختلاف فراوان پرکارترین خواننده موسیقی (تقریبا) سنتی بود. فصل عاشقی از نوازندگان سرشناسی همچون ارسلان کامکار، علی جعفری پویان، پدرام فریوسفی، علیرضا خورشیدفر و کریم قربانی بهره برده است.

این آلبوم باوجود اینکه فقط ۳ ماه از انتشارش می‌گذرد، در بازار نه‌چندان پررونق موسیقی سنتی استقبال خوبی داشته است.

زمزمه‌ها

خواننده: سالار عقیلی، شاعر: محمدرضا شفیعی کدکنی، آهنگ‌ساز و تنظیم‌کننده: حمید متبسم

«زمزمه‌ها» که اردیبهشت امسال منتشر شد، یکی از ۳ آلبومی است که امسال با خوانندگی سالار عقیلی به بازار آمد. این آلبوم سال ۱۳۹۰ در کلن آلمان و تهران اجرا و ضبط شده است. «زمزمه‌ها» ۵ قطعه با عناوین «به رنگ خواب»، «از آینه خورشید»، «با چشمه‌ساران»، «در شبی خزانی» و «تا دریایی نو» دارد که همگی از «زمزمه‌ها»ی شفیعی کدکنی بزرگ برگزیده شده‌اند. این آلبوم موسیقی سنتی هم یکی از موفق‌ها در بازار موسیقی سنتی و میان طرفداران این سبک موسیقی در سال ۱۳۹۳ بوده است.

آرایش غلیظ

خواننده: همایون شجریان، شاعر: مولانا، آهنگ‌ساز: سهراب پورناظری، تنظیم‌کننده: غلامرضا صادقی

این آلبوم که شهریور امسال انتشار یافت، به موسیقی فیلم «آرایش غلیظ» ساخته حمید نعمت‌الله اختصاص دارد که امسال روی پرده سینماها رفت. در این آلبوم دو قطعه با صدای همایون شجریان و باقی قطعات بی‌کلام است. در قطعه «با من صنما» که یک قطعه به اصطلاح ریتمیک است و در ارکستراسیونش از درامز و گیتار الکتریک استفاده شده، همایون‌شجریان خوانندگی کرده که بازخوردهای بسیار متفاوتی نیز داشته است. برخی این خواننده ۳۹ ساله را جسور و عامل تحرک در موسیقی سنتی دانسته و گروه مقابل، او را ادامه‌دهنده راه محسن نامجو دانسته‌اند و این کار را در شأن همایون ندیدند.

رفتم و بار سفر بستم

خواننده: علیرضا قربانی، شاعران: اسماعیل نواب صفا، پرویز وکیلی، بیژن ترقی، رهی معیری، آهنگ‌ساز: علی تجویدی، تنظیم‌کننده: کامبیز روشن‌روان

این آلبوم که حاوی ۶ قطعه است، تیر امسال به بازار آمد. «رفتم و...» اجرای دوباره تصنیف‌هایی از استاد فقید موسیقی ایرانی، علی تجویدی است. بیشتر ساخته‌های تجویدی با صدای بانوان خوانده شده اما در این آلبوم با ارکستراسیون کامبیز روشن‌روان در جای صدای قربانی تنظیم دوباره شده است. شاید بتوان این آلبوم را مجموعه‌ای تصحیح شده به لحاظ شرایط ضبط از کارهای علی تجویدی دانست که هیچ‌گاه از کیفیت ضبط‌های رادیویی قدیم رضایت نداشت. در این آلبوم یکی از تصنیف‌های خاطره برانگیز ایرانی با نام «دیدی که رسوا شد دلم» نیز با صدای قربانی اجرا شده است. پرواضح است که چنین آلبوم تصنیف محوری که به بازخوانی آثار محبوب گذشته اختصاص دارد، با استقبال بیشتری نسبت به آلبوم‌های دیگر مواجه شد.

گزارشی درباره وضعیت خرید و واردات پیانو و انواع آن

بنواز تا روح گرسنه نماند

مریم ابراهیمی- گروه گزارش: دیر زمانی بود که پیانو از ادوات موسیقی اشرافی و مجلل به شمار می‌رفت و همه دوستداران این ساز امکان خرید آن را برای خود نداشتند. جدای از گران بودن این ساز برای قشر کم‌درآمد، خاص و ویژه بودن آن برای قشر مرفه و پردرآمد، این ساز مختص طبقه خاص شده بود... رفته رفته پیانوهای آکوستیک یا به قولی کلاسیک و قدیمی جزو اثاثیه خانه‌های مجللی که به فروش می‌رفت یا اجاره داده می‌شد به صاحبخانه‌های جدید منتقل می‌شد... و پیش می‌آمد که یک پیانو سالیان سال می‌گشت و تا چند نسل پی‌درپی در خانه‌هایی می‌ماند و همین‌طور دور دوستان و فامیل خانه می‌چرخید... و چنان می‌شد که هم ساز می‌شد و هم عتیقه‌ای بسیار قیمتی و ارزشمند که نگهداری از آن فرهنگ و آداب رسمی خانواده به شمار می‌آمد... بعدها چنانکه فناوری بر ابزار و شیوه‌های مختلف زندگی تاثیر مستقیم گذاشت بر موسیقی هم ورود کرد و پیانو در انواع دیگری متولد شد.

زمان گذشت تا رسید به امروز که قدرت خرید مردم هنوز برای داشتن یک پیانوی خوب کم است و طبعا بر انگیزه یادگیری موسیقی و فعالیت در این زمینه هم تاثیر نه‌چندان مطلوب می‌گذارد. در صورتی که مسئولان باید برای کالای فرهنگی تخفیف قائل شوند و زمینه‌های رونق هنر را فراهم کنند. گزارشی که درباره قیمت و واردات پیانو پیش روی شماست حکایت جان تازه‌ای است که باید در زمینه «چگونگی ورود این ساز به خانه‌ها» دمیده شود و این در حالیست که در ارکستر سمفونیک تهران سازهای کهنه هنوز جای خود را به سازهای جدید نداده‌اند. بودجه‌ای که قرار بود صرف این امر شود هنوز هزینه نشده است و این ارکستر فعالیتش را که در طول سال البته بسیار ناچیز است با همین سازهای کهنه ادامه می‌دهد. ارکستری که دولتی است و با هزینه و بودجه دولت اداره می‌شود.

دیگرانی که پشتوانه‌ای جز انگیزه خود ندارند و می‌خواهند موسیقی کلاسیک یاد بگیرند چاره‌ای جز خرید سازهای دست دوم و از رده خارج ندارند. سازهایی که دیگر عمر خود را کرده‌اند و دیگر صدایی که کوک باشد از آنها برنمی‌خیزد. وضعیت سازها در دهه‌های مختلف شرایط متفاوتی را تجربه می‌کند.

دهه ۷۰

وقتی از تاریخچه این سازها جویا می‌شویم، در می‌یابیم که تاریخ فروش این ساز به دهه ۷۰ شمسی، دورانی که پیانو کالایی ممنوع محسوب می‌شد و فقط در پستوی برخی مغازه‌های سمساری منطقه یافت می‌شد، بازمی‌گردد.

اواخر دهه ۷۰ و ابتدای ۸۰ دورانی بود که ممنوعیت پیانو لغو شد و فروش این ساز علنی و استقبال علاقه‌مندان و هنرمندان سبب شد تا تعداد فروشگاه‌های فروش آلات و ادوات موسیقی افزایش یابد.

نکته دیگر اینکه خریداران پیانو و کسانی که از این سازها استفاده می‌کنند، ممکن است اصلا نوازنده نباشند. مثلا سازی مثل پیانو، جدا از اینکه یک ساز برای نواختن و استفاده موسیقی است، از آن برای تزئین منزل نیز استفاده می‌شود. در این سال‌ها بیشتر ساز پیانوی این مغازه‌ها محصول کشور روسیه بود که از کیفیت نامناسبی برخوردار بودند، شاید رابطه مناسب دو کشور، نزدیکی جغرافیایی و قیمت پیانوهای روسی دلیل اصلی واردات این ساز به ایران بود.

دهه ۸۰

در سال‌های دهه ۸۰ با پیشرفت فناوری کشور چین این بار پیانوهای چینی به کمک هنرمندان ایرانی آمد، پیانوهای چینی اگرچه در بهترین کیفیت قرار نداشت و با محصولات شرکت‌های قدیمی و معتبر ژاپنی و آلمانی تفاوت داشت اما بسیاری این امکان را یافتند که این ساز را بیاموزند. در دهه ۸۰، ورود پیانوی دیجیتال که قیمت پایین‌تری از پیانوهای آکوستیک داشت، فضای بهتری برای علاقه‌مندان ساز پیانو فراهم کرد.

واردات ادوات و آلات موسیقی به کشور در نیمه نخست سال ۹۱ از نظر وزنی ۳/۱ درصد افزایش یافته، اما از نظر ارزشی با کاهش ۳/۹ درصدی مواجه شد.

در سال ۱۳۹۰ بیش از ۱۵۹۵ تن انواع ادوات موسیقی به ارزش تقریبی ۵ میلیون دلار وارد کشور شده بود.

۶۵ تا ۷۰ درصد آلات موسیقی وارداتی است و اکثر کالاها از چین وارد یا مونتاژ می‌شود. تعرفه واردات آلات موسیقی نیز بین ۲۰ تا ۲۵ درصد است.

به گزارش ایسنا، هیچ اطلاعات دقیقی از بازار ادوات و آلات موسیقی در ایران در سال یاد شده دردست نیست و گفته می‌شود بخش عمده‌ای از نیاز بازار داخلی در این حوزه نیز از طریق قاچاق تامین می‌شود.

سال ۹۳

بسیاری از مدیران فروش این ساز در فروشگاه‌های متعدد ادوات موسیقی معتقدند، پیانو، سازی لوکس نیست و در هیچ کشوری به عنوان کالای لوکس شناخته نمی‌شود، در بسیاری از مدارس کشورهای دنیا واحد موسیقی تدریس می‌شود و بنابراین کالای

رهبر ارکستری باید بتواند پیانو بنوازد و در هر درس موسیقی یک درس عمومی پیانو گنجانده شده بنابراین، این ساز باید به عنوان کالای فرهنگی شناخته شود.

تولد پیانویی دیگر

پیانوی دیجیتال در کنار پیانوی آکوستیک مطرح شد و به این ترتیب پیانو سازی به نسبت در دسترس شد.

ویژگی پیانوهای دیجیتال

امکان اتصال پیانو به رایانه، امکان افزایش و کاهش صدای ساز و امکان ساخت موسیقی و در نتیجه ایجاد استودیوهای موسیقی خانگی از جمله امکانات پیانوی دیجیتال است.

فناوری‌های دیجیتال

با تولد فناوری دیجیتال اتفاق بسیار مهم و تعیین‌کننده‌ای در دنیای موسیقی افتاد. بعد از این نوازنده‌ها و صدابرداران و مهندسان صدا قادر شدند تا تنظیم ساز یا دستگاه را به حالت دلخواه ذخیره کنند و هر موقع که به همان صدا با مشخصات اولیه نیاز داشتند با تنظیم کردن آن از دردسر فرآیند پراشتباه و وقت‌گیر تنظیم مجدد، خلاص شوند. با پیشرفت فناوری دیجیتال و حضور بسیار پررنگ و موثر رایانه‌ها، نرم‌افزارها و استودیوهای مجازی در عرصه موسیقی فرآیند کار در عین تخصصی شدن، ساده‌تر و نسخه‌های خانگی این نرم‌افزارها هم ساخته شد.

مقایسه پیانوی آکوستیک و الکترونیک

پیانوی آکوستیک سنگین است و پیانوی الکترونیک سبک تر است و صدای آن قابل کنترل است چون هدفون می‌خورد و وزن آن کم است وصدای پیانوی الکتریک قابل تنظیم است. پیانوی الکترونیک مارک‌های مختلفی دارد، یاماها و سوزوکی ژاپنی است اما در اندونزی و ژاپن مونتاژ می‌شود.

قیمت‌ها ودلایل نوسان وتفاوت رقم وارزش مادی پیانوها

به طور کلی قیمت پیانوی الکترونیک از ۲ میلیون تومان تا ۱۰ میلیون تومان متداول است که قیمت حداکثری آن بنا بر نشان(برند) و قابلیت‌های بیشتری که نسبت به پیانوهای الکترونیک دیگر دارد، بیشتر خواهد بود. قیمت پیانوی آکوستیک از ۶، ۷ میلیون تومان شروع می‌شود که صدای مطلوبی ندارد. قیمت پیانوها بنا بر دلایلی چون کیفیت ساز، نوع جنس و ابزار تکنیکی سازها طراحی، کلاویه‌های ساز و مبله بودن متفاوت از ساز آکوستیک است و اینکه مونتاژ کدام کشور است، مثلا چین یا اندونزی. تفاوت‌های کیبورد و پیانو: پیانو۷ و یک چهارم اوکتاو و کیبورد ۵ اوکتاو دارد. تفاوت کیفیت صدای این دو نوع ساز برای نوازنده حرفه‌ای در درجه اول اهمیت قرار دارد ضمن اینکه پیانوی دیجیتال به دلیل کیفیت پایین تری که نسبت به پیانو آکوستیک دارد مورد استفاده نوازندگان حرفه‌ای نیست. با فروشگاه دیگری تماس گرفتیم و فروشنده در مورد قیمت پیانوی آکوستیک گفت که قیمت تا ۲۲و ۳۳ میلیون تومان است و نشان(برند)های اوتا مایستر، وبر و کلن آن موجود است.

مشکلات واردات

۲۱۸ درصد گمرکی برای واردات انواع پیانو پرداخت می‌شود. طبق تعرفه گمرکی ۲۰۰ درصد عوارض گمرکی و ۱۸ درصد ارزش افزوده برای ساز پرداخت می‌شود و از آنجایی که جزو کالای لوکس شناخته شده، این عوارض بالا دریافت می‌شود. سود معقولی که بتواند هزینه‌های واردات این محصول هنری را جبران کند ۲۰ درصد در نظر گرفته می‌شود. تعدادی از پیانوها را از شرکت همکار تحویل می‌گیرند. سازهایی را هم از اندونزی و تعدادی را هم از چین تحویل می‌گیرند و این فرآیند از زمانی که ساز حمل می‌شود، ترخیص می‌شود تا به انبار برسد، چند ماه طول می‌کشد. هر فروشگاه ممکن است که نمایندگی فروش چند برند مشخص را داشته باشد. پیانوهای الکترونیک به دلیل قیمت ارزان‌تری که دارند برای آموزش و یادگیری مناسب‌ترند و پیانوهای حرفه‌ای گران‌ترند.

کاش موسیقی هرگز برای مردم به هنری لوکس و از سر سیری تبدیل نشود و تقاضای قشر متوسط جامعه هر روز برای داشتن و شنیدن آن تقلیل پیدا نکند. شرکت‌های واردکننده، واردات لوازم صوتی را جایگزین واردات سازهایی مثل پیانو، گیتار، کیبورد یا دیگر سازهای کوبه‌ای نکنند وخدا کند که روح گرسنه نماند!

هر آهنگساز و رهبر ارکستری باید بتواند پیانو بنوازد و در هر درس موسیقی یک درس عمومی پیانو گنجانده شده بنابراین، این ساز باید به عنوان کالای فرهنگی شناخته شود

سال‌های ۹۰ و ۹۱

براساس تازه‌ترین آمار گمرک ایران در نیمه نخست سال ۹۱ افزون بر ۷۴۱ تن انواع ادوات و آلات موسیقی به ارزش بیش از ۲/۳ میلیون دلار وارد کشور شد. براین اساس فرهنگی و آموزشی به شمار می‌رود. همچنین در گپ و گفتی که با دانشجویان موسیقی و فارغ‌التحصیلان رشته رهبری ارکستر داشتیم، اغلب با تاکید بر اینکه پیانو، مادر سازهاست، معتقد بودند هر آهنگساز و

روزها و سازها

گوش جان و گفت‌وگوهای هارمونیک

سپیده سحر: به‌انگیزه گذری بر بازار سازهای کلاسیک و نگاهی ویژه به واردات و فروش پیانو گفتیم از دوران شکوفایی سبک‌های موسیقی جهان بگوییم که در هر دوره هنرمندان بزرگی آثار عظیمی آفریده‌اند، رنسانس، دوره‌های باروک، کلاسیک، رمانتیک، موسیقی قرن بیستم و... اما در نظر گرفتن عرق و اعتقادات ملی هم که در میان باشد و پای انتخاب وسط، فرهنگ و هنر غنی ایران زمین را انتخاب کردیم و آوردیم... مرور تاریخ هنر درخشانی که برای هر ایرانی و هموطن در هر جای دنیا باعث غرور و افتخار خواهد بود.

اوج موسیقی ایرانی در دوران باستان

بنیان سلسله ساسانیان به دست اردشیر بابکان گذاشته شد و شوکت ۴۰۰ ساله آن در سال ۲۱ هجری قمری و با مرگ یزدگرد سوم به پایان رسید. شکوفایی هنر موسیقی که از زمان اردشیر بابکان آغاز شده بود در زمان خسرو پرویز به اوج و عظمت خود رسید به گونه‌ای که برای امور موسیقی وزیری به نام خرم‌باشی تعیین می‌شد و نوازندگان آن دوره از اعتباری خاص برخوردار بودند. بهرام گور یکی دیگر از شاهان دوره ساسانی به سبب علاقه شدیدش به موسیقی بعد از تصرف ایالت سند و مکران اقدام به آوردن ۱۲۰۰۰ نفر لولی (مطرب به زبان هندی) کرد که سر دادن نغمه و ارتباط هنری با مردم از اینجا آغاز و از آن به بعد کلمه لولی در اشعار شعرای ما ماندگار شد.

هنرمندان دوره ساسانی

معروف‌ترین نوازنده زمان خسرو پرویز، باربُد است که دارای ۷ خسروانی، سی لحن ۳۶۰ دستان (آهنگ) بوده و شمار آنها را با الهام از تعداد هفته، ماه و سال برگرفته است.

سی لحن باربد

خسروانی، باغ شهریار، باغ شیرین، اورنگی، شبدیز، ۷ گنج یا گنج سوخته، گنج بادآورده، تخت اردشیر، گنج کاوه، آیین جمشیدی، کین ایرج، نوروز کیقباد، سیاوشان، کین سیاوش، پیکر کرد، نوبهاری، نوروز بزرگ، سازنوروز، سبز در سبز، گل نوش، سروسهی، کبک دری، پالیزبان، آرایش خورشید، ماه بر کوهان، نوشین باده، روشن چراغ، نوش لبان، رامش جان، ماه بر بالای کوه

مقام‌های به‌جای مانده از دوره ساسانی

متاسفانه از آثار موسیقایی آن دوره، به علت حمله اعراب، مغول‌ها و ترک‌ها به غیر از چند مقام به‌جا نمانده که عبارتند از: زیرافکند، نهفت، زیر کشیده، نوروز بزرگ، بسته نگار، زیرکش خاوران، راست مایه، سازگار نگار، گردانیه نگار، مرغک، گواشت.

سازهای دوره ایران باستان

تبیره، خم رویین، جام، خرمهره، جلجل، کرنا، هفت‌بند، سورنا، قره نی، بالابان، نای چادر، نفیر، باق، ارغنون، معزفه، ناقوس، موسیقار، چیک چینی، شاهین، نی لبک، ارغول، زماره، شیابه، صفیر، قوال، خرنای، نای، نی انبان، کرنای، قیازوند، شیپور، شیپور صدفی، بوق، سرغین، نای شاه، کاسه، نای بزم، تنبک، دف، خنبک، چوبک زن، طبلک باز، مقرعه، طبل، مخنثان، جرس، چنگ، چنگ حزین، مهری، بربط، طرب الفتح، تحفه العود، تنبور، کمانچه، رباب، غژک، زنبوره، ون، اگری، معازف، نزهه، قانون، عنقا، سنتور، دهرود، سه تای، چگور، ششم، تار، سه تار، چغانه، ششتای، طرب رود، روح افزای، اوزان، نای تنبور، یکتای ترکی، سازدولاب، ساز مرصع، رود خانی.

با توجه به نوسازی انجام شده

کام کارخانه قند یاسوج شیرین می‌شود

فرانک میرزایی-گروه استان‌ها: چرخ صنعت پیشکسوت استان کهگیلویه و بویراحمد بار دیگر پس از حدود یک دهه به حرکت درآمده است تا رنگی نو به توسعه استان در بخش کشاورزی، اشتغال، حمل‌ونقل و صنایع پایین‌دستی بدهد. اما تعطیلی ۱۲ساله این کارخانه سبب شده تا اکنون مسئله تامین مواد اولیه، فرسودگی ماشین‌آلات و بازار فروش محصولات به‌عنوان مشکلات پیش‌رو مطرح باشد چراکه کشاورزانی که سال‌ها زمین‌های خود را به امید کارخانه قند به کشت چغندر اختصاص داده بودند در پی تعطیلی طولانی‌مدت این واحد تولیدی، الگوی کشت را تغییر داده‌اند و محصولات دیگری را می‌کارند. اکنون کمبود آب و خرد بودن قطعه زمین‌های زراعی سبب شده تا کشت وسیع که هزینه کمتری دارد، با مشکل مواجه شود.

نزدیک به نیم قرن از احداث کارخانه قندی می‌گذرد که با هدف کنترل شورش‌های عشایر بویراحمد علیه رژیم پهلوی و اجرای سیاست اسکان عشایر ساخته شد. کارخانه قند یاسوج در سال ۱۳۴۴ به‌عنوان نخستین کارخانه در منطقه کهگیلویه و بویراحمد شروع به کار کرد و همزمان با آن زمین‌های اطراف کارخانه و بخش‌های زیادی از دشت آن منطقه به زیرکشت چغندر رفت. در سال ۱۳۴۶ نخستین بهره‌برداری از آن با ۱۵هزار تن چغندر تولیدی در شهرستان بویراحمد آغاز شد. اما مشکلات مدیریتی باعث شد تا درهای این کارخانه در سال ۱۳۸۲ به روی تولید بسته شود. اوضاع بر وفق مراد این کارخانه نچرخید و پستی و بلندی‌های بسیاری دید. سوءمدیریت عرصه را برای توسعه کارخانه تنگ کرد و هر روز از رونق آن کاست. هر بار مدیری جدید بر سر کار آمد و سیاست‌هایی نو برگزید و بعد از مدتی دیگر هم از پا افتاد. البته سیاست واردات بی‌رویه شکر در دولت‌های قبل نیز در تعطیلی این کارخانه بی‌تاثیر نبود. حالا بعد از گذشت ۱۲ سال از تعطیلی این نماد صنعتی استان کهگیلویه و بویراحمد، خبر از بازگشایی دوباره آن به گوش می‌رسد اما صدای مشکلاتی که کارخانه با آن روبه‌رو شده است نیز در کنار آن شنیده می‌شود.

■ کارخانه و مشکل تامین مواد اولیه

کهگیلویه و بویراحمد یکی از استان‌های توسعه نیافته‌ای است که اشتغال و تامین سرمایه در آن از اهمیتی خاص برخوردار است. کارخانه قند یاسوج با هدف ایجاد اشتغال در استان احداث شد تا بتواند بخشی از نیروی بیکار استان را به سمت اشتغال فرابخواند. اما بعد از مدتی، مشکلات مدیریتی فعالیت تولیدی کارخانه را ضعیف و پس از آن مانع از ادامه کار آن شد. حالا که بازگشایی انجام شده، برگرداندن سیاست کشاورزی استان به کشت چغندر به‌منظور تامین مواد اولیه کار دشواری به نظر می‌رسد. رییس خانه صنعت و معدن کهگیلویه و بویراحمد با اعلام خبر راه‌اندازی دوباره کارخانه با مدیریتی صحیح در رابطه با مشکلات این کارخانه به صمت می‌گوید: بزرگترین مشکل پیش روی کارخانه تامین مواد اولیه است. تعطیلی چندین ساله این واحد، رابطه میان کشاورزان و کارخانه را قطع کرده است. این شکاف سبب کاهش شدید کشت چغندر در مزارع استان شده است. علاوه بر اینکه کمبود آب و خرد بودن زمین‌ها هم مزید بر علت شد تا کشت وسیع که هزینه کمتری برای کارخانه به همراه داشت، متوقف شود.

■ نوسازی سرمایه می‌خواهد

عمر زیادی از نخستین کارخانه یاسوج می‌گذرد. دستگاه‌ها و تجهیزات آن پیر شده‌اند و نیاز به بازسازی و نوسازی دارند. برای این کار راهی جز تامین تسهیلات نیست. دبیر خانه صنعت و معدن کهگیلویه و بویراحمد در این‌باره اظهار می‌کند: از آنجا که عمر زیادی از کارخانه می‌گذرد باید بازسازی شود.

چنگیز هاشمی می‌افزاید: اگرچه چند سال قبل بازسازی کارخانه انجام شد اما برای اینکه عملیات نوسازی تکمیل شود نیاز به سرمایه دارد. در این شرایط، مشکل بعدی که همان تسهیلات است مطرح می‌شود. وی تشریح می‌کند: تامین تسهیلات برای سرمایه در گردش و تجهیز و نوسازی کارخانه دشوار است و نیاز به سرمایه‌گذاری دارد چرا که برای بالا نگه داشتن بهره‌وری کارخانه، راهی جز سرمایه‌گذاری و تامین تسهیلات نیست.

■ بازار روبه‌راه شود

اگرچه تولید بالا و باکیفیت مطلوب اهمیت ویژه‌ای در توسعه تولید واحد دارد اما بازاریابی و پیدا کردن بازار هدف از اهمیتی دوچندان برخوردار است. کارخانه قند یاسوج حتی اگر به تولید مطلوب هم دست یابد، در صورتی که بازار مطلوبی نداشته باشد، موفق نمی‌شود. دبیر خانه صنعت و معدن کهگیلویه و بویراحمد مسئله دیگر پیش‌روی کارخانه قند یاسوج را بازار می‌داند و با بیان اینکه باید قیمت شکر در بازار رقابت‌پذیر باشد، می‌گوید: واردات شکر در برخی مواقع به شکلی است که قیمت آن بسیار پایین‌تر از قیمت شکر تولیدی داخل تمام می‌شود که این امر توان رقابت‌پذیری را از شکر داخل می‌گیرد.

هاشمی می‌افزاید: با توجه به اینکه کارخانه در تامین مواد اولیه هم مشکل دارد، هزینه تمام شده آن افزایش پیدا می‌کند و در این شرایط کشش بازار پایین آمده و کارخانه با مشکل نقدینگی روبه‌رو می‌شود.

هاشمی راهکار این مسئله را ایجاد شبکه تولید شکر برای تولیدکنندگان داخلی دانست تا به بازار متصل شوند. با ایجاد این شبکه رابطه میان عرضه و تقاضا در بازار تنظیم می‌شود و واردات با توجه به بازار داخل افزایش و کاهش پیدا می‌کند تا تولیدکنندگان آسیب نبینند.

■ هیچ مشکلی در تامین مواد اولیه نیست

دبیر خانه صنعت و معدن کهگیلویه و بویراحمد از نیاز کارخانه قند یاسوج به تامین مواد اولیه صحبت می‌کند در حالی که نماینده مردم کهگیلویه و بویراحمد تمام شرایط لازم برای تولید کارخانه را در مسیر تسهیل عنوان می‌کند و می‌گوید: کارخانه قند یاسوج در تامین مواداولیه هیچ مشکلی ندارد.

غلامحمد زارعی بیان می‌کند: مواد اولیه مورد نیاز چغندرقند است که خوشبختانه علاوه بر اینکه از برنامه تدوین و پیش‌بینی شده جلوتر هستیم و مواداولیه بیش از نیاز تهیه شده است، قراردادهای کشت پاییزه نیز بسته‌شده تا چغندر مورد نیاز کارخانه در فصل دوم بهره‌برداری از مزارع تامین باشد. وی می‌افزاید: پیشاپیش قراردادهای همکاری میان کشاورزان و کارخانه بسته شده و مشکلی در تامین مواد اولیه نیست. نماینده مردم کهگیلویه و بویراحمد درباره نوسازی کارخانه می‌گوید: ماشین‌آلات مورد نیاز تامین شده و نوسازی انجام گرفته است. در حال حاضر مشکلی در بحث نوسازی وجود ندارد. زارعی کارخانه قند یاسوج را یکی از موفق‌ترین کارخانه‌های قند کشور عنوان می‌کند و می‌افزاید: در هفته جاری که پیش‌بینی تامین سقفی از مواد اولیه را کرده بودیم، ۱۰۰درصد انجام شد.

در این رابطه، چندی پیش قدرت‌الله حبیبی، مدیرعامل کارخانه قند یاسوج در گفت‌وگو با مهر از تامین خوراک اولیه این کارخانه به میزان ۵۰درصد از ظرفیت کارخانه از چغندرکاران استان‌های فارس، اصفهان و چهارمحال و بختیاری گفت و افزود: کشت چغندر با بذر اصلاح‌شده ۷۰ تا ۱۰۰ تن در هکتار در مناطق گرمسیری و ۵۰ تا ۷۰ تن در هکتار در مناطق سردسیری عملکرد دارد. به گفته وی هزینه هر هکتار کشت چغندر ۲ تا ۲/۵میلیون تومان محاسبه شده است. با این حساب اگر یک کشاورز حداقل ۵۰ تن در هکتار تولید داشته باشد بیش از ۱۴میلیون تومان درآمد دارد و این درآمد در مقایسه با سایر محصولات بسیار بالاست.

■ مزایایی که در راه است

احداث یا راه‌اندازی دوباره این واحد تولیدی، اشتغالزایی، درآمد و توسعه اقتصادی را در پی دارد. نماینده مردم کهگیلویه و بویراحمد در رابطه با میزان اشتغالزایی این کارخانه می‌گوید: با راه‌اندازی کارخانه، بیش از ۳۰۰ شغل به شکل مستقیم و چند برابر آن اشتغال غیرمستقیم برای استان ایجاد شده، ضمن اینکه سایر بخش‌های زیرمجموعه آن هم فعال شده است. همچنین حمل‌ونقل رونق پیدا می‌کند چراکه بخش زیادی از وسایل نقلیه استان برای انتقال چغندر از مزارع به کارخانه استفاده می‌شود.

حالا که کارخانه قند یاسوج به‌عنوان یکی از بزرگترین کارخانه‌های قند کشور دوباره فعالیت خود را آغاز کرده، لازم است جلوی فروش شکر به‌عنوان ماده اولیه گرفته شود. باید در کنار این محصول، تولیدات دیگر در دستور کار قرار بگیرد تا زنجیره تولید در استان کامل شود.

زارعی از شکل‌گیری صنایع پایین‌دستی خبر می‌دهد و می‌گوید: دو کارخانه در کنار این مجموعه احداث شده‌اند. یکی از آنها کارخانه دام و طیور است که مواد اضافه گرفته شده از چغندرقند، علوفه مورد نیاز این واحد را تامین می‌کند. وی می‌افزاید: کارخانه الکل‌صنعتی نیز واحد دومی است که سال‌ها پیش در کنار این واحد احداث شده اما با تعطیلی این کارخانه، درتامین مواد اولیه با مشکل روبه‌رو شد و پس از آن راکد ماند. حالا باراه‌اندازی دوباره کارخانه، این واحد الکل‌سازی نیز فعالیت خود را از سر گرفته است.

به گفته این نماینده مجلس، بانک تجارت با اختصاص ۸ میلیارد تومان اعتبار به این واحد تولیدی می‌تواند در توسعه و گسترش آن نقش شایانی داشته باشد.

نقش محصولات تولیدی در ارزآوری

صمت: مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان قم گفت: تولید کردن محصولاتی که اکنون به کشور وارد می‌شود، سهم بسزایی در ارزآوری داشته و در رشد دانش علمی و کیفی محصولات به‌وسیله نیروهای بومی نیز نقش مهمی خواهند داشت. به گزارش روابط عمومی شرکت شهرک‌های صنعتی استان قم، مدیرعامل و جمعی از معاونان و مدیران شرکت با حضور در شهرک صنعتی شکوهیه و محل واحدهای صنعتی از نزدیک در جریان وضعیت واحدهای صنعتی قرار گرفتند. هوشنگ طیبی‌نژاد، ضمن بازدید از خط تولید فیلترهای کربنی دستگاه تصفیه آب شرکت گوار آب، هدف از بازدید واحدهای صنعتی را رسیدگی به مسائل واحدها عنوان کرد و گفت: حضور در محل واحدهای صنعتی باعث درک متقابل مشکلات ایشان شده و می‌توان با همکاری مجموعه شرکت شهرک‌های صنعتی و واحدهای تولیدی نسبت به حل مسائل در حد توان اهتمام ورزید.

گفتنی است مدیران شرکت شهرک‌های صنعتی قم از واحدهای صنعتی رازین پلیمر، سپید آردن لطیف و رنجبر واقع در فاز دوم شهرک صنعتی شکوهیه قم بازدید کردند.

هزینه‌های گمرکی در قزوین کاهش یافت

تسنیم: معاون گمرک استان قزوین گفت: برنامه‌ریزی‌های خوبی در زمینه کاهش هزینه‌های گمرکی تولیدکنندگان در قزوین انجام شده است که با اجرای این برنامه‌ها، هزینه‌های گمرکی تولیدکنندگان کاهش یافت. قربانعلی محمدیان در نشستی با مسئولان بازرسی قزوین اظهار کرد: گمرک قزوین با درآمد ۷میلیارد تومانی مقام هشتم را در میان گمرک‌های کشور دارد و با توجه به اینکه قزوین مرز آبی مانند دیگر ایستگاه‌های گمرک کشور ندارد، جایگاه هشتمی، جایگاه بسیار مناسبی است. وی افزود: سازمان گمرک کشور به‌دنبال حمایت از تولیدات داخلی و اشتغالزایی در کشور است که این هدف با سیاست‌گذاری‌های انجام شده، محقق می‌شود. معاون گمرک استان قزوین با اشاره به اینکه بیشتر کالاهای وارداتی در حوزه اشتغالزایی است، بیان کرد: بیشتر کالاهایی که به کشور وارد می‌شود مانند ماشین‌آلات خط تولید و قطعات خودرو در اشتغالزایی استفاده می‌شود. وی از کاهش هزینه‌های گمرکی تولیدکنندگان در قزوین خبر داد و عنوان کرد: با پیگیری‌های گمرک قزوین، ۱۰ انبار برای ارزیابی کالا به تولیدکنندگان اختصاص یافته تا هزینه‌های گمرکی تولیدکنندگان در قزوین به حداقل برسد.

۲۵هزار واحد صنفی بدون مجوز در البرز

ایسنا: رییس اتاق اصناف استان البرز گفت: حدود ۲۵هزار واحد صنفی در البرز مجوز ندارند. در حال حاضر ۷۵هزار واحد صنفی در البرز فعال هستند که ۵۵هزار مورد آنها مجوزدار بوده و مابقی بدون مجوز فعالیت می‌کنند.

حمید کریمی اظهار کرد: با توجه به نزدیک شدن به ایام پایانی سال، ضرورت نظارت بر فعالیت صنوف مختلف استان بیشتر احساس می‌شود. وی تاکید کرد: امسال بازار استان به نسبت سال‌های ۹۱ و ۹۲ از آرامش و ثبات بیشتری برخوردار است و به نظر می‌رسد در روزهای باقیمانده از سال با مشکل احتکار و گران شدن تصاعدی کالاها مواجه نشویم. رییس اتاق اصناف البرز ادامه داد: در این مدت گشت‌های ویژه‌ای با همکاری اداره اماکن و بازرسی دادگستری به‌طور مستمر از بازار و واحدهای صنفی بازدید به عمل می‌آورند و در صورت مشاهده هرگونه تخلف با فرد خاطی برخورد می‌کنند.

کریمی تصریح کرد: اصناف استان برای کاهش تخلف در سطح بازار، اقدام به اجرای طرح تنبیهی و تشویقی صنوف کرده است. وی با اشاره به اینکه بازرسان اصناف در صورت مشاهده کوچکترین تخلف با واحد صنفی متخلف برخورد می‌کنند، افزود: در این طرح واحدهای صنفی که خدمات مناسبی به مردم ارائه می‌دهند از سوی سازمان اصناف تشویق می‌شوند. این مسئول افزود: دیگر زمان اعمال جریمه نقدی برای واحدهای صنفی متخلف به پایان رسیده و این کار نمی‌تواند عامل بازدارنده مناسبی برای برخورد با متخلفان باشد. کریمی اظهار کرد: بر این اساس اصناف اقدام به نصب بنر اعلام تخلف بر سردر واحدهای صنفی متخلف می‌کنند و از شهروندان می‌خواهند از این واحدها خرید نکنند. رییس اتاق اصناف استان البرز در بخش دیگری از صحبت‌های خود بر مشارکت مردم در بحث تشویق و تنبیه صنوف استان تاکید کرد و گفت: بدیهی است سازمان اصناف با ۵۰ بازرس توانایی نظارت دقیق بر تمامی واحدهای صنفی استانی با جمعیت نزدیک به ۳میلیون نفر را ندارد. کریمی تصریح کرد: اصناف استان، مردم و رضایت آنها را در اولویت اهداف خود قرار داده است؛ چرا که تا زمانی که مردم نباشند، واحدهای صنفی نیز نمی‌توانند کسب درآمد کرده و روزی حلال به خانه ببرند. وی در پایان گفت: بدیهی است برخورد خوب با مشتری، رونق کسب‌وکار و افزایش مشتریان را نیز به همراه دارد.

یادداشت

افزایش ۲ هزار تنی تولید شکر لرستان

داریوش دیودیده
رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت کهگیلویه‌وبویراحمد

تعطیلی چند ساله کارخانه قند یاسوج باعث شد برای تامین مواد اولیه آن برنامه‌ریزی انجام نشده باشد. با این وجود درحال حاضر ۷۸ درصد از چغندر موردنیاز کارخانه، تامین شده و با برنامه‌های انجام‌شده در سال آینده با ظرفیت کامل کار می‌کند. با راه‌اندازی دوباره این کارخانه هم در بخش کشاورزی استان رونق ایجاد می‌شود و هم در بخش صنعتی با افزوده شدن حدود ۲هزار تن به ظرفیت تولید استان، رشد به وجود خواهد آمد. البته استمرار فعالیت کارخانه منوط به فعالیت بخش کشاورزی استان در تامین چغندر موردنیاز آن است. درحال حاضر خط اصلی تولید در کارخانه قند یاسوج فعال شده و تاکنون ۴۷ هزارتن چغندر خریداری کرده است. در این زمینه برنامه‌ریزی‌های دقیقی انجام شده و قراردادهایی ازسوی کارخانه با کشاورزان منعقد شده است. این قرارداد هم با کشاورزان مناطق گرمسیری و هم سردسیری انجام شده و نهاده‌های اولیه لازم در اختیار گذاشته شده تا در دوره تولید، تامین مواد با مشکل روبه‌رو نشود. تمام ماشین‌آلات و تجهیزات واحد به‌روز شده‌اند و مشکلی در تجهیزات نیست. این کارخانه که در سالیان گذشته تنها تصفیه شکرخام وارداتی از بازارهای خارجی را انجام می‌داد، درحال حاضر با فعال‌شدن خط اصلی تولید، توان تولید قند و شکر از چغندر را دارد. در حوزه صادرات نیز، اگرچه قوانین خاصی در مورد آن وضع شده اما با توجه به میزان کافی شکر در کشور، کارخانه توانایی صادرات نیز دارد. در مسیر توسعه این واحد، پیشنهاد ایجاد واحد بسته‌بندی یا صنایع تبدیلی در کنار مجموعه مطرح شده است. با ایجاد واحد بسته‌بندی، شکر تولید شده از کارخانه در بسته‌بندی‌های استاندارد وارد بازار می‌شود. حتی در حوزه صادرات نیز، وجود واحد بسته‌بندی نقش مهمی خواهد داشت.

دریچه

رونق صنعت و کشاورزی با فعالیت کارخانه قند

سید موسی خادمی
استاندار کهگیلویه‌وبویراحمد

آغاز فعالیت این کارخانه رونق‌بخشی صنعت و کشاورزی استان را در پی دارد. کارخانه قند یاسوج مهم‌ترین صنعت استان است و مردم استان دلبستگی زیادی به این کارخانه دارند. این کارخانه تحولات زیادی را در طول سال‌های پس از انقلاب پشت سرگذاشته است. با همه فراز و فرودهایی که این کارخانه در دهه‌های اخیر داشته، اما به عنوان مادر صنعت در این استان مطرح بوده است. این کارخانه در سال‌های اخیر به دلیل سوءمدیریت مدتی تعطیل بوده و مدتی نیز به سمت تولید شکر از شکر خام وارداتی رفت. کارخانه قند یاسوج باید زنجیره‌ای از صنعت و کشاورزی باشد، باید بتوان با یک برنامه‌ریزی مناسب زنجیره قوی اقتصادی و ارتباط بین بخش صنعت و کشاورزی را در این واحد تولیدی افزایش داد. در این زمینه تاکنون ۴۷هزار تن چغندر قند توسط این کارخانه از کشاورزان خریداری شده است که پیش‌بینی می‌شود این میزان به ۵۵ هزار تن نیز برسد. ظرفیت اسمی این کارخانه ۱۰۰ هزار تن چغندر قند است. هم‌اکنون خوراک این کارخانه از دیگر استان‌ها تامین شده است اما باید تلاش کرد تا در سال‌های آینده خوراک کارخانه قند یاسوج از خود استان تامین شود. ترغیب کشاورزان به کشت این محصول هم موجب رونق بخش کشاورزی استان و هم رونق کارخانه قند خواهد شد و در نتیجه زنجیره اقتصادی در استان فعال می‌شود.

کوتاه از استان‌ها

صمت: علی پرزحمت، رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان قزوین بر ضرورت همکاری هرچه بیشتر بین بخش خصوصی و دولتی تاکید کرد. وی با اشاره به اینکه امروز بیش از هر زمان دیگر همکاری و مشارکت عمومی بخش خصوصی در کنار بخش دولتی ضرورت دارد، گفت: اقتصاد در حال حاضر شرایط خاصی دارد که لازم است بخش خصوصی در کنار دولت حرکت کند. وی با بیان اینکه ظرفیت‌های اقتصادی استان قزوین در حوزه صنعت، معدن و تجارت بسیار بالاتر از آن است که در حال حاضر دیده می‌شود، افزود: بکارگیری بهینه ظرفیت‌های اتاق یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر است.

مهلت گشایش اعتبار ۲۲۰ میلیون یورویی تا پایان بهمن ماه است

شمارش معکوس تا پایان فرصت طلایی پتروشیمی ایلام

صبا رضایی ـ گروه استان‌ها: ایلامی‌ها سال‌هاست چشم‌به‌راه راه‌اندازی پتروشیمی در این استان هستند. پروژه‌ای که اگرچه ایجاد آن از سال ۸۱ مصوب شده بود اما از ابتدا با مشکلاتی مانند تعویض مدیریت، تغییر سهامدار و گشایش نیافتن اعتبار ۲۲۰ میلیون یورویی برای تکمیل پروژه مواجه بوده است. مشکلاتی که سبب شده بهره‌برداری از این پروژه طولانی شود و چشم انتظاری ایلامی‌ها برای احداث شهرک صنعتی صنایع پایین‌دستی پتروشیمی و ایجاد اشتغال، طولانی‌تر هرچند از دو سال پیش تاکنون که اجرای این پروژه جدی گرفته شده، بارقه امیدی در دل‌های آنها جوانه زده اما آخرین خبرها حاکی از آن است که فرصت گشایش اعتبار ۲۲۰ میلیون یورویی تنها تا پایان بهمن ماه است و اگر اقدامات لازم برای این گشایش اعتبار انجام نشود بهره‌برداری از پتروشیمی ایلام با مشکلات فراوانی مواجه می‌شود. به گفته کارشناسان پس از بهره‌برداری از این پروژه برنامه‌هایی برای احداث شهرک صنعتی صنایع پایین‌دستی پتروشیمی در نظر گرفته شده که اشتغالزایی و افزایش تولید را با خود به همراه دارد.

به گفته یارالله نصیری، رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان ایلام به منظور حمایت و تقویت منابع مالی مورد نیاز پتروشیمی ایلام، از دو سال گذشته مبلغ ۲۲۰ میلیون یورو تسهیلات ارزی از محل صندوق توسعه ملی به این پروژه صنعتی اختصاص یافته که متأسفانه تاکنون این مبلغ گشایش نیافته و همچنان پرونده در بانک صنعت و معدن کشور به‌عنوان بانک عامل معطل مانده است.

او عنوان می‌کند: فرصت گشایش این اعتبار تنها تا پایان بهمن ماه است و در صورتی که مدیران این پروژه نتوانند نسبت به گشایش و جذب این مبلغ اقدام کنند در ادامه راه با مشکل جدی مواجه و بدون شک دوران بهره‌برداری از فاز اولفین پتروشیمی که بخش اصلی و اقتصادی پروژه نیز محسوب می‌شود، به دو سال بیشتر از زمان پیش‌بینی شده یا حتی بیشتر موکول خواهد شود که این امر نمی‌تواند خبر خوبی برای سهامداران و ذی‌نفعان این واحد تولیدی باشد. درحال حاضر فاز نخست این طرح به مرحله بهره‌برداری رسیده و فاز دوم آن‌که اولفین است تنها با پرداخت ۲۲۰ میلیون یورو مورد نیاز می‌تواند به مرحله بهره‌برداری برسد. باید مسئولان این پروژه هرچه سریع‌تر مدارک مربوط به ۲۲۰ میلیون یورو را جمع‌آوری و نظر بانک و مستندات مورد نظر بانک را به سرعت تامین کرده و تقدیم به بانک کنند تا این اعتبار دریافت و از برگشت این مبلغ جلوگیری شود. برگشت خوردن این مبلغ سبب آسیب اقتصادی به سهامداران و بلاتکلیف ماندن مواد اولیه این طرح از طریق پالایشگاه گاز ایلام می‌شود.

رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان ایلام با اشاره به اینکه پتروشیمی ایلام یکی از واحدهای تولیدی بزرگ و موثر در توسعه اقتصادی استان محسوب می‌شود، تاکید می‌کند: انتظار می‌رود مدیران پتروشیمی ایلام با حساسیت بیشتری تلاش برای دریافت ۲۲۰ میلیون یورو اعتبار را در دستور کار خود قرار دهند همچنین حمایت از سرمایه‌گذاری‌های انجام شده روی این پروژه و تلاش برای صیانت از اشتغالزایی ایجاد شده بر همه مسئولان و سازمان‌های ذی‌ربط لازم و ضروری است. سازمان صنعت، معدن و تجارت استان ایلام حمایت‌های بسیاری در زمینه تسهیل روند اجرای پروژه انجام داده و در ادامه راه نیز آمادگی خود را برای تمام پیگیری‌های ضروری و تشکیل جلسه با مراجع ذی‌ربط با هدف سرعت بخشیدن به روند تکمیل پروژه اعلام می‌کند. تمام تلاش ما در این سازمان به‌منظور جلوگیری از مواجه شدن با مشکل و مانع جدی است و تحقق این امر تنها بستگی به میزان دلسوزی، احساس مسئولیت و پیگیری مدیران پروژه دارد که امیدواریم آنها نیز با جدیت بیشتری در این زمینه اقدام کنند.

رضا محمد رحیمی، معاون امور صنایع و معادن سازمان صنعت، معدن و تجارت استان ایلام به صمت می‌گوید: مشکل ما دریافت نکردن ۲۲۰میلیون یورو و ۲۰۰ میلیارد تومان مورد نیاز برای تکمیل پروژه است. تامین ۲۲۰ میلیون یورو از محل صندوق توسعه ملی تعاونی بانک صنعت و معدن مصوب شده اما همکاران من موفق به دریافت این اعتبار نشده‌اند و کوشش می‌کنند تا گشایش اعتبار این اعتبار را انجام دهند و پس از تزریق این اعتبار به پروژه، تجهیزات خارجی موردنیاز خریداری شود. مشکلات غیرقابل پیش‌بینی مانند تغییر مدیریت و سهامدار نیز در مراحل اجرایی این پروژه رخ داد و ما با اعلام نارضایتی به مسئولان اجرایی پروژه هشدار دادیم تا روند پروژه را با سرعت بیشتری ادامه دهند.

او خاطرنشان می‌کند: پس از تکمیل و بهره‌برداری از پروژه پتروشیمی ایلام، پروژه احداث و راه‌اندازی صنایع پایین‌دستی مد نظر قرار دارد زیرا پروژه‌های پتروشیمی اشتغالزا نیستند و سرمایه اشتغالزایی آنها بسیار سنگین است و ممکن است برای یک شغل در واحد پتروشیمی ۳۰۰ تا ۴۰۰ میلیون تومان هزینه شود. برای اشتغالزایی از سوی این پروژه به ایجاد صنایع پایین دستی می‌پردازیم. مسئولان استان برای راه‌اندازی این پروژه نهایت کوشش خود را به کار می‌گیرند. پس از بهره‌برداری از این پروژه به احداث شهرک‌های پایین دستی و تخصصی برای اشتغالزایی می‌پردازیم. اکنون مجوز بهره‌برداری فاز اول این پروژه صادر شده است.

محمد رحیمی عنوان می‌کند: صنعت پتروشیمی ایلام اولفین سیزدهم کشور است. تفاوت این واحد با پتروشیمی‌های واقع شده در مسیر اتیلن غرب آن است که استان ایلام دارای منابع گاز است. ۱۵ درصد از منابع گازی کشور در ایلام واقع شده است بنابراین پتروشیمی ایلام به هیچ عنوان وابسته به مواد اولیه عسلویه و دیگر نقاط کشور نیست. پروژه پتروشیمی ایلام بر اساس استفاده از گاز استان که از پالایشگاه گاز استخراج و استفاده می‌شود، تعریف شده است. پتروشیمی ایلام بسیار وسیع‌تر از پتروشیمی ارومیه، مهاباد و لرستان است زیرا واحد اولفین در دل این پروژه موجود است. به علت مشکلات ناشی از تحریم‌ها و طولانی شدن دوره اجرایی و بهره‌برداری از پروژه متاسفانه اکنون تنها فاز پلی‌اتیلن سنگین این پروژه راه‌اندازی شده که این فاز نیز خرداد ماه امسال در سفر رییس‌جمهوری به ایلام افتتاح شد.

او می‌افزاید: در حال حاضر به شکل موقت از گاز پتروشیمی خط لوله اتیلن غرب استفاده می‌شود و پس از ورود به مجتمع پتروشیمی ایلام تبدیل به پلی اتیلن سنگین می‌شود. تمام تلاش ما برای راه‌اندازی فاز اصلی گاز یعنی تولید گاز اتیلن این واحد است. در حال حاضر پالایشگاه گاز آماده استفاده است و تمام زیرساخت‌های لازم فراهم شده اما به دلیل نبود امکان ذخیره‌سازی گاز ایلام این گاز می‌سوزد و آلودگی زیست محیطی و نابودی سرمایه کشور را در پی دارد. تمام کوشش فعالان در این پروژه راه‌اندازی خط اتیلن و اولفین پتروشیمی ایلام است به این معنا که گاز طبیعی به پلی‌اتیلن تبدیل شده و گاز اتیلن از گاز طبیعی ایلام تولید شود. می‌توانیم بخشی از گاز اتیلن را به خط اولفین غرب نیز بدهیم و از مصرف‌کننده خط غرب به تولیدکننده آن تبدیل شویم.

اگر ۲۲۰ میلیون یورو مورد نیاز تا پایان بهمن ماه دریافت شده و بهره‌برداری از پروژه پتروشیمی ایلام در موعد مقرر انجام شود، احداث شهرک صنعتی صنایع پایین‌دستی پتروشیمی و به دنبال آن ایجاد اشتغال و افزایش تولید استان ایلام را در پی دارد.

یادداشت

مشکلات پتروشیمی ایلام

لیلا ناصری‌راد
رییس اداره طرح و برنامه سازمان صنعت، معدن و تجارت ایلام

در حال حاضر مسئولان در حال انجام‌دادن عملیات اجرایی پروژه پتروشیمی ایلام هستند. پیشرفت فیزیکی این پروژه نیز در حدود ۸۳/۳۹درصد و فاز نخست آن راه‌اندازی شده است. تسهیلات مرحله نخست آن به مبلغ ۲۲۰میلیون یورو مصوب شده است و مسئولان در حال انجام کارهای مربوط به گشایش اعتبار آن هستند. متاسفانه هیچ گشایش اعتباری برای پتروشیمی ایلام نبوده و اگر این مبلغ پرداخت نشود پروژه با مشکلات فراوانی روبه‌رو می‌شود و بهره‌برداری از آن به مدت دوسال به تعویق می‌افتد.

پتروشیمی ایلام در نزدیکی پالایشگاه گاز قرار دارد و در آینده می‌تواند مواد اولیه مورد نیاز خود را به راحتی از این پالایشگاه تامین کند. نزدیکی این واحد به پالایشگاه گاز را می‌توان از مزیت‌های پتروشیمی ایلام نسبت به دیگر واحدهای پتروشیمی به شمار آورد.

متاسفانه مراحل اجرایی پروژه به‌دلیل به وجود آمدن مشکلاتی در ساختار مدیریتی این پروژه و مشکلات ناشی از تحریم‌ها برای واردکردن ماشین‌آلات اولیه بهره‌برداری از این واحد بسیار طولانی شده و اگر مبلغ موردنیاز آن تامین نشود فاز دوم این پروژه بسیار طولانی‌تر نیز می‌شود.

پس از بهره‌برداری از شرکت پتروشیمی ایلام با همکاری شرکت شهرک‌های صنعتی استان ایلام برنامه‌هایی برای احداث شهرک صنعتی شماره۲ در کنار این واحد در نظر گرفته شده و تصمیماتی برای راه‌اندازی واحدهای صنایع پایین‌دستی پتروشیمی با تامین مواد مورد نیاز از پتروشیمی ایلام گرفته شده است. احداث چنین شهرکی سبب اشتغالزایی و افزایش تولید در استان ایلام می‌شود. در حال حاضر نیز حدود ۲۰ هکتار از زمین‌های درنظر گرفته‌شده در مرحله تغییر کاربری برای واگذاری و اجرای طرح پروفیلن است.

کوتاه از استان‌ها

ایرنا: علی لاریجانی، رییس مجلس شورای اسلامی در سفر خود به استان همدان از کارخانه بافت سان ملایر بازدید کرد. کارخانه بافت سان ملایر در زمینی به مساحت ۸۳ هزار و ۸۶۸ مترمربع و زیربنای ۲۶ هزار متر مربع در کیلومتر ۴ جاده همدان ملایر احداث شده است. ماشین‌آلات موردنیاز این کارخانه که دارای فناوری روز دنیا بوده و تولیدکننده منسوجات نبافته است با استفاده از تسهیلات ارزی صندوق توسعه ملی به مبلغ بیش از ۱۸ میلیون و ۱۸۱ هزار یورو از کشور آلمان خریداری شد. سرمایه‌گذاری کل این طرح یک هزار و ۶۲۹ میلیارد و ۵۹۲ میلیون ریال است که با اجرای این طرح زمینه اشتغال برای ۱۵۰ نفر فراهم شد.

ایسنا: فضل‌الله رنجبر، فرماندار کرمانشاه از اشتغال به عنوان اصلی‌ترین دغدغه خانواده‌ها در شرایط کنونی یاد کرد و گفت: حل مشکل اشتغال باید اصلی‌ترین دغدغه مسئولان باشد. دولت و مردم باید با مشارکت هم زمینه اشتغالزایی را فراهم کرده و از این طریق در زمینه حل معضل اشتغال به عنوان یکی از اصلی‌ترین دغدغه‌های مردم بکوشند. وی تنها راه برون‌رفت از وضعیت نامناسب اشتغال در استان را جذب سرمایه‌گذاران دانست و تصریح کرد: با جذب سرمایه‌گذاران می‌توان گام‌های مهمی در زمینه ایجاد فرصت‌های شغلی بیشتر و مقابله با معضل بیکاری برداشت. در صورت همراهی مسئولان و مردم می‌توان سرمایه‌داران بزرگ را جذب کرده و از این طریق در زمینه حل معضل بیکاری گام برداشت.

فارس: حمیدرضا گرامی، فرماندار کازرون از تسهیل شرایط صدور مجوز لازم به سرمایه‌گذاران در زمینه‌های مختلف در این شهرستان خبر داد. وی اظهار کرد: در ۱۰ ماه گذشته نزدیک به ۲۰ درخواست سرمایه‌گذاری در حوزه‌های مختلف گردشگری، صنعت و معدن و مباحث کشاورزی و دامپروری در این شهرستان دریافت کردیم که مورد بررسی و استقبال قرار گرفت. تاکنون افزون بر ۵ میلیارد تومان برای زیرساخت‌های آب، برق و تصفیه‌خانه منطقه ویژه اقتصادی این شهر توسط شرکت شهرک صنعتی هزینه و عملیات اجرایی آن شروع شده است.

تسنیم: مهرداد موسوی، فرماندار شهرستان تویسرکان در یادواره فرماندهان، سرداران و ۷۵۰ شهید تویسرکان با اشاره به آهنگ کاهش جمعیت در تویسرکان اظهار کرد: در ۳۰ سال گذشته برخلاف افزایش جمعیت در کل کشور، تویسرکان با کاهش رشد جمعیتی مواجه است که نبود فضای کسب و کار و اشتغال بر آن تاثیرگذار بوده است.

افزایش تولید کاشی وسرامیک در استان فارس

صمت: رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان فارس گفت: تولید کاشی وسرامیک در ۱۰ماه سال‌جاری در استان فارس به بیش از ۱۴میلیون و ۸۶۰ هزار مترمربع رسید.

فارس با ظرفیت تولید بیش از ۲۰میلیون و۸۰۰هزار مترمربع انواع کاشی و سرامیک، سهم خوبی از تولید در این صنعت را به خود اختصاص داده است به‌گونه‌ای که در واحدهای فعال تولید انواع کاشی و سرامیک در استان فارس به میزان ۳۲۰میلیارد تومان سرمایه‌گذاری انجام شده است.

علی همتی افزود: صنعت کاشی در استان فارس، زمینه اشتغال یک‌هزار و ۲۵۰ نفر را به شکل مستقیم و ۴هزار و ۲۶۰ نفر را به شکل غیرمستقیم فراهم کرده است. با توجه به سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده در زمینه تولید کاشی و سرامیک در آباده و نیز تامین خوراک، این صنعت به‌عنوان یکی از قطب‌های تولید کاشی و سرامیک در کشور شناخته خواهد شد. وجود بیشترین منابع خاک نسوز کشور در شهرستان آباده و تامین نیاز بیش از ۹۰درصد کارخانه‌های تولید کاشی و سرامیک کشور از این منطقه، زمینه لازم برای سرمایه‌گذاری در شهرستان و نیز استان را فراهم کرده است.

وی بیان کرد: در طول ۱۰ ماه سال‌جاری بیش از ۱۴میلیون و ۸۶۰هزار مترمربع کاشی و سرامیک در استان تولید شد که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۹ درصد رشد نشان می‌دهد. در طول ۱۰ ماه گذشته سال‌جاری یک‌میلیون تن کاشی و سرامیک به ارزش حدود ۲/۸میلیون دلار به کشورهای هدف صادر شده است.

صادرات ۱۲ هزار تن خرمای استان بوشهر

فارس: مدیر صنایع کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی استان بوشهر از صادرات ۱۲هزار تن خرمای استان بوشهر به بازارهای جهانی خبر داد.

عبدالرسول بهنام‌راد در نشست با مدیران صنایع تبدیلی خرما در استان بوشهر اظهار کرد: دشتستان از قطب‌های بزرگ خرما در کشور است و در سال‌جاری بیش از ۱۳۰هزار تن خرما در این منطقه تولید شده است.

مدیر صنایع کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی استان بوشهر با اشاره به اهمیت صادرات محصولات کشاورزی افزود: در ۹ماه سال‌جاری میزان ۶هزار و ۴۰۰ تن محصولات صنایع تبدیلی کشاورزی شامل خرما و ماهی و میگو به خارج از کشور صادر شد.

بهنام‌راد تصریح کرد: ارزش این میزان صادرات معادل ۹میلیون و ۴۲۳هزار و ۱۵۰ دلار بوده که توسط ۱۵واحد تولیدی انجام شده است.

مدیر صنایع کشاورزی استان بوشهر خاطرنشان کرد: در حال حاضر ۲۰ واحد تولیدی بسته‌بندی خرما فعال و مشغول به فعالیت بوده که با توجه به فصل برداشت خرما از اوایل مهرماه، با جدیت به خرید این محصول پرداخته تا پس از خرید کامل، خود را برای آغاز فصل کاری در سال زراعی جدید آماده کنند.

وی از صادرات ۱۲هزار تن خرمای استان بوشهر به بازارهای جهانی خبر داد و گفت: پیش‌بینی می‌کنیم در سال‌جاری ۱۲هزار تن خرما بسته‌بندی و به خارج از کشور صادر شود.

افتتاح پایانه مرزی پرویزخان

ایسنا: افشین رضایی از افتتاح پایانه مرزی پرویزخان همزمان با دهه مبارک فجر خبر داد.

فرماندار شهرستان قصرشیرین اظهار کرد: پایانه بزرگ مرزی پرویزخان یکی از مهم‌ترین پروژه‌هایی است که در دهه فجر در شهرستان قصرشیرین افتتاح می‌شود.

وی اعتبار هزینه شده برای این پروژه را ۲۰۰میلیارد ریال عنوان کرد و افزود: این پروژه روز سه‌شنبه (۱۴ بهمن) با حضور وزیر راه و شهرسازی، رییس پایانه‌های کشور و استاندار کرمانشاه افتتاح می‌شود.

به گفته این مسئول برای این پایانه مرزی دو بخش تجاری و مسافربری در نظر گرفته شده که در دهه فجر بخش مسافربری آن افتتاح می‌شود و افتتاح بخش تجاری نیز در سال آینده خواهد بود. رضایی از در نظر گرفتن همه امکانات برای این پایانه مرزی خبر داد و تصریح کرد: ساختمان گمرک، گذرنامه، بانک و... در این پایانه مستقر می‌شود.

وی ادامه داد: طرح توسعه و ایجاد پایانه مرزی پرویزخان از مدت‌ها قبل آغاز شده بود و با اجرای این طرح تردد مسافر و تبادل کالا در یک مکان مشخص متمرکز خواهد شد.

تولید هزار و ۵۰۵ تن میگوی پرورشی در بوشهر

ایرنا: رییس اداره شیلات شهرستان‌های دشتی و تنگستان در استان بوشهر گفت: امسال یک‌هزار و ۵۰۵تن میگو از مزارع پرورشی در سایت‌های مند شهرستان دشتی برداشت شد. حمید خلیلی افزود: سایت‌های مند شمالی و غربی با وسعت ۷۲۷ هکتار در چرخه تولید و پرورش میگو قرار دارند. برداشت میگو در سال‌جاری نسبت به پارسال ۶۰درصد افزایش دارد. وی ادامه داد: سایت‌های مند دشتی زمینه اشتغال ۳هزار و ۵۰۰ نفر از جویندگان کار که بیشتر آنها بومی هستند را فراهم کرده است. بیش از ۵۰۰ صیاد با ۷۵ فروند قایق در بندر لاور ساحلی شهرستان دشتی مشغول صید آبزیان هستند. خلیلی اضافه کرد: مهم‌ترین مشکل صیادان شهرستان دشتی نبود لایروبی موج‌شکن، فقدان اسکله برای پهلوگیری قایق‌های صیادی و نبود شبکه برق در سایت‌های پرورش میگو است.

گردهمایی اعضای سازمان همکاری‌های اقتصادی آسیا - اقیانوسیه به پایان رسید

آرامش اقتصادی در اقیانوس آرام

گروه تجارت - کاهش دغدغه‌های اقتصادی هدفی مهم یا بهتر است این‌طور گفته شود که مهم‌ترین هدف دنیای امروز است. چراکه «آرامش اقتصادی» هم اصلی‌ترین مولفه برای پیشرفت است و هم اینکه موجب آرامش عمومی می‌شود. دقیقا به همین دلیل کشورها هم به‌طور مستقل و هم در اشکال گروهی تلاش‌های بی‌وقفه‌ای انجام می‌دهند تا «آرامش اقتصادی» را هدفی محقق ببینند، نه رویایی محال. در همین زمینه گروهی از کشورهای آسیایی و قاره اقیانوسیه دور هم گرد آمده‌اند تا با تشکیل سازمان همکاری‌های اقتصادی آسیا - اقیانوسیه (APEC) درباره اقتصاد و تجارت مشترک برنامه‌ریزی کرده و نقشه راه ترسیم کنند. برهمین اساس نشست‌های تخصصی سازمان همکاری‌های اقتصادی آسیا و اقیانوسیه (اپک) دوشنبه هفته گذشته در منطقه کلارک فیلیپین برای بررسی تجارت در سال‌جاری میلادی بین کشورهای عضو گشایش یافت و دیروز به پایان رسید. براساس این خبر در نشست‌های تخصصی سازمان همکاری‌های اقتصادی آسیا و اقیانوسیه که تا روز جمعه در فیلیپین ادامه داشت، مباحث مختلفی ازجمله تجارت، سرمایه‌گذاری، همکاری‌های اقتصادی و فنی، مبارزه با فساد، مبارزه با تروریسم، سیاست‌های رقابتی، گمرک و تجارت الکترونیک مورد بحث و گفت‌وگو قرار گرفته است.

سازمان همکاری‌های اقتصادی آسیا - اقیانوسیه (اپک) گروهی اقتصادی، متشکل از کشورهای حاشیه اقیانوس آرام است که اعضای آن به منظور بهبود روابط اقتصادی و سیاسی خود، با یکدیگر دیدار می‌کنند. مقر این سازمان، سنگاپور است و تشکیلات آن شامل اجلاس رهبران اقتصادی، اجلاس وزیران، دبیرخانه، کمیته‌ها و گروه‌ها و نیز شورای مشاوره‌ای می‌باشد. این سازمان در سال ۱۹۸۹م تاسیس شد و کار خود را به عنوان یک گروه مذاکره‌کننده غیررسمی در سطح وزاری ۱۲ کشور جهان در کانبرای استرالیا آغاز کرد. در آن زمان هدف اصلی سازمان کمک به ارتقای رشد اقتصادی کشورهای منطقه و تامین رفاه نسبی مردم آسیا و اقیانوسیه بود. البته هنوز هم فراهم کردن بستر توسعه اقتصادی کشورهای آسیا و اقیانوسیه در زمره اصلی‌ترین برنامه‌های سازمان است و در اجلاس دوره‌ای این سازمان پیگیری می‌شود.

سایت اینترنتی اپک اهداف این سازمان را این‌طور تعریف می‌کند: «کاهش تعرفه‌ها و دیگر موانع تجاری در تمامی کشورهای منطقه آسیا و اقیانوسیه، ایجاد اقتصادهای پویا و کارآمد در کشورهای منطقه، افزایش حجم صادرات کشورهای منطقه، کمک به رشد اقتصادی کشورها، ایجاد فضایی ایمن و کارآمد برای جابه‌جایی کالاها، خدمات و نیروی‌کار بین مرزهای کشورهای عضو سازمان از طریق امضای تعهدنامه‌های اقتصادی و تکنولوژیکی مختلف.» این اهداف که با عنوان «اهداف بوگور» ازآن یاد می‌شود اهدافی است که اعضای اپک در اجلاس برگزارشده درسال ۱۹۹۴م (دومین اجلاس سازمان) دربوگوراندونزی وضع و خاطرنشان کردند که بستر آزاد تجاری و سرمایه‌گذاری که زمینه‌ساز توسعه اقتصاد است تا سال ۲۰۱۰م برای کشورهای صنعتی و توسعه‌یافته عضو اپک و تا سال ۲۰۲۰م برای کشورهای درحال توسعه این سازمان فراهم خواهد شد.

تحول در تجارت کشورهای آسیا - اقیانوسیه

اپک یکی از عمده سازمان‌های منطقه‌ای است که تجارت آزاد را به‌شدت ترویج می‌کند و دارای سریع‌ترین رشد اقتصادی در بین تمام پیمان‌های منطقه‌ای جهان است. به‌عبارتی، قدرتمندترین از لحاظ اقتصادی و وسیع‌ترین از لحاظ جغرافیایی. کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی آسیا - اقیانوسیه در تلاشند تا بستر لازم برای تجارت آزاد و سرمایه‌گذاری را برای کشورهای توسعه‌یافته و درحال توسعه فراهم کنند. مدافعان و موافقان برنامه‌های این سازمان بر این نکته تاکید دارند که آزادی اقتصاد و فضای سرمایه‌گذاری موجب تنزل هزینه‌های تولید و حفظ قیمت کالاها و خدمات در سطح پایین‌تری می‌شود. به باور این گروه، بسته‌بودن اقتصاد موجب افزایش قیمت‌ها و همچنین افزایش ناکارآمدی در بخش‌های مختلف صنعتی و اقتصادی می‌شود. به علاوه توسعه زیرساخت‌های تجاری و صنعتی کشورها به‌منظور تحقق تجارت الکترونیک (تجارت بدون کاغذ) در کشورهای توسعه‌یافته از دیگر اهداف این سازمان است که با رواج کارت تجاری مسافرتی اپک در میان بازرگانان این کشورها آغاز شد و بعد از چند سال تحولی بزرگ در تجارت این منطقه ایجاد کرد.

تلاش برای رهبری اقتصاد جهان

نشست‌های کشورهای آسیایی درحالی رخ می‌دهد که در چند سال اخیر، کندشدن رشد اقتصادی جهان و نبود اطمینان اقتصادی در بسیاری از نقاط این کره خاکی، بر اهمیت نشست‌های آینده اقتصادهای آسیا مهر تایید زده است. حالا به نظر می‌رسد با ضعیف شدن اقتصادهای اروپایی، قدرت اقتصادی از کشورهای نزدیک به اقیانوس آتلانتیک درحال رفتن به سمت کشورهای نزدیک به اقیانوس آرام است. همین اتفاقات است که انتظارها را نسبت به تصمیمات اقتصادی کشورهای آسیا - اقیانوسیه بالا برده است. برخی از تحلیلگران اقتصاد بین‌الملل براین باورند که سازمان همکاری‌های اقتصادی آسیا - اقیانوسیه (اپک) می‌تواند رهبری جهان را با روشی کامل و عملی در دست بگیرد. موفقیت اعضای این سازمان در استراتژی‌های رشد اقتصادی هم دلیل این مدعا عنوان شده است اما به عقیده بسیاری از تحلیلگران اقتصاد بین‌الملل، تحقق این موارد نیازمند رهبری توامان چین و امریکاست.

۴۹ درصد از تجارت جهانی در دستان اپک

اواخر دهه ۱۹۸۰میلادی اتحادیه اروپا به دنبال تشکیل «اتحادیه گمرکی» و «بازار واحد اروپایی» بود. کانادا و ایالات‌متحده امریکا هم درباره گسترش منطقه آزاد تجاری به‌شکل نفتا با یکدیگر مذاکره می‌کردند و همزمان مذاکرات «دور اروگوئه» هم آغاز به‌کار کرده بود. مجموع برنامه‌ریزی‌ها و تلاش‌های اتحادیه اروپا و امریکا در زمینه گسترش روابط تجاری، اقتصادهای کشورهای آسیایی را بر آن داشت تا به این فکر بیفتند که از وجود پیمان تجاری منطقه‌ای دور مانده‌اند. برهمین اساس در ژانویه ۱۹۸۹ «بای هاوک» نخست‌وزیر وقت استرالیا خواستار گسترش همکاری اقتصادی موثرتر منطقه آسیا - اقیانوسیه (اقیانوس آرام) شد. به‌دنبال آن در کانبرا، پایتخت استرالیا وزرای خارجه کشورهای استرالیا، کانادا، ایالات‌متحده امریکا، ژاپن، کره جنوبی، فیلیپین، اندونزی، مالزی، تایلند، سنگاپور، برونئی و زلاندنو جمع شده و سازمان همکاری اقتصادی آسیا - اقیانوسیه (Asia-Pacific Economic Cooperation) را تاسیس کردند.

نخستین اجلاس اپک با ۱۲ عضو در سال ۱۹۹۳م در جزیره بلیک سیاتل برگزار شد. حالا ۲۱کشور عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی آسیا و اقیانوسیه معادل ۴۱ درصد ازکل جمعیت جهان را در خود جای داده‌اند. این کشورها ۵۶ درصد از کل تولید ناخالص داخلی جهان و ۴۹ درصد از تجارت جهانی را نیز به خود اختصاص داده‌اند. سهم کشورهای عضو این سازمان در تولید ناخالص داخلی جهان همان نقطه تاثیرگذار تجاری این سازمان در مبادلات بازرگانی جهان به‌شمار می‌رود.

عضویت به شرط آزادسازی تجاری تا سال ۲۰۲۰م

استرالیا، برونئی، کانادا، اندونزی، ژاپن، کره‌جنوبی، مالزی، نیوزیلند، فیلیپین، سنگاپور، تایلند، امریکا، چین تایپه، هنگ‌کنگ، جمهوری خلق چین، مکزیک، گینه نو، شیلی، پرو، روسیه و ویتنام ۲۱ عضو اقتصادی سازمان همکاری‌های اقتصادی آسیا-اقیانوسیه هستند. ۳ معیار تایید پذیرش عضویت در اپک وجود دارد که عبارتند از کشور متقاضی در کنار اقیانوس آرام باشد،ارتباطات نزدیکی با اعضای پذیرفته‌شده اتحادیه داشته باشد و مهم‌تر از همه هدف آزادسازی تجاری تا سال ۲۰۲۰م را بپذیرد. توسعه و تقویت سیستم تجارت آزاد چندجانبه به‌نفع اقتصاد منطقه و کاهش موانع تجاری برای کالاها و خدمات و سرمایه‌گذاری بین اعضا نیز از مهم‌ترین اهداف تشکیل این سازمان است.

گفت و گو

اقتصاد، اولویت اصلی و اول اعضای اوپک

سازمان همکاری‌های اقتصادی آسیا ـ اقیانوسیه (APEC) یک گروه اقتصادی از کشورهای حاشیه اقیانوس آرام هستند که به منظور بهبود مناسبات اقتصادی و سیاسی با یکدیگر دیدار می‌کنند.

اسماعیل بشری،کارشناس امور بین‌الملل ضمن مهم دانستن برگزاری این دست از اجلاس‌ها وکار گروهی می‌گوید: «سازمان اپک هم مانند گروه‌ها و نشست‌های اقتصادی دیگری که به عناوین مختلف و در مناطق مختلف برگزار می‌شود، توفیق‌هایی داشته و از این به بعد هم خواهد داشت. در هرحال باید گفت اپک زمینه‌ای را فراهم کرده است که کشورهای عضو بتوانند با همکاری و معامله با یکدیگر به اهداف خود برسند.

◉ سازمان همکاری‌های اقتصادی آسیا-اقیانوسیه تاکنون چقدردر رسیدن به اهداف خود موفق بوده است؟

این گروه اهداف بلند مدت و همچنین کوتاه مدتی برای خود تعیین کرده بود تا بتواند از طریق تلاش‌هایی که انجام می‌دهند، موانع اقتصادی اعضای خود را به کمترین حالت ممکن برسانند. هدف بلند مدت شامل «همکاری‌های اقتصادی» اعضا با یکدیگر بود و هدف کوتاه مدت هم «حل و فصل» مشکلات موردی به وسیله گفت‌وگوهای دو یا چند جانبه است که به هر حال در اقتصاد اتفاق می‌افتد.

◉ اهداف این سازمان تا امروز چقدر محقق شده است؟

سازمان اپک هم مانند گروه‌ها و نشست‌های اقتصادی دیگری که به عناوین مختلف و در مناطق مختلف برگزار می‌شود، توفیق‌هایی داشته و از این به بعد هم خواهد داشت. در هرحال باید گفت اپک زمینه‌ای را فراهم کرده است که کشورهای عضو بتوانند با همکاری و معامله با یکدیگر به اهداف خود برسند. همچنین باید گفت در حاشیه نشست‌های اینچنینی ممکن است مسائل سیاسی هم به شکل مذاکرات مطرح شود. عمده اجلاس‌های اپک به این شکل بوده و توانسته است تاثیرات مثبتی از خود برجای بگذارد. به عبارت دیگر این سازمان را می‌توان یکی از «کارآمدترین همگرایی‌های اقتصادی» قلمداد کرد. به هر حال «اپک» هم مانند اجلاس «جی ۲۰» و «جی ۸» یا «دی ۸» به اجلاس مهمی در عرصه اقتصاد جهانی تبدیل شده است.

◉ دلیل نتیجه بخش بودن جلسات سازمان اپک را چه مواردی می‌توان دانست؟

آنچه باعث می‌شود جلسه‌های سازمان اپک یا موارد آن نتیجه بخش باشد، این است که نگاه، نگاهی است که فقط مسائل اقتصادی را در بر می‌گیرد و کاری به این ندارد که کشورهای عضو چه خط و مشی سیاسی دارند و موضع‌شان چیست. وقتی اقتصاد اولویت اول و اصلی باشد، طبیعی است که تلاش‌ها منجر به تحقق اهداف اقتصادی می‌شود. تجربه ثابت کرده است که «دخالت دادن مسائل سیاسی» در اقتصاد هزینه‌ساز است و ظرفیت‌های موجود را حاشیه‌نشین می‌کند. در واقع باید گفت که «سیاست» یکی از معضل‌های اصلی اقتصاد و اهداف اقتصادی است و بارها مشاهده شده است که تحرکات اقتصادی مانعی جدی در راه اقتصاد بوده است.

البته این طبیعی است که درباره مسائل مختلف همه مثل هم فکر نکنند و اختلاف نظرهایی هم مشاهده شود. اما مهم، این است که شرایط به گونه‌ای مدیریت شود که اعضا بتوانند منافع خود را حفظ کنند. به عنوان مثال می‌توان به رفع تنش بین تایوان و چین و حتی تلاش برای مصالحه امریکا و روسیه اشاره کرد که اجلاس اپک از تشدید اختلافات جلوگیری می‌کند. پس باید اینطور نتیجه‌گیری کرد که کشورهایی هم که عضو این سازمان نیستند، باید تلاش کنند تا به آن بپیوندند.

◉ ایران عضو ناظر اجلاس شانگهای است، این موقعیت در اپک هم قابل تکرار است؟

بله. اما این را باید در نظر داشت که شرایط تحریم محدودیت‌های زیادی را به ایران تحمیل کرده است و به همین دلیل امکان ناظر بودن در اپک، امکانی در حد صفر است. از سوی دیگر از آنجا که این سازمان متشکل از کشورهای حاشیه اقیانوس آرام است، نمی‌توانیم عضوی از این سازمان باشیم. البته باید اذعان کرد که «فرصت» همکاری با اپک فرصتی گرانبها برای ایران و هر کشور دیگری به شمار می‌رود.

◉ با این حساب در دوران پس از تحریم احتمال پیوستن به اپک به عنوان عضو ناظر وجود دارد؟

نه تنها جواب این سوال شما مثبت است، بلکه رفع تحریم‌ها را باید اینطور توضیح دهیم که می‌تواند اقتصاد کشور را تکان بدهد. دقیقا به همین دلیل ایران منتظر است این اتفاق بیفتد تا با رشد بیشتری روی خط اقتصاد به حرکت در آید و همچنین باید گفت دنیا هم در این انتظار است تا در فضای اقتصادی بتواند با ایران همکاری‌های تنگاتنگی داشته باشد.

یادداشت

تاثیرگذاری مثبت اپک بر تجارت اعضا

محمد روحی صفت
مدیرکل سابق آسیای دور وزارت خارجه

«اپک» به دلیل عضویت کشورهایی که هر کدام در نظام اقتصادی جهان حرف‌های زیادی برای گفتن دارند، به عنوان یکی از سازمان‌های مهم اقتصادی در جهان شناخته شده و در حال فعالیت است که تاثیرگذاری شگرفی در کاهش تهدید و همچنین تحدید اعضایش داشته و از این پس هم خواهد داشت. در شرایطی که اعضای این سازمان به واسطه حضور ثابت در اجلاس سالانه به هماهنگی بالایی رسیده‌اند و در نتیجه توانسته‌اند همکاری‌هایی توام با «منفعت» را با هم داشته باشند. به همین دلیل اقتصادهای نوظهوری چون هند، برزیل یا افریقای جنوبی برای اینکه بتوانند از تبعات مثبت «اپک» بی‌نصیب نمانند به این سازمان درخواست داده و جزو اعضای بالقوه سازمان به‌شمار می‌آیند. مشاهدات از جنوب شرق آسیا، امریکا و کشورهای نوظهور نشانگر این است که «سازمان همکاری‌های اقتصادی آسیا- اقیانوسیه» گروهی است که تحرکاتش به نتیجه رسیده است. همچنین این تشکل جنوب شرق آسیا را به لحاظ «تنش نظامی» امن و آرام کرده است و از تخاصم و نزاع‌های دهه‌های گذشته در این منطقه حساس از قاره کهن خبری نیست. همچنین درباره همکاری یا الحاق ایران به عنوان عضو ناظر این سازمان باید گفت که اصلا شرایط برای این درخواست مناسب نیست آن هم در شرایطی که برخی از اعضای اپک به لحاظ اقتصادی نسبت به ایران تراز منفی دارند. به همین دلیل تاکید بر این است که بعد از برداشته شدن کامل تحریم، باید با در نظر گرفتن ذخایر زیرزمینی و ظرفیت‌های اقتصادی، شرایط را به گونه‌ای مدیریت کنیم تا بتوانیم با گروه‌ها و تشکل‌های مهم همراه باشیم و همکاری کنیم تا به واسطه تعامل با اقتصادهای برتر دنیا، شرایط اقتصادی مان را به وضعیت مطلوبی برسانیم.

دریچه

تاریخ نگاری اپک، از دیروز تا امروز

نخستین اجلاس در سال ۱۹۹۳ میلادی در بلیک سیاتل برگزار شد که رهبران اقتصادی کشورهای عضو به منظور بحث پیرامون موضوع «ثبات، امنیت و رفاه برای تمامی مردم کشورهای عضو» گردهم آمده بودند. از این سال به بعد هر سال اجلاسی بین رهبران کشورهای عضو اپک در یکی از کشورهای عضو این سازمان برگزار می‌شود. سومین اجلاس در سال ۱۹۹۵م در اوساکای ژاپن برگزارشد و هدف از برگزاری آن تعیین چارچوب مناسب از طریق لیبرال شدن تجارت و سرمایه‌گذاری، همکاری اقتصادی و فنی، توسعه زیرساخت‌های تجاری و صنعتی کشورها به‌منظور تحقق اهداف اجلاس بوگور بود. پس از آن در سال ۱۹۹۶ میلادی درمانیل فیلیپین و دوباره با هدف بسترسازی برای رسیدن به اهداف اجلاس بوگور، روسای اقتصادی اعضا گردهم آمدند. درسال ۱۹۹۷ میلادی این اجلاس در ونکوورکانادا، درسال ۱۹۹۸ در کوالالامپور مالزی و در سال ۱۹۹۹ میلادی در اوکلند نیوزیلند این اجلاس برگزار شد. در اجلاس سال ۱۹۹۹م که در آستانه قرنی تازه بود، اعضای اپک تعهد کردند تا سال ۲۰۰۵م تجارت بدون کاغذ (Paperless) را درکشورهای توسعه یافته این سازمان و تا سال ۲۰۱۰م در کشورهای درحال توسعه رواج دهند. این نقطه آغاز رواج کارت تجاری مسافرتی اپک در میان بازرگانان این کشورها بود که تحولی بزرگ در تجارت این منطقه ایجاد کرد. در سال ۲۰۰۰ میلادی اجلاس اپک در برونئی، در سال ۲۰۰۱م در شانگهای و در سال ۲۰۰۲ میلادی در مکزیک برگزار شد و همگی هدف توسعه تجارت الکترونیک یا بدون کاغذ را دنبال می‌کرد.

در سال ۲۰۰۳م اجلاس اپک در تایلند، در سال ۲۰۰۴ میلادی در شیلی، در سال ۲۰۰۵م در کره و در سال ۲۰۰۶م در ویتنام برگزار شد و در همگی آنها علم محور کردن اقتصاد و توسعه زیرساخت‌های صنعت الکترونیک در اقتصاد این کشورها و درنهایت الکترونیکی کردن تجارت موضوع بحث بود و همگی در زمینه تحقق اهداف اجلاس بوگور انجام می‌شد. در سال‌های بحران مالی جهانی نیز، در سال ۲۰۰۸م گردهمایی این سازمان در لیما کشور پرو برگزارشد. در سال ۲۰۱۱م نیز وزرای بازرگانی حوزه آسیا و اقیانوس آرام اعلام کردند که نمی‌توانند با برنامه پیشنهادی امریکا برای کاهش تعرفه کالاها و خدمات زیست محیطی موافقت کنند.

اخبار نمایشگاهی

هشتمین نمایشگاه بین‌المللی گردشگری و هتلداری

صمت- هشتمین نمایشگاه بین‌المللی گردشگری، هتلداری و صنایع وابسته کیش ۵ تا ۸ اسفند ۹۳ در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی کیش برگزار می‌شود. هشتمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت گردشگری، هتلداری و صنایع وابسته کیش تنها به منظور ارتقای سطح خدمات و تولیدات بخش گردشگری طراحی و اجرا نمی‌شوند، بلکه به‌طور اساسی به منزله رویکردی نوین در توسعه بخش گردشگری تعریف شده‌اند. هشتمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت گردشگری، هتلداری و صنایع وابسته کیش ابزاری برای سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان بخش گردشگری است تا تمامی ارائه‌کنندگان محصولات و خدمات گردشگری را به سمت و سوی اهداف برنامه‌های توسعه گردشگری هدایت کنند حتی می‌توانند بازارهای هدف خود را به فعالان این بخش معرفی کرده و ارزش و آرمان‌های خود را که تکلیف سرمایه‌گذاری بخش گردشگری را معلوم می‌کند، شفاف و تبیین کنند. هشتمین نمایشگاه بین‌المللی گردشگری، هتلداری و صنایع وابسته کیش ۵ تا ۸ اسفند ۹۳ با حضور مشارکت‌کنندگانی خارجی از کشورهای آلمان، مصر، مراکش، ژاپن، قزاقستان، کرواسی و ترکیه و صنعت گردشگری، هتلداری و صنایع وابسته داخلی در مساحتی افزون‌بر ۵ هزار مترمربع در جزیره کیش برگزار می‌شود .

نمایشگاه صنعتی و بازرگانی ایران در ترکمنستان برپا می‌شود

قرار است اوایل اسفند ماه نمایشگاه صنعتی و بازرگانی ایران در عشق‌آباد، پایتخت ترکمنستان برگزار شود. بنابر اعلام مقامات برگزاری نمایشگاه جمهوری اسلامی ایران در ترکمنستان، از تاریخ ۶ تا ۸ اسفند سال‌جاری، نمایشگاه صنعتی و بازرگانی ایران در عشق‌آباد برگزار می‌شود. «حسن مرتجی» مسئول برگزاری این نمایشگاه در این‌باره گفت: یک روز قبل از برگزاری نمایشگاه مذکور، صاحبان صنایع و غرفه‌داران در پرواز مستقیم تهران – عشق‌آباد وارد ترکمنستان می‌شوند و با توجه به نبود پرواز مستقیم میان دو کشور، فرصت مناسبی برای زمینه‌سازی و گفت‌وگو به منظور برقراری خط هوایی میان تهران و عشق‌آباد فراهم خواهد شد. وی با بیان اینکه درحال حاضر ترکمنستان تنها کشوری است که معاملات تهاتری با ارسال گاز و دریافت کالا و خدمات از ایران دارد، اظهار کرد: در حاشیه نمایشگاه مذکور فرصت مناسبی برای مذاکرات تجاری فعالان اقتصادی دو کشور فراهم شده و سفارت جمهوری اسلامی ایران در ترکمنستان نیز در تلاش است تا سازوکارهای لازم برای حضور موثر شرکت‌های ایرانی در این کشور را فراهم کند. وی خاطرنشان کرد: بازار ترکمنستان به عنوان یک بازار جذاب برای شرکت‌های ایرانی همواره مورد توجه بوده و با عنایت به این موضوع که دولت این کشور از مشارکت و همکاری با شرکت‌های ایرانی استقبال کرده است، می‌توان آینده روشنی را پیش‌روی تاجران و بازرگانان دو کشور ترسیم کرد.

نمایشگاه بزرگ صنایع‌دستی ایران‌زمین

تسنیم- رییس شورای شهر نطنز گفت: در نوروز ۹۴ در کاروانسرای میرابوالمعالی نطنز نمایشگاه و فروشگاه صنایع دستی در نطنز برپا می‌شود.

عباس کوچه‌فاره با اشاره به اهمیت ارائه صنایع دستی مردم ایران‌زمین در شهرهای تاریخی کشور اظهار کرد: با توجه به‌وجود صنایع‌دستی غنی‌وپربار در نطنز و علاقه مردم این شهر به صنایع دستی، نمایشگاه بزرگ صنایع دستی در ایام نوروز در کاروانسرای میرابوالمعالی نطنز برپا می‌شود.

وی افزود: اهمیت صنایع‌دستی از منظر اقتصادی و فرهنگی بر کسی پوشیده نیست و یکی از ابزارها و راه‌های کارآمد تولید و اشتغال به‌ویژه اشتغال آسان و زودبازده صنایع‌دستی است. همچنین صنایع‌دستی علاوه‌بر اهمیت در خور توجه در حوزه اقتصادی به عنوان عامل ایجاد هویت ملی و تقویت آن و افزایش خودباوری نسل جوان مطرح است و در حوزه اقتصاد مقاومتی هم از جایگاه قابل توجهی برخوردار است.

کوچه‌فاره تصریح کرد: اگر به صنایع دستی نطنز هم نگاهی بیندازیم می‌بینیم که شهر نطنز مانند فیروزه‌ای مشرف بر کویر مرکزی ایران است که روزگارانی نه چندان دور، در ردیف معدود شهرهای خودکفای ایران بوده است، به طوری که دارای دو بازار، یکی راسته بازار و دیگری پشته بازار بوده که همه کارگاه‌های کوچک و بزرگ هنری و صنعتی در این بازار دایر بوده است.

گزارش صمت از نخستین نمایشگاه دوچرخه و اسکوتر

پا در «رکاب» یک نمایشگاه خاص

عبدالرحمن رحیمی: نخستین نمایشگاه بین‌المللی موتورسیکلت، دوچرخه، اسکوتر، اسکیت، جت‌اسکی و صنایع و تجهیزات وابسته، براساس مجوز صادرشده از جانب سازمان توسعه تجارت ایران و اولین هم‌اندیشی صنعت موتورسیکلت، دوچرخه، قطعات و لوازم یدکی ایران، در بخش جنوبی مصلای امام خمینی(ره)، درحالی به کار خود پایان داد که با حضور بیش از ۶۰ شرکت و نشان (برند) معتبر داخلی و خارجی و در فضایی در حدود ۶۰۰۰ مترمربع، توسط شرکت نمایشگاهی آرانو برگزار شد.

نمایشگاه موتورسیکلت، دوچرخه، اسکوتر، اسکیت، جت‌اسکی و صنایع و تجهیزات وابسته، و اولین هم‌اندیشی صنعت موتورسیکلت، دوچرخه، قطعات و لوازم یدکی ایران، با حضور علی فاضلی رییس اتاق اصناف ایران، سردار رستمی معاون فنی مهندسی ترافیک راهور ناجا، گودرزی رییس اداره خودرو و نیرو محرکه وزارت صنعت، معدن و تجارت، بهروززاده رییس انجمن صنعت موتورسیکلت ایران، مدیران شرکت نمایشگاهی آرانو و همچنین بیش از ۱۵۰ نفر از مدیران عامل صنعت موتورسیکلت، دوچرخه و قطعات و لوازم یدکی ایران در محل سالن همایش‌های مصلای جنوبی برگزار شد.

در هم‌اندیشی صنعت موتورسیکلت، دوچرخه، قطعات و لوازم یدکی ایران، مباحثی از قبیل تولید موتورسیکلت و دوچرخه در ایران، واردات محصولات خارجی و رعایت استانداردهای مورد تایید ایران، نحوه کاربری محصولات از جانب مصرف‌کنندگان و لزوم آموزش و توسعه فرهنگ استفاده از تجهیزات ایمنی توسط کاربران، لزوم حمایت و همکاری نهادها و مراکز مرتبط دولتی و خصوصی، نقش کاربردی و تاثیر اتحادیه و سندیکاهای صنفی در تحقق اهداف صنعت، بهبود و توسعه تولیدات صنعت با رویکرد ایجاد و افزایش بخش ساخت محصولات برقی، هیبریدی و سوخت پاک و همچنین لزوم تداوم و توسعه نمایشگاه تخصصی موتورسیکلت، دوچرخه و قطعات و لوازم جانبی و مشارکت و تعامل بهینه تمام واحدهای تولیدی داخلی صنف مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

حرکت به سوی هوایی پاک

فریبا خاکزاد، رییس ستاد برگزاری این نمایشگاه، هدف اصلی از برگزاری «نمایشگاه ایران رایدکس» را بهبود کیفیت، توسعه صنعت و حرکت به سوی هوایی پاک، از طریق معرفی محصولات، خدمات و ظرفیت مثبت صنعت و همچنین ارائه و اطلاع‌رسانی درباره آخرین محصولات، تولیدات و دستاوردهای نشان‌های فعال و مطرح خارجی و ایرانی دانست و افزود: با توجه به اطلاع‌رسانی و تبلیغات گسترده، برای دو بخش بازدیدکننده تخصصی و عمومی، یکی از نکات قابل توجه در نمایشگاه موتورسیکلت و دوچرخه، حضور و استقبال شدید بازدیدکنندگان با جمعیتی در حدود ۱۰۰هزار نفر، به ویژه متخصصان و بازرگانان مرتبط با حوزه‌های مختلف این نمایشگاه است. طبق آمار تهیه‌شده توسط مجری نمایشگاه ۷۱ نماینده از شهرهای مختلف ایران در نمایشگاه امسال حضور داشته‌اند.

وی تصریح کرد: تعداد حضور مسئولان خرید نهادها، شرکت‌ها و مراکز مختلف

> تولیدکنندگان داخلی صادرات محصولات موتورسیکلت خود را به بازارهای خارجی به‌ویژه بازار افغانستان به شکل محدود و به بازار عراق بسیار فعال و گسترده انجام می‌دهند

گفت: طبق آمار گزارش‌شده تا آخر آبان ۹۳، به‌طور کلی میزان فروش صنعت موتورسیکلت در ۶ماه نخست سال ۹۳ به نسبت سال گذشته بیش از ۵۵درصد افزایش داشته که نشان‌دهنده رشد بازار و تغییرات بهینه در این صنعت است. در بحث تولید داخلی با توجه به شرایط رکود سال‌های اخیر میزان تولید از کف تولید ۳۰۰هزار دستگاه تا سقف تولید یک‌میلیون دستگاه، متغیر بوده است که با توجه به رشد فروش، ظرفیت بالای تولید نیز باید مورد توجه قرار بگیرد.

وی تصریح کرد: گرچه در بحث تولید، تعدد و تنوع محصولات صنعت موتورسیکلت بسیار زیاد است، مجوز تولید موتورسیکلت در ایران تا ۲۵۰ سی‌سی است و با وجود ظرفیت بالای تولید در ایران و همچنین استقبال زیاد کاربران و تقاضای بازار برای خرید و استفاده از موتورسیکلت‌های سنگین، با توجه به ملاحظات کاربری این محصولات، عملا تولید در این بخش، خارج از محدوده تصمیمات صنفی است. همچنین متاسفانه غیراز برخی موتورسیکلت‌ها مانند موتورهای ۱۲۵سی‌جی که قطعات آن از قبیل باک و اگزوز به صورت اختصاصی در ایران تولید می‌شود، اغلب موتورسیکلت‌ها به صورت Full CKD وارد ایران شده و مونتاژ می‌شود. از نظر قیمت نیز، تفاوت قیمت تولیدات داخلی و محصولات خارجی بسیار زیاد است. به هر جهت خوشبختانه تولیدکنندگان داخلی، صادرات محصولات موتورسیکلت خود را به بازارهای خارجی به‌ویژه بازار افغانستان به‌صورت محدود و به بازار عراق به‌صورت بسیار فعال و گسترده انجام می‌دهند؛ همچنین نمایندگان عراقی و افغانی ازجمله بازدیدکنندگان نمایشگاه ایران رایدکس بودند.

موتورسیکلت‌هایی که مونتاژ می‌شوند

رییس ستاد برگزاری نمایشگاه همچنین

صادرات دوچرخه به عراق، افغانستان و تاجیکستان

خاکزاد در مورد تولید دوچرخه در ایران گفت: با توجه به فعالیت قابل توجه و تقاضای زیاد بازار برای محصولات این صنف، غیراز یک یا دو مجموعه که تا ۷۰درصد قطعات دوچرخه از قبیل فریم، زین و میل فرمان را به‌صورت تولید داخلی می‌کنند، عمدتا سایر تولیدکنندگان، مونتاژکننده این محصولات هستند و عملا فرآیند تولید در ایران انجام نمی‌شود. گرچه صادرات این محصولات با توان رقابت پایین در بخش فناوری، ظرفیت بسیار زیادی در بخش محصولات دوچرخه کودک و دوچرخه‌های شهری داشته و در حال حاضر نیز دوچرخه‌های ایرانی به کشورهایی از قبیل عراق، افغانستان و تاجیکستان صادر می‌شوند.

مدیر برگزاری نمایشگاه بین‌المللی موتور و دوچرخه، اظهار کرد: با توجه به ظرفیت بالای صنعت موتورسیکلت، دوچرخه و قطعات و لوازم یدکی و توانمندی‌های متخصصان ایرانی شاغل در این بخش، این انتظار وجود دارد که تولیدکنندگان و صاحبان صنعت، ارزش افزوده فعالیت تولیدی خود را در بخش‌های مرتبط با بهبود کیفیت، افزایش ایمنی و کاهش آلایندگی و تقویت بخش‌های برقی و هیبریدی و درنهایت بهبود و پیشرفت این صنعت به‌کار گیرند. برگزاری این نمایشگاه برای نخستین‌بار و با توجه به تمامی شرایط و محدودیت‌ها، گامی به جلو برای تعامل و ارائه توانمندی‌های شرکت‌های فعال در حوزه موتورسیکلت، دوچرخه، قطعات و لوازم یدکی، اسکوتر، اسکیت، جت‌اسکی و تجهیزات وابسته بدون در نظر گرفتن هزینه‌های ارزی به‌ویژه برای نشان (برند)های خارجی بود. توسعه و تداوم برگزاری این نمایشگاه، قطعا موجب تقویت صنعت و تعامل بیشتر متخصصان و فناوران ایرانی و توسعه اهداف ملی خواهد شد.

نخستین نمایشگاه ایران رایدکس ساعت ۸ شب جمعه ۳ بهمن۹۳ در میان استقبال و ازدحام بازدیدکنندگان به کار خود پایان داد و پیش‌بینی می‌شود سال ۹۴، شاهد حضور گسترده‌تر شرکت‌های داخلی و خارجی در این نمایشگاه باشیم.

استقبال خوب بود

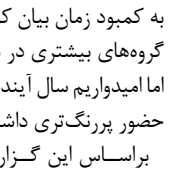
دبیر انجمن موتورسیکلت ایران در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد که هدف از برگزاری این نمایشگاه با توجه به اینکه تمام شرکت‌های تولیدکننده موتورسیکلت نمایندگی‌های فروش خود را در سراسر کشور دارند، نشان‌دهنده قدرت این صنعت است تا با نشان دادن کیفت کالای خود اعتماد مسئولان را برای حمایت جلب کند تا سهم اشتغالزایی این صنعت در امر تولید بیشتر باشد.

بهمن ضیاءمقدم با اشاره به اینکه خوشبختانه در برگزاری نمایشگاه مشکل خاصی وجود نداشت اظهار کرد: تنها زمان ما کم بود چون مجوز صادرشده برای برگزاری نمایشگاه برای بهمن‌ماه بود و این ماه بهترین زمان برای فروش محصولات شرکت‌های موتورسیکلت است و با توجه به اینکه نیمی از اعضای انجمن موتورسیکلت ایران در نمایشگاه حضور داشته‌اند استقبال خوبی از نمایشگاه به عمل آمد.

وی ادامه داد: امیدواریم سال آینده این نمایشگاه با کیفیت بهتر و حضور بیشتر شرکت‌ها برگزار شود. ضیاءمقدم با اشاره به حضور نمایندگان کشورهای اروپایی و آسیایی اظهار کرد: یکی از اهداف شرکت‌های خارجی برای شرکت در این نمایشگاه دعوت از تولیدکنندگان ایرانی در عرصه موتور و قطعات جانبی برای حضور در نمایشگاه‌های کشورهای خود است.

حضور پر رنگ در نمایشگاه سال آینده

نماینده تامین قطعات خودرو و موتورسیکلت شرکت‌های چینی در گفت‌وگو با صمت با اشاره به اینکه برای حضور در نمایشگاه بین‌المللی موتورسیکلت و دوچرخه در ایران با هیچ مشکلی روبه‌رو نبوده‌ایم، اظهار کرد: حدود ۵ سال است در حوزه نمایشگاهی و به‌ویژه حوزه صنعت و لوازم یدکی و قطعات خودرو فعالیت می‌کنیم و این شرکت در زمینه موتورسیکلت و وسایل نقلیه برای معلولان و قطعات یدکی در این نمایشگاه حضور داشته است.

لومینگ هدف خود از شرکت در نمایشگاه امسال موتورسیکلت و دوچرخه را دایر کردن فروشگاه برای عرضه محصولات خود دانست و افزود: در این چند سال که در ایران مشغول به فعالیت هستم مردم از کالاهای تخصصی در این زمینه استقبال خوبی داشته‌اند و ایرانیان نسبت به تولیدات چینی علاقه نشان می‌دهند اما در رابطه با قیمت تمام‌شده اجناس چینی بر این عقیده‌اند که قیمت‌ها نسبت به محصولات سایر شرکت‌ها بالاست. وی در پایان با اشاره به کمبود زمان بیان کرد: امسال نتوانستیم با گروه‌های بیشتری در نمایشگاه شرکت کنیم اما امیدواریم سال آینده با برنامه‌ریزی دقیق‌تر حضور پررنگ‌تری داشته باشیم.

براساس این گزارش غرفه‌داران حاضر در نمایشگاه، شاهد حضور بازدیدکنندگان متعدد خارجی از کشورهای چین، سوئیس، ژاپن، افغانستان، عراق، اوکراین، هند و عربستان بوده است.

تک خبر

ایرنا – مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش گفت: همکاری کیش با شرکت‌های ترکیه در زمینه گردشگری حلال در جریان سفر مسئولان تور اپراتور ترکیه به این منطقه بررسی می‌شود.

به گزارش سازمان منطقه آزاد کیش، علی‌اصغر مونسان بیان کرد: در مدت برگزاری نمایشگاه گردشگری ۲۰۱۵ (ای.ام.آی.تی) در استانبول ترکیه، مدیرعامل هلدینگ آنی‌تور اظهار کرد که بسیاری از مردم مسلمان ترکیه علاقه‌مند به سفر به شهری با امکانات تفریحی فراوان ضمن رعایت قوانین شرعی هستند. وی جزیره کیش را یکی از بهترین فرصت‌های تحقق این امر مهم دانست.

همکاری کیش با نمایشگاه گردشگری ترکیه

وی با اشاره به اینکه توسعه گردشگری حلال به‌ویژه برای استفاده گردشگران مسلمان از اهداف مهم گردشگری دولت است از آمادگی سازمان منطقه آزاد کیش در این باره خبر داد.

مونسان با اشاره به برنامه‌ریزی برای سفر مسئولان تور اپراتور ترکیه به جزیره کیش در روزهای اخیر ابراز امیدواری کرد با مشارکت سازمان منطقه آزاد کیش زمینه برای مبادلات بیشتر در حوزه گردشگری با کشور ترکیه فراهم شود.

وی گفت: در مدت حضور در نمایشگاه توافق اولیه بین سازمان منطقه آزاد کیش و هلدینگ آنی تور در راستای توسعه گردشگری انجام شد.

هلدینگ آنی تور با بیش از یک هزار و ۵۰۰ نمایندگی در سراسر ترکیه بزرگترین تور اپراتور این کشور است.

تور اپراتور به عنوان یکی از مراکز اصلی و تاثیرگذار در صنعت گردشگری به‌شمار می‌رود، این موسسه‌ها مسئولیت هماهنگ کردن اجزای تشکیل‌دهنده تور را به عهده دارند. تور اپراتور را می‌توان تولیدکننده تور نامید زیرا با خرید مواد اولیه (پرواز، هتل و ...) که تاریخ مصرف مشخص دارند اقدام به تولید تور می‌کنند.

تور اپراتورها پس از عقد قرارداد با موسسه‌ها و تولید بسته‌های مسافرتی، می‌توانند خدمات خود را با قیمت‌های رقابتی و به صورت عمده به مراکز فروش خدمات به مسافر در مبدا ارائه کنند.

بیست و دومین نمایشگاه گردشگری ترکیه با نام ۲۰۱۵ (ای.ام.آی.تی) با حضور یک هزار و صد شرکت‌کننده از ۷۰ کشور جهان از دوم تا پنجم بهمن ماه در استانبول ترکیه برگزار شد.

نقش کمرنگ فولاد ترکیه در بازار جهانی

کتایون ملکی - گروه معدن: استفاده از قراضه در صنعت فولاد به عنوان ماده اولیه درپی کاهش ذخایر سنگ‌آهن در برخی از کشورها رو به افزایش است، کشور ترکیه با بیشترین واردات قراضه، نقش اصلی را در بازار این ماده ایفا می‌کند، این درحالی است که هم‌اکنون قیمت قراضه در بازار ترکیه رو به کاهش است و همین موضوع باعث کاهش قیمت تمام‌شده فولاد ترکیه شده و می‌تواند رقابت در بازارهای جهانی را آسان‌تر کند، اما ازسویی دیگر قیمت سنگ‌آهن نیز با کاهش فراوانی همراه بوده در نتیجه استفاده از این ماده نیز می‌تواند قیمت تمام‌شده تولید فولاد را کاهش دهد اما نکته مهم این است که در رکود فعلی در بازار فولاد چندان فرقی میان محصولات تولیدشده با استفاده از قراضه یا سنگ‌آهن وجود ندارد زیرا تقاضا بسیار کاهش یافته است. البته به گفته فعالان صنعت فولاد، تفاوت استفاده از قراضه یا سنگ‌آهن در کیفیت و تنوع محصول به‌خوبی قابل مشاهده است.

▣ نگاهی به صنعت فولاد ترکیه

تولید فولاد با توجه به نقش آن در رشد اقتصادی از اهمیت بسیاری برخوردار است، به همین دلیل امروز رقابت بر سر افزایش تولید این محصول در میان کشورهای جهان سنگین شده، اما نکته مهم برای موفقیت بیشتر در بازارهای جهانی کاهش قیمت تمام‌شده است. درواقع کسی در این رقابت پیروز می‌شود که محصول خود را با قیمت ارزان‌تر روانه بازارهای صادراتی کند. کاهش قیمت تمام‌شده به عوامل مختلفی بستگی دارد، تامین مواد اولیه یکی از عواملی است که می‌تواند در کاهش قیمت تمام‌شده نقش‌آفرینی کند. در این میان کشور ترکیه با توسعه صنعت فولاد خود در ۱۰ سال گذشته تلاش می‌کند جایگاه جهانی خود در تولید این محصول را ارتقا دهد. براساس آمارهای جهانی کشور ترکیه در سال ۲۰۱۳م در جایگاه هشتم تولید جهانی و سومین تولیدکننده اروپا قرار گرفت. این آمار حاکی از آن است که ترکیه عزم خود را بر توسعه این صنعت جزم کرده است.

نخستین کارخانه فولاد ترکیه به نام Karabuk Demir Celik یا آهن و فولاد کارابوک در سال ۱۹۳۶م (معادل ۱۳۱۵ هجری شمسی) در دوره مصطفی کمال‌پاشا ملقب به آتاتورک در نزدیکی دریای سیاه توسط انگلیسی‌ها احداث شد و در سال ۱۹۳۹م (۱۳۱۸ شمسی) نخستین کوره بلند آن آغاز به‌کار کرد. در سال ۱۹۴۰م نخستین خط نورد ترکیه به این کارخانه اضافه شد و تولید مقاطع طویل را نیز آغاز کرد. این کارخانه ۱/۵ میلیون تنی که به نام کاردمیر نیز شناخته می‌شود تا سال ۱۹۹۵م متعلق به دولت بود و در این سال به بخش خصوصی فروخته شده است. دومین کارخانه فولاد ترکیه به نام Eregli Demir Celik یا اردمیر بود که توسط دولت در بندر ایرقلی احداث و در سال ۱۹۶۵م (۱۳۴۴ شمسی) به روش کوره بلند و نورد مقاطع تخت آغاز به کار کرد و پس از آن سومین کارخانه تولید فولاد در سال ۱۹۷۰ توسط بخش دولتی احداث شد و از سال ۱۹۷۵ تولید فولاد را آغاز کرد. اما صنعت فولاد ترکیه برخلاف کشور چین متکی به قراضه آهن است و با واردات این محصول توانست جایگاه ۸ کارخانه تولید فولاد را از آن خود کند به‌طوری که به جز ۳ کارخانه ذکرشده سایر کارخانه‌های تولید فولاد به روش کوره‌های قوس الکتریکی و ذوب قراضه فعالیت می‌کنند. اما درحال حاضر بازار قراضه دستخوش تغییراتی شده است و قیمت قراضه وارداتی در ترکیه با افت همراه بوده، البته این رکود تنها محدود به بازار ترکیه نمی‌شود بلکه بازار قراضه آسیا نیز با سکوت در قیمت‌های خود روزها را سپری می‌کند. بیشتر کارخانه‌های فولادی ترکیه براساس فناوری قوس الکتریکی فعالیت می‌کنند و همین موضوع باعث شده این کشور در جایگاه نخست واردکننده قراضه در جهان بنشیند. طبق آمارهای منتشرشده واردات قراضه ترکیه در سال ۲۰۱۲م بیش از ۲۲ میلیون تن بوده که ۶۰ درصد آن از کشورهای اروپایی و سی‌آی‌اس تامین می‌شد. با توجه به حجم بالای واردات قراضه ازسوی ترکیه، امروزه در تجارت بین‌المللی مبنای قیمت قراضه در جهان براساس قیمت سی.اف.آر قراضه در بنادر ترکیه تعیین می‌شود درواقع ترکیه یکی از نقش‌آفرینان اصلی بازار قراضه است.

محصولات فولادی تولید شده از سنگ‌آهن امکان مانور بیشتری در بازارهای جهانی دارند زیرا محصولات تولیدشده آنها متنوع‌تر است

▣ کدام‌یک موفق‌تر هستند، سنگ‌آهن یا قراضه؟

کشور ترکیه به دلیل کمبود منابع سنگ‌آهن برای توسعه صنعت فولاد،فناوری کارخانه‌های خود را براساس استفاده از قراضه طراحی کرد. ازسویی دیگر افت قیمت قراضه در بازار ترکیه می‌تواند کاهش قیمت تمام‌شده را به دنبال داشته باشد، در نتیجه فولاد ترکیه می‌تواند از این مزیت برای توسعه بازارهای هدف خود استفاده کند. اما آن سوی ماجرا کاهش قیمت جهانی سنگ‌آهن نیز می‌تواند هزینه تولید فولاد در کشورهایی که از سنگ‌آهن به عنوان ماده اولیه استفاده می‌کنند را ایجاد کند. به‌طور کلی فعالان حوزه فولاد، سنگ‌آهن و قراضه منتظر بروز تغییراتی در بازار جهانی هستند.

قائم‌مقام مدیرعامل شرکت مادکوش در بررسی تولید فولاد با استفاده از سنگ‌آهن و قراضه در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: به اعتقاد من کشورهایی که منابع سنگ‌آهن در اختیار دارند از مزیت بیشتری نسبت به کشورهای تولیدکننده فولاد با استفاده از قراضه برخوردار هستند. البته این موضوع مستلزم آن است که چرخه فولاد در کشورهای دارای ذخایر سنگ‌آهن کامل باشد. ژوبین بختیاری افزود: کشورهای متکی به قراضه در تولید فولاد، در بحث تامین ماده اولیه با محدودیت مواجه هستند، این درحالی است که کشورهای دارای ذخایر سنگ‌آهن به راحتی به مواد اولیه دسترسی دارند.

هرچند تولید آهن قراضه در دنیا رو به افزایش است اما گاهی واردات آن با مشکل همراه می‌شود، به همین دلیل تولید از طریق سنگ‌آهن از مزیت بیشتری برخوردار است. به گفته این فعال معدنی، کشور ژاپن نیز ذخایر کمی از سنگ‌آهن در اختیار دارد اما سیاست آن در تولید فولاد استفاده از سنگ‌آهن است و برای تامین مواد اولیه خود اقدام به واردات این ماده معدنی کرده است. درواقع مواد اولیه مورد استفاده به سیاست‌های تعیین شده در صنعت فولاد بستگی دارد. بختیاری در پاسخ به این سوال که آیا ترکیه درباره واردات سنگ‌آهن نیز می‌توانست به جایگاه هشتم تولید فولاد در جهان دست پیدا کند، گفت: استفاده از ماده اولیه سنگ‌آهن یا قراضه بستگی به سیاست‌های دولت ترکیه در توسعه صنعت فولاد دارد اما به اعتقاد من با توجه به حجم بالای واردات سنگ‌آهن از سوی چین و تولید فولاد با قیمت تمام‌شده کمتر، ترکیه نمی‌توانست چنین جایگاهی را از آن خود کند، زیرا هزینه واردات سنگ‌آهن به همراه هزینه حمل این محصول برایش بیشتر از واردات قراضه تمام می‌شد، این درحالی است که امروز این کشور برای کاهش هزینه‌های خود بیشتر از کشورهای اوکراین و روسیه قراضه وارد می‌کند. در نتیجه استفاده از سنگ‌آهن باعث افزایش قیمت تمام‌شده فولاد آن نسبت به کشور چین می‌شد و در این زمینه نمی‌توانست رقابت خوبی در بازارهای جهانی داشته باشد.

▣ بازار در خواب زمستانی است

با وجود وضعیت پیش آمده در بازارهای جهانی امروز افزایش تولید در صنعت فولاد چندان صرف اقتصادی نخواهد داشت، به همین دلیل نمی‌توان کاهش قیمت قراضه و درنهایت کاهش قیمت تمام‌شده فولاد تولیدی در ترکیه را دلیل بر جذب بازارهای بیشتر از سوی این کشور دانست زیرا بازار فولاد درحال حاضر در خواب زمستانی است و تمامی فعالان این حوزه برای بیدارشدن این بازار لحظه‌شماری می‌کنند. در نتیجه تولید فولاد با استفاده از سنگ‌آهن یا قراضه نمی‌تواند تاثیر زیادی بر حضور کشورها در بازارهای جهانی داشته باشد. مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان با اشاره به اینکه در وضعیت فعلی کمتر کشوری به دنبال افزایش ظرفیت تولید فولاد است، به صمت گفت: هرچند قیمت فعلی قراضه در ترکیه کاهش پیدا کرده است، اما باید این نکته را در نظر گرفت که قیمت سنگ‌آهن نیز سیر نزولی را پیش گرفته است، در نتیجه تولید به وسیله هر دو ماده اولیه سودآوری چندانی به همراه ندارد. مرتضی آقاجانی در ادامه اظهار کرد: کشور ترکیه از ابتدای فعالیت صنعت فولاد خود طراحی کارخانه‌هایش را براساس استفاده از قراضه قرار داد زیرا ظرفیت کمی سنگ‌آهن در اختیار داشت. هرچند استفاده از سنگ‌آهن مزیت‌های بیشتری را به همراه دارد اما دیگر این کشور زمانی برای تغییر فناوری خود در اختیار ندارد. وی ادامه داد: اگر بخواهیم از حضور محصولات فولادی تولیدشده از سنگ‌آهن و قراضه در بازار ارزیابی داشته باشیم باید بگویم، محصولات فولادی تولید شده از سنگ‌آهن امکان مانور بیشتری در بازارهای جهانی دارند زیرا محصولات تولیدشده آنها متنوع‌تر است. کشورهایی که برای تولید فولاد از قراضه استفاده می‌کنند برای به دست آوردن سود اقتصادی بیشتر باید به سمت تولید محصول با ارزش‌افزوده بیشتر در حرکت باشند اما این موضوع نیازمند فناوری‌های جدید است. کشور ترکیه که با استفاده از قراضه، فولاد تولید می‌کند برای جذب بیشتر بازار باید محصولات متنوع‌تری را تولید کند.

رکود فعلی در بازار فولاد دیگر تفاوتی میان فولاد تولیدشده از طریق سنگ‌آهن یا قراضه قائل نیست. امروز فعالان صنعت فولاد تلاش می‌کنند رکود موجود در بازار را به رونق و تکاپوی گذشته تبدیل کنند تا بتوانند سود بیشتری از تولید فولاد و محصولات فولادی به دست آورند.

سرمایه‌گذاری ۱۳۰۰ میلیارد دلاری در بخش معدن جهان

با وجود اینکه در سال گذشته علائمی از بهبود یکنواخت فعالیت‌های معدنی مشهود بود، اما آمار و ارقام نشان می‌دهد که بخش اکتشافات به‌طور عمده عملکرد نا امیدکننده‌ای داشته است. بنا به گزارش موسسه تحقیقاتی فلزات و معادن SNL، افت قیمت فلزات و نفت سایه سنگینی را بر سر هزینه‌های اکتشافی انداخته است. به گزارش ماینینگ، تا پایان سال ۲۰۱۴م کل سرمایه‌گذاری در بخش معدن به زیر ۱۳۰۰ میلیارد دلار رسید که کمتر از ۱۳۴۳ میلیارد دلار در پایان ماه نوامبر و کمتر از ۲۰۰۰ میلیارد دلار در فوریه ۲۰۱۲ بود. در گزارش نامبرده اشاره شده است: درحالی که شاخص قیمت فلزات اندکی در ماه دسامبر بهبود پیدا کرد اما در ۴ ماه پایانی کاهش یافت و ارزش خالص و مثبت پروژه‌های این صنعت در سال ۲۰۱۴م فقط ۵۰۱ میلیارد دلار بود حال آنکه این رقم در سال ۲۰۱۳م به ۶۴۵ میلیارد دلار رسید. درحال حاضر صنعت معدن چهارمین سالی است که ارزش خود را از دست می‌دهد. شرکت‌های متوسط و کوچک از ماه نوامبر جمع‌آوری منابع مالی خود را با دو برابر افزایش به ۳۳۴/۸ میلیون دلار رسانیده‌اند. با وجود افزایش ماهانه، کل منابع مالی جمع‌آوری شده در ماه دسامبر سال ۲۰۱۴ کمتر از میزان جمع‌آوری‌شده در دسامبر ۲۰۱۳ بود که پایین‌ترین سطح منابع مالی از ۲۰۰۸م تاکنون است. در سال ۲۰۱۴م در مجموع ۵/۵۵ میلیارد دلار در بخش اکتشافات سرمایه‌گذاری شد که اندکی کمتر از ۵/۹۲ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۳م است.

آگهی فراخوان
شرکت فولاد مبارکه اصفهان

ردیف	نوع فراخوان	شماره	موضوع	مهلت ارسال مدارک
۱	مناقصه	۴۸۳۸۶۴۸۷	انجام عملیات آماده‌سازی، تفکیک، جداسازی، برش‌کاری، بارگیری و حمل حدود ۹۰۰۰ تن آهن‌آلات قراضه از محل انبارهای کنترل مواد به حوضچه‌های فولادسازی شرکت فولاد مبارکه	۱۳۹۳/۱۱/۲۱
۲	مناقصه	۴۸۳۷۱۱۴۵	خرید ۸۵۰۰ تن آلومینیوم کروی	۱۳۹۳/۱۱/۲۵
۳	مناقصه	۴۸۳۷۴۹۷۴	خرید مقدار ۴۰/۰۰۰ تن آهک کلسینه	۱۳۹۳/۱۱/۲۷
۴	مزایده	۹۳۰۷	فروش یک باب ساختمان (محل سابق بهداری صفائیه)	۱۳۹۳/۱۱/۲۶
۵	فراخوان	۴۸۳۸۹۰۸۱	خرید تایر و تیوب و نوارهای موردنیاز	۱۳۹۳/۱۱/۱۸

جهت دریافت اسناد و کسب اطلاعات بیشتر به نشانی www.msc.ir یا www.msc.ariatender.com مراجعه فرمایید.

روابط عمومی شرکت فولاد مبارکه اصفهان
(کدآگهی: ر ـ ۹۳۱۵۶)

یادداشت

اکتشاف هوایی روشی با مزیت اقتصادی

آرمین سلسانی
کارشناس اکتشاف

بهره‌برداری از ذخایر معدنی منجر به پیشرفت و توسعه روز به روز تجهیزات در بخش معدن می‌شود. کارشناسان بخش معدن در تلاشند با به روز کردن تجهیزات، مواد معدنی جای گرفته در دل زمین را استخراج کنند. اکتشافات هوایی جزو روش‌هایی است که در سال‌های اخیر برای یافتن ذخایر معدنی مورد استفاده قرار گرفته و نقش مهمی در اکتشاف کانسارهای فلزی ایفا می‌کند.

استفاده از روش اکتشافات هوایی کاربرد فراوانی در یافتن ذخایر فلزی به ویژه ذخایر مس دارد، به طوری که ذخایر مس را می‌توان یکی از شاخص‌های مناسب در شناسایی ماهواره‌ای دسته بندی کرد. در حال حاضر ماهواره «آستر» یکی از ماهواره‌های شاخص در اکتشافات هوایی محسوب می‌شود که می‌تواند عکس‌هایی با کیفیت بالا از فواصل بسیار نزدیک به سطح زمین (۱۵کیلومتری) تهیه کند. قدرت بزرگنمایی در این ماهواره بسیار بالا بوده و می‌توان اطلاعات خوب و دقیقی از آن به‌دست آورد.

استفاده از روش اکتشاف‌های هوایی به دلیل ارزان بودن به سرعت در حال توسعه است، این در حالی است که اکتشاف با استفاده از روش‌های پی‌جویی هزینه‌های بسیاری به همراه دارد، در نتیجه استفاده از اکتشافات هوایی صرفه اقتصادی بسیاری به همراه دارد. اما در این روش رسیدن به پاسخی قطعی و دقیق بستگی به نوع کانسار دارد، در کانسارهای غیرفلزی مانند کانسارهای رسوبی نمی‌توان با استفاده از اکتشافات هوایی به پاسخ دقیقی دست یافت، در نتیجه استفاده از این روش بیشتر در یافتن کانسارهای فلزی به دلیل بروز تغییرات بر اثر گذشت زمان کاربرد فراوانی دارد. در حال حاضر امریکا و روسیه کشورهای پیشرو در اکتشافات هوایی هستند. در ایران نیز عکس‌های تهیه شده به این روش با قیمت ۳۰۰ تا ۴۰۰دلار از سایت‌های معتبر خریداری شده و در عملیات‌های اکتشافی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

داخل پرانتز

هزینه تامین قطعات فولادی پس از تحریم‌ها ۲ برابر شد

مدیرعامل شرکت آسکوتک و مدیر مرکز توسعه توانمندسازی صنعت فولاد گفت: این شرکت اکنون ۶طرح تولید آهن اسفنجی به روش ایرانی را اجرا می‌کند. به گزارش صمت احمد کرمی در پنجمین همایش چشم‌انداز صنعت فولاد و معدن ایران با نگاهی به بازار با بیان این مطلب گفت: شرکت آسکوتک در سال‌های گذشته با بهره‌گیری از دانش روز دنیا موفق به طراحی دانش جدیدی در تولید آهن اسفنجی با عنوان پرد(Pered) شده و امتیاز آن را به نام روش منحصربه‌فرد ایرانی در جهان ثبت کرده است. وی افزود: حاصل طراحی کارخانه تولید آهن اسفنجی به روش ایرانی، اجرای طرح احداث ۵ کارخانه در داخل و یک طرح در چین است. مدیرعامل شرکت آسکوتک با اشاره به تشکیل «مرکز توسعه توانمندسازی صنعت فولاد» به عنوان ماموریت جدید این شرکت از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت، تصریح کرد: در گذشته، اقدامات مختلفی در بخش ساخت تجهیزات و قطعات صنعت فولاد توسط شرکت‌های داخلی انجام شده بود اما این داخلی‌سازی‌ها سازماندهی مشخصی نداشته و با تحریم‌های بین‌المللی، این چالش‌ها آشکار شد؛ به‌طوری که هزینه تامین یک کمپرسور با اجرای تحریم‌ها به ۲ برابر قیمت قبل افزایش یافت. وی ادامه داد: درنتیجه، این ضرورت ایجاب کرد تا مرکزی برای سامان بخشی ساخت و تامین قطعات و تجهیزات موردنیاز صنعت فولاد تشکیل شود. کرمی با اشاره به اینکه رویکرد مرکز توسعه توانمندسازی صنعت فولاد، توسعه توانمندی فناوری و تجهیزات و ارتقای ساخت تجهیزات بومی شده است، گفت: در تلاش هستیم در بخش‌هایی که فناوری بومی نشده، دانش فنی را فراهم و به داخلی‌سازی آن کمک کرده و امکان ارتباط با مراکز علمی داخل و خارج را برای سازندگان فراهم کنیم که البته با همکاری ایمیدرو محقق خواهد شد. وی ادامه داد: برای این منظور، اکنون ۶۴ پروژه در صنعت فولاد تعریف کرده‌ایم.

به گفته مدیر مرکز توسعه توانمندسازی صنعت فولاد، این مرکز به اشتغالزایی، توانمندسازی منابع داخل، تقویت بخش خصوصی، افزایش توان فنی ـ مهندسی و نیز تسریع در اجرای پروژه‌های آینده کمک خواهد کرد.

دریچه

کاهش تولید فولاد خام در اسپانیا و ایتالیا

تولید فولاد خام جهانی در سال ۲۰۱۴م نسبت به سال ۲۰۱۳م با ۱/۲درصد افزایش به یک‌میلیارد و ۶۶۲ میلیون تن رسید.

به گزارش انجمن جهانی فولاد اعلام کرد: در سال ۲۰۱۴م خاورمیانه کوچکترین منطقه تولیدکننده فولاد خام بالاترین رشد را داشت.

تولید فولاد خام در ۲۸ کشور اتحادیه اروپا، امریکای شمالی و آسیا در سال ۲۰۱۴م نسبت به سال ۲۰۱۳م رشد متعادلی داشت؛ در حالی که تولید در کشورهای مستقل مشترک‌المنافع (سی‌آی‌اس) و امریکای شمالی کاهش پیدا کرده است.

تولید فولاد خام در آسیا در سال ۲۰۱۴م برابر با یک‌میلیارد و ۱۳۲میلیون و ۳۰۰هزار تن بود که در مقایسه با ۲۰۱۳م افزایش ۱/۴درصدی را نشان می‌دهد.

تولید فولاد خام چین در سال ۲۰۱۴م به ۸۲۲میلیون و ۷۰۰هزار تن رسید که افزایش ۰/۹درصدی را نسبت به سال ۲۰۱۳م نشان می‌دهد.

سهم چین از تولید فولاد خام در جهان از ۴۹/۷درصد در سال ۲۰۱۳م به ۴۹/۵درصد کاهش یافت. تولید فولاد ژاپن در سال ۲۰۱۴م به ۱۱۰میلیون و ۷۰۰هزار تن رسید که ۰/۱درصد نسبت به سال ۲۰۱۳م افزایش داشت. تولید فولاد خام کره‌جنوبی با ۷/۵درصد افزایش در مقایسه با ۲۰۱۳م به ۷۱میلیون تن رسید.

اما اتحادیه اروپا نسبت به سال ۲۰۱۳م افزایش ۱/۷درصدی را به‌جای گذاشت و در سال ۲۰۱۴م میزان تولید فولاد آن به ۱۶۹میلیون و ۲۰۰هزار تن رسید.

آلمان در سال گذشته میلادی ۴۲میلیون و ۹۰۰هزار تن فولاد خام تولید کرد که نسبت به سال ۲۰۱۳م افزایشی معادل ۰/۷درصد داشت و تولید فولاد خام ایتالیا در سال ۲۰۱۴ حدود ۲۳میلیون و ۷۰۰هزار تن بود که ۱/۴ درصد کاهش نسبت به سال ۲۰۱۳م داشت.

تولید فولاد خام فرانسه برابر با ۱۶میلیون و ۱۰۰هزار تن بود که ۲/۹درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۳م نشان داد و اسپانیا در سال گذشته میلادی ۱۴میلیون و ۲۰۰هزار تن فولاد خام تولید کرد که حدود ۰/۶درصد نسبت به سال قبل آن کاهش داشت.

در سال ۲۰۱۴م تولید فولاد خام امریکای شمالی ۱۲۱/۲میلیون تن و تولید فولاد خام امریکا ۸۸/۳میلیون تن بود که نسبت به سال ۲۰۱۳م به ترتیب ۲ و ۱/۷درصد افزایش نشان داد.

این گزارش حاکی است: در دسامبر ۲۰۱۴ تولید فولاد خام در جهان برای ۶۴ کشور (عضو انجمن جهانی فولاد) به ۱۳۳/۷میلیون تن رسید که افزایش ۰/۱درصدی را نسبت به دسامبر ۲۰۱۳ نشان می‌دهد. نسبت بهره‌برداری از ظرفیت فولاد خام ۶۵ کشور در دسامبر ۲۰۱۴م به ۷۲/۷ درصد رسید که ۲/۴درصد کمتر از دسامبر ۲۰۱۳م است.

متوسط بهره‌برداری از ظرفیت در سال ۲۰۱۴م به ۷۶/۷درصد در مقایسه با ۷۸/۴درصد در سال ۲۰۱۳م رسید.

۱۰ کشور برتر فولادساز جهان در سال ۲۰۱۴م به ترتیب عبارتند از:

۱- چین با تولید ۸۲۲/۷ میلیون تن فولاد خام
۲- ژاپن ۱۱۰/۷میلیون تن
۳- امریکا ۸۸/۳ میلیون تن
۴- هند ۸۳/۲ میلیون تن
۵- کره جنوبی ۷۱ میلیون تن
۶- روسیه ۷۰/۷ میلیون تن
۷- آلمان ۴۲/۹ میلیون تن
۸- ترکیه ۳۴ میلیون تن
۹- برزیل ۳۲/۹ میلیون تن
۱۰- اوکراین ۲۷/۲ میلیون تن

لازم به ذکر است که تولید فولاد خام ترکیه به میزان ۱/۸درصد، برزیل ۰/۷درصد و اوکراین ۱۷/۱درصد در سال ۲۰۱۴م نسبت به سال ۲۰۱۳م کاهش داشت و بقیه کشورها افزایش نشان می‌دهد که بیشترین افزایش با ۷/۵درصد مربوط به کره‌جنوبی و ۲/۳درصد مربوط به هند است. قطر نیز ۳۶/۳درصد افزایش تولید داشت.

گزارش صمت از دومین گردهمایی بانوان معدنکار

معادن در دست زنان نرم می‌شود

عکس: اکبر نوروزی

نرگس قیصری - گروه معدن: دومین گردهمایی بانوان معدنکار در اتاق بازرگانی ایران برگزار شد. در این گردهمایی که مسئولان و بانوان فعال در حوزه‌های مختلف اقتصادی حضور داشتند ضمن بررسی فعالیت‌ها و اهداف کمیته بانوان معدنکار توانمندی‌های زنان در حوزه‌های مختلف معدنی نیز مورد بررسی قرار گرفت.

شهناز نوایی، مشاور عالی خانه معدن و عضو هیات‌مدیره کمیته بانوان معدنکار در افتتاحیه دومین همایش بانوان معدنکار با اشاره به فعالیت‌های خانه معدن گفت: این تشکل از اواخر سال ۱۳۸۱ با هدف ارتقای سطح علمی و فناوری در تولید مواد و تسهیل تبادل و گردش اطلاعات و تجربیات بین سایر تشکل‌ها کار خود را آغاز کرده و این درحالی بود که در خلال این سال‌ها و با وجود داشتن ۲۱ کمیته در زمینه‌های مختلف جایگاه خالی کمیته زنان معدنکار در آن احساس می‌شد.

وی در ادامه با بیان اینکه فعالیت‌های معدنی تنها به فعالیت‌های فیزیکی خلاصه نمی‌شود، ادامه داد: بسیاری از کارهای مرتبط با فعالیت‌های معدنی که ازجمله مهم‌ترین آنها می‌توان به نظارت، طراحی، آنالیز مواد معدنی، نقشه‌برداری، امور آزمایشگاهی و سخت‌افزاری و نرم‌افزاری اشاره کرد، نیازمند نیروهای متخصص است. این درحالی است که ضعف فرهنگی و نظام‌آموزشی باعث شده بانوان معدنکار و دانش‌آموخته‌های این رشته امکان ورود به این فعالیت‌ها را نداشته باشند. بنابراین با توجه به وضعیت جمعیتی و اینکه دانش‌آموختگان در این رشته تعداد قابل‌توجهی را به خود اختصاص می‌دهند، از بین بردن معضل بیکاری و ایجاد اشتغال و استفاده از توانمندی‌های آنها نیازمند فرهنگ‌سازی است.

نوایی با بیان اینکه ورود بانوان معدنکار در حوزه‌های مختلف نیازمند فرهنگ‌سازی است افزود: کمیته بانوان معدنکار خانه معدن ایران در تیر ۱۳۹۲ با استفاده از نیروهای متخصص در معادن مختلف کشور و با هدف تهیه بانک اطلاعاتی فعالان و فارغ‌التحصیلان رشته‌های زمین‌شناسی، معدن و صنایع معدنی و همچنین تسهیل در تبادل تجربیات و اطلاعات بین اعضا و سایرتشکل‌های داخلی و خارجی، بسترسازی مناسب برای از بین بردن تفکیک جنسیتی در رشته‌های دانشگاهی و همچنین پیگیری طرح «فاجد» برای کارورزی فارغ‌التحصیلان رشته زمین‌شناسی به‌ویژه برای دختران کار خود را آغاز کرد.

وی ادامه داد: حال یک‌سال و نیم از شروع فعالیت کمیته بانوان معدنکار می‌گذرد و با دستیابی به بخش کوچکی از اهداف تعریف شده موفق به ارتباط با بخشی از معادن فعال کشورشده‌ایم و به دنبال مساعد کردن فضا برای فعالیت بیشتر بانوان در این بخش هستیم. ازجمله فعالیت‌هایی که در این زمینه انجام شده می‌توان به بازدید از معادن سنگ تزئینی محلات و سنگبری مجاور که در کنار معادن قرار دارند، بازدید از مجتمع معدنی و صنعتی آهن گل‌گهر معدن شماره ۱ و کارخانه‌های تولیدکننده کنسانتره و گندله‌سازی و... اشاره کرد.

وی در ادامه با اشاره به حضور فعال کمیته بانوان معدنکار در نمایشگاه معادن و صنایع معدنی که در مهرماه سال‌جاری برگزار شد گفت: در این نمایشگاه بانوان معدنکار به برگزاری ۳ دوره آموزشی کوتاه‌مدت در حوزه‌های مختلف معدنی پرداختند و اهداف و عملکردهای این کمیته مورد توجه مسئولان کشوری ازجمله وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار گرفت. به همین دلیل در نامه‌ای اهداف، عملکرد و خواسته‌های این کمیته به وزارت مربوطه ارسال شد که ازجمله مهم‌ترین این خواسته‌ها واگذاری یک محدوده معدنی خارج از مزایده به کمیته بود که تمامی فعالیت‌ها از ابتدا، یعنی اکتشاف، انجام آنالیزهای معدنی تا فرآوری و بازاریابی توسط بانوان در قالب یک شرکت تعاونی انجام شود.

توسعه خراسان‌رضوی وابسته به توسعه فعالیت‌های معدنی است

راضیه علیرضایی، رییس سازمان صنعت، معدن وتجارت استان خراسان‌رضوی نیز در ادامه این همایش درباره فعالیت‌های معدنی گفت: یکی از بخش‌های مهم در حوزه فعالیت‌های معدنی اکتشافات سیستماتیک است که هم‌اکنون سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی نقش مهمی در این زمینه ایفا کرده و شرکت‌های فعال در این حوزه نیز فعالیت‌هایی نظیر دورسنجی، فعالیت ژئوشیمی و ژئوفیزیک انجام می‌دهند. حال با توجه به اینکه دانش‌آموختگان رشته‌های معدنی از توانایی بالایی برخوردار هستند می‌توان با تولید علوم پایه توسعه در بخش اکتشاف که توجیه اقتصادی را نیز به دنبال دارد باعث توسعه و پیشرفت در فعالیت‌های معدنی شد.

وی در ادامه گفت: بانوان می‌توانند با تشکیل شرکت‌هایی که فعالیت‌های مربوط به بخش فناوری در حوزه فعالیت‌های معدنی را برعهده دارند نقش بسزایی در توسعه و پیشبرد فعالیت‌های معدنی ایفا کنند.

علیرضایی همچنین درباره فعالیت‌های معدنی و نقش آن در استان خراسان‌رضوی گفت: توسعه استان خراسان به توسعه فعالیت‌های معدنی و صنایع معدنی وابسته است. چراکه با توجه به معادن سنگ‌آهن هماتیت و مگنتیت که در استان وجود دارد زنجیره ۱۰ میلیون تنی فولاد تعریف و جوازهایی نیز صادر شده است.

وی میزان سرمایه موردنیاز برای این پروژه را رقمی بین ۱۲ تا ۱۳ هزار میلیارد تومان اعلام کرد و افزود: تاکنون بخشی از این سرمایه در حدود ۲ تا ۳ هزار میلیارد تومان در طرح فولاد خراسان و کنسانتره سنگان که به مرحله تولید رسیده‌اند تامین شده و درباره مابقی سرمایه مورد نیاز که بین ۵ تا ۶هزار میلیارد تومان بوده، می‌توان گفت که بخش عمده آن در حدود ۶۰ درصد برای خرید ماشین‌آلات است و در بیشتر پروژه‌ها تمایل برای ورود ماشین‌آلات از دیگر کشورها داشته و این درحالی است که دانش فنی تولید ماشین‌آلات در کشور وجود دارد و می‌توان با کمی توجه به این بخش در دانشگاه‌های کشور زمینه ساخت و تولید ماشین‌آلات را فراهم کرد.

علیرضایی افزود: مبحث مهمی که می‌توان به آن اشاره کرد مباحث زیست‌محیطی مرتبط با فعالیت‌های معدنی است. از این‌رو لازم است تا با دستیابی به دانش فنی روز در حوزه فعالیت‌های معدنی محیط‌زیستی زیبا و سالم داشته باشیم. چراکه درحال حاضر باطله‌های معدنی مشکلاتی را برای منابع طبیعی به وجود آورده‌اند.

رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان خراسان‌رضوی در ادامه گفت: امید است که دانش فنی فولاد را به‌دست آورده و به عنوان یک فولادساز در دنیا شناخته شویم.

سهم ۳۰ درصدی بانوان در اقتصاد کشور

سهیلا جلودارزاده، نیز که یکی از مهمانان دومین گردهمایی بانوان معدنکار بود با اشاره به توانایی زنان در زمینه‌های مختلف گفت: دولت تدبیر و امید استراتژی مشخصی برای حضور و مشارکت بانوان در عرصه‌های مختلف صنعت، معدن و تجارت و اقتصاد ترسیم کرده است. درحال حاضر ۶۴ درصد خروجی دانشگاه‌های کشور را خانم‌ها تشکیل داده و به عنوان نیروهای انسانی تحصیلکرده درصد بالایی از مدیران آینده را تشکیل خواهند داد.

مشاور وزیر صنعت، معدن و تجارت در امور بانوان در ادامه افزود: برای رسیدن به اهداف افق ۱۴۰۴، استراتژی حضور ۳۰ درصدی بانوان در زمینه‌های مختلف سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و اجرایی، در نظر گرفته شده است. چراکه برای تبدیل شدن به نخستین قدرت منطقه نیازمند مشارکت ۳۰ درصدی بانوان در اقتصاد کشور هستیم تا به این ترتیب راه را برای رسیدن به اهداف هموار سازیم.

وی در ادامه با بیان اینکه رسیدن به مشارکت و حضور ۳۰ درصدی بانوان در بخش‌های مختلف نیازمند یاری آقایان و خانم‌ها بوده افزود: یکی از راهکارهایی که می‌تواند رسیدن به این امر را تسریع کند کاندیدا شدن بانوان در انتخابات اتاق بازرگانی فارق از هرگونه گرایش‌های سیاسی و اقتصادی و... است. چراکه درحال حاضر درصد پایینی ازاعضای اتاق بازرگانی یعنی ۹ نفر از ۴۰۰ عضو اتاق بازرگانی را خانم‌ها تشکیل می‌دهند.

نقش بانوان در تحقق اهداف اقتصادی

سیده فاطمه مقیمی، نیز که به‌تازگی به‌عنوان رییس کمیته بانوان معدنکار ایران برگزیده شده در این همایش با اشاره به اینکه نیمی از جمعیت ایران را زنان تشکیل می‌دهند گفت: بانوان تاکنون جایگاه مناسبی را در عرصه اقتصادی کشور نداشته‌اند و این درحالی است که به دلیل سختی‌ها در بخش معدن حضور آنها کمتر دیده شده است.

وی در ادامه افزود: برای تحقق رشد اقتصادی که در کشور پیش‌بینی شده، نیازمند تلاش و همکاری زنان و مردان در کنار یکدیگر هستیم و لازم است که برای رسیدن به این موضوع برنامه‌ریزی انجام شود. درواقع تلاش و جدیت بانوان فعال در بخش معدن سبب شده که دیگر جنسیت افراد نتواند به‌عنوان تعیین‌کننده افراد در فعالیت‌های معدنی باشد.

مقیمی اظهار کرد: کمیته بانوان خانه معدن ایران در زمینه فعالیت‌های معدن و صنایع معدنی از تیر سال‌جاری شکل گرفته و با انتخاب هیات‌مدیره برنامه‌های خود را دنبال می‌کند و فضاسازی و فرهنگ‌سازی برای از بین بردن تفکیک جنسیتی در رشته‌های دانشگاهی و تعریف جایگاه اشتغال بانوان در بخش معدن و صنایع معدنی یکی از اهدافی است که در دستورکار خود دارد.

سختی‌های کار مانعی برای انجام فعالیت نیست

مهناز میرزایی که به‌عنوان نخستین رییس معدن زیرزمینی در کشور شناخته شده و در معدن زغال‌سنگ سراپرده زرند کرمان مشغول فعالیت است در این گردهمایی با اشاره به مسائل و سختی‌های فعالیت در معدن زغال‌سنگ گفت: با توجه به شرایطی که در محیط‌های معدنی حاکم است، پذیرش یک زن به عنوان کارفرما و مدیر برای معدنکاران مشکلاتی را به همراه دارد اما همین امر موجب شد تا فعالیت خود را در این زمینه با جدیت دنبال کنم.

وی در ادامه با بیان اینکه در گذشته مهندسان معدنی آقا در این معدن فعالیت داشته اما به دلیل سختی‌ها و مشکلات کار از ادامه فعالیت انصراف دادند افزود: با وجود اینکه شرایط خاصی در معدن زغال‌سنگ وجود داشته و زمان زیادی از شبانه‌روز شرایط غیرقابل پیش‌بینی در آن حکمفرماست اما با این حال من به عنوان یک مدیر زن توانستم علاوه‌بر انجام وظایف در حیطه کاری، هماهنگی بین کار و محیط زندگی شخصی خود را به وجود آورده و به وظایفی که در قبال خانواده خود داشتم عمل کنم.

نادیده گرفتن نیروی ۵۰ درصدی جامعه

فرزانه معصومی نیز در برنامه صحبت‌های خود را با خواندن یک داستان کوتاه آغاز می‌کند و در ادامه می‌افزاید: امروزه بیشتر از گذشته تفکرات متنوعی در کشور وجود دارد چراکه نادیده گرفتن ۵۰درصد ظرفیت کاری بانوان باعث می‌شود تا سهم بیشتری از منابع موجود در کشور که به نوعی سهم آیندگان به شمار می‌آید مورد استفاده قرار گیرد. درواقع به بهانه ظاهر ظریف و حساس بودن بانوان، آنها از فعالیت‌های سخت کنار گذاشته می‌شوند اما این درحالی است که همواره سخت‌ترین فعالیت‌ها روی شانه‌های بانوان این سرزمین قرار گرفته است.

عضو کمیته بانوان خانه معدن در ادامه افزود: با توجه به رشد معدنداری که در کشور به وجود آمده شاهد فعالیت بانوان و تمایل آنها برای ورود به فعالیت‌های معدنکاری در زمینه‌های مختلف این حوزه هستیم. از سوی دیگر با توجه به ظرفیت و توانایی که در رشته ها و زمینه‌های مختلف کاری در بانوان وجود دارد، قانونگذاران می‌توانند با اصلاح و بهینه کردن فضای کسب و کار شرایط مناسب را برای حضور ۳۰ درصدی بانوان در هیات‌مدیره شرکت‌ها و مجامع و تشکل‌ها فراهم کنند.

وی در ادامه به مشکلات صنفی که در فعالیت‌های معدنی وجود دارد اشاره کرد و افزود: در سال‌های گذشته عوامل بسیاری باعث کاهش و رکود در فعالیت‌های معدنی کشور شده که می‌توان به مواردی همچون اثرات کاهش قیمت موادمعدنی و رکود بازار جهانی، تحریم‌های بین‌المللی اعمال شده، ماشین‌آلات فرسوده، مشکلات موجود در زنجیره تولید محصولات معدنی از اکتشاف تا فرآوری محصولات معدنی اشاره کرد.

وی معتقد است که حضور فعالان شجاع با وجود مشکلاتی که در حوزه فعالیت‌های معدنی وجود دارد می‌تواند طرح‌های توسعه و اکتشافی در بخش معدن را به نتیجه برساند و موجبات رشد و توسعه معادن و صنایع معدنی را فراهم کند و انقلابی در این حوزه باشد.

صمت ابلاغیه جدید بانک مرکزی درباره مسکن مهر را بررسی می‌کند

افزایش نقل و انتقال‌های غیرقانونی

زهرا فریدزادگان-گروه صنعت: برای متقاضیان مسکن مهر که سرمایه خود را به امید خانه‌دار شدن در اختیار دولت دهم قرار دادند و اکنون نه‌تنها صاحب خانه نشده‌اند بلکه سرنوشت سرمایه اندکشان نیز همچنان مبهم است، هیچ خبری بهتر از آزادسازی خرید و فروش واحدهایشان نیست. در خرداد ماه امسال، وزارت مسکن و شهرسازی به دنبال ابلاغ شرایط جدید خرید و فروش مسکن مهر اعلام کرد که فروش واحدهای دارای سند آزاد شد. در دستورالعمل ابلاغ‌شده آمده بود: متقاضیان واحدهای مسکونی که صاحب سند شده‌اند، می‌توانند نسبت به فروش واحدهای خود اقدام کنند. این درحالی بود که در بخشنامه قبلی فقط کسانی که دفترچه قسط بانکی دریافت کرده بودند، می‌توانستند واحد مسکونی خود را برای فروش ارائه دهند، اما در ابلاغیه بعدی، برای پیش‌خریداران هم این امکان فراهم شد تا اجازه فروش واحد مسکونی خود را داشته باشند علاوه بر اینکه پیش از آن، متقاضیان فقط اعیان واحد مسکونی را معامله می‌کردند و در آیین‌نامه جدید شرایط خرید و فروش عرصه هم در دستور کار قرار گرفت. در بخش دیگری از ابلاغیه وزارت راه، مسکن و شهرسازی آمده بود: پروژه‌هایی که ۷۰ درصد پیشرفت فیزیکی داشته و دارای قرارداد پیش‌فروش هستند، می‌توانند برای نقل‌وانتقال واحد مسکونی خود اقدام کنند.

▣ واکنش‌های مثبت و منفی

ابلاغ این دستورالعمل، چند واکنش مثبت و منفی به همراه داشت. حسن محتشم، عضو هیات‌مدیره انجمن انبوه‌سازان با بیان اینکه آزادشدن خرید و فروش مسکن مهر با آزادکردن زمین‌ها دو مقوله متفاوت است، به صمت می‌گوید: آزادسازی خرید و فروش هم مزایا دارد و هم معایب. با آزادسازی خرید و فروش قانونی واحدهای مسکن مهر، این امکان وجود دارد که عده‌ای از مالکان که ثبت‌نام کرده‌اند به دلیل کمبود بودجه یا ناتوانی مالی، واحد خود را در بازار آزاد با محاسبه ارزش‌افزوده بفروشند، اما بی‌شک با مبلغ دریافتی توانایی مالی خرید مسکن دیگری را هم نخواهند داشت و درنهایت همچنان بی‌خانمان باقی خواهند ماند. این اتفاق باعث می‌شود، تلاش دولت برای خانه‌دارشدن افراد کم‌درآمد جامعه بی‌نتیجه باقی بماند. این امر یکی از معایب قابل بررسی آزادسازی خرید و فروش واحدهای مسکن مهر است، اما از آنجایی که عده‌ای از متقاضیان توانایی مالی برای خرید خانه را ندارند و در نتیجه منابع مالی انبوه‌سازان از این طریق تامین نمی‌شود، دولت نیز امکان پرداخت تسهیلات بیشتری را ندارد و بانک مرکزی هم نمی‌تواند پول بدون پشتوانه در اختیار بانک مسکن قرار دهد در نتیجه فروشنده با همان مبلغ وام اولیه واحد مسکونی را می‌فروشد و خریدار به دلیل توانایی مالی اقدام به تکمیل و اتمام واحد مسکونی می‌کند.

احمد اصغری مهرآبادی، قائم‌مقام وزیر راه و شهرسازی در پروژه مسکن مهر نیز در این زمینه با بیان اینکه در دستورالعمل جدید خرید و فروش مسکن مهر واحدهای نیمه‌تمام هم مجوز خرید و فروش دارند، گفته بود: فروشنده اعیان مسکن مهر نباید بدهی معوقه به بانک و بدهی معوق بابت اجاره زمین به سازمان ملی زمین و مسکن و شرکت عمران شهرهای جدید ایران داشته باشد.

در این میان اتفاقی که منجر به انحراف خرید و فروش مسکن مهر از مسیر اصلی خود شد، بازشدن پای دلالانی بود که پیش از این ابلاغیه به صورت غیرقانونی واحدها را خرید و فروش می‌کردند و با ابلاغ این دستورالعمل زمینه فعالیت بیشتری پیدا کردند. درواقع پروژه‌های مسکن مهر در شهرهای جدید جولانگاه دلالان و واسطه‌ها شد.

▣ ابلاغیه بانک مرکزی

در پایان هفته گذشته، انتشار خبری مبنی بر جلوگیری بانک مرکزی از نقل و انتقال مسکن مهر این سوال را در ذهن ایجاد کرد که انگیزه بانک مرکزی از این اقدام چه بوده؟ این در حالی است که یکشنبه هفته گذشته حسن ولی‌پور، مدیرعامل شرکت عمران پردیس با بیان اینکه برای نقل و انتقال واحد مسکن باید خریدار و فروشنده با هم به شرکت عمران مراجعه کنند گفته بود: فرآیند انتقال واحدهای خودمالکی مسکن مهر چند روز زمان می‌برد علاوه بر اینکه هر فرد نمی‌تواند بیش از یک واحد خریداری کند و اگر واحد مسکن مهر خودمالکی باشد نقل و انتقال آن ظرف چند روز انجام می‌شود، اما واحدهای نیمه‌تمام و آنهایی که قرارداد پیش‌فروش دارند، کمی طولانی‌تر است. همچنین در رابطه با کسانی‌که دفترچه اقساط را دریافت کرده باشند چه واحدهای خودمالکی و چه واحدهای ۹۹ ساله - نقل و انتقال- ظرف چند روز انجام می‌شود.

▣ فقط نقل و انتقال

حسن ولی‌پور در این زمینه و در گفت‌وگو با صمت، این موضوع را تشریح می‌کند و می‌گوید: درواقع هیچ خرید و فروشی در مسکن مهر انجام نمی‌شود و آنچه در قالب معامله متقاضی با فروشنده انجام می‌شود، نقل و انتقال واحد مسکونی است. از این رو مقرر شده است که برای جلوگیری از سوءاستفاده دلالان و سودجویان از این شرایط، نقل و انتقال دو طرف معامله با حضور در محل شرکت عمران شهرهای جدید، موضوع انتقال سند را ثبت کنند تا علاوه بر جایگزینی اسم متقاضی به جای اسم صاحب واحد مسکونی، از درستی و نادرستی نقل و انتقال اطمینان حاصل کنند.

به گفته وی، زمانی که خرید و فروش یا همان نقل و انتقال واحدهای مسکن مهر از سوی دولت آزادسازی شد، هیچ سامانه اهرم کنترلی برای انجام معاملات در این حوزه وجود نداشت، به همین دلیل خرید و فروش‌های غیرقانونی در بنگاه‌ها بدون هیچ نظارتی انجام شد. شرکت عمران پردیس با همفکری شرکت عمران شهرهای جدید و با موافقت وزارت راه، مسکن و شهرسازی، همچنین به‌منظور جلوگیری از به وجودآمدن تنش‌های اجتماعی به ویژه در مسکن مهر پردیس مقرر کرد موارد مربوط به خرید و فروش مسکن مهر با نظارت شرکت عمران شهرهای جدید انجام شود.

ولی‌پور می‌افزاید: اعلام جلوگیری بانک مرکزی از نقل و انتقال غیرقانونی مسکن مهر اگرچه اقدام بجا و درستی است، اما موجب به وجود آمدن تنش‌های اجتماعی می‌شود؛ چرا که خواناخواه تعداد خرید و فروش‌های غیرقانونی روزبه‌روز در حال افزایش است و برای کنترل این وضعیت، اهرم ممنوعیت نقل و انتقال چندان کارساز نیست.

▣ هدف ابلاغیه؛ بانک مسکن

خبر جلوگیری نقل و انتقال واحدهای مسکن مهر از سوی بانک مرکزی را تنها یک یا دو خبرگزاری منتشر کرده بودند و در پیگیری این موضوع بسیاری از فعالان حوزه مسکن، از ابلاغیه بانک مرکزی اظهار بی‌اطلاعی کردند. ایرج رهبر، رییس کانون سراسری انبوه‌سازان تهران در این مورد با بیان اینکه ممنوعیت یا مجاز بودن نقل و انتقال مسکن مهر در حیطه اختیار بانک مرکزی نیست، به صمت می‌گوید: بانک مسکن متولی پرداخت تسهیلاتی است که مطالبه می‌شود و وزارت راه، مسکن و شهرسازی متولی و صاحب اصلی واحدهای مسکن مهر است بنابراین به نظر می‌رسد تنها با ابلاغ دستورالعمل به بانک مسکن، اختیارات این بانک برای ارائه تسهیلات به متقاضیان را محدود کرده باشد.

خطاب به بانک‌ها صادر شد

فرمان بانک مرکزی برای تامین مسکن اقشار کم‌درآمد

حضرت امام (ره) ویژه کمک به مسکن محرومان واریز کند». بانک مرکزی به بانک‌ها و موسسات اعتباری اعلام کرده که «نظر به اینکه تحقق رویکرد این ماده قانونی مستلزم همکاری شبکه بانکی و واریز نیم درصد درآمد مشمول مالیات خود به حساب خزانه خواهد بود، ضروری است بانک یا موسسه اعتباری خاطی به‌قید تسریع، نسبت به واریز سهم خود به حساب شماره ۱۲۹۰/۲۱ خزانه، موضوع ردیف ۱۳۰۴۰۵ درآمدی قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور اقدام کند».

بعد از مصوبه دولت برای کمک به تامین مسکن اقشار کم درآمد و تعیین سازوکار آن در شورای پول و اعتبار، بانک مرکزی نیز شبکه بانکی را به اجرای تعهدات قانونی خود در این رابطه فرا خواند. به گزارش ایسنا، در اواخر مهر امسال هیات دولت برای تسریع در روند خانه‌دار شدن اقشار کم درآمد، طی مصوبه‌ای ضرورت تامین مسکن این اقشار را مورد توجه قرار داد و شرایطی را برای اعطای وام مسکن به آنها تصویب کرد. در این مصوبه تاکید شد که به منظور احیا، نوسازی و بهسازی مسکن در بافت‌های فرسوده، ناکارآمد و سکونتگاه‌های غیررسمی همچنین تامین مسکن گروه‌های کم‌درآمد و زوج‌های جوان تا سقف یک میلیون و ۸۰۰ هزار واحد مسکونی تا پایان برنامه ششم حمایت‌های لازم انجام شود. از این تعداد، یک‌میلیون و ۴۴۰هزار فقره مربوط به وام تامین مسکن و ۳۶۰هزار فقره مربوط به ودیعه اسکان موقت ساکنان بافت‌های فرسوده است که تا پایان برنامه ششم، بانک مرکزی موظف است سالانه تا سقف ۳۰۰هزار فقره از این نوع وام‌های مسکن را به متقاضیان پرداخت کند.

اما در حالی که به نظر می‌رسد با تایید این مصوبه در شورای پول و اعتبار و تعیین سازوکارهای پرداخت آن چند هفته‌ای است که اجرای این مصوبه در زمینه حمایت از اقشار کم‌درآمد برای تامین مسکن در بانک‌ها کلید خورده، به‌تازگی بانک مرکزی نیز در بخشنامه‌ای به بانک‌ها و موسسات اعتباری مجاز از آنها خواسته تا با رعایت ضوابط ماده قانونی مربوط به تامین مسکن اقشار کم درآمد به وظیفه خود در این رابطه عمل کنند. براین اساس باید نیم درصد از درآمد مشمول مالیات بانک‌ها به حساب خزانه به‌منظور اجرای قانون تهیه مسکن برای افراد کم درآمد واریز شود. بانک مرکزی در این بخشنامه، ماده واحده «قانون تهیه مسکن برای افراد کم‌درآمد» مصوب سال ۱۳۷۲ مجلس را به بانک‌ها یادآوری کرده است که این ماده نیز تاکید دارد: «به‌منظور تامین مسکن برای محرومان سراسر کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است علاوه بر وصول مالیات‌های مقرر، نیم درصد از درآمد مشمول مالیات بانک‌های کشور را اخذ و به حساب مخصوص خزانه، واریز و معادل ۱۰۰درصد وجوه دریافتی از حساب خزانه در قالب قانون بودجه به حساب ۱۰۰

خبرخوان

▣ باشگاه خبرنگاران: عزیزاله مهدیان، معاون مسکن روستایی بنیاد مسکن گفت: در طول امسال حدود ۷۰هزار واحد مسکن روستایی به بهره‌برداری رسیده و در حال حاضر نیز ساخت تعداد دیگری از واحدهای مسکن روستایی آغاز شده که ظرف یک سال آینده به بهره‌برداری می‌رسد. وی با بیان اینکه اعتبارات مسکن روستایی همانند سال‌های قبل به تصویب رسید، گفت: در حال حاضر تسهیلات ۱۵میلیون تومانی مسکن روستایی با کارمزد ۵درصد در تمامی شعب بانک صادرات به متقاضیان پرداخت می‌شود.

▣ فارس: رحمت حاج‌محمدعلی، مدیرعامل اتحادیه شرکت‌های تعاونی سواری کرایه بین‌شهری کشور گفت: در راستای تورم سالانه، در ماه جاری ۱۰درصد به نرخ سواری‌های کرایه بین‌شهری افزوده می‌شود ضمن آنکه از ۲۵ اسفند هم ۱۵ تا ۲۰درصد به نرخ کرایه‌ها افزوده خواهد شد.

▣ ایسنا: مسعود نجفی، کارشناس مسکن گفت: عامل پایین‌بودن عمر مفید ساختمان‌ها در کشور علاوه بر باور فرهنگی نادرست، به استفاده از مصالح نامرغوب در کشور بازمی‌گردد. این کارشناس مسکن با بیان اینکه در کشورهای دیگر به هیچ عنوان تخریب ساختمان‌ها با این روند انجام نمی‌شود، گفت: در دیگر کشورها فقط اجازه اصلاحات روی نمای ساختمان‌ها داده می‌شود.

▣ تسنیم: در حالی دولت باید براساس قانون بودجه در ۹ماهه امسال ۳۳هزار میلیارد تومان صرف پروژه‌های عمرانی می‌کرد که در این مدت ۲۳۵۴۲میلیارد تومان پرداخت کرد و بیش از ۹۴۰۰میلیارد تومان بودجه عمرانی در جیب دولت ماند. سقف بودجه مصوب عمرانی دولت در سال۹۳ بیش از ۴۳هزار و ۹۷۲میلیارد تومان است که سهم اعتبار قابل تخصیص در ۹ماه حدود ۳۳هزار میلیارد تومان می‌شود. این در حالی است که دولت در ۹ماهه امسال ۲۳هزار و ۵۴۲هزارمیلیارد تومان به اعتبارات عمرانی اختصاص داده و ۹۴۰۰میلیارد تومان تخصیص پیدا نکرده است. در عین حال عملکرد بودجه عمرانی دولت در مقایسه با رقم ۸۹۷۷میلیارد تومانی ۹ماهه پارسال بیش از ۱۶۲درصد رشد داشته است.

▣ ایلنا: اصغر کاردوست، رییس انجمن صنفی شرکت‌های کنترل و بازرسی ساختمان عدم رعایت مسائل ایمنی و فنی، ساخت طبقات بیش از ظرفیت و مجاز و ساخت‌وساز خارج از متراژ را از تخلفات رایج در ساخت‌وساز دانست و گفت: ساخت‌وساز خارج از نقشه تاییدشده شهرداری از عمده‌ترین دلایل توقف پروژه‌های ساختمانی است.

دیدگاه

گذری بر مدل تامین مالی مسکن

حسن درگاهی
دانشیار دانشکده علوم اقتصادی دانشگاه شهید بهشتی

تامین مالی مسکن از اجزای اصلی نظام مسکن است. فقدان سیستم تامین مالی کارای مسکن، مانع حضور خانوارهای با درآمد کم و متوسط در بازارهای مسکن می‌شود، زیرا خرید مسکن برای اکثریت آحاد اقتصادی تنها با گسترش پرداخت هزینه‌های سنگین آن در طول زمان و با استفاده از ابزارهای تامین مالی ممکن است، بنابراین در دسترس بودن تامین مالی بلندمدت برای مسکن در طول زمان بسیار مهم است. در کنار روش‌های تامین مالی بانک پایه، تقریبا تمام نوآوری‌های تامین مالی رهنی در کشورهایی با درآمد بالا اتفاق افتاده است. از توصیه‌های مهم مبتنی‌بر تجربه کشورها آن است که به منظور ایجاد سیستم تامین مالی کارا، دولت باید الزامات اساسی ازجمله توسعه و اصلاحات ابزارهای مالی، نهادی، قانونی، حقوقی و نظارتی را در یک فرآیند تدریجی منظم و منطقی فراهم کند بنابراین سوال اساسی این است که چگونه می‌توان با توجه به تجربیات سایر کشورها، استراتژی‌های مناسب توسعه بازارهای رهنی در یک اقتصاد درحال توسعه را طراحی کرد؟

مسکن در توسعه‌یافته‌ترین جوامع نیز به لحاظ اقتصادی، خریدی عمده، مهم و پرهزینه در دوره زندگی هر فرد است. آمار نشان می‌دهد که مسکن به طور متوسط نیمی از دارایی خالص افراد را در کشورهای اروپایی تشکیل می‌دهد. همچنین تحقیقات، قیمت متعارف مسکن را به‌طور متوسط از ۴ برابر درآمد سالانه افراد در کشورهای توسعه‌یافته تا ۸ برابر در کشورهای درحال توسعه برآورد می‌کند. شواهد و مسائل فوق نشان می‌دهد که خرید مسکن برای بیشتر اقشار اقتصادی تنها با گسترش پرداخت هزینه‌های سنگین آن در طول زمان و با استفاده از ابزارهای تامین مالی ممکن است. بدیهی است در غیاب یک بازار مالی مسکن یا کارکرد بی‌تاثیر آن، خرید مسکن از استطاعت بسیاری از اقشار جامعه خارج می‌شود. در نتیجه امروزه اهمیت بحث تامین مالی مسکن و بازار مالی آن، بیش از پیش مشخص شده و در موارد بسیاری از کشورهای جهان به ویژه کشورهای درحال توسعه تحقیقات مفصلی در این زمینه انجام شده است.

حال سوال اصلی این است که چگونه توسعه و اصلاحات ابزارهای مالی، نهادی، قانونی، حقوقی و نظارتی بر کارآیی سیستم تامین مالی مسکن اثر می‌گذارد؟ باید توجه داشت که نرخ رشد بالای وام‌های رهنی تنها در صورتی نشان‌دهنده یک روند مناسب است که ریسک نرخ بهره و نقدینگی مانده‌های زیاد به‌خوبی مدیریت شود از این رو دولت باید سیاست‌های خود را از نظر امکانپذیر بودن تهیه منابع مالی ارزیابی کند، زیرا تدوین یک برنامه کوتاه‌مدت آرمانی که اجرای آن در بلندمدت امکانپذیر نباشد، ممکن است اختلال بیشتری ایجاد کند.

به‌طور تقریبی در تمام جوامع، روش تامین مالی خارجی مسکن به صورت تامین مالی استقراضی با اندازه‌ها و درجه‌های مختلف کارآیی در دسترس است و از طریق نهادهای مالی مختلف مانند بانک‌ها، نهادهای مالی رهنی، نهادهای پس‌انداز و وام و... فراهم می‌شود. باید توجه داشت که واسطه‌های مالی نقش مهمی در انتقال وجوه از پس‌اندازکنندگان خرد به کسانی که از این وجوه برای خرید یا تولید کالای بادوام ازجمله مسکن استفاده می‌کنند ایفا کرده و تامین مالی مسکن را کاراتر می‌کنند.

اکنون با توجه به منابع تامین مالی، عاملی که انواع سیستم‌های تامین مالی مسکن را متمایز می‌کند، داخلی یا خارجی بودن آنهاست. در سیستم تامین مالی داخلی منابع بیشتر از طریق خانوار یا واحد تجاری صاحب وام و در سیستم تامین مالی خارجی منابع از طریق سیستم مالی تجهیز می‌شود. در کشورهای نوظهور تاکنون مدل شایع سیستم تامین مالی مسکن، روش تامین مالی داخلی به کمک خانوارها بوده است با این حال، این وضعیت به خاطر گسترش صنعت وام‌دهی رهنی به سرعت درحال تغییر است. به طور معمول تامین مالی داخلی، مکمل تامین مالی خارجی محسوب می‌شود در صورتی که مقدار زیادی از تامین مالی مسکن جامعه از طریق منابع داخلی و پس‌انداز خانوارها باشد، بیشتر نرخ رسمی مالکیت مسکن حداقل در خانوارهای شهری در مقایسه با روش تامین مالی خارجی بسیار پایین‌تر است و سن مالکیت نخستین مسکن نیز افزایش می‌یابد.

یادداشت

تشکل‌ها و توسعه صنعتی

محمدحسین فلاح
عضو هیات‌مدیره کنفدراسیون صنعت

تشکل‌ها در طول حیات طولانی خود در جهان صنعتی اهداف متنوعی را درپی گرفته‌اند از آن جمله می‌توان به مواردی همچون رونق بخشیدن به بازار، تدوین مقررات کسب‌وکار، تدوین روش‌های فنی انجام کار و پیشه‌وری، تدوین معیارهای بکارگیری نیروی انسانی، چگونگی تامین و بکارگیری ابزار کار، داوری بین اعضاء، دور نگاه‌داشتن اعضا از رقابت‌های ویرانگر و جلوگیری از تجاوز کارگزاران دولتی به حقوق صنعتگران و اهالی حرفه اشاره کرد. از این‌رو هم‌اکنون نیز اساسنامه تشکل‌های صنعتی و حرفه‌ای تصویری تکامل‌یافته از این اهداف را به‌دست می‌دهد.

باید توجه داشت که انقلاب‌های اجتماعی فرصت خوبی برای تشکل‌های صنفی و حرفه‌ای به‌وجود آورد تا ضمن ایفای نقشی موثر در دگرگونی‌ها به اعضای خود کمک کنند تا کمترین آسیب را تحمل کرده و در فردای انقلاب نیز به یاری دولت‌های برخاسته از تحولات بشتابند. به این وسیله جایگاه تشکل‌ها در معادلات اجتماعی استواری بیشتری می‌یافت. هر چند در فرانسه و پس از انقلاب کبیر براساس قانون ۱۷ مارس ۱۷۹۱ از فعالیت اتحادیه‌ها جلوگیری شد اما در کمتر از ۱۰سال سازمان‌ها و اتحادیه‌ها با عناوین جدید به‌وجود آمدند و در حل اختلاف‌های اجتماعی نقش داشتند.

با این حال تشکل‌های حرفه‌ای و صنعتی در اشکال کارگری و کارفرمایی به‌تدریج نقشی برجسته در توسعه صنعتی و در نتیجه افزایش رفاه عمومی در کشورها پیدا کردند. این نقش نه‌تنها به‌خاطر جلوگیری از زورمداری دولت‌ها و حفاظت از منافع گروه‌های مختلف مردمی بوده است بلکه به دلیل کمک آنها در تدوین ضوابط کیفی کالا و خدمات، جلوگیری از ضایع‌شدن حقوق مردم در برابر زیاده‌خواهی‌های فردی، کاستن از تنش‌های اجتماعی و بسیاری خدمات برجسته اجتماعی دیگر بوده است. هم‌اکنون نیز نقش تشکل‌ها به‌گونه‌ای ژرف و تعیین‌کننده شده است که می‌توان ادعا کرد آنها به جزئی جدایی‌ناپذیر از توسعه صنعتی کشورهای صنعتی تبدیل شده‌اند؛ تعداد بالای تشکل‌ها در جوامع صنعتی نشانی از این مدعاست.

در کشور ما با وجود توسعه نسبی صنایع، جلوه‌های توسعه صنعتی کمتر دیده می‌شود؛ از این رو برای عبور از وضعیت موجود، فرهنگ‌سازی گسترده‌ای در این رابطه موردنیاز است که تشکل‌ها در این فرهنگ‌سازی می‌توانند به کمک بیایند. از این‌رو پا نگرفتن تشکل‌های قدرتمند کارگری و کارفرمایی خود گواه این سستی و ناشی از نگرش منفی به تشکل‌ها و نهادهای مردم‌نهاد است؛ در این شرایط نگرش‌های منفی موجب شد توسعه صنعتی کشور به تاخیر بیفتد.

از سال ۱۳۲۵ که نخستین قانون کار در کشور تصویب شد و در آن ایجاد تشکل‌های کارگری و کارفرمایی پیش‌بینی شده بود نزدیک به هفتاد سال می‌گذرد. با این حال همچنان تشکل‌های موجود از قدرت و توان کارشناسی و مالی و حقوقی لازم برای نقش‌آفرینی جدی در تحولات اقتصادی و صنعتی برخوردار نیستند؛ بر این اساس نهادهای موجود مردمی در اندازه‌های موردنیاز برای یک جامعه مدنی توسعه‌یافته ظاهر نمی‌شوند.

تشکل‌های ما همچنان در برقراری یا قطع روابط تجاری با کشورهای دیگر نقشی جدی بازی نمی‌کنند. کافی است به ترکیب گروه‌های اقتصادی عازم‌شده به خارج از کشور در ۳ دهه اخیر نگاهی داشته باشیم و آن را با ترکیب هیات‌هایی دیگر که سیاستمداران کشورهای دیگر را در بازدید از کشور خودمان همراهی می‌کنند مقایسه کنیم. از طرفی تشکل‌های کشور در تدوین استراتژی‌های توسعه‌ای نیز نقش برجسته‌ای ندارند و در بهترین شرایط نقش آنها به اظهارنظرهای کارشناسانه و گاهی تعارف‌گونه و تصمیم‌سازی‌های بی‌ضرر محدود می‌شود. ۹ سال قبل در نشست رونمایی از کار مطالعاتی نخستین استراتژی توسعه صنعتی کشور، تمامی صندلی‌های ۳ ردیف نخست سالن به مدیران دولتی اختصاص داشت که گاهی سمت‌های بالایی نداشتند و همگی نیز پس از سخنرانی‌های تشریفاتی افتتاحیه سالن را ترک گفتند! آن مراسم جلوه‌ای نمادین و گویا از ضعف تشکل‌های صنعتی در کشور بود. همچنین صندلی‌های خالی مدیران دولتی در شورای همکاری بخش خصوصی در اتاق ایران نیز در سال‌های پس از تصویب قانون اجرای اصل ۴۴ صحنه دیگری از همین نمایش تکراری است.

بررسی تازه‌ترین عملکرد وزارت صنعت، معدن و تجارت

پاییز با رشد سرمایه‌گذاری صنعتی به پایان رسید

گروه صنعت- جدیدترین آمار عملکرد وزارت صنعت، معدن و تجارت نشان از رشد ۲۸/۷ درصدی صدور جواز تاسیس و ۳۱/۳ درصدی پروانه بهره‌برداری صنعتی ایجادی در آذر ماه امسال دارد که بی‌شک این ارقام نشان‌دهنده تمایل به سرمایه‌گذاری صنعتی در آخرین ماه پاییز است.

بر اساس تازه‌ترین گزارش دفتر آمار و فرآوری داده‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت در ۹ ماه امسال ۱۲ هزار و ۶۴۶ جواز تاسیس صادر شده که نسبت به مدت مشابه سال قبل که ۱۴ هزار و ۳۹ مورد بوده شاهد افت ۹/۹ درصدی در این بخش هستیم اما در آبان امسال هزار و ۲۷۹ جواز تاسیس صادر شده که این تعداد در آذر امسال با رشد ۲۸/۷ درصدی به هزار و ۶۴۶ مورد رسیده است.

در همین مدت پروانه بهره‌برداری صنعتی ایجادی نیز با رشد ۱۹/۸ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته به ۲ هزار و ۲۳۰ مورد رسیده است، این در حالی است که در آذر امسال نیز صدور این پروانه‌ها به ۲۸۵ مورد رسیده که با ۳۱/۳ درصد رشد نسبت به آبان ماه مواجه بوده است.

به گزارش دفتر آمار فرآوری داده‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت، اشتغال جوازهای تاسیس صادرشده در آذر ماه امسال نیز با ۱۹/۲ درصد رشد به ۳۵ هزار و ۴۱۸ نفر رسیده که البته بررسی روند ۹ ماهه نشان از کاهش ۱۵/۷ درصدی اشتغال دارد به طوری که در ۹ ماه امسال ۳۰۴ هزار و ۷۶ نفر اشتغالزایی از جوازهای تاسیس صادرشده ایجاد شده است. در همین حال اشتغال به وجود آمده از صدور پروانه‌های بهره‌برداری صنعتی ایجادی در ۹ ماه امسال نیز نشان می‌دهد در این مدت ۴ هزار و ۶۸۵ نفر اشتغالزایی از صدور این پروانه‌ها ایجاد شده که نسبت به آبان امسال شاهد رشد ۶۰ درصدی بوده است اما بررسی ۹ ماهه نیز در این زمینه نشان از کاهش ۴ درصدی ایجاد اشتغال دارد.

در بررسی بین استان‌ها از بین ۱۲ هزار و ۶۴۶ فقره جواز تاسیس صادرشده در ۹ ماه ابتدای امسال بیشترین تعداد مربوط به استان آذربایجان شرقی با سهم ۱۱/۷ درصدی و سپس استان فارس با سهم ۱۰/۵ درصدی نسبت به کل کشور بوده است.

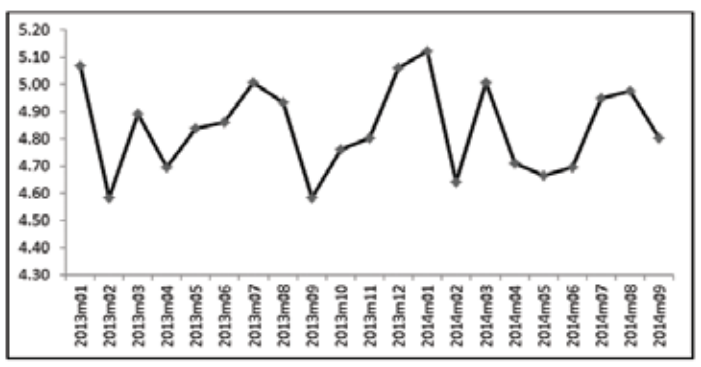
همچنین در مدت مورد بررسی پیش‌بینی سرمایه‌گذاری ۸۵۷ هزار و ۵۲۳ میلیارد ریال بوده که بیشترین مقدار، مربوط به استان چهارمحال و بختیاری بوده است همچنین بیشترین پیش‌بینی اشتغال نیز مربوط به استان آذربایجان شرقی با ۲۷ هزار و ۸۸۸ نفر بوده که سهم ۹/۱ درصدی را به خود اختصاص داده است.

در ۹ ماه امسال منطقه آزاد ارس و کهگیلویه و بویراحمد بیشترین رشد سرمایه‌گذاری محقق‌شده را نسبت به مدت مشابه سال قبل به خود اختصاص داده‌اند، این در حالی است که بیشترین سرمایه‌گذاری محقق‌شده نیز مربوط به استان مرکزی است. متوسط سرمایه‌گذاری پروانه بهره‌برداری صنعتی ایجادی نیز در هر واحد ۲۷/۳میلیارد ریال است که نسبت به مدت مشابه سال قبل (۳۲/۹ میلیارد ریال) با کاهش حدود ۱۷درصدی مواجه بوده است. همچنین متوسط اشتغال ایجادشده در هر واحد نیز در ۹ماه ابتدای امسال (۱۵/۴ نفر) نسبت به مدت مشابه سال قبل (۱۹/۲نفر) با کاهش حدود ۱۹/۸ درصدی همراه است.

در ۹ ماه ابتدای امسال بیشترین تعداد جواز تاسیس صادرشده متعلق به گروه سایر محصولات کانی غیرفلزی و بیشترین رشد پیش‌بینی سرمایه‌گذاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته نیز به گروه محصولات توتون و تنباکو بوده است. در این مدت میزان کل پیش‌بینی اشتغال ۳۰۴ هزار نفر بوده که در مقایسه با مدت مشابه، کاهش۱۵/۷درصدی را نشان می‌دهد. بیشترین پیش‌بینی اشتغال در ۹ ماه امسال نیز در رشته فعالیت محصولات غذایی و آشامیدنی‌ها است که متوسط اشتغال این گروه در هر واحد ۳۲/۶ نفر بوده است.

در مجموع در ۹ ماه امسال تعداد دو هزار و ۲۳۰ پروانه بهره‌برداری در کل کشور صادر شده است که از این تعداد بیشترین واحد جدید به بهره‌برداری رسیده در رشته فعالیت سایر محصولات کانی غیرفلزی (۳۲۳ فقره) و بیشترین سرمایه‌گذاری محقق‌شده (۸۵۷۲ میلیارد ریال) نیز در این رشته فعالیت بوده است.

همچنین بررسی آمار ۹ ماه منتهی به آذرماه تولیدات صنعتی نیز نشان می‌دهد که از مجموع ۳۱ قلم محصول صنعتی، ۲۰ قلم محصول رشد تولید و ۱۱ قلم محصول نیز افت تولید را تجربه کرده‌اند که در این دوره نیز خودروسازان باز هم در صدر رشد تولید قرار گرفته‌اند. در این مدت تولید کمباین معادل ۳۵۳ دستگاه بوده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته (۱۴۲ دستگاه) رشدی ۱۴۸/۶ درصدی را تجربه کرده است. کامیون کشنده نیز دومین محصولی است که میزان تولید آن در ۹ ماه منتهی به آذر ۹۳ معادل ۱۲ هزار و ۷۳۰ دستگاه بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل (۵ هزار و ۲۰۰ دستگاه) رشد ۱۴۴/۹درصدی داشته است. اما انواع سواری سومین محصولی است که در ۹ ماه منتهی به آذر توانست رشد تولید را تجربه کند. انواع سواری با تولید ۷۰۰ هزار و ۸۳۰ دستگاه در مدت‌زمان مورد بررسی توانست رشد ۶۴/۳ درصدی را تجربه کند، تولید سواری در مدت‌زمان مشابه سال قبل برابر با ۴۲۶ هزار و ۶۸۰ دستگاه بوده، در آذر ماه سال جاری نیز خودروسازان موفق به تولید ۸۹ هزار و ۵۰۰ دستگاه انواع سواری شدند و رشد ۸/۵درصدی را تجربه کردند، این در حالی است که در آبان ماه تولید خودرو برابر با ۸۲ هزار و ۵۰۰ دستگاه بوده است. وانت نیز در مدت‌زمان مورد بررسی توانست با رشد ۵۸/۶ درصدی عنوان چهارمین محصولی که رشد تولید داشته است را از آن خود کند. در ۹ ماه منتهی به آذر ماه امسال تولید این محصول برابر با ۱۱۱ هزار و ۳۶۰ دستگاه بوده، این در حالی است که در مدت مشابه سال گذشته ۷۰ هزار و ۲۱۰ دستگاه وانت در کشور تولید شده بود. البته تولید وانت در آذر ماه امسال نیز برابر با ۱۳ هزار و ۶۰۰ دستگاه بوده که نسبت به تولید آبان ماه (۱۲ هزار و ۸۰۰ دستگاه) رشد تولید ۵/۹ درصدی داشته است. اما براساس آمار اعلام‌شده الیاف اکریلیک با رشد ۴۱/۵ درصدی توانست عنوان پنجمین محصول منتخب با بیشترین رشد تولید را از آن خود کند.

نمودار۵- ارزش تولیدات صنعتی ایران به قیمت ثابت- طی سالهای ۲۰۱۳-۲۰۱۴ (میلیارد دلار)

تازه‌ترین گزارش دفتر آمار و فرآوری داده‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز نشان می‌دهد رتبه رقابت صنعتی ایران در سال ۲۰۱۱ در میان ۱۳۶ کشور، ۵۹ بوده است، این در حالی است که مهندس محمدرضا نعمت‌زاده در آغاز فعالیت خود در وزارت صنعت، معدن و تجارت بهبود رتبه‌های ایران در فضای بین‌المللی را یکی از اصلی‌ترین راهکارها و سیاست‌های خود اعلام کرده بود.

همچنین بر اساس این گزارش، شاخص رقابت‌پذیری جهانی ایران نیز در سال ۲۰۱۴م در بین ۱۴۴ به ۸۳ رسیده است. این در حالی است که شاخص آزادی اقتصاد نیز هنوز تا ایده‌آل فاصله دارد به طوری که در بین ۱۸۶ کشور در رتبه ۱۷۳ قرار داریم.

بر اساس این گزارش، نرخ رشد اقتصادی در بخش صنایع و معادن در نیمه نخست امسال به ۷/۲ درصد رسید. در همین حال نرخ رشد صنعت در این مدت به عدد ۶/۵ رسید. شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران (شاخص تورم) نیز نشان می‌دهد در آذر ماه ۱۳۹۳ این شاخص به عدد ۲۱۱/۷رسید که نسبت به ماه قبل ۱/۸۷ درصد رشد داشته است.

شاخص بهای تولیدکننده در آذر ماه ۱۳۹۳ نیز به عدد ۲۰۹/۲ رسید. این شاخص در دوازده ماه منتهی به آذرماه ۱۳۹۳ نسبت به دوازده ماه منتهی به آذر ماه ۹۲ معادل ۱۶/۶ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

نرخ رشد اقتصادی و به بخش تفکیک صنعت، معدن و بازرگانی (سال پایه۱۳۸۳) بر اساس اطلاعات بانک مرکزی (درصد)

رشد اقتصادی	نیمه اول ۱۳۹۳	سال ۱۳۹۲	سال ۱۳۹۱	سال ۱۳۹۰
کل	۴/۰	-۱,۹	-۶,۸	۴,۳
گروه صنایع و معادن	۷,۲	-۲,۹	-۶,۴	۵
صنعت	۶,۵	-۳,۹	-۸,۵	۵,۶
معدن	۱۰,۵	۰,۹	-۲,۵	۲۰,۱
بازرگانی، رستوران و هتلداری	۵,۴	-۵	-۸,۹	۴,۴

نایب رییس انجمن صنایع نساجی ایران اعلام کرد

مشکل جدی صنایع نساجی در تامین مواد اولیه

صمت: نایب رییس انجمن صنایع نساجی ایران از مشکل جدی این صنعت در تامین مواد اولیه خبر داد و گفت: صنعتگران قادر به پرداخت ۴ برابر بدهی خود نیستند این در حالی است که قیمت تمام شده برای تولیدکنندگان صنایع نساجی به دلیل بالارفتن قیمت یکی از مواد اولیه تا ۷۰ درصد، افزایش یافته است که به نظر می‌رسد دولت باید برای تامین مواد اولیه مورد نیاز واحدهای تولیدی چاره‌اندیشی کند.

علیمردان شیبانی با اشاره به اهمیت صنعت نساجی در کشور و ظرفیت آن در ایجاد ۴۰۰ هزار شغل مستقیم و درآمدزایی ۱/۵ میلیارد تومانی آن تنها در سال گذشته گفت: متاسفانه این صنعت با وجود چنین قابلیت و ظرفیتی با مشکلات و موانع بسیاری روبه‌روست. وی افزود: چنانچه قرار است دولت اشتغالزایی کند بهتر است روی صنایع نساجی متمرکز شود، چراکه با اندک توجه و همراهی بخش دولتی می‌توان چرخ اشتغالزایی را به حرکت درآورد.

عضو هیات مدیره انجمن صنایع نساجی ایران در ادامه گفت: دولت باید قوانین و مقررات دست و پاگیر را از پیش روی واحدهای تولیدی بردارد و اجازه ندهد که این قوانین مزاحم رونق تولید و خروج از رکود شوند.

به اعتقاد شیبانی، قدمت، بومی بودن و امکانات فراوان متمرکز در صنایع نساجی ایران می‌تواند جای پیشرفت بسیاری در این صنعت باشد و این بخش را پیشران خروج از رکود قرار دهد. وی با اشاره به مشکلاتی که اجرای قانون مالیات بر ارزش‌افزوده برای این صنعت به‌وجود آورده است، گفت: فعالان این حوزه جز اجرای صحیح این قانون چیز دیگری از دولت و مجلس نمی‌خواهند. شیبانی همچنین تامین مواد اولیه را از دیگر موانع و معضلات صنعت نساجی کشور برشمرد و افزود: این صنعت سالانه به ۱۸۰ هزار تن پنبه نیاز دارد که متاسفانه تولید داخل حداکثر ۶۰ هزار تن است و مابقی ۱۲۰ هزار تن را مجاز هستیم از طریق واردات تنها از دو کشور تامین کنیم. وی افزود: در چنین شرایطی طبیعی است که اگر کشور صادرکننده بداند که تنها تامین‌کننده مواد اولیه ما است محدودیت‌هایی را به میل خود اعمال می‌کند. بنابراین خواسته فعالان صنعت نساجی از دولت این است که با از میان برداشتن موانع، زمینه‌ای فراهم شود تا بتوانند از هر کشوری که محصول مرغوب‌تری دارد و به نفع صنعت است اقدام به واردات پنبه کنند.

شیبانی در رابطه با مواد اولیه مصنوعی مورد نیاز کارخانه‌های نساجی نیز اظهار کرد: با راه‌اندازی تاسیسات پتروشیمی صنعت نساجی، کشور به طور ۱۰۰ درصد از واردات مواد اولیه مصنوعی بی‌نیاز شد، اما متاسفانه در حال حاضر با وجود نیاز مبرم واحدهای تولیدی نساجی به یک تن مواد اولیه صنایع پتروشیمی، دولت اقدام به صادرات این محصولات می‌کند.

وی با انتقاد به این سیاست دولت گفت: واقعا جای سوال است که در کدام قانون و عدالت گنجانده شده که وقتی کارخانه داخلی برای تامین مواد اولیه‌اش با مشکل روبه‌روست دولت اجازه صادرات این مواد را به خارج از کشور دهد؟!

نایب رییس هیات مدیره انجمن نساجی کشور همچنین در ادامه با اشاره به مشکلات ناشی از نوسان نرخ ارز در این صنعت تصریح کرد: ۱۰ سال پیش برخی تولیدکنندگان با تایید وزارت صنعت، معدن و تجارت و بانک مرکزی و تمامی نهادهای مربوط اقدام به واردات ماشین‌آلات با نرخ ارز ۷۸۰ تومانی کردند، که متاسفانه مجبور هستند به دلیل افزایش نرخ ارز ۴ برابر تسهیلاتی که دریافت کرده‌اند را بازگردانند.

شیبانی با تاکید بر اینکه اگر چاره‌ای برای حل این مسئله اندیشیده نشود کمر آن عده از صنعتگران و صنایعی که از این ارز استفاده کردند شکسته خواهد شد، افزود: صنعتگران قصد بدحسابی و پرداخت نکردن بدهی خود را ندارند، اما امروز قادر به پرداخت ۴ برابر بدهی خود نیستند، چراکه در به‌وجود آمدن چنین شرایطی دخیل نبوده‌اند.

ویژه

تاخیر ۳ ساله در ابلاغ شرح وظایف

ایسنا- رییس کمیسیون صنایع و معادن مجلس با انتقاد از ابلاغ‌نشدن شرح وظایف وزارت صنعت، معدن و تجارت گفت: ابلاغ این شرح وظایف می‌تواند شرایط و فرصت جدیدی را برای حمایت از تولید فراهم کند. رضا رحمانی اظهار کرد: پس از سال ۹۰ و تجمیع وزارتخانه‌های صنایع و معادن و بازرگانی انتظار می‌رفت شرح وظایف وزارتخانه جدید نیز از سوی دولت تصویب و به مجلس ارسال شود که متاسفانه تاکنون این اتفاق نیفتاده و وزارتخانه جدید با رویکرد دو وزارتخانه تجمیع‌شده اداره می‌شود و ادغام به معنای واقعی اتفاق نیفتاده است. او افزود: هدف از ادغام این دو وزارتخانه این بود که تداخل کاری ایجاد نشود و سیاست‌های تولید و تجارت برای حمایت از تولید ملی همسو شود چراکه یکی از آنها واردات و دیگری تولید را وظیفه خود می‌دانست که این خود یک تناقض به شمار می‌رفت. نماینده مردم تبریز، آذرشهر و اسکو اضافه کرد: تکلیف ماده ۵۳ قانون برنامه پنجم این بود که برخی وزارتخانه‌ها ادغام و دولت چابک‌سازی شود ولی تاامروز متاسفانه شرح وظایف وزارتخانه جدید نیامده است. رحمانی تشریح کرد: در شرح وظایف جدید باید معماری دوباره‌ای در ساختارهای صنعت، معدن و تجارت در نظر گرفته شود و سیاست‌های روز و کارآمدی تدوین شود تا برنامه‌های راهبردی نیز براساس ساختارهای جدید پیش‌بینی شود.

کارشناسان با اشاره به سرمایه‌گذاری دولت در حوزه توسعه زیرساخت‌ها اعلام کردند

رسیدگی به میدان‌های مشترک گازی، اولویت نخست وزارت نفت

عرفانه تاجیکی- گروه صنعت: اخبار چند روز اخیر نشان از توسعه هرچه بیشتر در حوزه صنعت گاز دارد. ایران دارنده بزرگترین ذخایر گازی در دنیاست و از سویی دیگر منابع مشترک گازی وسیعی با قطر و البته در بخش‌هایی دیگر با عراق دارد که تا چندی پیش توجه چندانی به این میادین مشترک نشده بود. با روی کار آمدن دولت تدبیر و امید و انتخاب بیژن زنگنه به‌عنوان وزیر نفت، نخستین و اصلی‌ترین هدف وزارت نفت، توسعه حجم برداشت گاز و البته نفت از میادین مشترک اعلام شد. به این ترتیب و به دستور وزیر نفت تمامی تجهیزات نیمه کارآمد در سایر میادین نفت و گاز به میادین مشترک انتقال یافت که این امر باعث شد تا میزان برداشت ایران از میادین مشترک پارس‌جنوبی افزایش ۱۰۰میلیون مترمکعبی را تجربه کند اما همچنان میزان برداشت ایران از میدان مشترک پارس جنوبی حدود ۵۰۰میلیون مترمکعب در روز از شریک خود، قطر کمتر است. با توسعه صنعت گاز کشور و ورود حجم گاز بیشتر به مدار مصرف داخل کشور، نیاز این صنعت به سرمایه‌گذاری را نسبت به قبل دو چندان کرده است. در همین حال به علت کاهش قیمت نفت، قیمت گاز نیز دستخوش کاهش شده، اما از سویی دیگر و در پی تصویب فرمول تعیین نرخ خوراک پتروشیمی‌ها از سوی خانه ملت، به علت ثبات نسبی بازار پتروشیمی‌ها، تقاضا برای محصولات پتروشیمی افزایش داشته که به دنبال آن قیمت گاز به عنوان نخستین و بهترین خوراک واحدهای پتروشیمی افزایش یافته و تقریبا تثبیت شده است. از آنجایی که پیش از هر توسعه‌ای باید به منابع مالی موردنیاز برای سرمایه‌گذاری توجه کرد و البته با توجه به اینکه صنعت گاز کشور دومین صنعت مهم کشور به‌شمار می‌رود، منابع سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف آن باید به دقت مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد. منابعی که در حالت ایده‌آل بهتر است از طریق سرمایه‌گذارهای داخلی تامین شود تا چرخه مالی کشور به حرکت درآید. حال با در نظر گرفتن اینکه در شرایط تحریم به سر می‌بریم، امکان استفاده از سرمایه‌گذارهای خارجی و به دنبال آن ارزآوری بیشتر برای کشور، اندکی دور از ذهن به نظر می‌رسد.

جلیل جعفری‌بنه‌خلخال، عضو کمیسیون انرژی مجلس، ضمن یادآوری این موضوع که ایران بزرگترین دارنده ذخایر گازی جهان است و میادین زیادی برای استخراج گاز دارد، در گفت‌وگو با صمت گفت: مهم‌ترین میادین گازی ایران در منطقه عسلویه قراردارد. این در حالی است که منطقه پارس به دو بخش جنوبی و شمالی تقسیم می‌شود که البته پارس‌جنوبی میدان مشترک و مهم‌ترین ذخیره گازی کشور به‌شمار می‌رود.

■ برداشت ۲ برابری!

وی با تاکید بر اینکه توسعه تجهیزات گازی قطر تکمیل شده است، افزود: درحال‌حاضر قطر روزانه یک میلیارد و ۲۰۰میلیون مترمکعب برداشت گاز از میدان مشترک پارس دارد، درحالی‌که ایران روزانه تقریبا ۵۵۰میلیون مترمکعب از این میدان مشترک گاز استخراج می‌کند که دلیل عقب‌ماندگی ایران از روند توسعه و البته سرمایه‌گذاری نسبت به شریک خود به دو دلیل بوده است. عضو کمیسیون انرژی مجلس تصریح کرد: دلیل نخست تامین تجهیزات حفاری و دلیل دوم سرمایه‌گذاری برای توسعه این صنعت است. از سوی دیگر به علت تحریم‌های موجود علیه صنعت نفت ایران، امکان پیشرفت چندانی در ساخت تجهیزات دکلی نداشته‌ایم به همین علت می‌توان گفت که تحریم‌ها موجب تاخیر در برداشت گاز از میدان‌های مشترک شده است. در حوزه سرمایه‌گذاری نیز تا چندی پیش نیازها با تاخیر برآورده می‌شد اما در شرایط فعلی به دنبال کاهش قیمت نفت و مشکلات موجود برای فروش نفت و فرآورده‌های آن، نیاز به سرمایه‌گذاری نیز با مشکل روبه‌رو شده است.

> **به علت تحریم‌های موجود علیه صنعت نفت ایران، امکان پیشرفت چندانی در ساخت تجهیزات دکلی نداشته‌ایم به همین علت می‌توان گفت که تحریم‌ها موجب تاخیر در برداشت گاز از میدان‌های مشترک شده است**

نماینده مردم خلخال و کوثر در ادامه به کاهش حجم تولید نفت کشور به کف یک میلیون بشکه در روز اشاره کرد و ادامه داد: پس از استقرار دولت تدبیر و امید، نخستین اولویت وزارت نفت، رسیدگی به شرایط میادین گازی کشور بود. به‌طوری‌که بیشتر تجهیزات نیمه‌ضروری چاه‌های نفتی کشور به میادین مشترک منتقل شد.جعفری با تاکید بر این موضوع که مجلس باید منابع مناسبی را برای تامین سرمایه‌گذاری صنعت گاز در نظر بگیرد، اظهارکرد: از جمله منابعی که صنعت گاز می‌تواند از آن به‌عنوان منبع سرمایه‌گذاری استفاده کند، ۱۴/۵درصدی است که از بودجه کشور به آن تعلق می‌گیرد، از طرفی نیز بانک مرکزی با دادن وام با نرخ بهره پایین می‌تواند کمک شایانی به توسعه زیرساخت‌های صنعت گاز کشور کند.

■ ۳۰ کیلومتر، ۳۰ میلیارد تومان!

محمدعلی عبدالله‌زاده، عضو کمیسیون بودجه مجلس نیز با بیان اینکه شرایط ایران به‌عنوان بزرگترین دارنده منابع گازی در دنیا این توقع را در افراد جامعه ایجاد می‌کند که بتوانند از این نعمت الهی استفاده کرده و شاخص‌های رفاه عمومی را رشد دهند، در گفت‌وگو با صمت گفت: امکان تامین هزینه‌های زیرساختی صنعت گاز از طریق درآمد حاصل از فروش گاز، وجود ندارد. بد نیست بدانیم احداث یک انشعاب اصلی برای یک مسیر ۳۰ کیلومتری، حداقل ۳۰میلیارد تومان هزینه در بر دارد. این درحالی است که بنابر روال همیشه منابعی را برای تامین این قبیل از هزینه‌های صنعت گاز درنظر گرفته‌اند که انتظار می‌رود امسال نیز پیش‌بینی‌های مناسبی در این زمینه شده باشد.

وی با تاکید بر این موضوع که از جمله منابعی که صنعت گاز کشور می‌تواند از آن برای توسعه زیرساخت‌های خود استفاده کند، استفاده از بودجه‌ای است که برای خدمات عمومی در نظر گرفته شده است، اظهار کرد: استفاده از فاینانس برای توسعه زیرساخت‌های صنعت گاز پیشنهاد نمی‌شود، چرا که سرمایه‌گذاری در این حوزه زود بازده نبوده و هزینه‌های فاینانس با تاخیر به داخل کشور باز می‌گردد. البته این موضوع برای فاینانس سایر حوزه‌های صنعت صادق نیست.

■ بهترین راهکار، افزایش تدریجی قیمت گاز

عوض محمدپارسا، عضو اتاق بازرگانی ایران نیز با تاکید بر اینکه از جمله راهکارهایی که می‌توان با استفاده از آن موجب سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های صنعت گاز کشور شد، افزایش تدریجی قیمت گاز است، در گفت‌وگو با صمت گفت: بهترین روش برای تامین هزینه‌های سرمایه‌گذاری در صنعت گاز کشور، افزایش تدریجی قیمت گاز است. به این ترتیب میزان مصرف این سوخت پاک کاهش یافته و در مقابل درآمدهای صنعت گاز فزونی می‌یابد که می‌توان به سرمایه‌گذاری‌های جدید در حوزه زیرساخت‌های صنعت گاز پرداخت.

وی همچنین تصریح کرد: افزایش قیمت گاز تاحدی می‌تواند باعث کاهش حجم مصرف گاز و البته کاهش میزان هدررفت آن شود. در ایران به علت ارزان بودن گاز و برق، توجه لازم به ساخت و معماری بناها نمی‌شود. عایق کردن ساختمان و البته استفاده از نورطبیعی در ساختمان از جمله مواردی است که با استفاده از آن می‌توان از هدررفت انرژی جلوگیری کرد.

■ استفاده داخل سودآورتر از صادرات

پارسا همچنین در رابطه با صادرات خام گاز تاکید کرد: صادرات گاز فرآوری‌نشده به هیچ عنوان صرفه اقتصادی برای کشور به دنبال ندارد، از طرفی استفاده از این محصول به‌عنوان خوراک واحدهای پتروشیمی یا نیروگاهی و تولید برق و فرآورده‌های پتروشیمی از آن می‌تواند ارزش‌افزوده و البته ارزآوری کلانی برای اقتصاد کشور داشته باشد. لازم به ذکر است که توسعه صنایع پایین‌دستی پتروشیمی نیز می‌تواند ارزش‌افزوده زیادی را برای کشور به وجود آورد.

این عضو اتاق بازرگانی ایران ضمن تاکید بر این موضوع که حداقل کاری که می‌توان برای توسعه نیروگاه‌ها و البته فروش بهتر و بیشتر صادرات برق کشور انجام داد، رساندن قیمت خوراک نیروگاه‌ها به قیمت خوراک پتروشیمی‌هاست، تصریح کرد: قیمت خوراک نیروگاه‌هایی که برق داخلی کشور را تامین می‌کنند بسیار کمتر از خوراک نیروگاه‌هایی است که برق را صادر می‌کنند. به این منظور بهتر است نرخ خوراک نیروگاه‌ها را با خوراک پتروشیمی‌ها همسان‌سازی کرد. قیمت خوراک نیروگاه‌هایی که برق را صادر می‌کنند، به نرخ صادراتی محاسبه می‌شود. این در حالی است که برای قیمت گاز معادل وجود دارد، به این معنا که قیمت تمام‌شده خوراک نباید بیشتر از محصول تولیدشده باشد.

وی استفاده از فاینانس برای صنعت گاز را درحال‌حاضر غیرممکن خواند و گفت: در شرایطی که نشست ۱+۵ به نتیجه مثبتی در جهت کاهش تحریم‌ها علیه ایران دست یابد می‌توان از سرمایه‌گذارهای خارجی در این زمینه استفاده کرد، اما در شرایط فعلی افزایش قیمت گاز داخلی و استفاده از آن برای توسعه زیرساخت‌های صنعت گاز بهترین راهکار به نظر می‌رسد.

پارسا افزود: به نظر می‌رسد نتیجه نشست ۱+۵ مثبت بوده و انتظار می‌رود که تصمیمات آن نهایی و تثبیت شود. در صورتی که تحریم‌ها علیه ایران کاهش یابد، روابط بین‌الملل کشور نیز بهبود خواهد داشت. از طرفی برای کاهش وابستگی اقتصاد و بودجه کشور به درآمدهای حاصل از فروش نفت و توسعه صادرات کشور نیاز به روابط گسترده‌ای با کشورهای جهان داریم. به این ترتیب رشد خوبی در زمینه توسعه صادرات کشور خواهیم داشت.

برای سرمایه‌گذاری در حوزه صنعت گاز علاوه بر بودجه تخصیص داده شده از سوی مجلس، باید با توسعه روابط بین‌الملل در پی جذب سرمایه و سرمایه‌گذار بود، که البته در شرایط تحریم فعالیت در عرصه بین‌الملل اندکی با خلل مواجه شده است. باید ابتدا نسبت به برآورده کردن هزینه‌های زیرساختی این صنعت اقدام و سپس شروع به انتقال این محصول باارزش به داخل کشور کرد.

یادداشت

صنعت گاز نیازمند ورود سرمایه‌گذاران خارجی

سهراب شرفی

نایب رییس کمیسیون سرمایه‌گذاری اتاق ایران

با توجه به اینکه در چند ماه اخیر صنعت گاز کشور با توسعه قابل توجهی رو به رو بوده و از آنجایی که توسعه در هر زمینه نیاز به سرمایه‌گذاری مناسب در بخش‌های مختلف دارد، نیاز صنعت گاز کشور به سرمایه‌گذاری بیش از پیش احساس می‌شود. از طرفی باید توجه کرد که برای سرمایه‌گذاری در این صنعت نیاز به هزینه‌های کلانی است که تنها از طریق جذب سرمایه خارجی امکانپذیر است. از طرفی در شرایط کنونی که تحریم‌ها به پای اقتصاد کشور سنگینی می‌کند امکان جذب سرمایه‌گذار خارجی دشوار شده است.

حتی اگر موفق به جذب سرمایه‌گذارهای خارجی در حوزه صنعت گاز کشور شویم، به علت تحریم‌هایی که در رابطه با نقل و انتقالات ارزی به داخل کشور وجود دارد، در عمل امکان استفاده از سرمایه‌گذارهای خارجی در حال حاضر وجود ندارد. هم‌اکنون به علت بی‌اعتمادی که بر سر سرمایه‌گذاران داخلی سایه افکنده است، سرمایه‌گذاران داخلی تمایلی به سرمایه‌گذاری در حوزه‌های داخلی و دیربازدهی همچون صنعت گاز، ندارند.

مسبب شکل‌گیری این بی‌اعتمادی، واحدهای پتروشیمی بودند که بدون پشتوانه مالی و البته حقوقی، شروع به فروش سهام بی‌اعتبار میان سرمایه‌داران کردند. این امر باعث به وجود آمدن بی‌اعتمادی و ناامنی در حوزه سرمایه‌گذاری شد و با وجود نرخ بهره‌های نجومی که بانک‌ها می‌پردازند، این ناامنی سرمایه‌گذاری همچنان به قوت خود باقی خواهد ماند که تنها راه بازگرداندن این اعتماد کاهش نرخ بهره بانک‌هاست.

بانک مرکزی به‌عنوان یک نهاد دولتی باید مقتدرانه عمل کند.

اینکه بانک‌های متخلف حاضر به پرداخت جریمه خود نیستند به هیچ عنوان توجیه مناسبی از سوی بانک مرکزی نیست. بانک مرکزی باید بانک‌های متخلف را پلمب کند و باید توجه کرد که اگر بانک مرکزی سود تسهیلات را کاهش دهد، بی‌شک سرمایه‌گذاران به سرمایه‌گذاری در حوزه گاز، پتروشیمی و برق خواهند پرداخت. در چنین حالتی شاهد سوق یافتن سرمایه‌ها به سوی زیرساخت‌ها خواهیم بود. از سوی دیگر می‌توان با فرآوری گاز و البته صادرات مشتقات نفتی، گازی و پتروشیمی سرمایه‌های کلانی را وارد کشور کرده و موجب رونق این صنایع شویم. همچنین با اشتغالزایی بیشتر می‌توانیم بخشی از مشکلات اقتصاد کشور را کاهش دهیم. امروزه ایران با توجه به ظرفیتی که در حجم ذخایر گازی و نفتی خود دارد می‌تواند بزرگترین صادرکننده انرژی در منطقه و حتی جهان به‌شمار آید.

کشور ما چنین خمیر مایه‌ای دارد که یک بشکه نفت را به ۴۰۰ هزار دلار مواد ثانویه نفتی، گازی و پتروشیمی تبدیل کند اما تنها آن را به قیمت ۴۰ دلار به فروش می‌رساند. بی‌شک با استفاده از گاز در مصارف داخلی و البته تبدیل آن به سایر محصولات مورد استفاده در حوزه برق و پتروشیمی می‌توانیم ارزآوری، سوددهی و ارزش‌افزوده بیشتری داشته باشیم.

ویژه

زنگنه به مسائل نفتی آگاه است و براساس علم و تدبیر عمل می‌کند

اعضای کمیسیون انرژی معتقدند: این کمیسیون باید برای وزارتخانه پدری کند و اگر نتواند رویکرد تعامل را پیش رو بگیرد، مطمئنا هیات رییسه جلو آمده و این موضوع را حل می‌کند. در همین حال دیگر رویکرد تخریبی درباره بیژن نامدار زنگنه، وزیر نفت دولت یازدهم بر همگان آشکار شده به‌طوری که به هر بهانه به جا و نابه‌جا عملکرد کوتاه مدت زنگنه را به زیر سوال می‌برند و او را به مجلس فرا می‌خوانند.

■ موفق‌ترین وزیر روحانی

از این رو برخی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگویی با شبکه اطلاع‌رسانی تدبیر و امید پیشنهادات و اظهاراتی را به این روند تفکری و نگرشی درباره وزیر نفت اعلام کردند. یکی از اعضای کمیسیون عمران مجلس با تاکید بر تجربه مطلوب زنگنه در مسائل نفت و گاز به تدبیر و امید گفت: واقعیت این است که بیژن نامدار زنگنه یکی از موفق‌ترین وزرای دولت روحانی به شمار می‌رود و ایشان با اقدامات شایسته، این جایگاه خود را به همگان ثابت خواهند کرد. منصور آرامی با مدنظر قراردادن کارنامه زنگنه در تصدی‌اش بر وزارت نفت یادآور شد: ایشان در زمان تحریم‌ها عملکرد بسیار مطلوبی داشته و با پرکاری و تلاش‌شان توانستند حوزه نفت و گاز را از این آسیب‌ها محفوظ نگه دارند. وی ادامه داد: زنگنه به مسائل نفتی آگاه بوده و برای افزایش تولید نفت و صادرات آن تلاش‌هایی بر اساس علم و تدبیر انجام خواهد داد. آرامی با اشاره به شرایط اقتصادی کشور اعلام کرد: همگان می‌دانیم که ایران کشوری تک محصولی و وابسته به نفت است و شیوه مدیریت این حوزه، در اقتصاد ایران تاثیری مستقیم دارد. نماینده مردم هرمزگان تاکید کرد: نفت حوزه تخصصی است که وزیر نفت کنونی با نگاه کارشناسانه و عالمانه‌ای که دارد می‌تواند این حوزه را به جایگاه بالا و مطلوب برساند.

■ سرمایه‌ای به نام تجربه

در همین زمینه یک عضو کمیسیون صنایع و معادن با تاکید بر تجربیات زنگنه به شبکه اطلاع‌رسانی تدبیر و امید گفت: زنگنه ۸ سال مداوم را در وزارت نفت بود. از این رو او بر صنعت نفت اشراف کامل دارد. موید حسینی صدر ادامه داد: برخی از رفتارها یادگار دولت‌های قبلی است که شاید در این دوران کارآمد نباشد. تخریب و یادآوری برخی مسائل گذشته اکنون برای مردم کشور ما مهم نیست بلکه عملکرد دولتمردان و نتایج آن برایشان مهم شده و می‌خواهند نیازهایشان برطرف و مشکلات‌شان حل شود. نماینده مردم خوی در خانه ملت به تجربیات زنگنه تاکید دارد و یادآور شد: وزیر نفت فردی سیاسی نیست و تنها به مسئولیت سنگینش در وزارت نفت توجه می‌کند.

■ پدری وظیفه مجلس

عزت الله یوسفیان‌ملا یکی دیگر از اعضای کمیسیون برنامه و بودجه در گفت‌وگو با شبکه اطلاع‌رسانی تدبیر و امید اعلام می‌کند: انتخاب زنگنه به عنوان وزیر نفت به دلیل داشتن قدرت شناخت و تشخیص، مطالعه و آگاهی مطلوب ارزیابی می‌شود. وی با اشاره به رویکرد رییس کمیسیون انرژی مجلس نهم ادامه داد: این رفتار میرکاظمی خطرناک است زیرا یک کمیسیون تخصصی نباید جایی برای مقابله شود. رویکرد کمیسیون‌های مجلس بر مبنای تعامل بوده و باید شأن مجلس حفظ شود. وی ادامه داد: نماینده باید طوری رفتار کند که مسئول و دولتمردان، مجلس را خانه امن خود بدانند و حرف‌هایشان را به کمیسیون تخصصی و مربوط بزنند. دولتمردان اگر چنین نگرش تخریبی را از نماینده ببینند این ذهنیت برایشان به وجود می‌آید که نمایندگان می‌خواهند مچگیری کنند و مسئول مربوط نیز پنهان کاری را پیش رو می‌گیرد.

توقف واردات بنزین از سال آینده

مهر- عباس کاظمی، معاون وزیر نفت با اشاره به افزایش ۴میلیون لیتری ظرفیت تولید بنزین ایران در امسال از راه‌اندازی طرح‌های جدید بنزین‌سازی در سال ۱۳۹۴ خبر داد و گفت: با بهره‌برداری از این پروژه‌ها واردات بنزین متوقف می‌شود. کاظمی در تشریح آخرین وضعیت طرح‌های افزایش ظرفیت تولید بنزین ایران گفت: درحال‌حاضر ظرفیت تولید بنزین در پالایشگاه‌های نفت کشور به بیش از ۶۴ میلیون لیتر در روز افزایش یافته است. مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران با اعلام اینکه از ابتدای امسال تاکنون واردات بنزین کشور به ۴/۵ میلیون لیتر در روز کاهش یافته است، تصریح کرد: این در حالی است که از سال آینده با بهره‌برداری از طرح‌های جدید بنزین‌سازی پالایشگاه نفت اصفهان، پالایشگاه بندرعباس و فاز اول پالایشگاه ستاره خلیج فارس واردات بنزین کشور به طور کامل متوقف خواهد شد. معاون وزیر نفت با تاکید بر اینکه هم‌اکنون به طور متوسط روزانه بیش از ۲۰ میلیون لیتر بنزین با استاندارد یورو چهار اتحادیه اروپا در برخی از کلانشهرهای کشور عرضه و توزیع می‌شود، اظهار کرد: هم‌اکنون در جایگاه‌های سوخت تهران، کرج، اراک، تبریز، اصفهان و مشهد بنزین با استاندارد یورو چهار عرضه می‌شود.

تک خبر

شرکت‌های بزرگ نفتی در انتظار رفع تحریم‌ها

ایسنا- بیژن زنگنه، وزیر نفت با بیان اینکه قیمت نفت در بودجه سال آینده توسط دولت ۷۲ دلار پیشنهاد شده اما تصمیم‌گیری با مجلس است، گفت: شرکت‌های بزرگ نفت و گاز دنیا برای همکاری با ایران در انتظار رفع تحریم‌های بین‌المللی هستند. زنگنه با بیان این که روند تکمیل فازهای مختلف پارس‌جنوبی رو به جلو است، اظهار کرد: تکمیل فازهای ۱۵ و ۱۶ پارس‌جنوبی در مراحل نهایی بوده و در فاز ۱۷ نیز یک بخش به مدار آمده و در حال تولید است.

براساس اعلام وزارت نفت، زنگنه درباره وضعیت پروژه‌های پارس جنوبی نیز گفت: پروژه‌های پارس‌جنوبی هم‌اکنون وضعیت مطلوب و روندی رو به جلو دارند. البته برای تکمیل فازهای مختلف پارس‌جنوبی نیاز به حمایت بیشتر مجلس و دولت داریم. وزیر نفت یادآور شد: در فاز ۱۲ پارس‌جنوبی ۳ بخش به مدار آمده و فازهای ۱۵ و ۱۶ در حال تکمیل شدن هستند.

گسترش صمت
صنعت معدن تجارت
شنبه ۱۱ بهمن ۱۳۹۳ -۱۰ ربیع‌الثانی ۱۴۳۶- ۳۱ ژانویه ۲۰۱۵- شماره ۱۴۶- پیاپی ۱۴۶۴

صاحب امتیاز: سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر: مسعود دهشور
قائم مقام اداری ،مالی : خلیل محمودی

مدیر تحریریه: مهدی اسحاقیان
مدیر فنی و هنری: مهدی نجفی
مدیر فناوری: علی‌رضا فخرآبادی
مدیر آموزش: مینو بدیعی
مدیر روابط عمومی: فاطمه پیرانی
مدیر سازمان آگهی ها : مهرداد بیات
مدیر چاپ: بیژن بهادری
مدیر اداری: محسن امید شندی
مدیر توزیع و شهرستارها: حمید رجبی

دبیر گروه گزارش: رامین نعمتی
دبیر گروه صنعت: میترا ممسنی
دبیر گروه معدن: شهریار خدیوفرد
دبیر گروه تجارت: عاطفه خسروی
دبیر گروه اقتصاد: مهدیه انوشه
دبیر گروه گفتگو: محمود مقدسی
دبیر گروه استان‌ها: مریم نظری
دبیر ویرایش و تصحیح: حسین شیرازی

تلفن: ۸۲۱۹۰
فکس: ۸۸۷۱۳۷۳۰
پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
پیامگیر صوتی: ۸۸۱۰۵۳۰۴
تلفن سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲
فکس سازمان آگهی ها: ۸۸۱۰۹۷۳۳
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵
روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱

نشانی: تهران، خیابان قائم مقام فراهانی
کوچه آزادگان شماره ۲۶
کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
وب سایت: www.smtnews.ir
پست الکترونیکی: info@smtnews.ir
روابط عمومی: PR@smtnews.ir
آگهی: ads@smtnews.ir
چاپ: انتخاب رسانه: ۲-۴۴۹۰۵۳۰۰

برگ آخر

در پرتو کلام نور

پیامبر گرامی اسلام حضرت محمد (ص) می‌فرمایند:
از نفرین مظلوم بپرهیز زیرا وی به دعا حق خویش را از خدا می‌خواهد و خدا حق را از حق‌دار دریغ نمی‌دارد.

مناجات باخدا

سعدی شیرازی:

تو پس پرده و ما خون جگر می‌ریزیم
وه که گر پرده برافتد که چه شورانگیزیم
دیگران را غم جان دارد و ما جامه‌دران
که بفرمایی تا از سر جان برخیزیم
مردم از فتنه گریزند و ندانند که ما
به تمنای تو در حسرت رستاخیزیم
دل دیوانه سپر کرده و جان بر کف دست
ظاهر آنست که از تیر بلا نگریزیم
باغ فردوس میارای که ما رندان را
سر آن نیست که در دامن حور آویزیم
ور به زندان عقوبت بری از دیده شوق
ای بسا آب که بر آتش دوزخ ریزیم
رنگ زیبایی و زشتی به حقیقت در غیب
چون تو آمیخته‌ای با تو چه رنگ آمیزیم
سعدیا قوت بازوی عمل هست ولیک
تا به جایی نه که با حکم ازل بستیزیم

گشتی در کهکشان خبر

ایسنا – معاون رییس‌جمهور در امور زنان و خانواده گفت: برای رفع مشکل بی‌تابعیتی زنان ایرانی که به ازدواج مردان افغان درمی‌آیند در حال انجام بررسی کارشناسی هستیم تا در صورت لزوم به مجلس لایحه ارائه دهیم یا از راه دیگری این مشکل را حل کنیم.

مهر – معاون فرهنگی وزیر ارشاد در دیدار با رهبر ارامنه کاتولیک جهان با تاکید بر فضای مناسب در ایران برای بسط و گسترش گفت‌وگوی ادیان توحیدی، تاکید کرد: ایران اسلامی پرچمدار گفت‌وگوی ادیان توحیدی در خاورمیانه است.

ایسنا – مدیرعامل صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر از پرداخت «عیدی» مستمری‌بگیران زیر پوشش این صندوق معادل حقوق یک ماه آنها همزمان با پرداخت حقوق بهمن‌ماه خبر داد.

ایلنا – محمدعلی اسفنانی، عضو کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس گفت: لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان در دستور کار کمیسیون قضایی قرار گرفته و هفته آینده بررسی خواهد شد.

ایلنا – معاون نظارت و پایش اداره کل حفاظت محیط‌زیست استان تهران با بیان اینکه حدود ۳میلیون موتورسیکلت در تهران وجود دارد، گفت: موتور سیکلت‌هایی که در حال حاضر در تهران تردد می‌کنند، حدود ۲۰ برابر خودروهای یورو ۴ آلایندگی دارند.

مهر – طبق حکم دادگاه تجدیدنظر، سرپرستی انتشار تمامی آثار سیمین دانشور به لیلی ریاحی، فرزندخوانده وی واگذار شد. همچنین براساس این حکم، یک‌سوم از تمامی مایملک این نویسنده فقید به ریاحی می‌رسد.

ایرنا– مراسم بزرگداشت ۴ هنرمند پیشکسوت تئاتر در مراسم پایانی سی‌وسومین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر ۱۲ بهمن‌ماه برگزار می‌شود. در مراسم پایانی این جشنواره از جعفر والی، بدرالسادات برنجانی، احمد سپاسدار و حسینعلی طباطبایی، پیشکسوتان عرصه تئاتر به پاس یک عمر تلاش صادقانه تقدیر می‌شود.

ایرنا– مدیر و طراح شبکه اهدای عضو و پیوند اعضای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گفت: اعضای یک بیمار مرگ مغزی، یک تا ۸ نفر را از مرگ حتمی نجات می‌دهد یا از معلولیت ۵۳ نفر جلوگیری می‌کند.

ایرنا– مهم‌ترین برنامه‌ها و فعالیت‌های دفتر موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به مناسبت سی‌وششمین سالروز پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی از سوی این دفتر اعلام شد. برگزاری «سی‌امین دوره جشنواره بین‌المللی موسیقی فجر» از تاریخ بیست‌وسوم بهمن‌ماه جاری تا اول اسفندماه آینده و «اجرای زنگ موسیقی به مناسبت آغاز سی‌وششمین سال انقلاب اسلامی» در مراسم اختتامیه جشنواره بین‌المللی موسیقی فجر از جمله مهم‌ترین برنامه‌های این دفتر در ایام دهه فجر است.

ایرنا– مسئول کمیته فرهنگیان و دانش‌آموزی ستاد دهه فجر، برنامه‌های این ستاد را به‌مناسبت سی‌وششمین سالگرد پیروزی انقلاب تشریح کرد و گفت: سرود همگانی همسرایی فجر با حضور ۲۲هزار دانش‌آموز در میدان آزادی اجرا می‌شود.

کم‌اعتنایی به مسائل پژوهشی زنان در سازمان‌ها

معاون رییس‌جمهوری در امور زنان و خانواده گفت: در کشورهای صنعتی توسعه یافته ۵درصد تولید ناخالص ملی را به تحقیق و پژوهش اختصاص می‌دهند در حالی که در کشور ما کمتر از یک درصد از تولید ناخالص ملی به این امر اختصاص داده می‌شود.

به گزارش ایرنا، شهیندخت مولاوردی افزود: بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و در دو دهه اخیر توجه به مسائل زنان پررنگ‌تر مطرح شد، اما هنوز شاهد هستیم که پژوهش‌ها و مراکز تحقیقاتی و پژوهشی به نیازهای اساسی مخاطبان پاسخ نمی‌دهد و نتوانسته ما را به اهداف خودمان رهنمون کند.

وی افزود: سازمان‌ها و مراکز دولتی به دلیل بافت سیاسی مشکلات زنان را در اولویت برنامه‌های خودشان قرار نمی‌دهند و به آرامی از کنار آنها می‌گذرند.

معاون رییس‌جمهوری تصریح کرد: اداره‌های دولتی به دلیل بافت مدیریت مردانه نسبت به مسائل زنان حساس نیستند، باوجود اینکه می‌توانند از نیروی زنان به نحو موثر استفاده کنند.

مولاوردی با اشاره به ضرورت کار تحقیق و پژوهش افزود: امروز در عصر صنعتی یکی از منابع راهبردی، دانش است و دانش، ماحصل پژوهش است بنابراین هرگونه سرمایه‌گذاری در امر تحقیق می‌تواند کشور را در عرصه جهانی و توسعه دانش بنیان و دانایی محور کمک کند.

وی ادامه داد: ما آنطور که باید و شاید اهمیت و ضرورت موضوع تحقیق و پژوهش را درک نکرده‌ایم و این موضوع دلایل متعددی دارد که اقتصاد تک محصولی، هزینه بر بودن تحقیقات، سهم ناچیز بودجه از درآمد ناخالص ملی و نداشتن درک مدیران از نقش پژوهش بر توسعه کشور از جمله دلایل آن است.

وی نبود آگاهی کافی از نیازهای واقعی جامعه و نارسایی در منابع اطلاعاتی و بی‌توجهی به نتایج پژوهش را از دیگر دلایل نداشتن درک ضرورت موضوع تحقیق و پژوهش عنوان کرد.

وی با بیان اینکه موانعی درباره امر پژوهش به ویژه در حوزه زنان وجود دارد، تصریح کرد: از نظر عوامل روش شناختی، پژوهش‌های حوزه زنان دارای ابعاد پیچیده‌تری است و ما نمی‌توانیم پژوهش‌های اجتماعی را با این تحقیقات و پژوهش‌ها در حوزه زنان یکی بدانیم.

مولاوردی افزود: همچنین ابزارهای معمول مشاهده برای درک و استنباط زنان کافی نیست و تحلیل درست و واقع‌بینانه درباره زنان در بسیاری موارد در قالب پرسش‌نامه و نظرخواهی مطرح نیست چون مسائل خاص زنان کمتر فاش می‌شود و کمتر به سطح می‌آید. بنابراین اغلب در زوایای نیمه پنهان جامعه باقی می‌مانند.

دیوان اشعار بنده

«سلفی از چهره یاران»

میلاد محمدی

از رخ سرخ و سپید عکسی بگیر
پر انرژی و امید عکسی بگیر
از در و قفل و کلید عکسی بگیر
از وقایع بعید عکسی بگیر
عکسی از مرغ خوش‌الحان بِستان
سلفی از چهره یاران بِستان
قد و بالای بلندت یارا
زلف و موهای کمندت یارا
ز لب و لوچه قندت یارا
چهره عامه پسندت یارا
دل ما راحت و ارزان بستان
سلفی از چهره یاران بِستان

تو که محنت نکشیدی ز فراق
نگرفتی دمی از بنده سراغ
بهر مردم شده‌ای چشم و چراغ؟
پی دلدار ز اربیل عراق
دل خود ز خواستگاران بستان
سلفی از چهره یاران بستان
دست‌کم کاش کنم نوکری‌ات
ای فدای همه فناوری‌ات
شده‌ام عاشق بلک بری‌ات
که بِستش کردی با روسری‌ات
عکس با اچ‌تی‌سی وان بستان
سلفی از چهره یاران بستان
به در خانه و شرکت حتی
توی ماشین به لب شط حتی

انتها یا که سر خط حتی
وقت خواب! زمان حرکت حتی
تا که هست فرصتی الان بستان
سلفی از چهره یاران بستان
تو که دائم پی عیش و سفری
سفر تک نفره! چن نفری
و بحمدالله اهل هنری
ای که از کوچه‌ی ما می‌گذری
عکس خود خوشگل و خندان بستان
سلفی از چهره یاران بستان
از دماغ و چانه و گوش و زبان
لانگ شات از پدر و مادرجان
توی کوچه یا درون اتوبان
پشت لامبورگینی یا توی ژیان

یا که از داخل نیسان بستان
سلفی از چهره یاران بستان
کرده‌ام دل را به بازارت حراج
درد من را تو دوایی و علاج
چون که دارم چشم‌هایت احتیاج
می‌دهم هم مالیات و هم خراج
شارژ همراه خود از من بستان
سلفی از چهره یاران بستان
نه که از جبر و سر سوز و گداز
ورنه ناچاری و از عجز و نیاز
ای بشر! ای بشر ظاهرساز
قبل مرگ آن سفر دور و دراز
دست کم لقمه‌ای ایمان بستان
سلفی از چهره یاران بستان

موفقیت ایران در کسب میزبانی راهنمایان گردشگری جهان

ایران موفق شد با کسب ۱۸ رای حق میزبانی کنوانسیون فدراسیون جهانی راهنمایان گردشگری را برای سال ۲۰۱۷م بدست آورد. به گزارش ایسنا، گروهی از راهنمایان جوان ایرانی پس از ۴ روز رایزنی با نمایندگان ۴۱ کشور دنیا که برای شرکت در کنوانسیون فدراسیون جهانی راهنمایان گردشگری به پراگ آمده بودند، موفق شدند این امتیاز را که مسیر آینده گردشگری کشور را تغییر خواهد داد، بدست آورند. براساس این گزارش، تلاش گروه جوان ایرانی تا آخرین لحظه و پیش از رای‌گیری همچنان ادامه داشت تا تردیدهای برخی از اعضای هیات فدراسیون جهانی از بین برود و ورق این بازی به نفع ایران برگردد. در این ۴ روز ۸ نماینده ایران که از اعضای کانون سراسری انجمن‌های صنفی راهنمایان سراسر کشور بودند، از رایزنی‌های وقت استراحت با راهنمایان خارجی گرفته تا نمایش فیلمی از ظرفیت‌ها و جاذبه‌های گردشگری ایران، پذیرایی با سوغات و چای ایرانی، ارائه نامه‌های دوستانه گردشگران خارجی که قبلا به ایران سفری داشتند و نمایش فیلم دعوت از راهنمایان سراسر جهان که همزمان با برپایی کنوانسیون، در تهران تهیه شد را انجام دادند تا نظر آنهایی را که دوست داشتند به ایران بیایند تثبیت و آنهایی را هم که مردد بودند، مثبت کنند. برنامه ایران برای مهمانان کنوانسیون سال ۲۰۱۷م با شعار «جهان بدون مرز» در دو مسیر «زنجان، همدان و قم» و «شیراز و یزد» اجرا می‌شود.

واگویه

فرشته مرگ

افشین مشفقی – سایه‌ای گذشت! پیکری غوطه‌ور در آب و چهره‌ای بی‌روح. جنگلی پیش رویم بود. درختانی پیچیده و عریان. ثانیه‌ها بی‌صدا می‌گذشت.

مرد، سر درگم در میان درختان می‌دوید و فریاد می‌زد.

ثانیه‌هایی بی‌صدا و سپس پیکر مرد در میان برگ‌های زرد، گم شد.

عبور می‌کنم، برای امروز کافیست. زیر درختی می‌نشینم و کم‌کم خوابم می‌برد؛ ساعت‌ها یا شاید سال‌ها!

در میان امواج بیداری، چهره‌ای که بر خلاف تمام مردم شهر خندان بود، به من می‌خندد، چهره کودکی زیبا با خنده‌هایی دلنشین و روحی خسته. دستش را به سمتم دراز می‌کند و مرا در آغوش می‌گیرد. به محض تماس، داستان زندگی‌اش در مغز نامرئی من شناور می‌شود و سایه‌هایی از ترس و ناامیدی در چشمان کودک آشکار.

کودک بیمار با اندامی ضعیف و چهره‌ای که تمام موهایش ریخته بود، در آغوش مرگ خوابش می‌برد.

من بهت زده از او دور می‌شوم؛ نمی‌خواهم جانش را بگیرم، اما دیگر دیر شده است.... کودک، در آغوش فرشته مرگ خفته است.

بر زمین می‌افتم و خدا را صدا می‌زنم؛ از او می‌خواهم جانم را به کودک بیمار دهد، ساعت‌ها می‌گذرد و شب فرا می‌رسد؛ گویی فرشته مرگ مرده است و کودک، در جنگل، بازی می‌کند.

عکس روز

فلامینگوها در راس‌الخور (دوبی)

گزارشگری انقلاب

خونی که شتک زد

مینو بدیعی
روزنامه نگار

من از امتداد زمان می‌آیم، از گذر خاطره‌های خونین، از میان قلب‌های اندوه‌زده و در عین حال شادمان، مردمی که ولای آزادی، استقلال و جمهوری اسلامی را داشتند. من از تب تند حادثه نه‌تنها ایرانی بلکه جهانی انقلاب می‌آیم، با ذهنی سرشار از خاطره، کدام‌یک از آدم‌های نسل ما فراموش کرده است مگر می‌توان فراموش کرد؟ مگر می‌توان تاریخ یک ملت را با همه فداکاری‌ها، ایثارگری‌ها، جانفشانی‌ها، به شهادت رسیدن‌ها و... از یاد برد؟ اینک منم، پنجره‌ای که رو به سال ۵۷ باز شده و ذهنی پر از خاطره گزارشگری از انقلاب.

نه اینکه من گزارشگر انقلاب باشم و سند آن را به نام خودم امضا کنم! همه خبرنگاران و گزارشگران، عکاسان، دبیران گروه‌ها و حتی سردبیران روزنامه‌هایی که در سال ۵۷ تا ۲۲ بهمن در روزنامه‌ها بودند، همه آنان راویان و گزارشگران و خبرنگاران انقلاب بودند و جز این هیچ نبود! از یکی از تلخ‌ترین روزهای سال ۵۷ می‌نویسم، از ۱۷ شهریور که نام ایران را با همه عظمتش بار دیگر در جهان بلند آوازه ساخت.

۱۶ شهریور سال ۱۳۵۷که نماز عید فطر به امامت شهید مفتح در قیطریه برپا شده بود و صدها هزار نفر از اهالی تهران به جماعت به نماز ایستاده بودند، فریادی در بین مردم پیچید: فردا گردهمایی در میدان ژاله تهران، میدان ژاله در نزدیکی خانه ما بود، همان جایی که همه روزهای کودکی و نوجوانی‌ام را سپری کرده بودم با پدر، مادر، برادرها و خواهرم و... روزهایی را که در کوچه کامبیز یک و از آنجا تا خیابان ارغوان که کلانتری ۱۰ در آن زمان در آن قرار داشت با دوچرخه‌های برادرانم دور از چشم پدر و مادر، دوچرخه‌سواری کرده بودم، در میدان ژاله اما یک بستنی‌فروشی قرار داشت به نام «بهشت ژاله» که اکنون هم هست، اما در دوران کودکی من، این بهشت ژاله، حال‌وهوای دیگری داشت، در حیاط صمیمی و ساده آن پیچکی بر دیوار روبه‌رو روییده بود که در ذهن کودکی من سر به آسمان می‌ساییدو آن بستنی سنتی در آن کاسه‌های بلورین و پارچ‌های آب، انگار همه عطش زندگی را در من سیراب می‌کرد. اما نمی‌دانستم که چند سال بعد...

ژاله خون شد

فردای ۱۶ شهریور اما دولت آشتی ملی شریف امامی به فرمان شاه معدوم حکومت نظامی اعلام کرده بود و در این حکومت نظامی ـ برای نسل‌های جدید می‌نویسم ـ در همه شهرها نه تنها تهران بلکه شهرهای مهم و بزرگ کشور نیروهای نظامی رژیم قبل مستقر شده بودند و به هر نوع اجتماع و گردهمایی شلیک می‌کردند و تردد همه افراد از ساعت ۹ شب به بعد در سطح این شهرها ممنوع بود و ماموران به هر فردی که از ساعت ۹ شب در خیابان بود شلیک می‌کردند و این نمایش جنون رژیم سفاک پهلوی به‌شمار می‌رود که هنوز طرفداران انگشت‌شمار آن می‌گویند: شاه اصلا جنایت نکرد! خبر حکومت نظامی را ما در روزنامه شنیده و حتی در روزنامه هم چاپ کرده بودیم اما اهالی زحمتکش، ساده و مهربان حوالی میدان خراسان، سرآسیاب دولاب، خیابان شکوفه، خیابان فرح‌آباد ژاله سابق (پیروزی کنونی)، خیابان شهباز سابق (۱۷ شهریور فعلی) و... نشنیده بودند و عده زیادی که تعداد آنها به صدها هزار نفر می‌رسید به میدان ژاله و شهدای امروز آمدند با صف طویل نظامیان و ماموران حکومتی روبه‌رو شدند.

آن روز، خون جنوب شرق تهران و بسیاری از محلات دیگر بر چهره رژیم شتک زد.

ژاله بر سنگ افتاد چون شد؟ / ژاله خون شد
خون چه شد؟ خون چه شد؟ / خون جنون شد
ژاله خون کن / خون جنون کن
سلطنت زین جنون واژگون کن / ژاله بر گل نشان، گلپران کن
بر شهیدان زمین گلستان کن / نام گمنام‌ها جاودان کن
تا به صبح آید این شام تیره / در شب تیره آتشفشان کن